

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Irving_John-Čtvrtá_ruka.pdb

PDB Name: Ctvrtá ruka

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 18.10.2005

Modification Date: 18.10.2005

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

=====
Title: ČTVRTÁ RUKA
Author: John Irving
Version: 1.0
OCR: IX99
Corrections: IX99, 2+
ISBN: 80-207-1118-X
Note: PalmBookZ
=====

Věnováno Richardu Gladsteinovi
a Lasseinu Hallströmovi

„... člověk, který něco hledá, nemůže cestovat příliš rychle.“
opravář telefonů
v knize E. B. Whitea
Myšák Stuart Little

1
Lovec lvů

Představte si mladého muže, který dávno předtím, než dosáhl středního věku, kráčí vstříc svým třiceti vteřinám slávy - a ztrátě ruky.

V mládí to byl dobrý student, čestný a příjemný, i když nepříliš originální. Ti ze spolužáků, kteří si na budoucího příjemce transplantované paže pamatovali ze základní školy, by jej nikdy neoznačili za smělého člověka. Ani později na střední škole ne působil dojmem odvážného mládence, a už vůbec ne hazardéra, třebaže u dívek míval úspěch. Byl nesporně dost hezký, ale dívky, které s ním kdysi chodily, si vybavovaly spíš jinou přitažlivou vlastnost: to, jak ochotně se jim podřizoval.

V době vysokoškolských studií by nikoho nenapadlo, že je mu souzeno, aby se proslavil. „Byl tak nezajímavý!“ prohlásila jeho bývalá přítelkyně.

Stejný názor měla i jiná mladá žena, která jej krátce poznala v doktorandském kurzu. Vyjádřila to slovy: „Na to, aby byl schopen něčeho mimořádného, neměl dost sebevědomí.“

Bez ustání se polekaně usmíval jako kdosi, kdo tuší, že vás už někde potkal, ale nemůže si vzpomenout, při jaké příležitosti. Možná si lámal hlavu, zda to bylo na pohřbu, nebo v bordelu, což by vysvětlovalo, proč se v jeho úsměvu tak znepokojivě snoubil zármutek s rozpaky.

Jako absolvent prožil románek s vedoucí své disertační práce. Těžko říct, bylo-li to důsledkem, nebo naopak příčinou jeho tehdejšího tápání. Dotyčná dáma - rozvedená, s téměř dospělou dcerou - později říkala: „Na takhle hezkého chlapa bývá málokdy spoleh. Tenhle byl typickým příkladem studenta, který by měl na víc, jen kdyby se snažil. Nebyl to vůbec takový zabedněnec, jak se na první pohled zdálo. Člověk mu toužil pomoci. Toužil ho změnit. A především se s ním toužil vyspat.“

V očích přitom měla nečekané světlo, jaké v nich do té chvíle neplálo; přišlo a zase odešlo, ne nepodobně náhlé změně barev na sklonku dne; světlo, které se dokáže přenést přes jakoukoli vzdálenost. Když pak mluvila o jeho „vzácném daru stát se vždy terčem posměváčků“, s důrazem dodávala: „Jak byl dojemný!“

A tento člověk se nyní rozhodl podstoupit transplantaci. Mohl by se do tak riskantního podniku, jako je přišití nové ruky, vrhnout normální člověk? Leda dobrodruh nebo idealista.

Nikdo z těch, kdo ho znali, by jej za dobrodruha ani za idealistu neoznačil, a přesto kdysi musel mít i on své ideály. Jako chlapec určitě snil; jeho cíle byly tajné a nevyřčené, ale byly to cíle.

Vedoucí disertační práce, která si ráda hrála na psycholožku, přikládala jistou váhu skutečnosti, že ještě na vysoké škole přišel o oba rodiče. Naštěstí jej stihli bohatě zabezpečit; osiřel, ale byl finančně zajištěn. Mohl zůstat na škole jako učitel, anebo studovat do konce života. Jenže profesori u něho postrádali vyhraněný zájem, třebaže studoval bez větších problémů. Nikdy nepřišel s vlastní iniciativou, pouze přijímal cizí nabídky.

Měl zkrátka všechny rysy člověka, který se jednou hladce vyrovná se ztrátou ruky a naučí se žít i s handicapem. Kdo ho znal, byl by přísahal, že nakonec bude spokojen i jako jednoruký.

Navíc se živil jako televizní reportér. Na to snad člověku jedna ruka stačí, ne?

On sám ale věřil, že o novou paži opravdu stojí, i když zároveň chápal všechna medicínská rizika, která s sebou transplantovaná končetina přinese. To hlavní mu samozřejmě nedošlo, protože mu chyběl smysl pro experiment. Neměl dost představivosti, aby se mohl zaobírat znepokojivou myšlenkou na to, že nová ruka nebude tak docela jeho. Už proto ne, že kdysi patřila někomu jinému.

Nepřekvapuje, že se k podobnému kroku odhodlal právě člověk z jeho branže. Televizní reportéři bývají pohotoví. Myslí jim to rychle, jsou zvyklí vrhat se po stopě. Okolkování televizi nesluší. A muž, který se rozhodne, že si nechá přišít ruku, jistě moc okolků nenadělá.

Jmenoval se Patrick Wallingford a bez váhání by vyměnil svou slávu a pověst 7, a novou levačku. Než ho potkala nehoda, utěšeně stoupal po profesním žebříčku. Pracoval pro dvě ze tří největších televizních stanic a neustále kritizoval zhoubný vliv, jež mají průzkumy sledovanosti na televizní zpravodajství. Nesčetněkrát zažil, jak někdo z šéfů, kteří trávili víc času na toaletě než v režijní místnosti, zprznil jeho šot a vymlouval se přitom na zákony marketingu. (Wallingford těžce nesl, že šéfové zpravodajství tolik podléhají lidem z ekonomického oddělení.)

Patrick byl zkrátka a dobře přesvědčen, že když televize očekává finanční zisky od zpravodajské redakce, zabíjí tím zprávy. Proč by měly zprávy vydělávat stejně jako takzvané zábavné pořady? Jak

může někdo chtít po redakci zpravodajství, aby televizní stanici přinášela peníze? Zprávy nemají nic společného ani s Hollywoodem, ani s finálovými zápasy baseballové a fotbalové ligy. Zprávy (a Wallingford měl na mysli skutečné zprávy, které analyzují problém a jdou ke kořeni věci) nemusejí soupeřit o body za sledovanost s komediiemi nebo rádoby dramaty.

Když v listopadu 1989 padla Berlínská zeď, Patrick Wallingford stále pracoval pro jednu z největších soukromých televizí. Vzrušovalo ho, že může být v tak osudovou chvíli v Německu, ale jeho vstupy z Berlína pokaždé někdo sestříhal - někdy byly až o polovinu kratší, než by si zasloužily. Jeden z šéfů sedících v newyorském studiu to Wallingfordovi vysvětlil slovy: „Každá zahraničněpolitická zpráva stojí za prd.“

Pak začala společnost rušit místa zahraničních zpravodajů a Patrick udělal totéž, co řada jeho spolupracovníků. Začal pracovat pro čistě zpravodajskou stanici; nebyla to zvlášť dobrá stanice, ale čtyřicet hodin denně vysílala zprávy ze světa.

Snad se ve své naivitě domníval, že zpravodajská televize nehledí na průzkumy diváckého zájmu. Ve skutečnosti si je nechávala dělat minutu po minutě, aby přesně věděla, ve kterém okamžiku sledovanost stoupá a kdy ochabuje.

Wallingfordovi kolegové z branže se opatrně shodovali v tom, že Patrick je jako stvořený pro roli hlavního moderátora zpráv. Byl nesporně hezký - ostře řezaná tvář se na obrazovce dobře vyjímal - a dávno si vysloužil ostruhy v terénu. Ironií osudu si vysloužil taky nelásku vlastní ženy.

Dnes už bývalé ženy. Wallingford tvrdil, že za všechno mohly časté služební cesty, ale podle jeho bývalé polovičky byly za vším ženské. Skutečně, lásky na jednu noc Patricka vždycky přitahovaly, ať už cestoval, nebo ne.

Těsně předtím, než utrpěl úraz, musel čelit žalobě pro údajné otcovství. Spor sice vyhrál (test DNA byl negativní), ale už samotný fakt, že k žalobě došlo, tehdejší paní Wallingfordovou rozběsil. Vedle hmatatelného důkazu manželovy nevěry měla ještě jeden důvod k zlosti. Vždycky chtěla děti, a Patrick je stejně neoblomně odmítal. (Tvrdil, že za všechno mohou jeho časté služební cesty.)

Wallingfordova exmanželka - jmenovala se Marilyn - teď často nahlas litovala, že její exmanžel nepřišel kromě levé ruky ještě o něco jiného. Po rozvodu se Marilyn znovu rychle provdala, otěhotněla, a sotva se jí narodilo dítě, zase se rozvedla. Tak se nechávala slyšet, že i když po dítěti tak dlouho toužila, byly porodní bolesti jistě horší než to, co zažil Patrick při ztrátě levé končetiny.

Patrick Wallingford nepatřil k vzteklounům. Byl právě tak proslulý vyrovnanou povahou jako pohledným obličejem. Ale utrpení, které zakusil při úrazu, patřilo k jeho nejžárlivěji strážným tajemstvím.

Rozhořčovalo ho, že je jeho bývalá žena znevažuje a srovnává je s „pouhými“ - jak vždy zdůrazňoval - porodními bolestmi.

A právě tak ztrácel klid, když slyšel, jak ho Marilyn označuje za nenapravitelného záletníka. On sám přece zálety nevyhledával. Patrick Wallingford nikdy nesváděl ženy, jen jim dovolil, aby ho sváděly samy. Nevoloal jim, to ony volaly jemu. Stejně jako jsou na světě dívky, které nedovedou říci ne, on byl takovým chlapcem - a jeho bývalá žena by řekla, že je nutno klást důraz na slovo chlapcem. (Přestože Patrickovi táhlo na třicítku, když se s ním rozvedla, pokládala ho Marilyn pořád za chlapce.)

Post hlavního moderátora, který mu byl údajně souzen, mu nadále unikl a po úraze se Wallingfordovy naděje ještě víc scvrkly. Někdo z šéfů začal poukazovat na „choulostivý aspekt“ celé věci. Kdo by měl chut' sledovat ranní nebo večerní zprávy moderované ztracenou existencí, která si nechala ukousnout ruku hladovým lvem? Celý vstup tehdy netrval víc než tři minuty, ale Patrickových „třicet vteřin slávy“ viděl každý, kdo měl doma televizor. Několik týdnů je opakovaně vysílaly všechny kanály na světě.

Wallingford byl právě v Indii. Jeho zpravodajská stanice, kterou elitářští snobové z mediální branže nazývali „Catastrophic International“ nebo též „krvavý kanál“ pro její zálibu v morbiditě, ho vyslala do jednoho z gudžarátských cirkusů. (Žádná normální televize by nehnala reportéra z New Yorku až do Indie jenom kvůli cirkusu.)

Cirkus Ganěš právě hostoval v Džunagádu, když jedna z mladých artistek, akrobatka na visuté hrazdě, spadla ze svého nářadí. Artistka byla známa tím, že „létala“, jak se u akrobatů říká, bez záchranné sítě. Pád z výšky pětadvaceti metrů přežila, ale zahynul při něm její manžel a trenér v jedné osobě, který ji chtěl chytat. Její pád sice zbrzdil, ale tělo řítící se jako kámen jej zabilo.

Vláda ihned zakázala další létání bez sítě, proti čemuž malé cirkusy včetně cirkusu Ganěš vehementně protestovaly. Jistý indický ministr, vášnivý zvířecí aktivista, se už řadu let pokoušel zakázat v celé zemi drezúru zvířat, a cirkusy proto nesly každý pokus o vládní vměšování velmi těžce. Kromě toho, jak řekl přímo na kameru popudlivý principál cirkusu Ganěš, se každé odpoledne a každý večer plnilo hlediště diváky právě proto, že artisté na hrazdách nepoužívali záchranu.

Wallingford si síť prohlédl a zjistil, že je v děsivém stavu. Když vzhlédl z tvrdé, udusané plochy manéže, v níž stál, všiml si značně potřhaných ok. Síť připomínala obří pavučinu, do které vlétl vyplašený pták. Bylo velmi pochybné, zda by udržela padající dítě, tím méně dospělého.

Mezi artisty se skutečně našlo mnoho dětí, zejména dívek. Rodiče je prodali do cirkusu, aby jim zajistili lepší - tedy bezpečnější - existenci. Prvek nebezpečí byl ovšem v cirkuse Ganěš značně vysoký.

Popudlivý ředitel měl pravdu: každé odpoledne a večer se na sedadlech tísnili diváci lační nějakého neštěstí. A obětmi takových nehod se stávaly nejčastěji děti. Byli to nadaní amatéři, vynikající malí atleti, ale s naprosto nedostatečným výcvikem.

Každý dobrý novinář by se zákonitě zeptal, proč mezi malými cirkusáky převažují děvčata, a Wallingford k dobrým novinářům patřil, bez ohledu na to, co o něm říkala bývalá manželka. Jeho silnou zbraní byl pozorovací talent a práce v televizi ho naučila myslet dopředu a bleskurychle předvídat případné komplikace. Právě tohle bleskurychlé předvídaní bylo televizním požehnáním i prokletím. Televizi zajímají konflikty a krize, ne jejich řešení. Jako reportér mapující terén pro zpravodajskou stanici trpěl Patrick ze všeho nejvíc tím, že nadřazení kvůli vyloženým hloupostem ignorovali, nebo rovnou zavrhovali témata zasluhující obsírnou reportáž. Příklad: mezi dětskými artisty v indických cirkusech převažují holčičky, protože rodiče nechtějí, aby se z nich staly prostitutky; chlapcům, které do cirkusu nikdo neprodá, hrozí nanejvýš to, že z nich budou žebráci (případně zemřou hladu). Jenže kvůli tomuhle Patricka Wallingforda do Indie neposlali. Šéfům šlo o dospělou ženu, akrobatku na létající hrazdě, která se zřítíla z výšky pětadvaceti metrů rovnou manželovi do náruče a zabila ho. Do věci se navíc vložila vláda v Dillí a všechny indické cirkusy začaly protestovat proti povinnému používání záchranných sítí. K protestům se přidala i čerstvě ovdovělá artistka, která tak tak přežila pád.

Wallingford s ní natočil rozhovor v nemocnici, kam ji přijali se zlomenou kyčlí a blíže nespecifikovaným poraněním sleziny. Řekla mu, že její umění je jedinečné právě tím, že létá bez záchranné sítě. Samozřejmě že zesnulého manžela oplakává, ale i on byl akrobat, kdysi se také zřítí z výšky a přežil. Je možné, dodala vdova, že teprve teď zaplatil za tehdejší chybu; třeba to, že na něj spadla vlastní žena, bylo skutečnou tečkou za někdejší epizodou s otevřeným koncem.

Konečně něco zajímavého, pomyslel si Wallingford, ale šéf redakce zpráv, kterým všichni upřímně opovrhovali, byl natočeným rozhovorem zklamán. A celé osazenstvo zpravodajské redakce v New Yorku vytýkalo ovdovělé akrobatce přílišný klid: správná oběť neštěstí má být hysterická.

Uzdravující se artistka dále řekla, že její manžel teď spočívá „v náručí bohyně, kterou uctíval“.

Pozoruhodný výrok! Měla na mysli to, že uctíval Durgu, bohyni zkázy. Většina létajících akrobatů v ní věří - na vyobrazeních mívá bohyně Dueta deset paží. „Její ruce člověka zachytí a přidrží, když někdy upadne,“ vysvětlovala vdova.

1 tohle pokládal Wallingford za zajímavé - na rozdíl od osazenstva zpravodajské redakce v New Yorku, které mělo „plné zuby náboženství“. Šéfredaktor zpravodajství Patrickovi vysvětlil, že v poslední době odvysílali příliš mnoho příspěvků na náboženská témata. To je ale čurák, pomyslel si Wallingford.

Dokonalý robertek! A neulevilo se mu ani při pomýšlení, že se šéfredaktor skutečně jmenuje Robert.

Robertek poslal Patrička zpátky do cirkusu Ganěš, prý aby zachytil místní kolorit. Kromě toho, argumentoval, byl principál mnohem výřečnější než akrobatka.

Patrick se bránil: „Reportáž o dětských artistech by byla daleko lepší.“ Ale v New Yorku měli zřejmě plné zuby dětí. „Snaž se dostat víc z principála,“ radil mu Robertek. Principál byl patřičně vzrušený a lvi v kleci, kteří měli tvořit pozadí posledního interview, mu zdatně sekundovali: chovali se stále neklidněji a hlasitěji. Šot, který se Wallingford chystal odvysílat v přímém vstupu, byl závěrečným příspěvkem zpráv. V televizní hantýrce se tomu říká „bomba na konec“ a díky řvoucím lvům měla bomba bouchnout ještě hlasitěji.

Byl právě den krmení a muslimští řezníci se s masem opozdili. Polekali se přenosového vozu, kamery,

mikrofonů - a taky kameramana a zvukové technicky. Při pohledu na všechnu tu neznámou techniku muslimští walláhové ztuhli. Ale nejvíc je konsternovala zvukařka.

Vysoká blondýna v upnutých džínách měla na uších sluchátka a kolem beder opasek s nástroji, které řeznickým walláhům musely připadat jako ryze mužská výzbroj: kombinačky nebo štípačky, smotané kabely se svorkami a přístroj připomínající zkoušečku baterií. Navíc pod tričkem nenosila podprsenku. Wallingford o ní věděl, že je Němka, protože s ní strávil předchozí noc. Vyprávěla mu, jak poprvé přijela do Góy: bylo to o prázdninách, cestovala s kamarádkou, taky Němkou, a obě si řekly, že už nechtějí žít jinde než v Indii.

Kamarádka později onemocněla a vrátila se domů, ale Monika - tak se jmenovala, „Monika s k uprostřed," představila se mu - si našla způsob, jak v Indii zůstat. „Zvukový technik se užíví všude," prohlásila. „Všude, kde jsou zvuky."

„Nechtěla byste to zkusit v New Yorku?" navrhl jí Patrick.

„Tam je zvuků habaděj a člověk se nemusí bát napít vody." Pak bezmyšlenkovitě dodal: „Zrovna teď německá děvčata v New Yorku docela frčí."

„Proč zrovna teď?" podivila se.

Šlo o typický příklad toho, jak si Patrick Wallingford dovedl v přítomnosti žen komplikovat život: nepřemýšlel nad tím, co říká, a právě tak se mlčky podvoloval jejich pokusům o sblížení. Neměl žádný důvod říkat: „Zrovna teď" německá děvčata v New Yorku docela frčí," leda proto, aby řeč nestála. Právě tato neschopnost vzdorovat nástrahám a tichá ochota nechat se svádět lezla nesmírně na nervy jeho manželce, která mu jako z udělání zavolala ve chvíli, kdy v hotelovém pokoji šoustal Moniku s k uprostřed.

Časový rozdíl mezi Džunagádem a New Yorkem činil deset a půl hodiny, ale Patrick předstíral, že netuší, Je-li v New Yorku o deset a půl hodiny víc nebo míň. Když uslyšel ve sluchátku manželčin hlas, zeptal se jen: „Kolik je teď u vás, drahoušku?"

„Šoustáš nějakou ženskou, že?" zeptala se manželka.

„Ale Marilyn, dobře víš, že ne," zalhal. Německá dívka pod ním se ani nehнула. Wallingford se pokoušel o totéž, ale nepohnout se při milostném aktu je pro muže daleko těžší než pro ženu.

„Napadlo mě, že tě bude zajímat výsledek testu na určení otcovství," pokračovala Marilyn a Patrick se konečně přestal hýbat. „Je negativní - nejsi otcem toho dítěte. Řekla bych, že tentokrát to bylo o fous, co říkáš?"

Wallingforda napadlo jediné. „To není fěr, že ti dali výsledky krevních testů. Byly to moje testy."

Monika s k uprostřed pod ním ztuhla a tam, kde předtím cítila žár, jí náhle začalo mrazit. „Jaké krevní testy?" pošeptala mu do ucha.

Ale Wallingford měl kondom, a německá zvukařka tak byla chráněna před spoustou věcí, ne-li před vším. Patrick si vždycky nasazoval kondom. (Dokonce i když se miloval s vlastní ženou.) „Která je to tentokrát?" burácela Marilyn do sluchátka. „S kterou šoustáš dneska?"

Wallingfordovi byly jasné dvě věci: že jeho manželství už nic nezachrání a že on sám o to ani nestojí. Jako pokaždé, když šlo o ženy, v tichosti kapituloval. „Slyšíš? Která to je?" zavřískala manželka znovu, ale Patrick jí nehodlal odpovědět. Místo toho podržel mikrofon sluchátka u dívčinych úst.

Nejdřív jí musel odhrnout pramen blondatých vlasů z ucha, a pak jí pošeptal: „Řekni, jak se jmenuješ."

„Monika... s k uprostřed," představila se mladá Němka do telefonu.

Wallingford zavěsil. Říkal si, že Marilyn už zpátky nezavolá, a nemýlil se. Zato měl co vysvětlovat Monice s k uprostřed. Tu noc se moc nevyspali.

V cirkuse Ganéš šlo od rána všechno od desíti k pěti. Principálovy opakované nářky na indickou vládu nebyly zdaleka tak dojmavé jako akrobatčin popis desetiruké bohyně všech artistů. Copak jsou v New Yorku slepí a hluchí? Vdova na nemocničním lůžku - to byl materiál! A Wallingford se stále nevzdával naděje, že se mu podaří vypovědět příběh létající artistky bez záchranné sítě v celém kontextu. Tím kontextem byli malí akrobaté, děti prodané do cirkusu.

Co když i samotnou létající artistku kdysi rodiče prodali? A její zesnulý manžel možná unikl neradostnému dětství jen proto, aby pod velkým šapitó potkal svůj osud v podobě vlastní ženy padající z výšky pětadvaceti metrů... Ano, tohle by byl sólokapr. Místo toho Patrick zpovídal užvaněného

principála před lví klecí. Šéfové v New Yorku si od tuctového cirkusového výjevu slibovali dávku místního koloritu.

Není divu, že celé interview připadalo Wallingfordovi krajně neuspokojivé - na rozdíl od noci strávené s německou zvukařkou. Monika s k uprostřed a v tričku bez podprsenky učinila mohutný dojem i na muslimské walláhy, které Evropančin oděv - lépe řečeno nedostatek oděvu - urážel. Směs strachu, zvědavosti a morálního opovržení, která z nich vyzařovala, by dodala reportáži mnohem víc koloritu než celý nudný principál.

Konsternované postávali poblíž lví klece, ale byli zřejmě příliš vyděšeni, ohromeni nebo pohoršeni, než aby se odvážili přijít blíž. Hory masa na dřevěných kárách nasládle páchly a naplňovaly cirkusovou komunitu, vesměs vegetariánskou (a hinduistickou), nekonečným odporem. Lvi samozřejmě cítili maso taky a otálení krmičů je rozčilovalo.

Když začali rvát, kameraman na ně zaostřil a Patrick Wallingford, který vycítil, že má v záběru konečně něco přirozeného, přistrčil mikrofon blíž. O takové bombě na konec se mu ani nesnilo.

Vzduchem se mihla tlapa a Wallingfordovi se do levého zápěstí zaťal dráp. Pustil mikrofon. Ani ne za dvě vteřiny měl ruku až po loket ve lví kleci. Levým ramenem narazil do mříží; a zápěstí se třemi nebo čtyřmi centimetry předloktí zmizely ve lví tlamě.

V nastalém zmatku se zbylí dva lvi začali rvát s prvním lvem o Patrickovu končetinu. Krotitel, který nebyl nikdy daleko od svých šelem, zasáhl a začal lvy mlátit lopatou po čumácích. Ještě než Wallingford pozbyl vědomí, poznal, co je to za lopatu. Sloužila k odklizení lvího trusu. (Před pouhými několika minutami ji viděl v akci.)

Zhroutil se někde u kár s masem a kousek od něj solidárně omdlela i Monika s k uprostřed. Jenže mladá Němka padla přímo do káry, ke značnému zděšení walláhů; když přišla k sobě, zjistila, že zatímco ležela na hromadě vlhkého masa, někdo jí ukradl opasek s náradím.

Kdosi prý také využil jejího bezvědomí a osahával jí prsa -měly to dokazovat podlitiny od prstů na obou řadrech. Na zkrvaveném tričku však nezůstaly žádné otisky (krvavé skvrny pocházely od skopového masa) a stopy na řadrech byly mnohem pravděpodobněji výsledkem promilované noci strávené po boku Patricka Wallingforda. Ten, kdo ji prošacoval, měl dost kuráže, aby jí odcizil opasek, ale osahávat si ji netroufl. Ani sluchátek se nikdo nedotkl.

Když Wallingforda vlekli pryč od klece, neuvědomoval si, že mu chybí levá ruka až po předloktí, ačkoli mu neušlo, že se lvi ještě stále o něco perou. Ohromených muslimů zírajících na jeho levici si všiml teprve ve chvíli, kdy k němu zavanul nasládlý pach skopového. Lev měl zkrátka velkou sílu. Když se Patrick podíval lépe, zjistil, že mu chybějí hodinky. Nijak zvlášť je nepostrádal -dostal je od manželky. Horší bylo, že hodinky neměly na čem držet, protože spolu s nimi zmizel kus ruky od zápěstí níž.

Mezi řeznickými ivalláhy hledal známé tváře marně; jistě by ho potěšilo, kdyby zahlédl aspoň Moniku s k uprostřed zděšenou, ale o to láskyplnější. Mladá Němka naneštěstí ležela jak široká tak dlouhá na skopovém, s obličejem odvráceným na opačnou stranu.

Patrick přesto pocítil hořkou satisfakci, když mu zrak spočinul na kameramanovi (neviděl jeho obličej, jen profil), jemuž ani prožitá hrůza nezabránila v plnění služebních povinností. Coby odhodlaný profesionál se vydal až k samotné kleci, v níž se šelmy nepříteliš ochotně dělily o poslední zbytky Patrickovy ruky. Bomba na závěr? Povídejte mi o ní!

U záběrů, na nichž lvi trhali a žrali jeho končetinu, vydržel Patrick Wallingford celý další týden, a možná i o něco déle. Útok šelem mu kupodivu připomněl záhadný výrok, který zmiňovaná vedoucí disertační práce kdysi pronesla na závěr jejich vztahu: „Chvíli mi lichotilo pobývat ve společnosti muže, který dokáže kvůli ženě zcela odhodit vlastní hrdost. Ty máš ovšem hrdosti tak málo, že ji zřejmě klidně odhodíš kvůli každé druhé." Netušil, co tím chtěla říct ani proč si na její stesky vzpomněl nad vlastní sežranou rukou.

Navíc jej na celé třicetivteřinové sekvenci - déle celá konzumace končetiny netrvala - zaráželo ještě něco jiného: muž na zajímavých záběrech se vůbec nepodobal starému Patricku Wallingfordovi. Takovou hrůzu dosud nikdy nezažil. A nejhorší bolest měla teprve přijít.

Ministr indické vlády bojující za práva zvířat se z nepříteliš jasných příčin rozhodl využít epizody se sežranou rukou jako záminky k nové kampani proti týrání cirkusových šelem. Wallingford nikdy

nepochopil, čím mohla jeho ruka lvům ublížit.

Zato jej trápilo, že ho celý svět viděl rvát a svíjet se strachy a bolestí; dokonce se v přímém přenosu počural, třebaže to žádný televizní divák nepostřehl. (Patrick měl na sobě tmavé kalhoty.) Byl veřejně zmračen před zraky milionů lidí a stal se pro ně objektem lítosti.

Účinky utišujícího prostředku si ve vzpomínkách a snech vybavoval ještě za pět let. Bylo to sedativum, jaké se ve Spojených státech neprodává - tak mu to aspoň řekl indický lékař. Od té doby Patrick marně pátral po jeho názvu.

Ať už se lék jmenoval, jak chtěl, Patrick si po něm intenzivně uvědomoval bolest, ale zároveň se od ní zcela odpoutal: připadal si jako nezúčastněný pozorovatel cizího utrpení. Medikament zintenzivnil jeho vjemy a ulevil mu od bolesti - ale nejen to.

Párský lékař, který mu kobaltově modrou kapsli předepsal („ale jenom jednu, pane Wallingforde, každých dvanáct hodin“), se ho ujal hned po nehodě v Džunagádu. „Nikdy jste neměl takové sny. Taký to utiší bolest,“ dodal dr. Čótia. „Hlavně si neberte dvě. Američani berou všechny pilulky po dvou. U téhle to nejde.“

„Jak se jmenuje? Musí se nějak jmenovat!“ Wallingforda se zmocnilo podezření.

„Název zapomenete, jen co si ji vezmete,“ opáčil dr. Čótia povzbudivě. „A v Americe o takovém léku neuslyšíte - váš Úřad pro potraviny a léčiva by ho nikdy nepovolil.“

„Proč?“ zeptal se Wallingford. Stále se zdráhal vzít si první kapsli.

„No tak, spolkněte to! Uvidíte sám,“ přemlouval ho párs. „Neznám nic lepšího.“

Patrick měl bolesti, ale ne takové, aby se dobrovolně vydal na drogový trip.

„Než ten lék spolкну, chci vědět, proč by ho FDA nikdy nepovolil.“

„Protože je s ním velká legrace!“ zvolal dr. Čótia. „Ti patroni z Úřadu si na legraci nepotrpí. A teď už ho spolkněte, nebo vám předepíšu něco jiného a budete mít po švandě!“

Prášek Patricka uspal - ale byl to spánek? Na to, aby spal, vnímal příliš jasně. Jak mohl tušit, že upadl do věšteckého transu? Jak má člověk poznat, že se mu zdá o jeho vlastní budoucnosti?

Wallingford se vznášel nad tmavým jezírkem. Určitě letěl v letadle, jinak by se nemohl vznášet, ale ve snu žádné letadlo nespátřil ani nezaslechl hukot motoru. Jen sestupoval níž a níž a přibližoval se k jezeru obklopenému temné zelenými stromy -jedlemi a borovicemi; celým lesem vejmutovek.

Nikde žádné balvany. Vůbec to tu nevypadalo jako ve státě Maine, kde v dětství trávil prázdniny na letním táboře, ani jako v Ontariu - Patrickovi rodiče si kdysi pronajali chatu v Jiřské zátocy na břehu Huronského jezera. Jezero ze sna nepatřilo k místům, která někdy v minulosti navštívil.

Tu a tam čnělo od břehu molo a někdy se u něj houpala loďka. Wallingford zahlédl i kůlnu na čluny, ale především cítil, že leží naznak na jednom z mol; tím prvním, co ve snu ucítil, byla hrubá prkna, která jej přes ručník dřela do nahých zad. Ručník nikde nezahlédl, právě tak jako předtím neviděl letadlo, jen cítil, že jeho tělo neleží přímo na prknech.

Slunce právě zašlo. Wallingford je neviděl zapadat, ale přísahal by, že molo zatím nestačilo vychladnout.

Temné jezero a ještě temnější stromy viděl jako na dlani, jinak celý sen sestával pouze z pocitů.

Cítil vodu, ale ve vodě nebyl. Jen se mu zdálo, jako by z ní právě vylezl. Osychal na molu a bylo mu trochu chladno.

Pak se ozval ženský hlas - Wallingford jej nikdy předtím neslyšel a byl to ten nejerotičtější hlas na světě:

„Hrozně mě studí plavky. Asi si je sundám. Nesvlékneš se taky?“

V tu chvíli si Patrick poprvé uvědomil, že má erekci, a zaslechl jiný hlas, který zněl jako jeho vlastní, jak říká „ano“. I on si chtěl svléknout plavky.

K tomu se přidalo tiché šplouchání vody narážející na molo a zvuk kapek odkapávajících z mokrých plavek mezerami mezi prkny zpět do jezera.

Oba teď byli nazí. Její pokožka, zprvu mokrá a studená, jej brzy začala hřát. Cítil její horký dech na hrdle i to, jak jí voní mokré vlasy. Pevná ramena neznámé ženy nasála vůni slunečních paprsků, a když jí Patrick obkroužil jazykem ucho, ucítil na patře chuť jezera.

To už byl samozřejmě v ní; zdálo se, že jejich milování na molu nad rozkošným temným jezerem nikdy neskončí. Když se za osm hodin probudil, zjistil, že největší erekce v jeho životě navzdory vlhkým snům stále neodezněla.

Chybějící ruka už ho nebolela. Bolest o sobě dala vědět teprve deset hodin poté, co spolkl první kobaltově modrou kapsli. Následující dvě hodiny, které musel trávit čekáním na další pilulku, mu připadaly jako věčnost. V tomto mučivém mezidobí nedokázal s dr. Čótiou hovořit o ničem jiném než o svém prášku.

„Co v něm je?“ vyzvídal na veselém pársovi.

„Vyvinuli ho jako lék na impotenci,“ přiznal dr. Čóti, „ale nefungovalo to.“

„Nefungovalo? To bych neřekl,“ namítl Wallingford.

„Snad fungovalo,“ připustil párs, „ale ne na impotenci. Jako lék proti bolesti - to prosím, jenže na to se přišlo náhodou. Hlavně nezapomínejte, co jsem vám řekl, pane Wallingforde. Nikdy si neberte dvě kapsle.“

„Nejradši bych si vzal tři až čtyři,“ odpověděl Patrick, ale párský lékař nehodlal o podobných věcech žertovat.

„Věřte mi, litoval byste toho,“ varoval Patricka.

Ten si pak bral vždy jen po jedné kapsli v řádných dvanácti-hodinových intervalech - dvě ještě v Indii a třetí dostal od dr. Čóti na cestu. Zkoušel namítat, že let do New Yorku potrvá déle než dvanáct hodin, ale nevymámil z párského lékaře nic silnějšího než tabletu tylenolu obsahujícího kodein. S tou musel vystačit, až odezní účinek prášku na vlhké sny.

Dostavily se celkem čtyřikrát a pokaždé vypadaly stejně -naposled to bylo při letu z Frankfurtu do New Yorku. Wallingford si naordinoval tylenol s kodeinem na první úsek dlouhé cesty, mezi Bombají a Frankfurtem, aby si bez ohledu na bolest schoval to nejlepší na konec.

Když jej těsně před přistáním na newyorském letišti jedna z letušek budila z pilulkového snění, zamrkala na něj: „Jestli jste blouznil v horečce, chtěla bych ji dostat taky,“ zašeptala. „Nikdy mi nikdo tolikrát neřekl ano!“

Patrick od ní dostal telefonní číslo, ale nezavolał jí. A příštích pět let nezažil takové milování jako tehdy ve snu po modré kapsli. Ještě déle mu trvalo, než pochopil, že kobaltově modrý prášek dr. Čóti nebyl pouhým sedativem a lékem na potenci - umožňoval člověku nahlédnout do budoucnosti.

V dané chvíli považoval Wallingford za důležitější, že se mu sny, v nichž hleděl do očí lvovi, který se mu sápal po ruce, nezdaří častěji než jednou za měsíc. V takových snech jej nepronásledovalo ani velké zvrásněné čelo šelmy, ani její nakrabacené žlutavé obočí, mouchy bzučící v hřivě či čtverhranný nos veliké kočky postříkaný krví a poznamenaný škrábanci od drápů; v paměti mu uvízl jen pohled žlutohnědých očí, zoufale prázdných a smutných. Patrick nikdy nezapomněl, jak zkoumaly jeho obličej -nevzrušeně a s nadhledem učence.

Patrickovy vzpomínky a noční můry byly jedna věc; televizní stanice trefně přezdívaná „Catastrophic International“ hodlala připomínat něco jiného a její sny se naplňovaly s každou vteřinou srdceryvných záběrů požírané ruky.

Krvavý kanál, tak často kritizovaný pro mimořádnou zálibu v bizarních úmrtích a hloupých nehodách, posílil bezprecedentním způsobem vlastní prestiž: podařilo se mu jednu z takových nehod vyrobit, právě když informoval o podrobnostech dalšího bizarního úmrtí. Zvlášť pikantní bylo, že neštěstí tentokrát potkalo novináře. (Právě tento fakt byl jednou z příčin velké obliby třicetivteřinového šotu zachycujícího amputaci.)

Obecně lze říci, že dospěli se identifikovali s nešťastným reportérem nebo přinejmenším s jeho rukou, kdežto sympatie dětských diváků patřily lvovi. Právě na dětské diváky přitom mířil celý les varovně vztyčených prstů. Nebylo divu: celá oddělení mateřských škol dostávala hromadný šok a druháci, kteří už začínali plynule číst a správně chápat přečtený text, se vlivem duševního otřesu vraceli do preliterárního stadia, takže komunikovali jen pomocí obrázků.

Rodiče, jejichž děti v té době navštěvovaly základní školu, nezapomenou na poznámky v notýscích svých ratolestí. Znely přibližně takto: „Důrazně doporučujeme, abyste dětem zakázali televizi, dokud v ní nepřestanou vysílat záběry s tím chlápkem a lvem.“

Někdejší vedoucí Patrickovy disertační práce, která byla právě na cestách se svou jedinou dcerou, zhlédla scénu, při níž její bývalý milenec přišel o ruku, hned při premiéře.

Zmíněná dcera studovala poslední ročník internátní školy, když se jí podařilo otěhotnět. Na tom by

nebylo nic zvláštního, kdyby nešlo o výlučně dívčí školu. Následná interrupce dívku traumatizovala natolik, že přerušila studium a čekalo ji opakování maturitní třídy. Pramálou okouzlující přítel ji opustil ještě předtím, než zjistila, že je těhotná.

Jednoduché to neměla ani její matka. V době, kdy svedla Wallingforda, jí ještě nebylo čtyřicet. (Patrick byl o víc než deset roků mladší a vypadal nejlépe ze všech studentů doktorandského kurzu.) Teď, těsně po čtyřicítce, měla na krku druhý rozvod a trochu jí přitěžovala skutečnost, která vyšla nešťastnou náhodou najevo, totiž že před nedávnem navázala poměr s dalším studentem. Poprvé se studentem v řádném denním studiu, nikoli s doktorandem.

Byl to hezký hoch, bohužel jediný hoch v celém semináři zaměřeném na metafyzické básníky, který se nepředložené uvolila věst. Nepředložené, protože si mohla spočítat, že taková rasa poetů, jak metafyzické básníky označil Samuel Johnson, když poprvé užil pojmu „metafyzičtí básníci“, bude vábit hlavně mladé ženy.

Nepředložený byl vlastně už sám fakt, že toho chlapce přijala do čistě dívčího semináře. Jenže co měla dělat, když za ní přišel do kabinetu a odříkal jí báseň Andrewa Marvella Mé nesmělé paní, v níž popletl jediné dvojverší: „Můj plachý cit nechť sílí tiše / tak zvolna, jako mocná říše“?

Řekl „sílí“ místo „síli“ a ona měla pocit, že doopravdy sílí, když ze sebe chrлил další verše:

Sto let kéž chválím tvoji tvář
a vnímám tvého zraku zář, každé tvé řadlo tisíc let
a zbylé vnady jakbysmet!

Panebože, pomyslela si, protože jí bylo jasné, že jsou to právě její řadla a zbylé vnady, o nichž je tu řeč. Takže ho nakonec přijala.

Když s ním dívky na seminářích flirtovaly, cítila intenzivní potřebu jej chránit. Zpočátku si namlouvala, že jde jen o mateřský cit. Když ho pak pustila k vodě - zcela bez servítků, právě tak jako předtím opustil bezejmenný přítel její těhotnou dceru -, přestal hoch docházet do semináře a zatelefonoval matce.

Matka, členka vědecké rady jiné univerzity, se písemně dotázala děkana fakulty, zda „chování pedagožky, která spí se studentem, nekoliduje s mravním kodexem“. Následkem jejího dotazu si Patrickova někdejší milenka a vedoucí disertační práce vzala náhradní volno na celý následující semestr. Neplánované prázdniny, druhý rozvod, dcera, která nepadla daleko od stromu... pro Kristovy rány, co si měla bývalá Wallingfordova pedagožka počít?

Pán, který se měl brzy stát jejím druhým exmanželem, se neochotně smířil s tím, že ještě měsíc počká, než zruší manželčiny kreditní karty. Záhy toho měl hořce litovat. Manželka se dvakrát nerozmýšlela, sebrala nestudující dceru a vyrazila si s ní do Paříže, kde se obě ubytovaly v hotelu Le Bristol. Byl nad její poměry, ale ona kdysi dostala pohlednici, na níž byl vyobrazen, a od té doby se tam chtěla podívat. Pohlednici jí poslal první exmanžel; pobýval v hotelu s novou chotí a doufal, že tím bývalou polovičku dorazí.

Le Bristol se nacházel v ulici Faubourg Saint Honoré, uprostřed elegantních butiků, do jakých si netroufají vstoupit ani dobrodruzi. Jen co se matka s dcerou octly v hotelu, ani jedna z nich nesebrala dost odvahy někam si vyjít nebo cokoli podniknout. Tolik luxusu nedokázaly snést. V hotelové hale i v baru si připadaly nepatřičně ustrojené; seděly a fascinovaně zíraly na lidi, kteří se v Bristolu cítili evidentně lépe než ony dvě. Přesto by si nikdy nepřiznaly, že udělaly chybu, když se ubytovaly právě tady - přinejmenším by si to nepřiznaly hned první večer.

V těsném sousedství hotelu se v jedné z postranních ulic nacházelo docela obstojné bistro s rozumnými cenami, jenže večer byl temný a deštivý a matka i dcera chtěly jít brzy spát - rozdíl několika časových pásem se na nich podepsal. Rozhodly se, že povečeří co nejdříve, přímo v hotelu, a první seznámení s Paříží si nechají na příští den. Hotelová restaurace byla naneštěstí vyhlášená, takže jim v ní mohli rezervovat stůl až na devátou, kdy už hodlaly být obě v posteli.

Kolik překážek musely překonat, aby si vynahradily ústrky nespravedlivého osudu! (Tak si to aspoň namlouvaly; ve skutečnosti se staly obětí tělesného chtíče rozdmýchaného vlastní nespokojeností a stonásobným pocitem ukřivděnosti.) Hotel Le Bristol měl být jejich odměnou, ať už zaslouženou, nebo

ne, a teď si musely objednat večeři u hotelové služby a spořádat ji přímo v apartmá!

Co na tom, že hotelová služba v Le Bristolu byla velmi elegantní? O večeru stráveném v Paříži měly docela jiné představy. Přesto se obě snažily vnímat celou situaci z lepší stránky, což jindy nemávaly ve zvyku.

„Nikdy by mě nenapadlo, že strávím první noc v Paříži v hotelovém pokoji, ke všemu s vlastní matkou!“ pokusila se dcera o vtip.

„Já tě aspoň nepřivedu do jiného stavu,“ poznamenala matka. Obě se trochu nuceně zasmály.

Někdejší vedoucí Wallingfordovy disertační práce pak začala spílat všem mužům, kteří ji v životě zklamali. Dcera už leccos z toho slyšela a měla i vlastní zkušenosti podobného druhu, i když zdaleka ne tak bohaté jako matka. Vypily dvě sedmičky vína z příručního minibaru a pak ještě červené bordeaux, které jim přinesli spolu s večeří. Nakonec zavolaly hotelovou službu a objednaly si další láhev.

Víno jim rozbívalo jazyky, možná o něco víc, než by se mezi matkou a dcerou slušelo a než by jim bylo milé. Poznání, že její rozmarnou dceru mohl přivést do jiného stavu celý zástup neopatrných mladíků, než se na scéně objevil ten syčák, kterému se to povedlo, by zarmoutilo každou matku - kouzlo Paříže na tom nemohlo nic změnit. Ani dcera nebyla slepá a hluchá, takže pochopila, že někdejší vedoucí Wallingfordovy disertační práce je nenapravitelná svůdkyně. A která dcera by s klidem přijala skutečnost, že její vlastní matku pudí sexuální choutky do náruče stále mladších milenců, z nichž tomu poslednímu ještě nebylo dvacet?

Když matka konečně udělala přestávku v nekonečné litanii -v mezích si tato zralá obdivovatelka metafyzických básníků stihla nestydatě zaflirtovat s číšníkem nesoucím druhou láhev -, rozhodla se dcera zapnout televizi, aby si trochu odpočinula od nepříjemně důvěrného rozhovoru. Le Bristol nabízel celou řadu satelitních programů ve francouzštině i v angličtině a dalších řečech, jak se slušelo na hotel, který byl nedávno stylově renovován. Náhoda tomu chtěla, že když podnapilá matka zavírala dveře za hotelovým číšníkem, ohlédla se po dceři a po televizi, v níž právě lev amputoval levou ruku jejímu bývalému milenci. Chňap -a bylo po všem.

Pochopitelně vykřikla, čímž pohnula k výkřiku i dceru, a kdyby nedržela druhou láhev bordeaux pevně za hrdlo, byla by ji upustila. (Možná se jí zdálo, že láhev představuje její vlastní ruku mizící ve lvím chřtánu.)

Šot se sežranou rukou skončil dřív, než mohla znovu převyprávět překroucenou historii vztahu s nyní zmračeným reportérem. Reprízovat se měl až za hodinu, ale mezinárodní zpravodajská stanice vysílala každých patnáct minut deseti až patnáctivteřinové upoutávky, tak zvané „špeky“. Sestávaly ze záběrů lvů v kleci zápasících o jakési nezřetelné zbytky, Patrickovy bezvládně visící zmračené paže, vyděšeného výrazu jeho obličeje těsně předtím, než upadl do mdlob, a rychlého záběru na blondýnu se sluchátky a bez podprsenky, která vypadala, jako by usnula na čemsi podobném hromadě masa.

Matka i dcera vydržely vzhůru další hodinu, aby mohly zhlédnout reportáž ještě jednou. Starší z nich tentokrát poznamenala na adresu blondýnky bez podprsenky: „Dám za to krk, že ji přefikl.“ V podobném duchu pokračovaly, dokud nevyprázdnily druhou láhev bordeaux. Když se záznam celé události objevil na obrazovce potřetí, vyvolal škodolibě oplzlé výkřiky: to, co postihlo Wallingforda a co obě pokládaly za zasloužený trest, mělo potkat všechny muže, kteří jim kdy zkřížili cestu.

„Škoda že mu nesežral něco jiného,“ podotkla matka. „Kéž by!“ přidala se dcera.

Jenže když druhá repríza skončila a kusy končetiny byly konečně pozřeny, následovalo jen pochmurné ticho a matka se přistihla, jak odvrací oči, aby neviděla tvář omdlévajícího Patricka. „Parchant jeden ubohý,“ povzddechla dcera polohlasem. „Jdu spát.“

„Já si dám ještě jednu reprízu,“ odpověděla matka. Spánek nepřicházel a pode dveřmi vedoucími z pokoje do ložnice se míhala světla a stíny. Matka vypnula zvuk televize, takže bylo slyšet, jak pláče.

Dcera se k ní solidárně vrátila. Tak seděly na pohovce při vypnutém zvuku, držely se za ruce a poněkolkáté sledovaly příšernou, ale tolik povzbudivou podívanou. Hladoví lvi pro ně neexistovali - obě vnímaly jen to, že oběti je MUŽ.

„Proč po nich toužíme, když je zároveň nenávidíme?“ zeptala se unaveně dcera.

„Nenávidíme je právě proto, že po nich toužíme,“ zadrmolila nezřetelně matka.

Na obrazovce se objevil zděšený výraz Wallingfordova obličeje. Patrick klesal na kolena a z předloktí

mu stříkala krev. Bolest pokrývala jeho pohledné rysy, ale kouzlo, jímž působil na ženy, bylo tak mocné, že opilá a k smrti ospalá matka i její podobně postižená dcera cítily, jak je pálí ruka. Když padal, vrhaly se ho chytat.

Patrick Wallingford si nikdy se žádnou nezačínal. Přesto vzbuzoval sexuální neklid a nepřírozené touhy, dokonce i tehdy, když krmil cirkusového lva kusem vlastní ruky. Přitahoval ženy každého věku a všeho druhu a nepřestával být nebezpečný slabšímu pohlaví, ani když ležel v bezvědomí.

Jak už bývá v rodinách dobrým zvykem, to, co si matka nechávala pro sebe, vyhrkla dcera nahlas.

„Podívej na ty lvice,“ hlesla.

Ani jedna ze lvic se utržené ruky nedotkla. V očích měly smutek a nesmírnou touhu; Wallingford dávno omdlel, ale lvice od něj stále nemohly odtrhnout zrak. Skoro to vypadalo, že i ony se do něho zamilovaly.

2

Bývalý

středopolař

Bostonský lékařský tým vedl dr. Nicholas M. Zajac, specialista na operace rukou z kliniky pánů Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka & spol., předního massachusettského ústavu chirurgie horních končetin. Dr. Zajac kromě toho působil jako docent klinické chirurgie na Harvardu. Byl to jeho nápad, vyhledávat potenciální dárce a příjemce paží pomocí internetu (www.volnaruka.com).

Dr. Zajac byl o půl generace starší než Patrick Wallingford a staromládenecké vzezření, které s ním bylo spjata stejně nerozlučně jako odér špatně volené vody po holení, nebylo možno vysvětlovat pouze tím, že za jeho časů byly Deerfield i Amherst čistě chlapeckými školami.

Nikdo ze spolužáků z deerfieldské přípravky ani z těch, kteří s ním čtyři roky studovali na Amherst College, si na něj nevzpomínal. Zajac hrál na obou školách lakros - byl dokonce rozehrávač, ale v paměti neuvízl ani těm, kdo ho trénovali. Nestává se často, aby si člen sportovního týmu uchoval tak dokonalou anonymitu; faktem zůstává, že Nick Zajac obětoval dětství a mládí podivně neokázalé, ale o to úspěšnější snaze vyniknout, takže neměl ani přátele, ani sexuální zkušenosti.

Jeho kolega z lékařské fakulty, který se s příštím doktorem Zajacem dělil v praktikách z patologie o ženskou mrtvolu, nikdy nezapomněl, jak hluboký šok utrpěl Nick při pohledu na tělo. „Nešlo o to, že ta osoba byla tak dlouho po smrti,“ vzpomínal kolega z laboratorních praktik. „Nicka nejvíc vyděsilo, že je to žena. Bezpochyby jeho první.“

Další Zajacovou první ženou byla jeho budoucí manželka. -Patřil k sortě mužů, co se ze samé vděčnosti ožení s první holkou, která se s nimi vyspí. Oba toho později litovali.

Ženská mrtvola měla zřejmě vliv i na jeho příští specializaci. Podle slov téhož spolužáka se Zajac při laboratorních cvičeních zmožil jen na ohledávání horních končetin.

Možná bychom si o dr. Zajacovi měli povědět víc. Byl hubený, až to zaráželo; skoro to vypadalo, že vyzáblost je jeho koníčkem. Běhal maraton, pozoroval ptáky, jedl zrní - tento zvyk si osvojil při pozorování pěnkav - a jeho náklonnost k opeřencům a k slavným lidem byla téměř nadpřirozená. Proto začal operovat celebrity.

Většinou šlo o slavné sportovce, kteří utrpěli zranění, jako třeba nadhazovač týmu Boston Red Sox, jemuž povolily radioulnární vazy na tolik potřebné ruce. Nadhazovač později odešel do klubu Toronto Blue Jays výměnou za dva naprosto beznadějně polaře a jednoho údajně nadějněho pálkaře, který se pálkou nejraději střefoval do vlastní ženy. I toho Zajac operoval, když mu manželka, která se chtěla zamknout v autě, aby unikla výprasku, přibouchla ruku do dvířek. Odněsł to první článek ukazováku a zápěstní kůstka prostředníku.

Je překvapivé, kolik špičkových sportovců se dovedlo zranit mimo hřiště, kurt či ledovou plochu - například dnes už nehrající brankář Boston Bruins, který si rozřízl povrchní vazy na levé dlani, když tiskl vinnou sklenici tak silně, až ji rozdrtil snubním prstenem. Anebo neustále trestaný zadák New England Patriots, jemuž při neopatrném otevírání ústřice zajel švýcarský armádní nůž do prstu, kde přeťal tepnu a několik nervů. Všichni tihle hoši neúměrně riskovali a stíhaly je všemožné nehody - ale byli slavní. Dr.

Zajac je svého času zbožňoval; stěny jeho kanceláře zdobily jejich podepsané fotografie, z nichž vyzařovala fyzická nadřazenost.

Sportovní hvězdy si ovšem dovedly přivodit zcela zbytečnou újmu i při sportu. K takovým patřil centrista klubu Boston Celtics, který po vypršení hrací doby vyskočil zády ke koši a pokusil se poslepu přes rameno zavěsit míč. Dopadlo to tak, že balon neudržel a pochroumal si dlaň o obruč.

Dr. Zajac je přesto miloval. A nejen sportovce. Rockové zpěváky zase postihovaly úrazy v hotelových pokojích. Byly dvojího druhu. Ty první řadil Zajac clo škatulky konfliktů s hotelovým personálem: spadaly sem bodné rány, opáření od horké kávy nebo čaje a celá řada nečekaných kolizí s nejrůznějšími neživými předměty. Hned za ně se řadila uklouznutí v koupelně, k nimž měly vedle rockerů silný sklon i filmové hvězdy.

Herce dále postihovaly nehody v restauracích, zejména při odchodu. Z pohledu chirurga operujícího lidské ruce bylo mnohem lepší uhodit fotografa než praštit do fotoaparátu. Pokud šlo o horní končetiny, pokládal se jakýkoli projev nepřátelství vůči věcem vyrobeným z kovu, skla, dřeva, kamene nebo plastu za vážnou chybu. Doktor přesto dobře věděl, že slavní lidé přijdou nejčastěji k úrazu právě tehdy, když páchají násilí na věcech.

Při pohledu na fotky, z nichž moudře shlíželi jeho slavní pacienti, si pokaždé říkal, že jejich úspěch a zdánlivá spokojenost jsou jen vnější maskou.

Zatímco si Zajac lámal hlavu nad podobnými problémy, pro kolegy z kliniky Schatzman, Gingeleskie, Mengerink & spol. byl největší hádankou on sám. Přestože ho nikdy otevřeně neobvinili, že leze hvězdám do zadku, cítili nad ním převahu - bohužel právě jen v tomto směru. Jako chirurgovi se mu nikdo nevyrovnal, a oni to dobře věděli. I to je štválo.

Třebaže se u Schatzmana, Gingeleskioho, Mengerinka & spol. o Zajacově slabosti pro slavné lidi nežertovalo, o to víc se zde přetřásala hubenost slavného kolegy. Všichni měli za to, že Zajacovo manželství ztroskotalo, protože chirurg vážil míň než jeho žena, ale nikdo jej nedokázal přesvědčit, aby začal jíst a zabránil tak rozvodu. Šance, že by dr. Zajace přivedli k rozumu teď, když byl rozvedený, poklesly na nulu.

Doktorovy sousedy zase přiváděla k šílenství jeho láska k ptactvu. Z příčin, které zůstávaly skryty i místním omytologům, byl dr. Zajac přesvědčen, že život opeřenců na území Velkého Bostonu smrtelně ohrožuje přemíra psích výkalů.

Jeho kolegy hřála u srdce scéna, kterou na vlastní oči spatřil jen jeden z nich: slavný chirurg křepčí za nedělního rána za domem v Brattle Street (v holínkách po kolena, červeném flanelovém županu a neskutečně lyžařské čepici s emblémem New England Patriots), v jedné ruce svírá hnědý papírový pytel, v druhé dětskou lakrosovou pátku a na zasněženém trávníku pátrá po psích novinkách. Dr. Zajac sice neměl psa, ale měl dostatek bez ohledných sousedů. A Brattle Street patřila k nejoblíbenějším venčícím trasám bostonské univerzitní čtvrti zvané Cambridge. Lakrosová páčka původně patřila Zajacovu jedinému dítěti, nesportovnímu chlapci, který pobýval u otce každý třetí víkend. Usouzený hoch, trpící rozchodem rodičů, byl na svých šest let značně podvyživený a tvrdohlavě odmítal jíst. S největší pravděpodobností za to mohla jeho matka, která měla v životě jediný cíl: přivádět Zajace k šílenství. Hildred, jak se někdejší paní Zajacová jmenovala, se k celému problému stavěla přezíravě. „Proč by měl ten kluk jíst, když jeho otec nejí? Vidí, jak jeho rodič hladoví, a chce to zkusit taky!“ Rozvodový soud proto rozhodl, že se Zajac smí stýkat se synem nejvýš jednou za tři týdny, a to pouze o víkendu. Podle massachusettské praxe šlo ze strany jeho manželky o „nezaviněný rozvod“ (což byl Wallingfordův oblíbený protimluv).

Dr. Zajac se ve skutečnosti synovým nechutenstvím velmi trápil a snažil se hledat lékařská i praktická řešení jeho potíží. (Hildred to potížemi nikdy nenazývala, ať byl synek sebe-vychrtlejší.) A tak se chlapec jménem Rudy stával během víkendových návštěv u otce svědkem toho, jak se dr. Zajac snaží spořádat hory jídla, jež pak v soukromí tiše vyzvracel. Otcův příklad se ovšem míjel účinkem - Rudy dál skoro nejedl.

Jistý specialista na zažívací potíže dětí doporučoval operativní zákrok, který by mohl odhalit případné choroby tlustého střeva. Další Rudymu předepsal močopudný sirup obsahující nestravitelný cukr. Třetí se nechal slyšet, že z toho Rudy vyroste; byla to jediná rada odborníka, kterou byli dr. Zajac a jeho

exmanželka ochotni akceptovat.

Mezitím se od Zajace odstěhovala stará hospodyně - nedokázala se smířit s tím, kolik jídla přijde v domě každé třetí pondělí nazmar. Protože nová hospodyně jménem Irma pokládala označení „hospodyně“ za ponižující, dával si Zajac záležet, aby o ní mluvil jako o své asistentce, třebaže mladá žena měla v popisu práce především úklid domu a praní prádla. Těžko říct, co jí zasadilo první ránu - snad to bylo každodenní povinné odklizení psích hovínek z trávníku: odpudivý hnědý pytel, dětská lakrosová pálka, se kterou neuměla zacházet, a potupnost celého úkolu. Irma byla prostě, statné děvče mezi pětadvaceti a třiceti lety; nikdy by ji nenapadlo, že práce u „studovaného doktora“, jak Zajacovi přezdívala, bude zahrnovat nedůstojný souboj s vyměšovacími návyky psů z okolí.

Její city dále zraňoval fakt, že ji dr. Zajac pokládal za čerstvou přistěhovalkyni, pro kterou zůstává angličtina cizím jazykem. Irma ve skutečnosti mluvila pouze anglicky, a to už od dětství. Omyl vznikl poté, co Zajac vyslechl pár útržků jejich zkormoucených telefonátů.

Irma měla v pokojíku za kuchyní vlastní linku a často vedla dlouhé hovory s matkou nebo některou ze sester; činila tak večer, v době, kdy Zajac plnil lednici. (Rachitický chirurg znal jediný zákusek - syrové mrkve, které uchovával v ledniče, v míse naplněné tajícími kostkami ledu.)

Zajac měl za to, že Irma hovoří cizím jazykem. Jeho sluch nepochybně utrpěl soustavným chroustáním syrových mrkví i nesnesitelným cvrlikáním zpěvného ptactva v klecích rozvěšených po celém domě, ale hlavní příčina nedorozumění tkvěla v tom, že Irma při hovorech s matkou a sestrami pokaždé hystericky vzlykala. Stěžovala si na ponižující jednání dr. Zajace, který ji nepřestával podceňovat.

Irma uměla vařit, ale doktor normální jídla nejedl. Dovedla štepat i zašívát, jenže Zajac svěřoval spravování obleků i chirurgických oděvů veřejné čistírně; v prádelním koši tak zpravidla končily jen propocené běžecké úbory. Zajac běhal každé ráno před snídaní (někdy ještě za tmy) a taky večer (většinou už za tmy).

Patřil k štíhlým pánům mezi čtyřicítkou a padesátkou pobíhajícím po břehu Charles River a svádějícím věčný souboj se studenty, kteří se v okolí Memorial Drive také věnovali joggingu a procházkám. Ať byl venku sníh, plískanice, břečka, letní parno nebo třeba bouřka, vychrtlý operatér běhal a běhal. Takže při výšce metr osmdesát vážil pouhých šedesát kilogramů.

Irma, která měřila sto šedesát sedm centimetrů a vážila osmašedesát kilo, byla přesvědčena, že ho nenávidí. Po večerech vzlykala do sluchátka sáhodlouhé litanie o Zajacově urážlivém jednání a chirurg, který něco z toho zaslechl, si lámal hlavu: že by Češka? Polka? Litevka?

Když se jí ptal, odkud pochází, Irma neochvějně odpovídala: „Z Bostonu!“ Bravo, pomyslel si Zajac, který to pokládal za důkaz přichylnosti vděčných přistěhovalců z Evropy k nové vlasti. Pochválil Imru, jak výtečná je „vzhledem k daným okolnostem“ její angličtina, a děvče mělo zase o důvod víc vylévat si srdce do telefonu.

Irma se zdržovala všech poznámek, když doktor každý třetí pátek nakupoval jídlo, a on jí nic nevysvětloval, když je každé třetí pondělí musela vyhazovat. Jednoduše vyskládal všechny potraviny na kuchyňský stůl - bylo tam celé kuře, nedotčená šunka, ovoce, zelenina a tající zmrzlina - a přiložil strojepisný vzkaz: ZLIKVIDOVAT. Tím to haslo.

Určitě to nějak souvisí s jeho odporem k psím lejnům, říkala si Irma. Ve své prostotě doktora podezírala, že trpí nutkavou potřebou všeho se zbavovat. Kdyby znala celou pravdu! Zajac u sebe nosil lakrosovou pátku - „dospělou“ pátku - i při ranním a večerním joggingu a třímal ji tak, jako by v ní nesl pomyslný míček.

V jeho domě by se našla spousta pálek. Kromě té, která patřila Rudymu a vypadala spíš jako hračka, zde byly i velké rakety v různém stupni opotřebení a rozkladu. Jedna z nich, dřevěná a otlučená, dokonce pamatovala doktorovy studentské dny v Deerfieldu. Potrhaný a znovu svázaný výplet ze surové kůže jí dodával vzezření zbraně. Rukojeť byla omotaná špinavou lepicí páskou a obalená blátem. Avšak v obratných rukou dr. Zajace sportovní nástroj ožíval s veškerou energií nepokojného mládí, kdy ještě neurastenický chirurg býval podvyživeným, ale mimořádně schopným středopolařem.

Při lékařových procházkách po břehu Charles River připomínala staromódní lakrosová pálka zbraň připravenou k výstřelu. Nejedna cambridžský veslař zakusil, jaké to je, když mu za lebkou prosvíští dvě nebo tři psí hovínka, a jeden ze Zajacových studentů z lékařské fakulty, někdejší kormidelník harvardské

závodní osmiveslice, se podle vlastních slov stačil jen tak tak sehnout, jinak by mu dobře mířené lejno přistálo na hlavě.

Dr. Zajac popřel, že by na něj mířil úmyslně. Měl pouze v úmyslu vyčistit okolí Memorial Drive od přemíry psích výkalů proto je nabíral do výpletu pátky a odpaloval do řeky. Někdejší kormidelník a student medicíny si ale po prvním pamětihodném střetnutí dával na potrhlého středopolaře pozor - a také další veslaři a kormidelníci by ochotně přísahali, že zahlédli Zajace, jak zručným pohybem nabírá hovínko do síťky a odpaluje ho přímo na ně.

Ze statistik se dalo vyčíst, že v dobách aktivního sportování vstřelil bývalý středopolař dvě branky týmu Andoveru, do té doby neporazenému, a dvakrát zaznamenal hattrick proti Exeteru. (Jestliže si na Zajace nevzpomínal nikdo ze spoluhráčů, pamatovali si na něj soupeři. Nejstručněji to shrnul brankář Exeteru, když prohlásil: „Nick Zajac měl šlehu jako prase.“)

Zajacovi kolegové z kliniky Schatzman, Gingeleskie, Mengerink & spol. zase znali jeho výrok o tom, že „jen pošetilec může holdovat sportu, při němž člověk sedí obrácen zády ke směru pohybu,“ který jasně dokazoval, že chirurg pohrdá veslaři. Ale co na tom? Úspěšní lidé mívají často podivné rozmary.

Dům v Brattle Street se rozléhal hlasy zpěvného ptactva, takže připomínal horské údolí. Na arkýřových oknech jídelny byly černým sprejem nastříkány velké kříže ve tvaru X, aby do nich nenarazili ptáci, a tak Zajacův dům neustále vypadal jako po nájezdu vandalů. V kuchyni se zotavoval střízlík se zlomeným křídélkem - ve stejné kleci, v níž krátce předtím dodýchal brkoslav se zlomeným vazem. Irma z toho vůbec neměla radost.

K jejím nikdy nekončícím povinnostem patřilo zametání ptačího zobu rozházeného kolem klecí. Ať se snažila sebevíc, semena stále skřípala pod nohama. Případný zloděj by si v domě na své nepřišel Zato rachitický Rudy ptáky miloval - matka mu dlouho odmítala pořídit domácího mazlíčka jakéhokoli druhu - a Zajac by se ochotně nastěhoval do voliéry, kdyby to synovi udělalo radost a zlepšilo to jeho chuť k jídlu.

Hildredina touha týrat bývalého manžela zatím nepolevovala. Zřejmě jí nestačilo, že omezila Zajacův styk se synem na pouhé dva dny a tři noci v měsíci. Nyní našla další způsob, jak jim společně strávený čas co nejvíce znepríjemnit, a poříдила Rudymu psa.

„Ale budeš ho mít u otce,“ nařídila šestiletému chlapci. „Tady zůstat nemůže.“

Nečistokrevné psisko pocházelo z jakéhosi útulku, kde ho lichotivě označili za křížence labradora. Ta černá místa v kožichu mohou mít doopravdy něco společného s labradorským retrievem, říkal si Zajac. Jinak měla dvouletá kasírovaná fenka úzkostný, až zbabělý výraz a také její tělo bylo hranatější a zavalitější, než bývá u labradorů zvykem. Převíslý horní pysk plandající přes dolní čelist připomínal chrta a čelo - spíš hnědé než černé - se bez ustání kabonilo. Fena chodila s čenichem svěšeným k zemi, v jednom kuse si šlapala na uši a poškubávala silným ocasem jako pointer. Hildred ji koupila v naději, že bude pronásledovat ptáky.

„Když si Médeu nenecháme, tati, budou ji muset utratit,“ oznámil Rudy otci s vážnou tváří. „Médeu,“ vydechl Zajac.

Veterinář by řekl, že Médea trpí nekontrolovanou žravostí: žrala hole, boty, kamení, papír, kovy, plasty, tenisáky, hračky a vlastní výkaly. (Nenasytností se nepochybně podobala labradorovi.) Posedlost psími lejny, nejen vlastními, mohla za to, že se jí bývalí majitelé hleděli zbavit.

Hildred překonala samu sebe, když prolezla psí útulky, aby našla odsouzence k smrti, který by dokázal přivést bývalého manžela k šílenství nebo by jeho existující šílenství aspoň prohloubil. Jméno antické čarodějky Médey, která zavraždila vlastní děti, feně skvěle sedělo. Kdyby nenažraná kříženkyně labradora mohla mít štěňata, jistě by je taky sežrala.

Hildred musela utrpět hrozný šok, když se ukázalo, že si dr. Zajac psici zamiloval. Našel v ní spřízněnou duši - Médea byla stejně žhavá po psích hovínkách jako on - a Rudy si teď měl s kým hrát, takže u něj pobýval ještě raději.

Přestože operoval nejslavnější hvězdy, byl dr. Nicholas M. Zajac obyčejným rozvedeným otcem.

Chirurgova láska k synovi dokázala pohnout i Irmou, čehož nejprve litovala, a pak si za to blahořečila. Její vlastní otec opustil manželku, ještě než Irma přišla na svět, a neobtěžoval se udržovat styky ani s ní, ani s jejími sestrami.

Jednoho pondělního rána se Rudy zase vrátil k matce a Irma si řekla, že začne denní práce úklidem chlapcova pokoje. Po celé tři týdny, až do jeho dalšího příjezdu, měl být pokojík šestiletého hochy udržován s takovou pietou, jako by šlo o kapli. Ve skutečnosti to kaple byla - Zajac zde často sedával v nábožném vytržení. Rudyho pokoj přitahoval i nerudného psa. Zdálo se, že se Médei stýská tolik jako Zajacovi.

Toho rána však Irma ke svému velkému překvapení zastihla doktora, jak spí svlečený v synově posteli. Nohy mu visely přes pelest a pokrývky se svezly na zem; třicetkilové psisko ho zřejmě hrálo víc než dostatečně. Médea se k němu tiskla celým tělem, čumák měla položený na chirurgově hrdle a prackou ho objímala kolem nahých ramen.

Irma jen zírala. Její zrak dosud nikdy na tak dlouhou dobu nespočinul na nahém mužském těle. Bývalý středopolař se sice pozastavoval nad skutečností, že jeho špičková kondice nechává ženy chladnými, ale nebral to jako urážku; bezesporu patřil k atraktivním mužům, jenže vyšinutost na něm byla stejně patrná jako jeho žebra. (Snad jen když spal, nebyla tolik nápadná.)

Slavného transplantátora pronásledoval posměch i tajená závist kolegů. Běhal jako tichý blázen, skoro nejedl, zajímal se jenom o ptáky a teď ho ke všemu okouzila nenasytnost silně neurotického psa. Kromě toho se neustále trápil kvůli synovi, jehož téměř nevidal. Ale Irma objevila v jeho povaze nový rys, který rázem překryl všechny předchozí vjemy. Uvědomila si, jak neochvějně dr. Zajac miluje svého syna a že tuto lásku s ním sdílí i pes. (Její náhle vzklíčivší náklonnost se proto vztahovala i na Médeu.)

Irma se s Rudym dosud nesetkala, protože o víkendech nepracovala. Zнала ho jen z letmých pohledů na fotky, jejichž počet po každé z chlapcových toužebně očekávaných návštěv vzrostl. Dobře cítila, že Rudyho pokoj je svatostánek, ale nebyla připravena na to, že spatří Zajace a Médeu v objetí v hochově posteli. Kež by mě někdo takhle miloval! pomyslela si.

A do Zajacovy úžasné schopnosti milovat se okamžitě zamilovala - co na tom, že ubohý lékař nejevil nejmenší ochotu cit opěťovat? Irma se proměnila v jeho otrokyni, třebaže on sám si toho měl všimnout až zadlouho.

V té přelomové chvíli otevřela Médea oči naplněné hlubokou sebelítostí, zvedla těžkou hlavu a z visícího pysku jí skanula dlouhá slina. Irmě, která měla neochvějný talent spatřovat osudová znamení v těch nejobyčejnějších věcech, se zdálo, že psí slina září jako perla.

Kromě toho měla pocit, že se dr. Zajac co nevidět probudí. Doktor měl erekci, při níž jeho úd dosahoval tloušťky zápěstí a dlouhý byl jako... zkrátka a dobře, na tak vychrtlého chlapíka byl dost veliký. Irma náhle zalitovala, že není štíhlá.

Bylo to stejně překvapivé jako zjištění, že je do dr. Zajace zamilovaná. Nemotorné děvče, skoro o dvacet let mladší než rozvedený chirurg, stihlo právě tak doklopýtat do haly, když se Zajac skutečně probudil. Aby jej upozornila, že je nablízku, zavolala na psa. Médea se neochotně vyplížila z Rudyho pokoje. Nevěřicný úžas zamírněovaného psa rychle vystřídal nadšené vrtění ohonem, když Irma začala zvíře láskyplně sprchovat.

Všechno zlé je k něčemu dobré, říkala si přitom ta nekomplikovaná dívka. Vzpomínala, jak byla donedávna nešťastná, a blahořečila feně, která jí otevřela cestu k Zajacovu srdci.

„Médeo, zlatíčko, pojď za mnou,“ uslyšel Zajac volání své hospodyně-asistentky. „Dnes budeme papat jenom samé dobré věci!“

Jak už bylo řečeno, kolegové z kliniky nesahali dr. Zajacovi ani po kotníky. Kdyby se nemohli utěšovat tím, že nad ním mají navrch aspoň v jiných oblastech, byla by jejich závist a nenávisť jistě mnohem větší. Rozveselovalo je už samo vědomí, že se neohrožený šéf lékařského týmu souží kvůli nešťastnému, chřadnoucímu synkovi. A co teprve skutečnost, že nejlepší bostonský operatér rukou je ze samé lásky k Rudymu ochoten trávit dny i noci ve společnosti psa žeroucího lejna!

Zajacovi podřízení byli krutí a necitelní, když se dokázali radovat z neštěstí šestiletého chlapce. Kolegové ubohého chirurga se ovšem velmi mýlili, když tvrdili, že hoch chřadne. Rudy byl přecpaný vitaminy a nalitý pomerančovou šťávou, pil ovocné koktejly (nejčastěji z mražených jahod a rozmačkaných banánů) a každý den do sebe napsal jedno jablko nebo hrušku. Jedl také míchaná vejčička s topinkou a někdy i salátovou okurku, ale tu si namáčel do kečupu. Nepil mléko a odmítal maso, ryby i sýry. Zato občas projevil opatrný zájem o jogurt, pokud v něm nebyly hrudky.

Ano, Rudy vážil mín, než by správně měl, ale při troše pravidelného pohybu nebo drobné úpravě jídelníčku mohl vypadat jako každý jiný hoch. Bylo to mimořádně sladké dítě – upřímné a srdečné, žádný barvotiskový „chlapeček, který nezlobí“. Jen kdyby jeho povahu neprznila vlastní matka, které se bezmála podařilo otrávit chlapcovy city k otci. Koneckonců, měla bezbranné šestileté dítě ve své moci po celé tři týdny, kdežto Zajac mohl jejímu zhoubnému vlivu čelit pouhých osmačtyřicet hodin z každého měsíce. Protože Hildred věděla, jak dr. Zajac zbožňuje fyzickou námahu, zakazovala Rudymu hrát fotbal a chodit po vyučování na kluziště. Místo toho seděl u videa.

V dobách, kdy byla vdaná a hlídala si linii, Hildred div neumřela hladu. Ted' utěšeně tloustla a říkala tomu „konečně vypadat jako ženská“. Jejímu exmanželovi se při té představě zvedal žaludek.

Ke všemu se jí skoro povedlo Rudyho přesvědčit, jak málo ho má vlastní otec rád. S oblibou před Zajacem zdůrazňovala, že se chlapec vrací z víkendových pobytů zamlklý; nikdy jí nedošlo, že se Rudy děsí křížového výsledku, který ho doma čeká.

Její první otázka zněla: „Měl tam nějakou ženskou? Viděls tam nějakou?“ (Rudy pokaždé potkal pouze Médeu a ptáky.)

Když člověk vidá vlastní dítě jen jednou za několik týdnů, má nutkání zahrnovat je dárky. Pokaždé, když Zajac synovi něco koupil, Hildred chlapci namluvila, že ho otec uplácí. Anebo se jejich konverzace odvíjela podle následujícího schématu: „Co ti dal? Kolečkové brusle? Tomu říkám užitečný dárek! Určitě chce, aby sis vyrazil mozek z hlavy! A vsadila bych se, že tě nenechal koukat ani na jediný film. Má se ti starat o zábavu jenom dva dny a tři noci v měsíci - člověk by řekl, že se bude trochu snažit, ale zatím to tak nevypadá.“

Ve skutečnosti to bylo přesně naopak: Zajac se snažil až příliš. Prvních čtyřiašest hodin, které Rudy strávil v otcově domě, úpěl pod tíhou Zajacovy neutuchající pozornosti.

Médeu těšila chlapcova přítomnost stejně hodně jako Zajace, ale Rudy zůstával apatický, přinejmenším ve srovnání s šílícím psem. Ani důkazy viditelné na každém kroku - důkazy o tom, jak láskyplně se chirurg chystal na jeho návštěvu a na roli baviče - nemohly otupit synův téměř nepřátelský postoj. Matka na něj naléhala, aby si dobře všiml sebemenších projevů otcovy nelásky. Rudy nikdy žádné nepozoroval, a to ho na počátku každého společného víkendu mátl.

Jedna hra však spolehlivě zabírala i o smutných pátečních večerech, kdy už se dr. Zajac obával, že dokáže se svým jediným dítětem jen bezvýznamně tlachat o ničem. Dmul se otcovskou pýchou při pomýšlení, že ji sám vynalezl.

Šestileté děti zbožňují opakování a hra vynalezená dr. Zajacem by se klidně mohla jmenovat „opakování do zblbnutí“, kdyby jí snad otec nebo syn zatoužili dát jméno. Během prvních společně strávených víkendů to byla jediná hra, kterou hráli.

Spočívala v tom, že jeden z nich někam ukryl kuchyňský budík nastavený tak, aby za rovnou minutu zapípal. Ukryvali jej zásadně v obývacím pokoji, ale slovo „ukryvali“ není úplně přesné: jediným psaným pravidlem totiž bylo, že budík má zůstat na očích. Hráč jej nesměl schovat pod polštář nebo do zásuvky (ani zahrabat do hromady ptačího zobu v kleci s pěnkavami). Budík musel volně ležet. Byl malý a béžový a nalézt jej nebylo snadné, tím spíš v Zajacově obývacím pokoji, který byl stejně jako zbytek starého domu v Brattle Street zařízen dost nedbale - a nevkusně, dodala by Hildred. (Všechno zařízení, které za něco stálo, si po rozvodu odvezla.) Obýváku vévodila změt' navzájem neladících závěsů a potahů. Celek působil dojmem, jako by zde žily a zemřely tři až čtyři generace Zajaců a za celou tu dobu se nic nevyhodilo.

Vzhledem ke stavu místnosti nebylo příliš obtížné uložit téměř neviditelný budík tak, aby byl nenápadný. Rudy jej jen zřídka nalezl před vypršením minutové lhůty, to znamená předtím, než zaznělo pípání, a Zajac zase nikdy neprozradil, že budík vidí, i když jej spatřil během desíti vteřin. Rudymu to působilo velkou radost; říčel smíchy, zatímco doktor předstíral zklamání.

Otce i syna překvapilo, když pak objevili další společnou aktivitu, která představovala velký posun od prostinké budíkové zábavy. Bylo to předčítání - ta nevyčerpatelná radost z hlasitého čtení! - a dr. Zajac se rozhodl synovi předčítat ze dvou knih, které míval sám v dětství nejradši. Jmenovaly se Myšák Stuart Little a Charlottina síť a obě napsal E. B. White.

Wilbur, prasátko z Charlottiny sítě, udělalo na Rudyho takový dojem, že chtěl Médeu překřtít na

Wilbura.

„Wilbur je chlapecké jméno," vysvětlil mu Zajac, „a Médei je holka. Ale přejmenovat ji můžeme. Jestli chceš, může se jmenovat Charlotta - to je, jak víš, dívčí jméno."

„Ale Charlotta nakonec umře," namítl Rudy. (Charlotta, hlavní hrdinka knihy, je pavoučice.) „A já se bojím, aby Médea taky neumřela."

„Médea bude žít dlouho, Rudy," ujistil Zajac syna.

„Máma povídala, že ti jednou rupnou nervy a zabiješ ji."

„Slibuju ti, že Médeu nezabiju," řekl Zajac. „Kvůli ní mi nervy nerupnou." (Byla to typická ukázka toho, jak málo mu Hildred rozuměla: to, že ztrácel nervy kvůli psím výkalům, přece neznamenal, že nemá rád psy!)

„Povíš mi ještě jednou, proč se jmenuje Médea?" poprosil chlapec.

Nebylo snadné převyprávět šestiletému dítěti řeckou báji - už jen to opisování slova čarodějka! Pasáž, v níž hrdinka pomohla svému choti Lásonovi získat zlaté rouno, se vysvětlovala trochu lépe než to, co pak Médea provedla vlastním dětem. Proč jen lidé dávají psům taková jména? nechápal dr. Zajac.

Za půl roku, co byl rozvedený, přečetl aspoň patnáct pojednání dětských psychiatrů o tom, jaké následky může mít rozvod rodičů na děti. Všude se kladl velký důraz na smysl pro humor, který nebyl chirurgovou silnou stránkou.

Nutkává touha provádět vylomeniny se u dr. Zajace projevovala jen v okamžicích, kdy nabíral psí lejno lakrosovou pálkou. Avšak kromě minulosti středopolaře býval v dobách studií v Deerfieldu rovněž členem pěveckého spolku, a přestože si nyní zpíval leda ve sprše, při společném sprchování s Rudym jej přepadaly záchvaty bujarého veselí. Sprchování s tátou představovalo další položku v zatím nedlouhém, ale stále se rozšiřujícím seznamu chlapcových oblíbených aktivit.

Rudy, který jako většina dětí rád zpíval, se kdysi ve školce naučil písničku Já jsem řeka, a dr. Nicholas M. Zajac teď zničehonic spustil na její melodii:

Já, antická vražedkyně,
si dnes jen tak hovím líně -
jsem Médea malinká
a jím svoje hovínka.

„Cože?" vyhrkl Rudy. „Zazpívej to ještě jednou!" (Už dřív si vysvětlili, co to byla antika.)

Otec mu písničku přezpíval a Rudy se dal do huronského smíchu. Šestileté děti zbožňují fekální humor.

„Hlavně to nezpívej před matkou," varoval ho ještě otec. Ted' měli společné tajemství, další krok k tomu, aby se mezi nimi vytvořilo pouto.

Rudy si postupně odnesl domů dva výtisky Myšáka Stuarta Littlea, ale Hildred mu z nich nečetla; ba co horšího, obě knihy vyhodila. Teprve když ji přistihl, jak hází do popelnice i Charlottinu síť, pověděl všechno otcí. Tehdy mezi nimi vzniklo další pouto.

Každý víkend, který trávili spolu, mu Zajac přečetl některou z knížek - Myšáka Stuarta Littlea nebo Charlottinu síť - od začátku až do konce. Chlapce nikdy neomrzely. Pokaždé plakal, když Charlotta umřela, a řehtal se, když Stuart Little naboural zubařův neviditelný automobil. A stejně jako Stuart, říkával i on, že má žízeň jako dromedár, kdykoli se chtěl napít. (Když to slyšel poprvé, musel se pochopitelně zeptat, co je to dromedár.)

Dr. Zajac úspěšně čelil Hildredinu vlivu a hoch si stále jasněji uvědomoval, jak moc ho otec miluje.

Zajacovi malicherní kolegové si přesto dál namlouvali, že jsou něco víc než on: vedla je k tomu údajná Rudyho zasmušilost a podvyživenost.

Zpočátku hleděli na svého kolegu spatra i kvůli Irmě. Takovou hospodyní si podle nich mohl najít jenom naprostý budižkničemu. Když se pak s Irmou udála změna, zaregistrovali to mnohem dřív, než začal jejich zájem sdílet i slavný chirurg.

To, že si dívčiny proměny nevšiml, bylo podle nich jen dalším důkazem jeho neuvěřitelné nenormálnosti.

Irma začala chodit do tělocvičny a shodila deset kilo. Každý den běhala pět kilometrů - a nedělala to jenom pro radost z pohybu. Oblečení, které si nakoupila, bylo sice nevkusné, ale zároveň patřičně

zdůrazňovalo její křivky. A přestože Irma měla do krasavice daleko, byla dobře stavěná. Hildred začala roztrušovat, že se její bývalý manžel slézá se striptérkou. (Rozvedené čtyřicátnice jsou k dobře stavěným pětadvacítkám zřídka kdy shovívavé.)

Irmě to bylo jedno. Nezapomínejme, že byla zamilovaná. Jednou večer se svlékla a vyběhla po špičkách vzhůru po setmělém schodišti v hale. Uvažovala takto: pokud Zajac ještě nespí a načapá ji bez šatů, bude mu tvrdit, že je náměsíčná a nějaká síla ji vábí k jeho ložnici. Irma toužila, aby ji dr. Zajac spatřil bez šatů - čirou náhodou, samozřejmě -, protože cvičení posílilo nejen je jí tělo, ale také sebedůvěru.

Když tichounce mýjela zavřené dveře chirurgovy ložnice, zaslechla ke svému úžasu cosi, co znělo jako modlitba. Irma nebyla nábožensky založená, takže to pokládala za cosi podezřele neracionálního a pro chirurga i nepatřičného. Ale když naslouchala za dveřmi ještě chvíli, s úlevou zjistila, že se Zajac nemodlí, jen si nahlas nábožně předčítá pasáž z Myšáka Stuarta Littlea.

„Když byl čas k jídlu,“ četl dr. Zajac z dětské knížky, „vzal sekeru, porazil pampelišku, otevřel si konzervu s kořeněnou šunkou a povečeřel ji s pampeliškovým mlékem.“

Irma pocítila nový záchvěv lásky, ale při zmínce o kořeněné šunce se jí udělalo zle. Po špičkách se vrátila do pokojíku za kuchyní a cestou sežvýkala několik syrových mrkví, které čekaly v lednici v míse s tajícím ledem.

Kdy už si jí ten osamělý pavouk všimne?

Irma pojídala kvanta oříšků a sušeného ovoce. Jedla i syrové ovoce a cpala se horami zeleniny. Z obyčejné dušené ryby, zázvorového kořene a černých bobů dokázala vykouzlit pravý zázrak; dr. Zajace to natolik ohromilo, že k jejímu údivu (a vlastně k údivu všech, kdo ho znali) pozval studenty z lékařské fakulty k sobě domů na neplánovanou večeři.

Myslel si, že by některý medik z Harvardu mohl pozvat Irmu na schůzku: připadala mu stejně osamělá jako drtivá většina studentů. Doktor netušil, že hospodyně má oči jen pro něj. Když ji navíc medikům představil jako svou „asistentku“, pomysleli si s ohledem na její postavu, že ji doktor dávno sbalil, a vzdali se všech nadějí. (Medičky ji pravděpodobně pokládaly za stejnou příšeru, jako byl Zajac.)

Ale co na tom? Hlavně že si všichni pochutnali na dušené rybě se zázvorem a boby - a Irma měla v zásobě další recepty. Přidávala Médei do žrádla sůl na nakládání masa, protože se v časopise u zubaře dočetla, že její exkrementy pak budou připadat nechutné dokonce i psům. Médei bohužel chutnaly o to víc.

Dr. Zajac sypal na semínka v ptačím krmítku před domem mletou papriku. Jednou Irmě vysvětlil, že je pak nesežerou veverky. Irma od té doby posypávala paprikou Médeiny výkaly. Vznikla tím zajímavá barevná kombinace, zvlášť na čerstvě napadaném sněhu, ale fenu paprika odrazovala jen zpočátku. Zajace nepotěšilo, že jeho podělaný dvorek teď přitahuje ještě větší pozornost. On sám znal jiný způsob, jak zabránit Médei v požívání nechutných hromádek. Byl mnohem jednodušší, třebaže vyžadoval sportovního ducha: stačilo, aby se k hromádce dostal s lakrosovou pálkou dřív než Médea. Výkaly obvykle končily ve vsudypřítomném hnědém sáčku, ale občas se Irmě naskytla příležitost sledovat, jak doktor pálí po veverce usazené na stromě na druhé straně ulice. Dr. Zajac pokaždé minul, a přesto se jeho gesto vrylo Irmě hluboko do srdce.

Uvažovat o tom, zda se děvče, kterému Hildred přezdívala „Nickova striptérka“, někdy vryje do srdce dr. Zajace, bylo zatím předčasné. U Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka & spol. se řešil jiný problém: zůstávalo jen otázkou času, kdy se Zajac, jemuž ještě nebylo padesát, propracuje do samého názvu předního massachusettského ústavu chirurgie horních končetin. Klinika by se pak jmenovala Schatzman, Gingeleskie, Mengerink, Zajac & spol.

Samozřejmě že to prvního z jmenovaných, Schatzmana, řádně štválo, třebaže byl dávno v penzi.

Samozřejmě, že se žijící polovina bratří Gingeleskieových vztekala. Za starých časů, když byl ještě naživu i druhý Gingeleskie, se firma jmenovala Schatzman, Gingeleskie & Gingeleskie. (To bylo předtím, než se stal společníkem Mengerink, o němž dr. Zajac jednou v soukromí prohlásil, že neumí ošetřit ani záděru.) Kromě toho měl dr. Mengerink poměr s Hildred, a to ještě v době, kdy byla Zajacovou ženou. Když se pak Zajac rozvedl, nemohl mu Mengerink přijít na jméno, přestože o rozvod požádala právě Hildred.

Dr. Zajac netušil, že i dr. Mengerink patří k nešťastníkům, které se bývalá paní Zajacová snaží přivést k šílenství. Teď chystal osud Mengerinkovi ještě krutější ránu: na ctihodných dopisních papírech i na

firemním štítě mělo hned za jeho jménem následovat jméno Zajacovo. A pokud by se dr. Zajacovi skutečně podařilo provést první úspěšnou transplantaci ruky, mohli by být všichni rádi, kdyby se klinika nejmenovala Zajac, Schatzman, Gingeleskie, Mengerink & spol. (Existovala i horší možnost, totiž že na Harvardu udělají Zajace mimořádným profesorem.)

Ke všemu se teď ze Zajacovy hospodyně-asistentky stal automat na vyvolávání erekce. Co na tom, že to ňouma Zajac zatím nezaregistroval? Změny, jež se s Irmou udála, si už všiml i starý penzionovaný Schatzman. A Mengerink, který si dvakrát změnil telefonní číslo, aby mu nemohla volat někdejší Zajacova choť, tento Mengerink ji zaznamenal taky. Co se týče Gingeleskieho, dal se slyšet: „Irma by nenechala chladného ani Gingeleskieho číslo dvě.“ Myslel tím samozřejmě zesnulého bratra.

I mrtvému muselo být patrné, že se hospodyně-pomlčka-asistentka proměnila v sexbombu. Vypadala teď jako striptérka, která přes den dělá cvičitelku. Jak to, že to Zajac přehlédl? Pak se divte, že si na takového člověka ze školy nikdo nepamatoval.

Jen když došlo na vyhledávání potenciálních dárců či příjemců ruky po internetu, netroufl si na klinice pánů Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka & spol. nikdo hovořit o kreténech ani se vysmívat stránkám www.volnaruka.com jako hloupé klukovině. Doktor Nicholas M. Zajac mohl stokrát vlastnit psa požírajícího exkrementy, mohl být posedlý slávou, ztrácet se před očima, trpět kvůli nešťastnému synovi nebo - což bylo nejhorší - neuvěřitelným způsobem přehlížet pevné hýždě své „asistentky“: na panenské půdě transplantace končetin zůstával nespornou jedničkou.

Jediný syn nejlepšího bostonského chirurga se nijak netrápil tím, že jeho otce všichni považují za bezpohlavního hňupa. Co záleží šestiletému chlapci na tátových profesionálních či sexuálních schopnostech, zvláště když mu začíná docházet, že ho tenhle táta doopravdy miluje?

Bylo by namístě připomenout, čemu mohli Rudy a jeho komplikovaný otec vděčit za to, že k sobě náhle našli cestu. Způsobil to jeden pitomý pes požírající vlastní lejna a trochu taky to, že Zajac kdysi za studií v Deerfieldu účinkoval v mužském pěveckém sboru a nabyl tam mylného dojmu, že umí zpívat. (Po první sloce písně Já, antická vražedkyně, která se zrodila tak spontánně, složili oba ještě spoustu dalších slok, většinou natolik dětinských v análně-fekálním smyslu, že je zde není možné uvádět.) A samozřejmě nechyběla ani hra s kuchyňským budíkem a knížky E. B. Whitea.

Musíme se zmínit i o smyslu pro drobná uličnictví, který hrál ve vztahu otce a syna významnou roli. Bývalý středopolař v sobě tento smysl poprvé objevil, když nabíral psí hovínka lakrosovou pálkou a metal je do řeky. Jestli se první doktorovy pokusy přivést syna k lakrosu mýjely účinkem, pak při společných procházkách a venčení Médey na březích staroslavné Charles River se Rudy konečně začal zajímat o některé subtilnější prvky této hry.

Představte si následující výjev: vpředu běží fena chtivá psích výkalů, za sebou vleče dr. Zajace, který zápolí s vodítkem. (Ve čtvrti Cambridge Samosebou platí vyhláška o venčení psů; všichni psi musejí být na vodítku.) A vedle křížence labradora běží -opravdu běží, opravdu sportuje! - šestiletý Rudy Zajac s dětskou lakrosovou pálkou skloněnou k zemi.

Nabrat pálkou v běhu psí lejno je mnohem těžší než nabrat lakrosový míček. (Psí lejna jsou různě velká a někdy se zapletou do trávy, pokud je někdo rovnou nerozšlápl.) Ale Rudy měl dobrého trenéra.

Urputnost, s níž Médea cukala vodítkem a drala se kupředu, poskytovala chlapci přesně to, co potřeboval, pokud měl vyniknout v jakémkoli sportu, nevyjímaje ani hovinkový lakros, jak oba říkali. Díky Médei měl s kým soupeřit.

Nabrat psí hovínko lakrosovou pálkou dokáže každý amatér, ale zkuste to, když na vás doráží pes a chce ho sežrat! Octnete se pod tlakem - a ten je při každém tréninku zrovna tak důležitý jako dobrý trenér. Navíc Médea vážila o dobrých pět kilo víc a mohla chlapce snadno povalit.

„Musíš být pořád zády k ní - výborně!“ volával Zajac. „Pořád kvedlej pálkou, kvedlej sem a tam! A nezapomeň, kde je řeka!“

Reka, staroslavná Charles River, hrála roli branky. Rudy ovládal dva způsoby metání míčku, jimž ho naučil otec. Jeden byl klasický - celá paže při něm opsala kruh (míček letěl buď vysokým obloukem, nebo naopak po poměrně ploché dráze), druhý spočíval ve vodorovném hmitu upaženou rukou směrem do vody - Rudy mu dával přednost, protože pro odpálení lejna byl přímo ideální. Riziko této techniky spočívalo v tom, že Rudy držel pátku příliš nízko; Médea ji mohla zachytit a odpalovaný předmět rychle

sežrat.

„Do řeky! Do řeky s tím!“ instruoval chlapce bývalý středopolař. Anebo jen vykřikl: „Míř pod most!“

„Ale tam pluje loď, tati!“

„Tak zamiř na loď,“ zavelel Zajac o něco tišeji, protože si uvědomoval, že jeho vztahy s veslaři jsou už beztoho dost napjaté.

Následné výkřiky a řev vzteklych veslařů dodaly sportovnímu zápolení šťávu. Zajace obzvlášť uchvacovalo fistulovité štěkání, které vycházelo z kormidelnických megafonů. Ale v dnešní době si člověk musí dávat pozor - na místě kormidelníka často sedí dívka.

Zajac neschvaloval přítomnost žen na palubě veslic a závodních lodí, ať už seděly u vesla nebo u kormidla. (Jistě to byl další z předsudků, které mu vstřípila nekoedukovaná výchova.)

Pokud šlo o jeho skromný příspěvek k pokračujícímu znečištění řeky... dobrá, buďme upřímní. Zajac nikdy nepatřil k ekologickým aktivistům. Zastával beznadějně staromódní názor, že do vod Charles River se i tak den co den dostanou mnohem horší látky. Když Rudy Zajac a jeho otec vrhali do řeky psí lejna, sloužilo to dobré věci - upevnění vztahu mezi rozvedeným mužem a jeho synem.

Svůj díl zásluh nesla také Irma, dívka tak málo poetická, že když později sledovala s dr. Zajacem videozáznam, na němž šelmy požíraly lidskou ruku, řekla jen: „Nevěděla jsem, že lvi umějí žrát tak rychle.“

A dr. Nicholas M. Zajac, který věděl o horních končetinách téměř vše, co se o nich vědět dalo, se před obrazovkou neubránil výkřiku: „Panebože, a je po všem! Ruka je pryč! Kristepane, je to možné?“

Patrick Wallingford byl Zajacovým nejžhavějším kandidátem pro transplantaci. Jeho šance zvyšovalo to, že byl slavný; děsivou scénu tehdy sledovaly miliony televizních diváků. Tisíce dětí a bezpočet dospělých trápily noční můry ještě teď, přestože Wallingford přišel o ruku před více než pěti lety a záběry vlastní amputace netrvaly ani půl minuty.

„Když vám žerou ruku, myslím vaši vlastní ruku, dokáže být půlminuta nekonečně dlouhá,“ podotkl kdysi Patrick.

Ti, kdo Wallingforda znali, zvláště pak lidé, kteří se s ním setkali poprvé, neopomněli poznamenat, že z něj vyzařuje chlapecké kouzlo. Ženy zase básnily o jeho očích. Kdysi mu mužská část společnosti záviděla, ale nehoda, při níž byl zmrzačen, tomu učinila konec: už ani muži, příslušníci závistivějšího z obou pohlaví, na něj nehlédli úkosem. Začal pro ně být stejně neodolatelný jako pro ženy.

Patricka Wallingforda objevil dr. Zajac i bez internetu; reportér byl pro bostonský chirurgický tým příjemcem číslo jedna hned od počátku. Zajímavější bylo, když se na stránkách www.volnaruka.com objevil překvapivý kandidát na dárce. Pod pojmem dárce si dr. Zajac obvykle představoval čerstvého nebožtíka. Tento byl nejen živý, ale dokonce ani neumíral.

Schatzmanovi, Gingeleskiemu, Mengerinkovi & spol. napsala dárceva manželka z Wisconsinu. „Manželka napadlo, že odkáže svou levou ruku Patricku Wallingfordovi - víte komu, říká se mu lovec lvů,“ psala choť Otto Clausena.

Dopis zastihl dr. Zajace uprostřed psího dne. Médea právě sežrala velký kus zahradní hadice a museli jí otevřít žaludek. Nešťastná fena by správně měla zůstat přes víkend u veterináře, ale právě tento víkend se malý Rudy chystal strávit u otce. Hrozilo nebezpečí, že šestiletý chlapec postižený rozvodem rodičů se bez Médey opět propadne do bývalé bezútěšnosti. I nadopovaná fena byla lepší než žádná fena. Tuto neděli se museli obejít bez hovínkového lakrosu, ale měli jinou zábavu: hlídat Médeu, aby si nevytáhla a nesežrala stehy; a pořád jim zbývala spolehlivá hra na schovávání budíku a ještě spolehlivější talent E. B. Whitea. Taky se mohli pokusit o konstruktivní vylepšení chlapcova jídelníčku, který měl stále velmi experimentální charakter.

Zkrátka a dobře, věhlasný chirurg byl trochu roztěkaný, a pokud dopis paní Clausenové obsahoval některé ne zcela bezelstné pasáže, Zajac to nepostřehl. Touha po publicitě u něj přehlušovala vše ostatní a manželé Clausenovi z Wisconsinu si jako příjemce ruky Otty Clausena dobrovolně vybrali Patricka Wallingforda, což slibovalo značný zájem médií.

Zajacovi nepřišlo ani v nejmenším zvláštní, že ruku nabízela paní Clausenová, nikoli Otto samotný. Otto jen podepsal stručné prohlášení, doprovodný dopis sepsala jeho žena.

Odeslala jej z Appletonu a pyšně v něm připomínala, že Otto je již registrován ve wisconsinské databázi dárců orgánů. „Ale ta záležitost s rukou je něco jiného," podotýkala, „myslím v tom, že ruka není orgán."

Ano, ruka není orgán, to dr. Zajac věděl. Jenže Ottovi Clausevi bylo pouhých devětatřicet a nezdálo se, že by kráčel vstříc brzkému konci. Chirurg byl přesvědčen, že než bude Ottova ruka k dispozici, objeví se jiný čerstvě zesnulý nebožtík, který poslouží jako vhodnější dárcé.

Patrick Wallingford chtěl a potřeboval novou ruku tak intenzivně, že by se nejspíš octl na vrcholu žebříčku čekatelů, i kdyby nepatřil k celebritám: Zajac nebyl tak docela bezcitný. Ovšem i on patřil k milionům diváků, kteří si třiminutovou reportáž ze lví klece nahráli na video. Představovala pro něj žádoucí spojení thrilleru jako stvořeného pro operatéry rukou a předzvěsti jeho příští slávy.

Dodejme už jen tolik, že cesty Patricka Wallingforda a dr. Nicholase M. Zajace se měly záhy protnout a toto protnutí se od samého počátku nevyvíjelo dobře.

3

Než přišla
paní Clausenová

Zkuste si představit, že jste moderátorem zpráv a pod studiovým pultem ukrýváte důkaz toho, že jste přišli o ruku; počkejte si na reakce. První protestní dopisy začaly chodit od invalidů. Za co se Patrick Wallingford stydí?

A stěžovali si i lidé s oběma rukama. „Bud'te chlap, Patricku," napsala mu jedna žena, „a ukažte nám ji." Když měl problémy s první protézou, lidé s umělými údý mu vytýkali, že ji používá nesprávně. Stejně nešikovně zacházel i s celou řadou jiných náhradních pomůcek, ale to bylo tím, že ho opustila žena - neměl příležitost trénovat.

Marilyn se nedokázala přenést přes to, „jak nemožně se choval". Tentokrát neměla na mysli poklesek s jinou ženou - kritizovala Patrickovo chování tváří v tvář lvovi. „Vypadal jsi tak... tak málo chlapsky," pověděla mu a dodala, že jeho fyzická přitažlivost do té doby „nejenže neurážela, ale působila téměř laskavým dojmem." Chtěla tím říct, že ji zničehonic začal fyzicky odpuzovat. („Ve zdraví i v nemoci," vzpomněl si Wallingford na svatební slib, ale ne s chybějícími údý.)

Patrick a Marilyn bydleli na Manhattanu, na Východní dvaadesáté mezi Park Avenue a Lexington Avenue. Byt teď Samosebou připadl Marilyn. Jediný z celého domu, kdo se od Wallingforda neodtáhl, byl noční vrátný, a ten byl natolik popletený, že ani pořádně nevěděl, jak se sám jmenuje. Někdy se představoval jako Vlad nebo Vlado, jindy jako Lewis. A i když byl právě Lewisem, zaznívala z jeho přízvuku nerozlučitelná směs longislandské newyorštiny a jakéhosi slovanského jazyka.

„Odkud jste, Vlade?" zeptal se ho jednou Wallingford. „Lewis, jmenuju se Lewis. Z nassauskýho okresu," odpověděl Vlad.

Příště se Wallingford otázel: „Povězte, Lewisi... odkud jste sem přišel?"

„Z nassauskýho okresu. A jmenuju se Vlad, pane O'Neill."

Vrátný si totiž Patricka Wallingforda pletl s Paulem O'Neilem, nastupujícím od roku 1993 jako pravý polář za New York Yankees. (Oba byli vysocí, tmavovlasí a pohlední muži s energickou bradou, tím veškerá podobnost končila.)

Představy zmateného vrátného byly obzvlášť pevně utkvělé. Když si spletl Patricka s Paulem O'Neilem poprvé, působil baseballista ještě v Cincinnati Reds a skoro nikdo ho neznal.

„Možná vážně trochu připomínám Paula O'Neilla," připustil Wallingford v rozhovoru s Vladem, Vladem či Lewisem, „ale jsem Patrick Wallingford, televizní komentátor."

Vlad, Vlado či Lewis se jako noční vrátný vídal s Patrickem jen potmě a většinou v pozdních hodinách. „Nebojte se, pane O'Neill," šeptával spiklenecky, „já to nikomu nepovím."

Noční vrátný byl přesvědčen, že Paul O'Neill, baseballista z Ohia, jezdí do New Yorku za Patrickovou ženou. Nic bližšího o nešťastníkových bludech se Wallingfordovi nepodařilo zjistit.

Jednou večer se Patrick vracel domů - to měl ještě obě ruce a bylo to dávno předtím, než se rozvedl - a

zastihl Vlada, Vlada či Lewise, jak sleduje přenos ze Cincinnati; New York Mets hráli s tamními Reds a právě se prodlužovalo.

„Tady to vidíte, Lewisi," promluvil na ohromeného vrátného, který měl v kukani vedle haly malý černobílý televizor. „Reds hrají doma - v Cincinnati. A já stojím tady vedle vás. To znamená že za ně nehraj u, že?" „Nebojte se, pane O'Neille," ujistil jej vrátný soucitně, „já to nikomu nepovím."

Když pak Patrick Wallingford přišel o ruku, byl rázem slavnější než Paul O'Neill. Navíc přišel o levici a Paul O'Neill odpaloval i chytal míček levou. Vlad, Vlado či Lewis jistě věděl, že se v roce 1994, když hrál za Yankees teprve druhou sezonu, stal nejlepším pálkařem americké ligy s koeficientem 0,359. A jako pravý polář byl jedním slovem skvělý.

„Číslo jednadvacet půjde brzo do penze, pane O'Neille," ujišťoval vrátný neochvějně Patricka Wallingforda. „Na to vemte jed."

Patrick se poté, co byl zmrzačen, vydal do bytu na Východní dvaasedesáté pouze jednou: aby si vyzvedl šatstvo, knihy a všechno to, čemu rozvodoví advokáti říkají osobní věci. Všem v domě, včetně vrátného, bylo jasné, že se stěhuje.

„Nebojte se, pane O'Neille," řekl vrátný Patrickovi, „nevěřil byste, co dneska doktoři dokážou... Smůla, že to nebyla pravá ruka - jako levák to máte blbý, ale oni už si s tím poradí. Můžete mně věřit."

„Děkuji vám, Vlado," odpověděl Patrick. Jednoruký žurnalista si ve starém bytě připadal zranitelný a dezorientovaný. V den, kdy se odstěhoval, začala Marilyn přestavovat nábytek, a Wallingford se teď neustále ohlížel přes rameno, zda na něj něco nečíhá; byla to jen pohovka, kterou sem Marilyn odněkud přestěhovala, ale její silueta se tyčila na nezvyklém místě jako plížící se lev.

„Na pálce to asi nebude takovej problém, jako když budete házet z pravýho pole," říkával vrátný se třemi jmény. „Budete muset zaseknout pálku, zkrátit švih a posílat dlouhý míče - nemyslím nafurt, jenom než si zvyknete na novou ruku."

Jenže Wallingford si nezvykl: protetické pomůcky mu dělaly ze života peklo - a totéž se dalo říct o pokračujících výpadech jeho exmanželky.

„Nikdy jsi mi nepřipadal sexy," lhala Marilyn. (Co na tom, že to bylo jen její toužebné přání?) „A teď... teď jsi ke všemu bez ruky... je z tebe bezmocný mrzák!"

Televizní stanice, která vysílala dvacet čtyři hodiny denně zprávy, nedala Wallingfordovi mnoho příležitostí, aby se osvědčil jako hlavní moderátor. Nebyl vhodným typem dokonce ani pro tak katastrofickou televizi. Rychle jej přesunuli z ranních zpráv na dopoledne, pak z dopoledne na pozdní večer a nakonec moderoval jen blok vysílaný časně nad ránem, kdy jej mohli vidět leda lidé na noční směně a chroničtí nespavci.

Na muže, kterého připravil o ruku král zvířat, měl na obrazovce příliš zakřiknutý výraz. Člověk by očekával, že se bude tvářit vzdorovitě, ne tak pokorně a smířeně. Patrick nebyl špatný člověk, leda špatný manžel; ale jednoruký Patrick působil ublíženým dojmem tichého mučedníka.

Lítostivé vzezření nijak nezmenšilo jeho oblibu u žen, až na to, že teď už to byly výhradně cizí ženy. V době, kdy soud konečně rozvedl jeho manželství, došli Wallingfordovi producenti k závěru, že mu poskytl dostatek příležitostí a nemusejí se obávat nesouhlasných dopisů, které by je obviňovaly z diskriminace tělesně postižených: Patrick se vrátil k méně viditelné zpravodajské práci v terénu. Potíž byla v tom, že jednoruký reportér musel zpovídat hlavně hipíky, narkomany a kašpary. Zpravodajská stanice vysílající nonstop po čtyřadvacet hodin denně byla proslulá reportážemi o rvačkách a zmrzačených obětech. Patrickova image nevyléčitelného mrzáka s tím dobře souzněla.

Proč by televize, v níž katastrofy dominovaly i hlavním zprávám, nepověřovala Wallingforda reportážemi o pikantních skandálech a bulvárních nechutnostech? Přidělovala mu bez výjimky ta nejotlemlenější a nejoplnější sousta: manželství, které nevydrželo ani den, případně se rozpadlo hned o svatební cestě, příběh muže, který po osmi letech soužití zjistil, že jeho manželka je chlap, a tak dále.

Patrick Wallingford fungoval jako specialista na katastrofy a přinášel zprávy z dějišť nejhorších (tedy nejbizarnějších) neštěstí. Informoval o kolizi mezi turistickým autobusem a rikšou, k níž došlo v Bangkoku. Obě oběti nehody byly thajské prostitutky, které jely rikšou do práce. Wallingford vyzpovídal jejich rodiny i bývalé zákazníky; naneštěstí nebylo možno rozlišit, kdo je kdo, ale všichni bez rozdílu civěli na pahýl reportérovy levé ruky, případně na protézu na jeho konci.

Na pahýl nebo na protézu civěl úplně každý. Patrick nenáviděl protézu i pahýl - a taky internet. Ten podle něj podporoval vrozenou lenost lidí jeho profese: sklon všechno si zjednodušovat a spoléhat se na informace z druhé ruky. Novináři od sebe odjakživa opisovali, ale díky internetu to měli nehorázně snadné.

Bez viny nebyla ani Patrickova zuřivá exmanželka, rovněž novinářka. Marilyn se pyšnila tím, že píše „medailony“ umělců - výhradně těch nejváženějších spisovatelů a nejserióznějších herců a hereček. (Ovšemže „psaná“ žurnalistika stála v jejich očích mnohem výš než pouhá televize.) Ve skutečnosti se na rozhovory se spisovateli nepřipravovala četbou jejich knih, z nichž některé byly skutečně příliš tlusté, ale pročitáním rozhovorů, které poskytli v minulosti. Místo toho, aby zhlédla každý film, v němž hrál herec nebo herečka, s nimiž připravovala interview, bez uzardění studovala recenze těchto filmů.

Odpor k internetu způsobil, že Wallingford neměl tušení o kampani běžící na stránkách www.volnaruka.com. O existenci kliniky Schatzman, Gingeleskie, Mengerink & spol. se dozvěděl teprve z telefonátu dr. Zajace. Zajac slyšel o nezdarech, které Patricka stíhaly ve spojitosti s všemožnými protetickými pomůckami - a nebyla to zdaleka jen nehoda v umělecké čtvrti na dolním Manhattanu, jež svého času vzbudila velkou pozornost. Patrick si tehdy přibouchl umělou končetinu do dveří taxíku a automobil s ní vesele uháněl ještě jeden nebo dva bloky. Chirurg věděl i o tom, jak se Wallingford trapně zamotal do bezpečnostního pásu sedadla. Stalo se tak během letu do Berlína, kde měl natočit rozhovor s pomatencem, který nedaleko Postupimského náměstí vyhodil do vzduchu psa. (Zmíněný zloduch připevnil nálož zvířeti na obojek, aby tím údajně protestoval proti vztyčení nové kopule na budově Reichstagu.)

Zkrátka a dobře, Patrick Wallingford se stal expertem na akty boží zlomyslnosti a nesmyslné náhody. Z projíždějících taxíků na něj lidé volali: „Nazdar, lovče lvů,“ a spěšní kurýři na jízdách kolech pokaždé vyplivli píšťalku, kterou odháněli chodce, a houkli: „Hele, sběratel katastrof!“

A co horšího, Patricka jeho práce znechucovala natolik, že ztratil schopnost soucítit s oběťmi nehod a s jejich rodinami. Absolutní nedostatek soucitu byl ovšem z reportáží dobře patrný.

Nadřazení by mu nejradši dali padáka, ale Wallingford je mohl žalovat, protože utrpěl úraz při výkonu povolání, a tak ho jen převedli na ještě podřadnější práci: jeho nové pověření se už ani netýkalo katastrof. Televize vyslala Patricka do Japonska na konferenci pořádanou sdružením denních listů. Překvapivé bylo i téma konference - „Budoucnost ženy“. Tentokrát to na katastrofu opravdu nevypadalo.

Ačkoli kdo ví, poslat na takovou konferenci Patricka Wallingforda... Dámské osazenstvo newyorského studia tím bylo silně vzrušeno.

„Tam si užiješ, Pate,“ zažertovala jedna z nich, „mnohem víc než tady.“

„Myslíš, že to vůbec jde, aby si Patrick užíval ještě víc?“ podotkla druhá a odstartovala tím nové kolo posměšků.

„Slyšela jsem, že v Japonsku zacházejí se ženami jako s onucemi,“ poznamenala další. „A japonští chlapi jezdí do Bangkoku a chovají se tam jako hnusáci.“

„V Bangkoku se každý chlap chová jako hnusák,“ konstatovala jiná, která už v Bangkoku byla.

„Byl jsi někdy v Bangkoku, Pate?“ zeptala se první z žen. Věděla velmi dobře, že ano - jela tam tehdy s ním. Jen mu připomínala to, co bylo všem okolo známo.

„A co v Japonsku, Patricku?“ otázala se další z kolegyně, když se přestaly hihňat.

„Ne, tam jsem nebyl,“ odpověděl Wallingford, „a taky jsem nikdy nespal s žádnou Japonkou.“

Řekly mu, že je prase, ale v podstatě to nemyslely zle. Pak se rozešly a Patrick zůstal v místnosti sám s Mary, jednou z nejmladších zaměstnankyň newyorského studia (a jednou z mála, s nimiž se ještě nevyspal).

Když viděla, že osaměli, jemně ho pohladila po levém předloktí, těsně nad místem, kde končilo.

Dotýkaly se ho tam jen ženy.

„Jenom si vás dobírají,“ hlesla. „Stačí, abyste řekl slovo, a většina z nich by s vámi odletěla do Tokia třeba hned zítra.“

Patricka napadlo už dřív, že by se s Mary rád vyspal, ale vždycky mu do toho něco přišlo. „Vy byste se mnou taky odletěla, kdybych řekl slovo?“

„Jsem vdaná," špitla Mary.

„Já vím," odpověděl Patrick.

„A čekám dítě," prozradila mu a dala se do pláče. Pak odběhla za ostatními kolegyněmi a zanechala Wallingforda samotného s myšlenkami na to, že je přece jen lepší přenechávat iniciativu ženám. V tu chvíli mu zavolal dr. Zajac.

Způsob, jímž se Zajac představil, byl - mírně řečeno - ryze doktorský. „První ruka, která mi padne do ruky, je vaše," prohlásil. „Tedy pokud budete chtít."

„Proč bych neměl chtít? Když bude zdravá..."

„Samozřejmě že bude!" opáčil Zajac. „Copak bych vám přišel nemocnou ruku?"

„Takže kdy?"

„Hledání vhodné končetiny nemůžete uspěchat," upozornil ho dr. Zajac.

„Asi bych nestál o ruku ženy nebo nějakého starce," uvažoval Patrick nahlas.

„Je na mně, abych našel tu pravou," podotkl dr. Zajac.

„Snad levou, ne?" připomněl mu Wallingford.

„Ale ovšem! Myslel jsem vhodného dárce ruky."

„Jistě. Jen bych nestál o žádný přívazek."

„Přívazek?" zopakoval zmatený Zajac. Co tím proboha televizní reportér myslel? Copak na končetině případného dárce může viset nějaký přívazek?

Jenže Wallingford už měl plnou hlavu Japonska, a navíc se právě dozvěděl, že má hned na úvod konference vystoupit s projevem. Původně si říkal, že si projev připraví předem, ale nakonec to odložil až do letadla.

Vůbec ho nenapadlo, jak podivně vyzněla jeho poznámka o přívazku. Byl to typický úlet sběratele katastrof, reflex lovce lvů, další z řady hloupých průpovědek vyslovených jen proto, aby řeč nestála. Něco podobného, jako když kdysi prohlásil: „Zrovna teď německá děvčata v New Yorku docela frčí."

Ale Zajac byl spokojený - dalo se říci, že má záležitost s rukou ve svých rukou.

4

Japonské intermezzo

Že by pro mne byla Asie prokletým svěťadilem? ptal se Wallingford při pohledu zpět. V Indii přišel o ruku - co ho teď čeká v Japonsku?

Výlet do Tokia začal špatně ještě dřív, než vůbec začal, pokud vezmeme v úvahu Patrickův necitlivý návrh učiněný Mary. Sám Wallingford to aspoň za začátek považoval. Uhodil na mladou ženu, která byla čerstvě vdaná a těhotná a jejíž příjmení si nedokázal zapamatovat. Na jejím vzezření bylo navíc cosi, co ho znepokojovalo, a nebyla to jen nepopiratelná krása, ačkoli i ta hrála svou roli. Zdálo se, že Mary by byla schopna něčeho horšího, než je roztrušování klípků; jako by v sobě skrývala nezkrotnou prudkost a byla s to rozpoutat nepopsatelný masakr.

Na palubě letadla do Tokia se Patrick trápil s projevem. Právě on, po zásluze rozvedený muž, který se teď kvůli těhotné Mary cítil jako odmrštěný sexuální predátor, měl hovořit na téma „budoucnost ženy" - ke všemu v Japonsku, kde má žena již tradičně vykazáno místo v koutě.

Nejenže nebyl zvyklý psát si řeči sám, ale nedovedl ani mluvit bez pomoci monitoru s nápovědou. (Text běžící na monitoru mu obvykle sepsal někdo jiný.) Napadlo ho, že kdyby se podíval na seznam účastnic konference - byly to samé ženy -, možná by připadl na pár lichotivých vět, což by na úvod stačilo.

Bylo pro něj těžkou ranou, když zjistil, že vůbec netuší, co záslužného která z žen vykonala. Jen u jedné tušil, o koho jde, a bohužel i o té mohl říct jedinou lichotivou věc, totiž že by se s ní rád vyspal, ačkoli ji znal jen z televizní obrazovky.

Patrickovi se líbily Němky - viz zvukařku z gudžarátského televizního štábu, která nenosila podprsenku; ano, tu blondýnku, co omdlela na káře plné masa, podnikavou Moniku s k uprostřed. Avšak Němka, která se účastnila tokijské konference, se jmenovala Barbara, psáno normálně, a stejně jako Wallingford byla televizní zpravodajkou. Na rozdíl od něho byla úspěšná, i když ne tak slavná.

Barbara Freiová uváděla ranní zprávy pro televizi ZDF. Vyznačovala se zvučným, profesionálním hlasem, obezřelým úsměvem a tenkými rty. Špinavě blonděaté vlasy jí pěkně držely za ušima a vzadu spadaly na ramena. Měla hezkou, zdravím kypící tvář s výraznými lícními kostmi; podle Wallingforda se taková tvář dokonale hodila do televize.

Na obrazovce vystupovala jen v černých nebo tmavomodrých oblecích pánského střihu se široce rozevřenými klopami saka, pod níž nikdy nenosila košili ani halenku. Měla božsky tvarovanou klíční kost a po právu ji ráda vystavovala na odiv. V uších obvykle nosila malé cvočky, často zdobené smaragdy nebo rubíny, jak správně poznal Patrick, který se v dámských špercích vyznal.

Vyhlídka na setkání s Barbarou Freiovou naplnila Wallingforda nereálnými erotickými nadějemi. Zároveň mu bylo jasné, že ani ona, ani žádná jiná z účastnic mu s projevem nepomůže.

Byla zde ruská filmová režisérka jménem Ljudmila Slovačková. (Tak se aspoň s ohledem na Patrickovy znalosti fonetiky mohlo vyslovovat její příjmení. Říkejme jí Ljudmila.) Její filmy Wallingford nikdy neviděl.

Byla zde dánská spisovatelka, jakási Bodille, Bodile nebo Bodil Jensenová; její jméno se v materiálech, které Patrickovi zaslali japonští pořadatelé, vyskytovalo ve třech podobách. Bez ohledu na správný pravopis měl Wallingford dojem, že se vyslovuje hodil, s přízvukem na íl, ale nebyl si úplně jistý.

Byla zde anglická ekonomka s nezajímavým jménem Jane Brownová. Dále čínská genetická, korejská lékařka specializovaná na infekční choroby, holandská bakterioložka a paní z Ghany, jejíž pole působnosti se v materiálech střídavě označovalo jako „péče o podvýživu“ a „pomoc hladovějícímu světu“. Wallingford se vzdal naděje, že by některé jméno dokázal vyslovit správně; ani se o to nepokoušel.

Seznam účastnic pokračoval donekonečna. Šlo vesměs o uznávané odbornice -jedinou výjimku tvořila americká spisovatelka, jež označovala samu sebe za radikální feministku a o níž Wallingford nikdy neslyšel, a neadekvátně velká skupina Japonek, které zřejmě zastupovaly uměleckou veřejnost.

Zeny zabývající se básněním a sochařstvím Patricka znepokojovaly. Cítil, že by o nich měl přemýšlet jako o básnících a sochařích, ne jako o básničkách a sochačkách, ale považoval většinu umělců za podvodníky, kteří hauzirují s něčím vymyšleným a nereálným.

Zbývala otázka, co povědět na úvod. Wallingford si uměl poradit - nežil nadarmo v New Yorku. Za svou kariéru absolvoval řadu oficialit, věděl, jaké nesmysly říkají profesionální řečníci, a uměl žvanit jako oni.

Rozhodl se, že jeho zahajovací projev bude pouhou snůškou elegantních a rádoby zasvěcených blábolů, v jakých si profesionální řečníci libují; falešné sebeironie člověka, jemuž nečiní potíže dělat si legraci sám ze sebe. Což ovšem byla chyba.

První věta mohla znít takto: „Třesou se mi kolena, když mám oslovit tak vynikající shromáždění; zvlášť když uvážíme, že mou největší zásluhou - nesrovnatelnou s těmi vašimi - je, že jsem před pěti lety v Indii nakrmil jednoho lva vlastní rukou, navzdory přísnému zákazu krmení.“

To jistě prolomí ledy. Když Wallingford řečnil posledně, posluchači se smáli, jenže tehdy nešlo o skutečný projev, jen o přípitek na večeři konané na počest olympioniků v newyorském Atletickém klubu. Posluchačky v Tokiu se ukázaly být tvrdším oříškem.

Tón byl udán hned po příletu, kdy se ukázalo, že letecká společnost ztratila Wallingfordovo zavazadlo - kabelu přečpanou oblečením. Zřízenec aerolinek mu oznámil: „Vaše bagáž letí na Filipíny. Zítra je zpátky.“

„Vy už víte, že ji poslali na Filipíny?“

„To je zkaženost, pane," odpověděl zřízenec - tak mu aspoň Wallingford rozuměl. Ve skutečnosti se přeslechl, protože muž pravil: „To je zkušenost, pane." (Patrick trpěl dětinským a nezdvořilým zlovykem: rád se posmíval lidem, kteří hovořili anglicky s cizím přízvukem, což bylo skoro stejně nevhodné jako to, že nedokázal potlačit smích, kdykoli někdo zakopl nebo upadl.)

„Ztracená bagáž z New Yorku končí vždycky na Filipínách," dodal zřízenec aerolinek, aby celou věc objasnil. „Vždycky?" ujistil se Wallingford. „A druhý den je vždycky zpátky," odpověděl zřízenec. Z letiště se na střechu tokijského hotelu letělo helikoptérou. Cestu platili Wallingfordovi japonští hostitelé.

„Ach, co se vyrovná Tokiu při západu slunce?" prohlásila dáma s přísným pohledem, která se ve vrtulníku usadila vedle Patricka. Nevšiml si, že by s ním cestovala z New Yorku stejným letadlem - snad proto, že měla nasazeny málo slušivé brýle ze želvoviny a Wallingford jí věnoval jen letmý pohled.

(Ovšemže šlo o americkou spisovatelku, která samu sebe označila za radikální feministku.)

„Ted' si děláte legraci," ozval se Patrick. „Vždycky si dělám legraci, pane Wallingforde," odpověděla dáma a představila se. Přitom mu krátce, ale pevně stiskla ruku. „Jsem Evelyn Arbuthnotová. Poznala jsem vás podle ruky. Té druhé."

„Vaše zavazadla taky poslali na Filipíny?" zeptal se Patrick paní Arbuthnotové.

„Dobře si mě prohlédněte, pane Wallingforde," požádala jej. „Létám jen s příručním zavazadlem. Moje kufrы aerolinie neztrácejí."

Zřejmě podcenil její schopnosti. Řekl si, že by si měl opatřit některou z jejích knih a snad si ji i přečíst. Ale teď měli pod sebou Tokio. Patrick viděl heliporty na střechách četných hotelů a kancelářských budov a všiml si i dalších helikoptér, které se snášely k zemi. Vypadalo to, jako by oparem zahalené velkoměsto, jež v hasnoucím soumraku nabývalo nepravděpodobných odstínů od růžové po krvavě rudou, napadli ozbrojení agresori. Přistávací plochy Wallingfordovi připomínaly terče. Pokoušel se uhodnout, na který z nich zamíří jejich vrtulník.

„Japonsko," řekla Evelyn Arbuthnotová s beznadějí v hlase. „Vám se v Japonsku nelíbí?" zeptal se Patrick. „Neznám místo, které by se mi líbilo," odpověděla, „ale tady jsou vztahy mezi mužem a ženou ještě problematictější než jinde." „Ach tak," odušil Patrick.

„Vy jste tady poprvé, že?" zeptala se. Ještě stále kýval, když dodala: „Neměl jste sem jezdit, sběrateli katastrof." „Proč jste sem přijela vy?" zajímal se Wallingford.

Zdálo se, že na něj s každým negativním slovem hledí víc a víc spatra. Začal se mu líbit její obličej, hranatá tvář s vysokým čelem a širokou bradou; krátké šedivé vlasy jí seděly na hlavě jako střízlivá helma. Evelyn byla statná a podsaditá, jinak toho z jejího těla nebylo moc vidět; nosila černé džíny a přes ně pánskou košili, rovněž z džínsoviny, která vypadala notně sepraná. Z toho mála, co Wallingford zahlédl, mohl usuzovat, že má malá prsa a neobtěžuje se nosit podprsenku. Na nohou měla ušpiněné, ale praktické tenisky; spočívaly na objemné sportovní tašce, jež se úplně nevešla pod sedadlo. Taška se dala nosit přes rameno a na pohled byla dost těžká.

Paní Arbuthnotová mohla mít těsně pod padesát nebo těsně přes padesát a vypadala jako žena, která si s sebou na cesty bere víc knih než šatstva. Neměla ani mejkap, ani nalakované nehty, ani prsteny nebo jiné šperky. Zato měla drobné prsty, malé, velmi čisté ruce a nehty okousané až do masa.

„Proč jsem sem přijela?" zopakovala Patrickovu otázku. „Jezdím tam, kam mě pozvou, ať je to, kam chce, protože mě nezvou nijak často a protože mé poselství lidem něco přináší. Což u vás nehrozí, vidíte, pane Wallingforde? Neumím si představit, proč byste se právě vy měl plahočit do Tokia, obzvlášť na konferenci ‚Budoucnost ženy'. Odkdy je ‚Budoucnost ženy' soustem pro reportéry? Chci říct pro reportéry z rodu lovce lvů?" dodala.

Vrtulník přistával. Wallingford civěl na zvětšující se terč a nezmohl se na slovo.

„Chcete vědět, proč jsem tady?" zopakoval konečně Evelyninu otázku. Snažil se získat čas, než ho napadne, co odpovědět.

„Povím to za vás, pane Wallingforde." Evelyn Arbuthnotová mu položila drobné, ale překvapivě silné ruce na kolena a pořádně je stiskla. „Vydal jste se sem, protože jste věděl, že tady potkáte spoustu žen - nemám pravdu?"

Bylo to jasné: Evelyn patřila k lidem, kteří nemají rádi novináře, nebo spíš konkrétně Patricka Wallingforda. Obojí antipatie byla mezi lidmi dost rozšířená a Patrick to těžce nesl. Rád by řekl, že přicestoval do Tokia proto, že sakra pracuje jako zpravodaj v terénu, a tak ho sakra vyslali do terénu, ale držel jazyk za zuby. Trpěl komplexem, který je vlastní mnoha lidem: snažil se získat ty, kdo ho neměli rádi, na svou stranu. Díky tomu měl spoustu známých, ale žádného opravdového přítele a jen pár mužských kamarádů. (Vyspal se s příliš mnoha ženami, než aby se s ním muži kamarádili.)

Vrtulník s žuchnutím dosedl, dveře se otevřely. Agilní nosič kufrů, který dosud postával na střeše, vyrazil s vozíkem vpřed. Neměl na něj co naložit, leda sportovní kabelu Evelyn Arbuthnotové, ale ta si ji raději nesla sama.

„Taška nic? Kufr nic?" vyzvídal dychtivý nosič na Wallingfordovi, který ještě pořád přemýšlel, co odpovědět paní Arbuthnotové.

„Moje taška skončila omylem na Filipínách," vysvětlil mu Patrick. Hovořil zbytečně pomalu.

„To nic, zítra zpátky!" prohlásil nosič.

„Paní Arbuthnotová," vypravil ze sebe Wallingford poněkud škrobeně, „ujišťuji vás, že nemusím létat do Tokia ani na takovéhle konference, abych se setkával se ženami. S těmi se můžu stýkat kdekoli na světě."

„O tom nepochybuji." Zdálo se, že ta myšlenka Evelyn Arbuthnotovou vůbec netěší. „A jsem přesvědčena, že se s nimi opravdu stýkáte - kdekoli a kdykoli, pěkně s jednou po druhé."

Krávo! pomyslel si Patrick, který si už už říkal, že se mu Evelyn začíná líbit. V poslední době si příliš často připadal jako pitomec a paní Arbuthnotová zneužívala jeho rozpoložení. Až na tu krávu se ale považoval za celkem slušného hochu.

V obavě, že ztracená taška s šatstvem z Filipín nedorazí a on nestihne zahájit konferenci „Budoucnost ženy" úvodním projevem, poslal oblečení, ve kterém přiletěl z New Yorku, do hotelové prádelny. Slíbili mu, že je ráno bude mít, a on doufal, že nelžou. Potíž byla jen v tom, že do té doby neměl co na sebe. Navíc nečekal, že mu japonští hostitelé - bez výjimky kolegové novináři - začnou hromadně volat na pokoj a zvát ho na skleničku nebo na večeři.

Tvrdil jim, že je unavený; opakoval, že nemá hlad. Přijímali to zdvořile, ale Wallingford cítil, jak jsou zklamání. Nepochybně se těšili, až uvidí chybějící ruku - „tu druhou ruku", jak řekla Evelyn Arbuthnotová.

Právě s nedůvěrou studoval hotelové menu, když mu paní Arbuthnotová zatelefonovala. „Jdete někam na večeři?" zajímala se. „Nebo si ji necháte přinést na pokoj?"

„Vás nikdo nikam nepozval?" podivil se Patrick. „Mně volají v jednom kuse, ale nikam nemůžu, protože jsem poslal všechny svršky do prádelny, pro případ, že by ta kabelka z Filipín zítra nedorazila."

„Ne, nikdo mě nepozval," odpověděla paní Arbuthnotová. „Nejsem totiž slavná - nejsem dokonce ani novinářka. Mne nezve nikdy nikdo nikam."

Tomu Wallingford věřil, ale dokázal říct jen: „Mohla byste přijít ke mně, jenže mám na sobě jenom ručník."

„Zavolejte hotelovou službu," poradila mu Evelyn, „a nechte si přinést župan. Chlapi nedovedou sedět v ručníku." Pak mu řekla číslo svého pokoje s tím, aby jí zatelefonoval, až si sežene koupací plášť. Ona zatím prostuduje jídelní lístek.

Jenže když Wallingford vytočil hotelovou službu, ženský hlas mu oznámil: „Plomňte, řupany nejsou." Wallingfordovi se aspoň zdálo, že to řekla nějak takhle. Zavolal zpátky paní Arbuthnotové, aby jí to sdělil, a dočkal se nového překvapení.

„Když není řupan, nebude večeze."

Patrick byl přesvědčen, že paní Arbuthnotová žertuje. „Nebojte se, budu mít kolena u sebe. Anebo si vezmu dva ručníky."

„Nejde o vás, jde o mne - je to moje chyba," řekla Evelyn. „Něco mě k vám přitahuje, a právě to mě štve." Pak ještě dodala: „Plomňte," a zavěsila. Ještě že mu hotelová služba náhradou za župan poslala zdarma zubní kartáček a malou tubu pasty.

V Tokiu se člověk zabalený do ručníku jen zřídka dostane do nesnází. Wallingfordovi se to podařilo. Protože neměl velký hlad, neobjednal si jídlo, ale místo toho vytočil číslo, u nějž v hotelovém seznamu stálo „masážní terapie". Udělal chybu.

„Dvě děvčata," řekl hlas na druhém konci. Byl to mužský hlas a Patrick měl pocit, že slyší: „Dvě rajčata." Přesto byl přesvědčen, že si ta slova vyložil správně.

„Ne, žádná dvě děvčata, jeden muž. Jsem muž a jsem tady sám," vysvětloval.

„Dvě rajčata," trval hlas na svém.

„Jak chcete," svolil Wallingford. „Byla by masáž šiatu?"

„Dvě rajčata, nebo nic," zopakoval muž o něco bojovněji.

„Dobrá, dobrá," souhlasil Patrick, vzal si pivo z minibaru a čekal zabalený do ručníku. Netrvalo dlouho a do pokoje vešly dvě ženy.

Jedna nesla stolek, který měl na okraji desky otvor pro Wallingfordův obličej. Vypadal jako katovský nástroj a žena, která jej držela, měla ruce ragbyového křídla, jak by řekl dr. Zajac. Druhá s sebou vlekla nějaké polštáře a ručníky. Za její bicepsy by se nemusel stydět ani Pepek námořník.

„Ahoj," pozdravil Wallingford.

Obezřele si ho změřily a pohled jim utkvěl na jeho ručniku.

„Sialsu?" zeptal se Patrick.

„Jsme tady dvě," upozornila ho jedna.

„Ano, to vidím," přisvědčil Wallingford, který nic nechápal. Ze by masáž prováděná dvěma masérkami probíhala rychleji? Nebo se tím zdvojnásobuje cena?

S obličejem ve výřezu stolní desky pozoroval bosé nohy ženy, která mu loktem drtila šíji. Ta druhá mu vrazila loket (nebo to bylo koleno?) do zad v oblasti kostrče. Patrick sebral odvahu a zeptal se přímo:

„Proč jste na mě dvě?"

K jeho překvapení se svalnaté masérky začaly hihňat jako malé holčičky.

„Abyste nás neznásirnir," řekla jedna.

„Dvě rajčata - žádné znásirnění," zaslechl Wallingford druhou z nich.

Přitom do něj zářily prsty a lokty - nebo možná kolena - a to hezky hluboko. Mnohem hloub ho ale zraňovalo vědomí, že někdo může tak hanebně klesnout a znásilnit masérku. (Jeho zkušenosti se ženami byly dost omezené: vždycky chtěly ony jeho.)

Když masérky odešly, zůstal bezvládně ležet. Stěží se dovlekl na záchod a do koupelny, aby se vyčůral a vyčistil si zuby. Pak padl do postele. Všiml si, že na nočním stolku nechal nedopité pivo, které bude ráno páchnout v celém pokoji, ale neměl sílu vstát. Ležel jako zpráskaný. Nazítří se probudil ve stejné poloze, v jaké večer usnul - na břiše, s rukama připaženými jako voják v pozoru, s hlavou skloněnou k levému rameni a pravou tváří zabořenou do polštáře.

Teprve když vstal, aby otevřel dveře (právě mu nesli snídani), zjistil, že nemůže otáčet hlavou. Měl zablokovanou krční páteř a mohl hledět pouze doleva. Dalo se očekávat, že mu to způsobí jisté potíže za řečnickým pultem, odkud měl zahajovat konferenci. Ale ještě předtím musel posnítat, stále se zablokovanou hlavou. Vyčistit si zuby jedinou - tedy pravou - rukou představovalo vzhledem k úhlu, který svírala jeho hlava, rovněž obtížný úkol, tím spíš, že kartáček poskytnutý jako pozornost hotelu byl směšně krátký.

Ještě že se mu z výletu na Filipíny vrátilo zavazadlo. To bylo štěstí, protože před chvílí volali z hotelové prádelny, aby se omluvili, že někam „založili" jeho svršky.

„Neztratiri, pouze zarožiri!" vykřikl mužský hlas na pokraji hysterie. „Plomiňte!"

Když Wallingford otevřel kabelu s šatstvem, což se mu podařilo i přesto, že stále hleděl doleva, zjistil, že zavazadlo i celý jeho obsah silně páchnou močí. Zatelefonoval do kanceláře letecké společnosti, aby si stěžoval.

„Nepřiletěl jste z Filipín?" zeptal se úředník.

„Já ne, ale moje taška ano," odpověděl Wallingford.

„Tak to je jasné!" zvolal úředník potěšené. „Ti jejich čmuchací psi, co hledají drogy, rádi chčijou na zavazadla!" Patrick přirozeně slyšel „šijou na zamazadla", ale to hlavní pochopil: oblečení mu pomohli filipínští psi.

„Proč, proboha?"

„To my nevíme," odpověděl úředník, „ale je to tak. I pes se musí vyčůrat, ne?"

Omráčený Wallingford vydoloval z tašky košili a kalhoty, které zůstaly poměrně nedotčené psím čuráním. Zbylé šatstvo chtěl nechtěl odeslat do hotelové prádelny. Přitom důtklivě kladl na srdce člověku v telefonu, aby aspoň tyhle věci neztratili - další už neměl.

„My neztratiri!" zařval člověk. „Pouze zarožiri!" (Tentokrát dokonce ani nedodal „plomiňte".)

Patrick si byl vědom toho, že nevoní, a vůbec jej nepotěšilo, že má cestou na zahájení konference sdílet taxík s Evelyn Arbuthnotovou. Navíc se kvůli zablokovanému krku musel nezdvořile dívat na opačnou stranu.

„Nevyčítám vám, že jste na mě našťvaný, ale nemyslíte, že je trochu dětinské točit se ke mně neustále zády?" zeptala se. Přitom čenichala, jako by měla podezření, že se ve voze ukrývá pes.

Wallingford jí všechno pověděl: jak ho přišla masírovat dvě rajčata (nazval je „párem sadistek"), jak mu ruplo za krkem a taky o čurajících psech.

„Vaše historky bych vydržela poslouchat do omrzení," opáčila paní Arbuthnotová. Nemusel se na ni

dívat, aby poznal, že to myslí ironicky.

Nadešel čas projevu, který Patrick přednesl bokem k pultu. Před očima měl pahýl levého předloktí, na který viděl mnohem lépe než na stránky nečitelného rukopisu. Protože stál natočen levým bokem k posluchačům, měli postiženou končetinu všichni na očích a jeden vtipálek z japonských novin napsal, že si Wallingford „udělal ze zmrzačené paže vývěsní štít“. (Sdělovací prostředky v západním světě psaly většinou opatrněji o „chybějící ruce“ nebo o Patrickově „bezrukosti“.) Šlechetnější jedinci mezi japonskými žurnalisty, kteří sledovali zahajovací projev - šlo vesměs o muže a Wallingfordovy hostitele -, označili Patrickovu řečnickou pózu za „provokativní a neuvěřitelně chladnokrevnou“.

Samotná řeč skončila fiaskem. Zasloužilé účastnice nepřijely na tokijskou konferenci „Budoucnost ženy“ proto, aby poslouchaly, jak jim nějaký chlap vypráví stokrát omleté anekdoty z repertoáru profesionálních bavičů.

„Tak tohle jste psal včera v letadle? Lépe řečeno smolil?“ utrousila Evelyn Arbuthnotová. „Kristepane, asi jsem s vámi přece jen měla povečeřet. Kdyby přišla řeč na to, o čem chcete mluvit, byla bych vám ušetřila tenhle trapas.“

Wallingford se v její společnosti jako obvykle nezmohl na odpověď.

Konferenční sál, v němž přednesl svou řeč, byl vyztužen ocelí v odstínech extravagantní šedi. Podobně vnímal Patrick i Evelyn Arbuthnotovou: i ona byla vyztužena ocelí v odstínech extravagantní šedi.

Ostatní účastnice se mu vyhýbaly a on věděl, že to není jen zápachem psí moči.

Dokonce ani kolegyně ze světa televizního zpravodajství, krásná Němka Barbara Freiová, se s ním nebavila. Zatímco většina novinářů se při prvním setkání s Wallingfordem aspoň s účastí zmínila o události se lvem, povýšená Barbara mu dala jasně najevo, že se s ním nechce setkat.

Jen dánská spisovatelka Bodille/Bodile/Bodil Jensenová na Patrickovi utkvěla soucitným pohledem tékavých zelených očí. Byla hezká, ale její krása byla krásou člověka, který utrpěl bolestnou ztrátu; snad se někdo z jejích blízkých - možná milenec nebo manžel - stal v poslední době obětí zločinu nebo spáchal sebevraždu.

Wallingford by s paní či slečnou Jensenovou rád navázal kontakt, ale cestu mu zkřížila paní Arbuthnotová. „Já jsem ji viděla dřív,“ prohlásila a vydala se nejkratší cestou k Bodille/Bodile/ Bodil Jensenové.

Wallingfordovo nahodané sebevědomí utrpělo další ránu. Tak proto se Evelyn Arbuthnotová nemohla vyrovnat s tím, že ji Patrick přitahuje? Že by byla lesbička?

Protože se netoužil setkat s nikým dalším, dokud smrděl psím čuráním, vrátil se do hotelu a čekal, až mu pošlou vyprané oblečení. Svůj dvoučlenný televizní štáb mezitím pověřil úkolem natočit všechny zajímavé akce prvního dne, včetně panelové diskuse na téma znásilnění.

Když Patrick vešel do pokoje, zjistil, že mu vedení hotelu poslalo květiny - jako další omluvu za „založené“ šatstvo - a že na něj čekají dvě masérky, tentokrát jiné než včera. I masáž byla pozorností podniku. „Je nám líto, že vám ruplo za krkem,“ řekla jedna z masérek.

Znělo to jako „nemám rito - želvám luplo za klkem“, ale Wallingford pochopil, co měla na mysli. Čekalo ho další mučení z rukou dvojice sadistek.

Ale tato dvojice mu napravila problémy s krční páteří. Ještě když z něj vyráběly protlak, hotelová prádelna doručila vyčištěné svršky - tentokrát všechny - a Patrick si říkal, že se jeho japonská anabáze začíná obracet k lepšímu.

Bůhví, jak ho mohlo napadnout, že se v Japonsku může dočkat obratu. Copak zapomněl, že v Indii přišel o levou ruku, i když už před pěti lety, že mu na Filipínách psi pomohli šaty, že po první masáži musela následovat druhá, aby napravila všechny škody, že včas neprohlédl sexuální orientaci Evelyn Arbuthnotové a že na úvod konference pronesl příšerně netaktní řeč? Jestliže o Japonsku nevěděl zhola nic, o budoucnosti ženy toho věděl ještě méně, a navíc o takových věcech nikdy nepřemýšlel, dokonce ani teď ne.

Každý, s kým se během japonského pobytu setkal, musel hned poznat, že Patrick Wallingford má místo mozku penis a navíc je to přesně ten typ chlápka, který náhodou zapomene ruku příliš blízko lví klece. (Kdyby lev hovořil s cizím přízvukem, Wallingford by se mu ke všemu ještě posmíval.) Faktem zůstává, že po letech, při pohledu zpátky, pokládal Patrick pobyt v Japonsku za ještě horší životní epizodu, než

byla indická patálie s rukou.

Na druhou stranu je nutno poznamenat, že nebyl zdaleka jediným mužem, kterému unikla panelová diskuse o znásilnění. Z anglické ekonomky s nezajímavým jménem (Jane Brownové) se vyklubala velmi zajímavá dáma. Posedl ji amok a trvala na tom, že diskusi nesmějí být přítomni žádní muži: když žena otevřeně diskutuje s jinými ženami o znásilnění, argumentovala ekonomka, je to stejné, jako by se svlékala donaha.

Až potud kameraman a zvukař pracující ve službách Patrickovy nonstop zpravodajské televize horlivě natáčeli. Pak se ale anglická ekonomka začala svlékat, aby svým slovům dodala na důrazu, a kameraman - byl to Japonec - taktně odložil kameru. Zůstává otázkou, zda by většina diváků vydržela sledovat striptýz Jane Brownové. Napsat, že měla postavu matróny, by bylo velkou lichotkou; stačilo, aby odložila první kusy oděvu, a hrstka přítomných mužů začala opouštět sál. Konference „Budoucnost ženy“ se beztak skoro žádní muži neúčastnili - výjimku tvořil jen Wallingfordův dvoučlenný televizní štáb, ponuře vyhlížející pořadatelé z řad japonských novinářů a samozřejmě Patrick.

Zmíněné pořadatele by jistě urazilo, kdyby se dozvěděli o dálkovém telefonickém hovoru s newyorským šéfredaktorem, který už neměl zájem o další zpravodajství z konference, ale chtěl materiál, „který by s ní kontrastoval“ - jinými slovy, který by podkopal její důvěryhodnost.

To je celý Robertek, pomyslel si Wallingford. Když šéfredaktor volal po tématech, jež s konferencí „Budoucnost ženy“ souvisejí, měl na mysli něco natolik odtahitého, aby to zpochybnilo samu myšlenku, že žena má nějakou budoucnost.

„Slyšel jsem, že v Tokiu kvete dětská pornografie,“ řekl Patrickovi. „A taky dětská prostituce. Pokud vím, je to poměrně mladé odvětví. Mladé - ale abych tak řekl, s velkou budoucností.“

„A co má být?“ zeptal se Wallingford. Ano, i tohle byl celý Robertek. Šéfredaktora zpravodajství vůbec nezajímaly zprávy z konference o budoucnosti ženy. Japonští pořadatelé zkrátka jednou pozvali Wallingforda - videokazet s „lovcem lvů“ se v Japonsku prodal rekordní počet - a Robertek toho využil: katastrofický reportér měl v Tokiu vyhrabat nějakou tu špínu.

„Musíš být samozřejmě opatrný,“ pokračoval Robert a varoval Patricka před rizikem nařčení z rasistických předsudků, jimž by televize musela čelit, kdyby se v reportáži objevily „protijaponské výpady“.

„Chápeš mě?“ ujist'oval se Robert v telefonu. „Žádné výpady proti Japoncům...“

Wallingford si povzdychl a jako obvykle nadhodil, že ví o hlubším a složitějším tématu. Konference „Budoucnost ženy“ měla trvat čtyři dny, ale program se omezoval jen na denní hodiny. Na večer nebyly připraveny žádné akce, dokonce ani společenské večeře. To Patricka překvapilo.

Mladou Japonku, která jej přišla požádat o podpis na tričko s Mickey Mousem, zase překvapilo to, že Patrick neuhodl důvod. Večerní program se nekonal, protože večer má žena trávit doma u rodiny.

Kdyby někdo v Japonsku zkusil naplánovat jednání ženské konference na večer, nemohl by čekat velkou účast.

Není to zajímavé? naléhal Wallingford na Robertka, ale šéf newyorského zpravodajství mu řekl, že na to může zapomenout. Mladá Japonka by sice na obrazovce vypadala fantasticky, ale od té doby, co se jejich televizní stanice dostala do sporu s Disneyovými studií, byla trika s Mickey Mousem zapovězena. Wallingford dostal radu, aby se soustředil na individuální rozhovory s jednotlivými účastnicemi. Věděl předem, že Robertek s něčím takovým vyrukuje.

„Dvě nebo tři z těch bab by si před tebou mohly vylít srdce,“ řekl místo tečky.

Wallingford začal přirozeně tím, že se pokusil domluvit interview mezi čtyřma očima s Barbarou Freiovou z německé televize. Zastihl ji v hotelovém baru. Zdálo se, že je tam sama; že by mohla na někoho čekat, to Patricka vůbec nenapadlo. Moderátorka ZDF byla v reálu stejně půvabná jako na obrazovce, ale rozhovor zdvořile odmítla.

„Ovšemže znám vaši televizní společnost,“ řekla taktně na úvod. „Ale nepokládám za pravděpodobné, že by o této konferenci mohla informovat seriózně. Vy ano?“ A bylo to. „Mrzí mě, co se vám stalo s rukou, pane Wallingforde,“ dodala ještě paní Freiová. „Bylo to opravdu hrozné - moc vás lituji.“

„Děkuju,“ odpověděl Patrick. Tahle žena byla současně upřímná i distingovaná. Wallingfordova nonstop zpravodajská stanice nepředstavovala v očích paní Freiová - ani kohokoli jiného - ideál seriózního

žurnalismu. Ve srovnání s Barbarou Freiovou nevypadal dvakrát seriózně ani sám Patrick Wallingford, a oba to dobře věděli.

Hotelový bar byl plný podnikatelů, jak už hotelové bary bývají. Wallingford zaslechl, jak jeden z nich říká: „Hele - lovec lvů!“ „Sběratel katastrof!“ zvolal jiný podnikatel. „Nedáte si něco k pití?“ zeptala se Barbara Freiová soucitně. „Já... ano, dám.“ Patrick měl pocit, že na něm spočívá obrovská neznámá tíha. Ve chvíli, kdy dorazilo pivo, dorazil k baru i muž, na něhož paní Freiová čekala - její manžel.

Wallingford ho znal. Peter Frei byl uznávaným reportérem ZDF, ale na rozdíl od manželky, která dělala „tvrdé“ zprávy, se zaměřoval na kulturu.

„Peter je trochu unavený,“ prozradila paní Freiová a něžně hladila manžela po ramenou a na šíji. „Trénuje kvůli výpravě na Mount Everest.“

„Předpokládám, že chystáte reportáž o výstupu,“ konstatoval Patrick závistivě.

„Ano, ale aby za něco stála, musím i já aspoň kousek vylézt.“ „To vážně polezete na Everest?“ zeptal se Patrick pana Freie. Vypadal mimořádně zdatně - Freiovi byli vůbec velmi atraktivní pár.

„Dneska chce ten ‚kousek‘ Everestu zdolat každý,“ odpověděl Peter Frei skromně. „V tom je celý problém - že se tam hrnou takoví amatéři jako já.“ Jeho krásná paní se láskyplně zasmála a dál mu hnětla ramena a šíji. Wallingford, kterému dělalo potíže i pití piva, si říkal, že v životě neviděl tak milou dvojici. Když se s ním loučili, položila mu Barbara Freiová ruku na obvyklé místo na levém předloktí. „Měl byste zkusit udělat rozhovor s tou ženou z Ghany,“ poradila mu. „Je moc milá a chytrá a dozvíte se od ní mnohem víc než ode mne. Patří k lidem, kterým opravdu o něco jde.“ (Chtěla tím říct, jak Wallingford dobře věděl, že delegátka z Ghany bude ochotně hovořit s kýmkoli.)

„To je dobrý nápad, díky.“

„Je mi líto té záležitosti s vaší rukou,“ řekl Peter Frei. „Hrozná věc. Myslím, že si každý druhý člověk dodnes vzpomíná, kde byl a co dělal, když se vám to stalo.“

„To ano,“ přikývl Wallingford. Přestože vypil jen jedno pivo, skoro si nepamatoval, jak se mu podařilo odejít z baru. Byl znechucený sám sebou a rozhlížel se po Afričance, jako by byla záchranný člun a on tonoucí trosečník. Neměl k němu daleko.

Ukázalo se, že ghanská odbornice na hladomor je krutou ironií osudu mimořádně tlustá. Wallingford se obával, že Robert její obezity nějakým nepředvídatelným způsobem zneužije. Vážila určitě půldruhého metraku a na sobě měla cosi, co připomínalo stan sešitý z rozstříhaných vzorků dek. Přesto úspěšně vystudovala Oxford i Yale a získala Nobelovu cenu za přínos ke světové výživě, i když - jak sama tvrdila - neudělala nic víc, než že „dokázala uváženě předvídat krize hrozící třetímu světu, což by dovedl i poloviční blbeček, jen kdyby mu nescházelo svědomí“.

Wallingford mohutnou Ghaňanku obdivoval, ale v New Yorku nevzbudila žádné nadšení. „Moc tlustá,“ řekl Robert Patrickovi. „Černošská menšina by si myslela, že se jí vysmíváme.“

„Copak jsme ji takovou udělali my?“ namítal Patrick. „Hlavně že je chytrá - má opravdu co říct!“

„Není snad jediná. Pro Kristovy rány, najdi mi někoho, kdo je nejenom chytrý, ale taky vypadá normálně!“ Jenže Wallingfordovi brzy došlo, že na tokijské konferenci „Budoucnost ženy“ bude něco takového skoro nemožné. Vypadat normálně - to podle Roberta bezpochyby znamenalo nebýt ani tlustý, ani černý, ani Japonec.

Patrick si zběžně prohlédl čínskou genetičku, která měla uprostřed čela vystouplou chlupatou bradavici; o rozhovor se ani nepokoušel. Věděl předem, co by ten pind'our Robertek v New Yorku namítal: „Chceš si dělat srandu z lidí? Kristepane, to bychom už rovnou mohli vybombardovat čínskou ambasádu někde v tramtárii a tvrdit, že to byla nešťastná náhoda!“

A tak si Patrick promluvil s korejskou specialistkou na nakažlivé choroby, která mu připadala celkem pohledná. Naneštěstí se před kamerou styděla; v praxi to vypadalo tak, že jako uhranutá civěla na Patrickův pahýl. A nedokázala vyjmenovat jedinou infekční nemoc, aniž by se přitom zakoktala. Pouhá zmínka o infekcích ji zřejmě naplňovala hrůzou.

Pokud šlo o Ljudmilu (říkejme jí tak), ruskou filmovou režisérku - „Viděl někdo některý její film?“ nechal se slyšet newyorský šéfredaktor -, byla šeredná jako ropucha. Navíc chtěla emigrovat, jak se ukázalo ve dvě ráno, když dorazila k Patrickovi na pokoj. Samozřejmě ne do Japonska. Žádala Wallingforda, aby ji propašoval do New Yorku. Jak? žasl Patrick. Snad ne v kabele, ze které už nikdo nevypere zápach

filipínských psů?

Potenciální emigrantka z Ruska ovšem představovala sousto, dokonce i pro New York. Co na tom, že nikdo neznal její filmy? „Chce na festival Sundance," oznámil Patrick Robertovi. „Do háje, Roberte, slyšíš mě - chce emigrovat! To je přece něco!" (Žádná normální televize by nikdy neodmítla reportáž o potenciální ruské emigrantce.)

Ale Roberta to nechávalo chladným. „Právě jsme odvysílali pětiminutovou reportáž o emigrantovi z Kuby, Pate."

„Myslíš toho neschopného baseballistu?" zeptal se Wallingford.

„Je to obstojný shortstop a má slušnou ránu," opáčil Robert a tím to haslo.

Další odmítnutí přišlo od zelenooké Dánky. Vyklubala se z ní nedůtklivá literátka, která nehodlala poskytnout rozhovor někomu, kdo nečetl její knihy. Co si o sobě myslela? Wallingford neměl kdy, aby je četl. Ale aspoň se mu potvrdilo, že uhodl správnou výslovnost jejího jména: četlo se bodíl, s přízvukem na íl.

Japonské umělkyně, kterých se na konferenci sešlo požehnaně, mu rozhovor ochotně poskytly a při řeči se ho soucitně dotýkaly na levém předloktí, kousek nad chybějícím zápěstím. Jenže šéfredaktor v New Yorku měl „plné zuby umění". Navíc, jak dodával, by interview s Japonkami vzbudilo v divácích falešnou představu, že se konference účastní pouze Japonky.

Patrick sebral odvahu a nahlas se podivil: „Odkdy nám vadí, že v divácích vzbudíme falešnou představu?"

„Poslouchej, Pate," namítal Robertek dál, „ta prťavá básnička s potetovaným ksichem by dokázala odpudit i svoje poetické kolegyně."

Wallingford už byl v Japonsku příliš dlouho. Zvykl si, že lidé komolí jeho mateřštinu, a už nerozuměl ani vlastnímu šéfovi. Místo „prťavá básnička" slyšel „prcavá básnička".

„Teď zas poslouchej ty mě, Roberte," skočil mu do řeči s vervou, která u tak smířlivého člověka nebyla vůbec obvyklá. „I když nejsem ženská, takováhle slova mě urážejí."

„Jaká slova?" podivil se Robert. „Ksicht?"

„Však ty dobře víš!" zvolal Patrick. „Prcavá!"

„Neřekl jsem prcavá, ale prťavá, Pate," informoval jej šéfredaktor zpráv. „Je vidět, na co pořád myslíš."

Patrick neměl na vybranou. Buď udělá rozhovor s Jane Brownovou, anglickou ekonomkou, která onehdy hrozila, že se svlékne, nebo s Evelyn Arbuthnotovou, pravděpodobnou lesbičkou, která jím pohrdala a styděla se za to, že ji byl jen na okamžik něčím upoutal.

Anglická ekonomka byla po anglicku praštěná, ale na tom nezáleželo - Američané se nechají snadno opít anglickým akcentem. Jane Brownová syčela jako čajová konvice, ne o světovém hospodářství, ale o své hrozbě, že se před přítomnými muži začne svlékat. „Ze zkušenosti vím, že mě nikdy nenechají, abych to dokončila," sdělovala paní Brownová na kameru s přehnanou dikcí charakterní herečky, která už leccos pamatuje a strávila hezkou řádku let na anglických scénách. „Nedostanu se ani ke spodnímu prádlu, a oni už prchají z místnosti. To se děje pokaždé! Na muže je spolehnutí - bohužel jen v tom, že přede mnou pokaždé utečou."

To se newyorskému Robertkovi líbilo. Interview s Jane Brownovou podle něj „hezky kontrastovalo" se záběry z prvního dne konference, kdy Brownová dostala záchvat během diskuse o znásilnění. Televize vysílající dvacet čtyři hodin denně zpravodajské šoty ze světa dostala své sousto. Zpravodajsky pokryla tokijskou konferenci „Budoucnost ženy" - lépe řečeno udělala něco, co si pod termínem „zpravodajsky pokrýt" představuje podobná stanice: na frak dostal nejen Patrick Wallingford, ale i samo zpravodajství. O ženské konferenci se diváci dověděli jen to, že se při panelové diskusi o znásilnění chtěla jakási matrónovitá a teatrální Angličanka obnažovat - a vybrala si k tomu zrovna Tokio.

„To bylo úžasné, co říkáte?" konstatovala Evelyn Arbuthnotová, když v hotelovém pokoji zhlédla minutu a půl dlouhou reportáž. Ještě stále byla v Tokiu - nadešel poslední den jednání. Wallingfordova bulvární stanice s vysíláním ani nepočkala, až bude po konferenci.

Patrick byl ještě v posteli, když mu Evelyn zatelefonovala. „Promiňte," bylo vše, nač se zmohl. „Nejsem šéfredaktor, jenom zpravodaj pracující v terénu."

„Chtěl jste říct, že jenom plníte rozkazy?" odušila paní Arbuthnotová.

Na Patricka Wallingforda toho bylo trochu moc, tím spíš, že se ještě nevzpamatoval z noční výpravy do města, kam ho vytáhli japonští hostitelé. I duši měl prosáklou saké. Už si nevzpomínal, který z jeho novinářských přátel mu věnoval dvě zpáteční jízdenky na cestu vysokorychlostní soupravou do Kjóta - „vlak-střela“, podotkl k tomu buď Joši, nebo Fumi. Pamatoval si i jejich výrok, že návštěva některého z tradičních kjótských hostinců člověka posílí. „Ale bude líp nejezdit tam o víkendů,“ dodávali. Tuto radu si Wallingford naneštěstí nezapamatoval.

Ach, Kjóta - město chrámů a modliteb! Pobyt v rozjímavějším místě, než je Tokio, by Wallingfordovi rozhodně prospěl. Dozrál čas pro meditaci, vysvětlil Evelyn Arbuthnotové, která mu nepřestávala vyčítat nešťastnou reportáž z ženské konference, jak ji odvysílal Patrickův „ubohý dezinformační kanál.“

„Já vím, já vím...,“ říkal na to Patrick. Co jiného měl taky říkat?

„A teď máte namířeno do Kjóta? Co tam budete dělat? Modlit se? Za co, prosím vás?“ vyzvíдалa. „Víte, zač bych se modlila já? Aby ta vaše televize, která si plete zprávy s černou komedií, zanikla s co největší ostudou!“

„Ještě jsem se nevzdal naděje, že mě v téhle zemi potká něco hezkého,“ odpověděl Wallingford. Sebral přitom všechnu zbylou důstojnost, které nebylo mnoho.

Na straně Evelyn Arbuthnotové se rozhostilo zamyšlené ticho. Vypadalo to, jako by znova zvažovala myšlenku, která jí už dlouho vrtala hlavou.

„Tak vy doufáte, že vás v Japonsku potká něco hezkého?“ zeptala se nakonec. „Dobrá... vemte mě s sebou do Kjóta. Předvedu vám něco moc hezkého.“

Patrick Wallingford nebyl nadarmo Patrickem Wallingfordem. Neprotestoval. Dělal, co od něj ženy očekávaly; vždycky udělal, co se mu řeklo. Jenže Evelyn Arbuthnotovou až dosud považoval za lesbičku! Byl z toho zmatený.

„Ehm... myslel jsem... rozumíte, z toho, co jste tehdy řekla o tamté dánské spisovatelce... vyložil jsem si to tak, že jste homosexuálka, paní Arbuthnotová.“

„Tenhle trik používám často,“ prozradila mu. „Nenapadlo mě, že na to naletíte.“

„Ach...,“ řekl Wallingford.

„Nejsem homosexuálka, ale jsem dost stará, abych mohla být vaší matkou. Nechte si to projít hlavou. Jestli mě i přesto znovu vyhledáte, neurazím se.“

„Matkou? To snad ne...“

„Biologicky vzato docela určitě,“ přitakala paní Arbuthnotová, „kdybych vás měla v šestnácti, kdy jsem - mimochodem řečeno - vypadala na osmnáct. Jak dobrý jste v matematice?“

„Takže vám je něco přes padesát?“ zeptal se.

„Jste blízko,“ přisvědčila. „Dnes ovšem do Kjóta nemůžu. Nehodlám přijít o poslední den téhle konference, která je sice dojemně naivní, ale dobře myšlená. Jestli počkáte do zítřka, vyrazím tam s vámi na víkend.“

„Dobrá,“ souhlasil Wallingford. Neprozradil jí, že už má v kapse dvě jízdenky na „vlak-střelu“. Snad se mu podaří domluvit s recepčním, aby mu posunul rezervaci cesty i ubytování.

„Jste si jistý, že do toho chcete jít?“ ujistila se Evelyn Arbuthnotová. Ona sama si zřejmě moc jistá nebyla.

„Ano, jsem. Líbíte se mi,“ odpověděl jí Wallingford. „Co na tom, že vypadám jako idiot?“

„Nesud'te se moc přísně,“ řekla tónem, který se velmi blížil milostnému broukání. Když člověk uvážil rychlost, s jakou jednala, a především měnila své názory, připomínala Evelyn sama tak trochu vlak-střelu. Patrick začal pochybovat, zda je moudré s ní někam jezdit.

„Nebudu na vás mít velké nároky,“ dodala náhle, jako by mu četla myšlenky. „Kromě toho vám neuškodí, když uděláte zkušenost se ženou mého věku. Až vám bude sedmdesát, žádnou mladší neseženete.“

Během zbytku dne a noci, které Patrick strávil čekáním na to, až v doprovodu Evelyn Arbuthnotové vyrazí vlakem-střelou do Kjóta, kocovina postupně odezněla; když večer uléhal, cítil už pachut' saké jen při zívání.

Nazítří se Země vycházejícího slunce probudila do zářivě jasného dne. Jak se později ukázalo, byl to falešný příslib. Wallingford seděl ve vlaku uhánějícím rychlostí tři sta dvacet pět kilometrů za hodinu, ve

společnosti ženy, která mohla být jeho matkou, a asi pět stovek vřiskajících dětí, samých školaček. Z děsivé angličtiny vlakového průvodčího se Patrick a Evelyn dovítily, že právě probíhá cosi jako Národní víkend dívčích modliteb a každá japonská školačka míří do Kjóta. Aspoň to tak vypadalo.

Celý víkend propršel. Kjóto bylo plné modlicích se japonských školaček - lépe řečeno, školaček, které se možná během svých nájezdů na město tu a tam modlily, ale ani Patrick, ani Evelyn si toho nikdy nevšimly. Když se právě nemodlily, dělaly to, co dělají školou povinná děvčata všude na světě. Smály se, ječely, propukaly v hysterický pláč - a to vše bez zjevné příčiny.

„Ztracené hormony," povzdychla si Evelyn, jako by to znala z vlastní zkušenosti.

Kromě toho si školačky pouštěly tu nejstrašnější západní hudbu a neustále se koupaly. Koupaly se tak často, že v tradičním hostinci, v němž se Wallingford s Evelyn Arbuthnotovou ubytovali, každou chvíli došla teplá voda.

„Je tu moc děvčat, co se nemodlí," vysvětloval omluvně hostinský Patrickovi a Evelyn, jimž na teplé vodě pramálo záleželo: spokojili se s vlažnou koupelí. Celý víkend bez přestávky souložili a jen tu a tam si vyšli do starého Kjóta, aby se podívali na chrámy, které je tolik proslavily (Kjóto, ne Patricka a Evelyn).

Jak se ukázalo, Evelyn Arbuthnotová byla sexuálně nenasytá. Za osmačtyřicet hodin... ale nechme toho. Jen křupan by chtěl počítat, kolikrát to spolu dělali. Postačí, když řekneme, že Wallingford byl na konci víkendu totálně vyždímaný. Když se spolu vraceli do Tokia vlakem uhánějícím rychlostí tři sta dvacet pět kilometrů za hodinu, pyj ho pálil jako puberťáka, který si při sebeukájení oloupal předkožku.

Deštěm smáčené chrámy v něm zanechaly hezkou vzpomínku. Kdykoli stál uvnitř dřevěné svatyně, na jejíž střechu bubnovaly dešťové kapky, připadal si, jako by ho někdo zavřel do primitivního hudebního nástroje, ne nepodobného bubínku, obklopeného vysokými tóny hlasů brebentících školaček.

Řada dívek na sobě měla školní stejnokroje, takže vypadaly uniformně jako vojenská kapela. Některé byly hezké, ale o většině z nich to neplatilo a Wallingford měl během Národního víkendu dívčích modliteb - což s největší pravděpodobností nebyl oficiální název akce - oči jen pro Evelyn Arbuthnotovou.

Milování s Evelyn se mu zalíbilo, v neposlední řadě díky tomu, že i ona dávala najevo, jak moc se jí to s ním líbí. Její tělo nevynikalo krásou, ale bylo utvářeno s rafinovanou účelností a Evelyn je používala jako dokonalého nástroje. Pak si Patrick povšiml docela velké jizvy na jednom z obou malých ňader.

Evidentně nešlo o následek zranění. (Jizva byla příliš rovná a tenká: pocházela od chirurgického skalpelu.) „Měla jsem tam bulku," vysvětlila mu, když se na to zeptal.

„To musela být dost velká bulka," podotkl Patrick.

„Nebylo to nic vážného. Jsem v pořádku," odpověděla Evelyn.

Teprve na zpáteční cestě do Tokia mu začala mateřsky promlouvat do duše. „Co se sebou hodláš podnikat, Patricku?" zeptala se, zatímco jej držela za jedinou ruku.

„Podnikat? Se sebou?"

„Jsi ztracený případ," pokračovala. Viděl jí na očích, že o něj má doopravdy starost.

„Ztracený případ," zopakoval nahlas.

„Přesně tak, sám to moc dobře víš," řekla. „Tvoje profesionální kariéra je neuspokojivá, ale ještě horší je to, že vlastně nežiješ. Jako bys byl ztracený uprostřed moře, drahousku." (Ten drahousek byl něčím novým a nezněl vůbec pěkně.)

Patrick začal blekotat cosi o dr. Zajacovi, o nadějných vyhlídkách na transplantaci a o tom, že po dlouhých pěti letech bude zase mít levou ruku.

„Mluvím o něčem jiném," přerušila ho Evelyn. „O tvoji levou ruku vůbec nejde. Klidně se bez ní obejdeš - je to už pět let! Vždycky se najde někdo, kdo ti pomůže nakrájet rajče, a v nejhorším nemusíš jíst rajčata. Za to, že je z tebe šašek s pohledným obličejem, chybějící ruka nemůže. Potíž je v tom, čím se živíš, a hlavně ve způsobu života, který vedeš."

„Eh," řekl Wallingford. Chtěl se vykroutit z jejího sevření, ale paní Arbuthnotová ho nepustila.

Koneckonců, měla dvě ruce a oběma pevně svírala jeho dlaň.

„Poslouchej mě, Patricku," naléhala. „Je skvělé, že ti dr. Zajac chce přisít novou ruku, ale..."

„Dr. Zajac," opravil ji Wallingford nedůtklivě.

„Tak dobře, dr. Zajac," pokračovala paní Arbuthnotová. „Nechci ti brát odvahu do tak riskantního podniku, jakým tenhle experiment určitě je..."

„Bude to teprve druhá transplantace svého druhu v dějinách," informoval ji Patrick, zase tak nedůtklivě. „Ta první se nepovedla."

„Ano, já vím - už jsi mi to říkal," připomněla mu paní Arbuthnotová. „Ale máš dost odvahy na to, abys změnil svůj život?" Pak usnula a její stisk povolil. Wallingford by se jí mohl vysmeknout, aniž by ji probudil, ale raději to neriskoval.

Evelyn měla namířeno do San Franciska, Wallingford se vracel do New Yorku. Jak se dozvěděl, měla se v San Francisku konat další konference o ženské otázce.

Nikdy se jí nezeptal, proč si myslí, že její poselství lidem něco přinese, a nikdy nedočel žádnou z jejích knih. Ta jediná, kterou kdy otevřel, ho zklamala. Jako žena byla Evelyn Arbuthnotová zajímavější než jako autorka. Neuměla moc dobře psát - v tom se podobala řadě jiných inteligentních, činorodých a osvícených lidí.

Když byla s Patrickem v posteli, kde osobní věci vyplouvají velmi nerozpačitě na povrch, prozradila mu, že byla dvakrát vdaná. Poprvé se vdávala velmi mladá a pak se zase rozvedla; druhý manžel, kterého opravdu milovala, zemřel. Evelyn byla vdova, měla velké děti a několik malých vnoučat. Jak řekla Wallingfordovi, děti a vnoučata pro ni představovaly smysl života, kdežto psaní a cestování souvisely jen s šířením „poselství". Wallingford přečetl z knih Evelyn Arbuthnotové jen nepatrný zlomek, a žádné poselství v nich nenašel. Ale kdykoli na ni vzpomínal, musel přiznat, že se od ní dozvěděl spoustu věcí - o sobě samém.

Těsně předtím, než dorazili do Tokia, ho poznalo několik japonských školaček i s učitelkou. Zdálo se, že sbírají odvalu a hodlají vyslat jednu z dívek přes celý vagon pro autogram lovce lvů. Patrick se modlil, aby k tomu nedošlo; aby se mohl podepsat, musel by nejdřív vyprostit ruku z Evelynina sevření.

Nakonec se žádné z děvčat k činu neodvážilo a do uličky mezi sedadly vysokorychlostního vlaku vykročila učitelka. Na sobě měla uniformu připomínající stejnokroje jejích malých svěřenkyň, a když na Patricka promluvila, vyzařovala z ní navzdory mládí úřednost a přisnost mnohem starší ženy. Jinak ovšem byla nesmírně zdvořilá a snažila se mluvit co nejtíšeji, aby neprobudila Evelyn, takže se Wallingford musel naklonit do uličky, jinak by ji v dunění kol letícího vlaku neslyšel.

„Děvčata chtěla, abych vám řekla, že jste velmi hezký a že musíte být moc statečný," řekla Patrickovi. „A já sama vám chci taky něco říct," zašeptala. „Když jsem vás viděla poprvé, v televizi s tím lvem, vůbec mě nenapadlo, že byste mohl být tak hodný člověk. Ale když vás teď sleduji, jak si jen tak jedete vlakem a povídáte si se svou maminkou, napadá mě, že jste moc hodný člověk."

„Děkuji," zašeptal Wallingford i přesto, že se ho celé nedorozumění bolestně dotklo. Mladá učitelka se vrátila na místo a Evelyn mu stiskla ruku, jako by chtěla dát najevo, že předtím nespala. Když na ni pohlédl, měla otevřené oči a usmívala se na něj.

Necelý rok nato se Patrick dozvěděl, že zemřela („Nový nádor prsu," prozradila mu jedna z jejích dcer, když zatelefonoval Evelyniným dětem a vnoučatům, aby jim vyjádřil soustrast), a vzpomněl si na její úsměv tehdy ve vlaku. Bulka, která podle Evelyniných slov nepředstavovala nic vážného, zřejmě nebyla tak nevinná. Pokud se dalo soudit z dlouhé jizvy, bylo možné, že Evelyn už tehdy znala pravdu.

Patrick Wallingford v sobě měl něco křehkého. Ženy - s výjimkou Marilyn, jeho exmanželky - se mohly přetrhnout, jen aby ho ušetřily různých potíží. Ale dalo se něco takového předpokládat u Evelyn Arbuthnotové?

Wallingford si později říkal, že se mohl zeptat japonské učitelky, jak se oficiálně nazývá Národní víkend dívčích modliteb, ale nakonec to neudělal. Strávil v Japonsku šest dnů, aniž se o zemi cokoli dozvěděl. To bylo neuvěřitelné, zvláště u novináře.

Všichni Japonci, které potkal, byli stejně civilizovaní a zdvořilí jako mladá učitelka. Dokonce i novináři - jeho hostitelé - se chovali mnohem ohleduplněji a slušněji než většina Patrickových newyorských kolegů. Přesto jim nepoložil jedinou otázku; byl příliš zaujat sám sebou. Naučil se jen parodovat jejich přízvuk, a ani ten nezvládl dokonale.

Ať už bychom jeho bývalé ženě Marilyn vyčítali cokoli, v jedné věci měla pravdu: Patrick nikdy nepřestal být chlapcem. Ale chlapec může dospět - alespoň Patrick tomu věřil.

Za významnými změnami v lidském životě se často skrývá přelomový zážitek. V případě Patricka Wallingforda nebyla tímto zážitkem ani ztráta levé ruky, ani to, že se naučil žít bez ní. Změnila jej

promarněná cesta do Japonska.

„Povídej nám o Japonsku, Pate. Jak ses tam měl?“ vyptávaly se kolegyně z newyorské redakce zpráv; jejich jazyky byly mrštné a tón řeči zároveň laškovný i výsměšný. (Robertek jim už vyslepičil, jak se Wallingford přeslechl a místo „prťavá básnířka“ rozuměl „prcavá básnířka“.)

Wallingford všechny dotazy na Japonsko odrážel. „Japonsko - to by bylo na román,“ říkal a víc z něho nedostaly.

To už věřil, že se následkem japonské cesty chce doopravdy změnit. Obětoval by tomu všechno. Věděl, jak nesnadné to bude, ale byl přesvědčen, že mu nechybí dostatek vůle. Slouží mu ke cti, že když v redakční místnosti poprvé osaměl s Mary Bezejmennou, řekl jí: „Je mi to hrozně trapné. Opravdu moc lituju toho, co jsem tehdy řekl. Nechtěl jsem vás rozrušit...“

Mary mu skočila do řeči. „Ale mě přece nerozrušilo to, co jste řekl. Jde o moje manželství. Moc nám to neklape - a teď jsem ke všemu těhotná.“

„To je mi líto,“ řekl Patrick ještě jednou. Další krok byl poměrně snadný: zavolal dr. Zajacovi a potvrdil mu, že má stále zájem o transplantaci.

Když s Mary osaměl příště, dopustil se ze samé vstřícnosti kardinální chyby. „Kdy to čekáte, Mary?“ zeptal se. (Pořád na ní nebylo nic vidět.)

„Potratila jsem,“ vyhrkla Mary a dala se do pláče.

„To je mi líto,“ řekl Patrick jako obvykle.

„Je to už podruhé,“ hlesla nešťastná mladá žena. Vzlykala mu na prsou a promáčela mu košili. Protřelým kolegyním z newyorské redakce zpráv to neušlo a vyměňovaly si vědoucí pohledy. Mýlily se - aspoň tentokrát docela určitě. Wallingford se skutečně chtěl změnit.

„Měla jsem letět do Japonska s vámi,“ vzlykala mu Mary Bezejmenná do ucha.

„Ne, Mary, to ne,“ ujišťoval ji Wallingford. „Je dobře, že jste se mnou neletěla. Neměl jsem vám to vůbec nabízet.“ Ale mladá žena plakala o to usedavěji.

V přítomnosti plačících žen se Patrick Wallingford choval stejně jako většina mužů - myslel na něco jiného. Například na to, jaké to asi je čekat na novou ruku, když bez ní člověk žije už pět let.

Pomineme-li epizodu se saké, nepatřil Patrick mezi pijáky. Přesto si vypěstoval zvláštní zvyk sedávat pozdě odpoledne v neznámém baru - pokaždé v jiném. K této hře jej dohnal zvláštní pocit apatie. Když přicházel čas na podvečerní drink a lokál začali zaplňovat hosté toužící po družné zábavě, Patrick Wallingford dál seděl, srkal své pivo a snažil se kolem sebe vytvořit fluidum tak neproniknutelného smutku, že si nikdo netroufl rušit jeho samotu.

Samozřejmě že ho každý poznal. Patrick možná tu a tam zaslechl šeptanou poznámku o lovcích lvů nebo sběrateli katastrof, ale nikdo na něj nepromluvil. V tom spočíval smysl hry: cílem hereckého cvičení bylo nalézt kýžený výraz. (Výraz, který říkal: Litujte si mě, ale dejte mi pokoj.) V této hře dosahoval Patrick virtuozity.

Jednoho pozdního odpoledne - byl už skoro čas na podvečerní drink - zašel Wallingford do baru v centru New Yorku, poblíž místa, kde kdysi bydlel. Noční vrátní ještě nenastoupili do služby, ale Patricka přesto zarazilo, že potkává vrátného ze svého bývalého bydliště právě v baru - ke všemu bez uniformy.

„Zdravím, pane O'Neille,“ zahlaholil Vlad, Vlado či Lewis. „Tak vy jste byl v Japonsku? Tam se hraje moc dobré baseball, co? Kdyby vás už tady nechtěli, můžete to zkusit za mořem.“

„Jak se daří, Lewisi?“ zeptal se Wallingford.

„Jmenuju se Vlado,“ pravil ponuře Vlad. „Tohle je můj bratr. Zabíjíme čas, než budu muset na šichtu. Ty noční šichty už mně lezou krkem.“

Patrick pokynul pohlednému mládenci, který stál u baru vedle skleslého vrátného. Jmenoval se Loren nebo Goran, ale možná taky Zorbid. Byl dost plachý a své jméno jen zamumlal.

Až když se Vlad, Vlado či Lewis odebral na záchod - lil do sebe nekonečné množství sklenic brusinkové šťávy se sodou -, plachý bratr promluvil. „On to nemyslí zle, pane Wallingforde. Akorát to má trochu popletené. Neví, že nejste Paul O'Neill, i když to vlastně ví. Myslel jsem si, že po tamté věci se lvem už to konečně pochopí, ale nepochopil. Většinu času jste pro něho prostě Paul O'Neill. Nezlobte se, musí vám to lézt na nervy.“

„Vůbec se neomlouvajte,“ bránil se Patrick. „Mám vašeho bratra rád. A jestli mě považuje za Paula

O'Neill, tak ať. Aspoň že už nehraju za Cincinnati."

Když se Vlad, Vlado či Lewis vrátil ze záchodu, seděli oba u baru a tvářili se trochu provinile. Patrick zalitoval, že se normálního bratra nezeptal, jak se popletený vrátný doopravdy jmenuje, ale propásl vhodný okamžik. Trojjediný muž byl zpátky; tentokrát se trochu víc podobal sám sobě, protože se na záchodech převlékl do uniformy.

Civilní šaty předal bratrovi a ten je nacpal do batohu, který stál pod barem u zábradlíčka, o něž si hosté opírají nohy. Patrick si batohu všiml až teď, ale pochopil, že to tak bratři dělají den co den. Domyslel si, že normální bratr ráno Vlada, Vlada či Lewise zase vyzvedne a odvede domů. Vypadal jako hodný sourozenec, který toho je schopen.

Vrátnému náhle poklesla hlava na barový pult, jako by se chtěl namísto uložit ke spánku. „Hej, no tak - nech toho," konejšil ho bratr. „Přece bys nevyváděl takové věci, ke všemu před panem O'Neilem."

Vrátný zase vzhlédl. „Někdy už mě unavuje, když musím takhle večer do práce," řekl. „Už nechci sloužit po nocích. Už nechci."

„Hele, buď rád, že máš práci," hučel do něj bratr, aby ho povzbudil.

A Vlad, Vlado či Lewis se zázračně rychle rozzářil. „Tak se na mě podívejte," prohlásil. „Já se tady lituju, a zatím sedím vedle nejlepšího pravého poláře, kterej přišel o levou ruku, a přitom levačkou háže i odpaluje! Nezlobte se, pane O'Neille. Ve srovnání s váma si nemám právo stěžovat."

I Wallingford měl chuť se litovat, ale zároveň si přál zůstat ještě chvíli Paulem O'Neilem. Byl to dobrý způsob, jak se začít odpoutávat od starého Patricka Wallingforda.

Sběratel katastrof tady seděl a chystal si svou masku k podvečernímu drinku. Šlo o pouhou pózu, to lovec lvů dobře věděl, ale touha být litován byla skutečná.

5

Nehoda

o finálové neděli

Když paní Clausenová v dopise zaslaném Sehatzmanovi, Gingeleskiemu, Mengerinkovi & spol. uvedla, že je z Appletonu ve státě Wisconsin, myslela to tak, že se tam narodila. Poté, co se provdala za Otta Clausena, žila v Green Bay, domovském městě slavného fotbalového týmu Green Bay Packers. Otto Clausen byl jeho fanouškem. Živil se rozvážením piva a na nárazníku nákladáku snesl jedinou nálepku. Zelený nápis v barvě jeho klubu na zlatém pozadí hlásající:

JSEM BURAN A JSEM NA TO HRDÝ!

Otto a jeho paní se v neděli 25. ledna 1998 chystali do svého oblíbeného sportovního baru. Ten večer se hrálo finále ligy amerického fotbalu, XXXII. Super Bowl, a Green Bay Packers se měli v San Diegu utkat s Denver Broncos. Paní Clausenové bylo naneštěstí už od rána špatně od žaludku. Manželovi řekla, že snad konečně otěhotněla, jako to říkala vždycky. Nebyla to pravda, lezla na ni chřipka. Stoupla jí teplota a do zahajovacího výkopu stihla dvakrát zvracet. Oba Clausenovi byli zklamaní, že příčinou všeho nebyla ranní nevolnost. (Jenže na ranní nevolnost bylo příliš brzy, i kdyby paní Clausenová byla skutečně těhotná: poslední menstruaci měla před čtrnácti dny.)

Na paní Clausenové bylo vždycky poznat, co si myslí - aspoň Otto byl přesvědčen, že to většinou dokáže uhodnout. Toužila po dítěti víc než po čemkoli jiném. Manžel jí ho ze srdce přál, v té věci mu nemohla nic vyčítat. Bezdětnost ji nesmírně trápila a ona dobře věděla, že se Otto trápí taky.

Pokud jde o akutní chřipkové onemocnění, Otto nikdy nezažil, aby jeho ženě bylo tak zle; nabídl se, že zůstane doma a bude o ni pečovat. V ložnici je televize, mohou se na fotbal dívat tam. Paní Clausenové bylo hodně mizerně a neměla na finále ani pomyšlení, ale i ona patřila k nefalšovaným greenbayským „buranům". Celý život fandila svému týmu a láska k Packerům představovala hlavní pouto mezi oběma manžely. Pro klub Green Bay Packers dokonce pracovala. Ona i Otto by snadno sehnali lístky na finále hrané v San Diegu, jen kdyby se Otto nebál létat.

Teď byla hluboce pohnuta: Otto ji tolik miloval, že by se kvůli ní vzdal potěšení sledovat Super Bowl v oblíbeném baru! O tom nechtěla ani slyšet. Ačkoli jí bylo tak špatně, že skoro nemohla mluvit, sebrala

všechny síly a celou větou vyslovila jednu z často omílaných sportovních pravd, nad nimiž fotbalový fanoušek souhlasně oněmí (a které musejí každému, kdo fotbalu neholduje, připadat neuvěřitelně stupidní): „Třeba tam hrajou naposled. Ligové finále nemá nikdo předplacené.“

Otto byl naměkko jako malý kluk. Jeho manželka nemohla vstát z postele, ale nechtěla mu kazit zábavu. Potíž tkvěla v tom, že jedno z jejich dvou aut bylo v servisu, protože jim na parkovišti před supermarketem někdo pomačkal blatník. Otto by nikdy nenechal nemocnou ženu samu doma bez auta. „Vezmu si nákladák," oznámil jí. Náklad dávno složil a ve sportovním baru měl spoustu známých. Věděl, že ho nechají parkovat u rampy, kde se skládalo zboží, protože o finálové neděli se žádné nerozváží. „Packeri, do toho!" hlesla jeho žena nemohoucň - už usínala. Otto položil vedle ní na postel dálkové ovládání televize a ujistil se, zda má naladěný správný kanál; učinil tak velmi něžně a paní Clausenové se jeho gesto nadlouho vrylo do paměti.

Konečně vyrazil. Nákladák byl lehčí než obvykle, a když Otto s velkým vozem kličkoval pustými nedělními ulicemi, musel neustále hlídat rychlost. Od svých šesti nebo sedmi let nevynechal Otto Clausen jediný zápas Packerů a nemohl si nechat ujít ani ten dnešní. Přestože mu bylo teprve devětatřicet, viděl všech jednatřicet ročníků Super Bowlu. A bylo mu souzeno, aby zhlédl i dvaatřicátý, od výkopu až po hořký konec.

Většina sportovních novinářů se shoduje, že XXXII. Super Bowl patřil k nejlepším v historii: byl to vzrušující zápas, jehož výsledek byl dlouho na vážkách a v němž nakonec zvítězil slabší. Jak známo, Američané většinou fandí slabším, ale ne ti z Green Bay ve Wisconsinu při XXXII. ročníku Super Bowlu, kdy nováček z Denveru porazil jejich Paekery a uvrhl všechny wisconsinské burany do stavu nejvyššího zoufalství.

Fanoušci greenbayského týmu byli na konci poslední čtvrtiny zápasu zralí na provaz; výjimku představoval Otto, který byl sice taky zoufalý, ale zároveň velmi opilý. Dvě minuty před koncem utkání, během reklamy na pivo, usnul u barového pultu jako špalek, a než se začalo hrát a on znovu procitl, stihl si protrpět dlouhometrážní verzi své nejhorší noční můry. Připadala mu o několik hodin delší než celá reklama.

Byl na porodním sále a v koutě stál muž, z něhož byly vidět jen oči nad chirurgickou rouškou. Lékařka pomáhala Ottově ženě při porodu a u všeho asistovala sestra, kterou s určitostí nikdy dřív nepotkal. Lékařku znal - byla to gynekoložka paní Clausenové, k níž Otto manželku často doprovázel.

Když se tento sen zdál Ottovi poprvé, muže v koutě ještě nepoznal; teď však věděl předem, kdo to je, a měl z toho špatný pocit. Konečně bylo dítě na světě a jeho žena se náhle tvářila tak šťastně, že se Otto ve spánku pokaždé rozplakal. V tu chvíli si druhý muž sňal roušku. Byl to ten playboy z televize - lovec lvů a sběratel katastrof. Jak se sakra jmenoval? Na tom nezáleželo. Hlavní bylo to, že rozzářený pohled paní Clausenové patřil jemu, ne Ottovi; skoro to vypadalo, jako by Otto na porodním sále vůbec nebyl nebo jako by jen on sám věděl, že tam je.

Na celém snu bylo nejpodivnější to, že lovec lvů měl obě ruce a teď v nich držel novorozeně. Ottova žena náhle vztáhla paži a pohládila jej po levém zápěstí.

Pak Otto spatřil sám sebe. Civěl na vlastní tělo a hledal, kde má horní končetiny. Levá chyběla.

S pláčem se probudil. Protože tentokrát seděl ve sportovním baru v Green Bay a do konce finálového zápasu chyběly poslední dvě minuty, jeden z fanoušků Packerů si jeho vzlyky špatně vyložil a poplácal jej po zádech. „Pitomá prohra," zavrčel účastně.

Otto byl tak opilý, že měl co dělat, aby znova neusnul. Nešlo mu ani tak o to, vidět konec zápasu, ale předejít opakování snu; pokud to bylo v jeho silách, nechtěl už snít.

Samosebou že věděl, proč se mu tenhle sen vrací, a styděl se za to tak hrozně, že se s tím nikdy neodvážil svěřit ani vlastní manželce.

Otto byl přesvědčen, že jako řidič nákladáku může být vzorem místní mládeži - nikdy neřídil opilý.

Vlastně skoro nepil, a když, tak jen pivo. Poznání, že je namol, ho zdrtilo stejně jako předchozí sen a výsledek zápasu.

„Nemůžu řídit, moc jsem pil," svěřil se barmanovi, starému kamarádovi a slušnému chlápku. Barman zalitoval, že takových pijáků - odpovědných pijáků - jako je Otto Clausen, není víc.

Rychle se domluvili na nejlepším způsobu, jak dostat Ottu domů, aniž by musel přijmout nabídku

některého z dalších zoufalých a opilýých řidičů. Mohl celkem snadno přeparkovat svůj nákladňák na hlavní parkoviště vzdálené necelých padesát metrů od nákladní rampy, aby nepřekážel, až v pondělí přivezou zboží. Parkoviště bylo hned vedle, takže přitom nemusel křížit veřejnou komunikaci ani chodník. Majitel baru se ještě nabídl, že Ottovi zavolá taxík.

Ne, kdepak, děkuju - nikam nevolej, mumlal Otto. Prý má v nákladňáku mobilní telefon, takže si taxík může zavolat sám, jen co přeparkuje. Pak počká v autě, dokud pro něj nepřijedou. Kromě toho chce zatelefonovat manželce, poptat se, jak se jí daří, a podělit se s ní o zármutek nad tragickou prohrou Green Bay Packers. A studený vzduch mu jistě udělá dobře.

O účincích chladného povětří trochu pochyboval, o tom ostatním ne, ale ze všeho nejvíc toužil utéct před pokračováním přenosu. Pohled na oslavující fanoušky Broncos stíženě mnohonásobným amokem by mu neudělal dobře, stejně jako neustálé opakování záběrů, na nichž Terrell Davis pronikal obranou Packerů. Obránci civěli na uhánějícího denverského quarterbacka jako... ano, jako burani z Wisconsinu.

Při vzpomínce na průniky borců z Denveru se Otto div nepozvracel - možná se už nakazil od manželky. Naposled se tak příšerně cítil tehdy, když tomu krasavci v televizi ukousl ruku lev. Jak jen se ten rypák jmenoval?

Paní Clausenová jméno nešťastného reportéra znala. „Jak se asi daří chudákovi Patricku Wallingfordovi?“ říkala obvykle zničehonic a Otto jen vrtěl hlavou; dělalo se mu nevolno.

Po uctivé odmlce manželka dodávala: „Kdybych věděla, že brzo umřu, darovala bych mu vlastní ruku. A co ty, Otto?“

„Já? Já nevím - vždyť ho ani neznám,“ odpovídal Otto. „To není, jako když někomu odkážeš svoje orgány. Orgány jsou orgány. Ty člověk nevidí. Ale ruka? Prokrista, to je identifikovatelná část člověka, jestli rozumíš, co tím myslím.“

„Když jsi mrtvý, je ti to jedno,“ namítala paní Clausenová. Otto si vzpomínal na spor o údajné Wallingfordovo otcovství - tehdy toho byla plná televize, časopisy i noviny. Paní Clausenovou proces velmi zajímal; byla viditelně zklamaná, když test na DNA prokázal, že Patrick Wallingford není otcem. „Co na tom záleží, kdo je nebo není otcem?“ zeptal se Otto. „Vypadal tak, jako by tím otcem opravdu byl,“ trvala na svém paní Clausenová. „Chci říct, že by jím měl být.“ „Myslíš proto, že je tak pohledný?“ ujistil se Otto. „Má vizáž člověka, který žaloby kvůli otcovství přímo přitahuje.“

„A proto mu mám odkázat ruku?“

„To jsem neřekla, Otto. Řekla jsem jenom, že když jsi mrtvý, je ti to jedno.“

„Ano, slyšel jsem,“ přisvědčil Otto. „Ale proč zrovna on? A proč zrovna moji ruku?“

Snad byste o paní Clausenové měli něco vědět, třebaže zatím ani netušíte, jak vypadala. Když si dala záležet, vkradlo se jí do hlasu cosi, co u jejího manžela vyvolalo erekci. Skoro okamžitě.

„Proč zrovna tvoji ruku?“ zeptala se ho právě tímto tónem. „Proč? ... Protože tě miluju a nikdy nebudu milovat nikoho jiného. Rozhodně ne tak jako tebe.“ Otto cítil, jak slábne: byl příliš blízko smrti, než aby se zmohl na slovo. Všechna krev z mozku, srdce i plic se mu přelila do penisu.

„A proč právě jemu?“ pokračovala paní Clausenová s vědomím, že má manžela pevně v hrsti. „Proč? ... Protože mu schází ruka. To je přece jednoduché.“

Otto neměl dost sil, aby se zmohl být i na chabou odpověď. „Po světě běhá plno chlápků bez ruky.“

„Ale my je neznáme.“ „Tohohle taky ne.“

„Tenhle vystupuje v televizi, Otto. Zná ho každý. A navíc je hezký.“

„Sama jsi říkala, že má vizáž člověka, který přímo přitahuje žaloby kvůli otcovství!“

„To ještě neznamená, že není hezký,“ odvětila paní Clausenová.

„Och...“

S tímto „och“ z něj unikl poslední zbytek sil k odporu. Otto dobře věděl, co teď přijde. Zase se jí jednou podařilo udolat jej pouhým tónem hlasu.

„A co budeme dělat teď?“ zeptala se. „Že by děti?“

Otto se sotva zmohl na slabé přikývnutí.

Ale dítě pořád nepřicházelo. Když paní Clausenová poslala dopis Schatzmanovi, Gingeleskiemu, Mengerinkovi & spol., přiložila k němu strojopisné prohlášení a požádala Ottu, aby je podepsal. Nic nenamítal. Měl pocit, že mu v prstech přestala obíhat krev a že se dívá, jak se na papír podepisuje ruka

cizího člověka.

„A co budeme dělat teď?“ zeptala se i tenkrát.

Pak ho začaly trápit sny. Onu osudnou finálovou neděli byl Otto nejen zpítý do nemoty, ale navíc jím zmítala nepředstavitelná žárlivost. A přeparkovat nákladňák o pouhých padesát metrů dál bylo složitější, než se původně zdálo. Otto se o tom přesvědčil, když se neohrabaně snažil nastartovat. Nejenže nebyl schopen řídit - dalo mu práci vůbec otočit klíčkem zapalování. Chvilí mu to trvalo a odmrazovací zařízení zatím rozehrálo namrzlou vrstvu na čelním skle. Od zahajovacího výkopu napadlo slabých pět centimetrů nového sněhu.

Otto se zřejmě snažil seškrábat sníh i ze zpětných zrcátek a přitom si sedřel kůži na kloubech prstů levé ruky. (Můžeme se jen domýšlet, jak to bylo doopravdy. Nikdy se nedovíme, kde přišel k odřeninám, víme jen, že si odřel klouby.) Než se konečně otočil a pomalu odcouval od rampy na nedaleké parkoviště, většina hostů už opustila bar. Přestože ještě nebylo půl desáté, na parkovišti zůstalo jen nějakých pět aut. Otto se dovtipil, že jejich majitelé udělali totéž co on a zavolali si taxík. Ostatní opilci se zachovali trestuhodně a rozjeli se domů vlastními vozy.

V tu chvíli si Otto vzpomněl, že si ještě neobjednal odvoz. Číslo, které dostal od barmana, bylo nejdřív obsazené. (Kolik obyvatel Green Bay si tu finálovou neděli muselo zavolat taxík, aby se dostalo domů?) Když se pak konečně dovolal, dispečer ho upozornil, že bude muset čekat aspoň půl hodiny. „Možná dokonce tři čtvrtě.“ Byl to pravdomluvný člověk.

Ottovi to nevadilo. Venku bylo docela vlaze, jen čtyři stupně pod nulou, a proud teplého vzduchu odmrazující okna zvedl teplotu i v kabině nákladňáku. Bylo jasné, že se brzy zase ochladí, ale co byly minus čtyři stupně a trocha sněhu pro člověka, který za necelé čtyři hodiny vypil osm nebo devět piv? Otto zavolal domů. Z manželčina hlasu poznal, že ji probudil. Dívala se jenom na poslední čtvrtinu, pak ji udolalo zklamání a nevolnost a ona znovu usnula.

„Tamty kdydy po zápase jsem nevydržel poslouchat ani já,“ přiznal se jí.

„Ty mé ubohé děťátko,“ politovala ho žena. Byl to jejich obvyklý obrat, ale v poslední době - s tím, jak se paní Clausenové stále nedařilo otěhotnět - se snažili vymyslet něco jiného. Její slova se zabodla do Ottova podroušeného srdce jako dýka.

„Jednou se to podaří, miláčku,“ ujistil ji náhle ten dobrý člověk, protože navzdory opici a zoufalství z porážky neztratil všechen cit a dobře věděl, co jeho manželku nejvíc trápí: myslela si, že se dostavily ranní nevolnosti, a zatím to byla jen chřípka. Trpěla tím mnohem víc než pozápasovými analýzami příčin prohry, dokonce víc než samotnou prohrou.

Není divu, že v Ottově snu vystupovala i gynekoložka; kromě toho, že pravidelně radila paní Clausenové v jejích problémech, přesvědčovala Ottu i jeho ženu, aby se Otto nechal „vyšetřit“. (Měla na mysli tamto, co se dělá se spermatem ve zkumavce, jak tomu Otto říkal, aniž to někdy vyslovil nahlas.) Paní Clausenová tušila stejně jako její lékařka, že příčinou problémů je Otto, ale milovala manžela natolik, že netoužila znát pravdu. A Otto se pravdy bál právě tak jako ona: nikdy se vyšetřit nenechal.

Vědomí „spoluviny“ Clausenovy ještě více sblížilo - a něco spikleneckého bylo i v mlčení, které mezi nimi občas panovalo. Otto se v myšlenkách neustále vracel k jejich prvnímu milování. Nebyla v tom jen romantika, třebaže Otto byl silně romanticky založen. V případě Clausenových se první milostný akt rovnal nabídce k sňatku.

Ottovi rodiče měli letní domek na břehu jezera. Severní Wisconsin se hemží malými jezírky a Clausenovým patřila čtvrtina pláže u jednoho z nich. Když se tam budoucí paní Clausenová poprvé vypravila, ukázalo se, že takzvaný domek je ve skutečnosti shlukem chat; žádná z nich nebyla větší než nedaleký přístřešek pro čluny. Nedokončený prostor nad krytým dokem mohl pojmout malý půdní byt. Na pozemek nebyla zavedena elektřina, přesto se v hlavním srubu nacházela lednice (dokonce hned dvě), sporák a boilery - vše na propan butan.

Vodu brali Clausenovi z jezera; nepili ji, ale mohli si dopřát horkou koupel a měli i dva splachovací záchody. Vodu z jezera čerpali pumpou s benzinovým motorkem, jaké bývají u sekaček, a splašky vypouštěli do značně velkého izolovaného septiku. (Clausenovi se úzkostlivě střežili znečistit vodu ve svém jezírku.) Jednou o víkend, když rodiče na chatu nemohli, vzal Otto k jezeru svou budoucí ženu. Těsně před západem slunce si šli zaplavat k molu, a když vylezli, voda z mokřých plavek odkapávala

mezi prkny. Až na štěbetání potáplíc bylo všude ticho, oba seděli nepohnutě a zvuk kapek dopadajících na hladinu připomínal špatně utažený kohoutek. Slunce, které zapadlo sotva před několika minutami, celý den zahřívalo prkna mola; když si Otto a jeho nastávající svlékli mokré plavky, cítili jeho teplo. Lehli si vedle sebe na suchý ručník. Voněl sluncem - a sluncem a jezerem voněla i voda usychající na jejich tělech.

Nezaznělo žádné „mám tě rád“ ani „vezmeš si mě?“ Ta chvíle, kdy se s kůží ještě mokrou a studenou objímali na ručníku na vyhřátých prknech mola, volala po něčem hlubším. Tehdy Otto poprvé uslyšel ten zvláštní tón hlasu budoucí paní Clausenové a její vzrušující otázku: „Co budeme dělat teď?“ A poprvé zjistil, že nemá sílu promluvit. „Chtěl bys dělat děti?“ zeptala se. Tehdy se o to poprvé pokusili.

Byla to nabídka k sňatku a jeho ztopořený úd přeplněný krví, který vydal za tisíc slov, odpověděl „ano“. Po svatbě Otto přistavěl ke společné chodbě nad přístřeškem pro čluny dva samostatné pokoje. Byly nezvykle dlouhé a úzké - „Vypadají jako bowlingové dráhy,“ smála se paní Clausenová - ale Otto chtěl, aby z obou pokojů bylo vidět na jezero. Jeden byl určen pro něj a pro jeho ženu: postel zaujímal skoro celou šířku místnosti a matrace ležely v úrovni okna, aby z nich měli hezký výhled. Ve druhé místnosti se nacházely dvě postele; to byl dětský pokoj.

Když Otto pomyslel na prázdnou místnost nad pohupujícími se čluny, chtělo se mu brečet. Zvuk, který v noci nejraději poslouchal, skoro neslyšné šplouchání vody narážející do boků loděk a do mola, na němž se prvně milovali, mu teď hlavně připomínal, jak pustý je sousední pokoj.

Ten starý pocit - mokré plavky, svlékání, vůně slunce a jezera na kůži jeho ženy - to vše teď bylo přehlušeno zklamáním z nenaplněného očekávání. Clausenovi už spolu žili přes deset let a poslední dvě nebo tři léta do chaty u jezera skoro nejezdili. Jejich společný život v Green Bay byl stále hektičtější; vypadnout z kolotoče se zdálo čím dál těžší. Aspoň to oba tvrdili. Ve skutečnosti si nedokázali přiznat, že všechna vůně borovic už patří minulosti.

A teď Packeri prohráli s těmi všivými Broncos! Otto šlel zármutkem. Byl tak nešťastný a tak opilý, že si už ani nevzpomínal, proč se v promrzlém stojícím nákladáku rozplakal. Ale ovšem, bylo to tehdy, když mu manželka řekla „ty mé ubohé děťátko.“ To oslovení ho v poslední době ničilo. A když je pak ke všemu pronesla tím svým hlasem... Proč je svět tak krutý? Co ji to jen napadlo říkat takové věci do telefonu, když nebyli spolu? Otto nepřestával plakat a kromě toho trpěl erekcí. Byl čím dál rozrušenější a už ani nevěděl, kdy a jak ukončil hovor s paní Clausenovou.

Od okamžiku, kdy hovořil s dispečerem taxislužby a požádal jej, aby poslal řidiče na parkoviště před barem, uplynula půlhodina. („Budete sedět v nákladáku na rozvoz piva, nemůžete mě přehlédnout.“) Otto se natáhl do přihrádky vedle palubní desky, kam předtím uložil mobil - opatrně, aby nepomačkal pivní tácky a etikety, které tam vozil. Rozdával je dětem, které ho při pojíždkách všude obklopovaly. Kluci ze sousedství mu říkali „ten chlápek s pivními tácky“ nebo „pan nálepka“, ale ze všeho nejvíc prahli po plakátech na zeď, které Otto vozil spolu s pivem vzadu ve skříňové nástavbě.

Neviděl nic špatného na tom, že si hoši, kteří ještě dlouho nebudou smět pít alkohol, zdobí stěny pokojíků reklamními plakáty pivovarů. Ranilo by ho do hloubi duše, kdyby mu někdo vytkl, že svádí mladé lidi k alkoholismu; byl rád, že jim může udělat radost, a když rozdával tácky, etikety a plakáty, měl na mysli především jejich blaho. Ze stejné příčiny nikdy nepil před jízdou.

Je záhadou, jak dokázal při otevírání přihrádky usnout. Jistě si myslel, že je příliš opilý, než aby se mu mohly zdát sny - naštěstí! Jenže sny se mu přesto zdály, jen o tom ve své opilosti nevěděl. A tenhle sen byl navíc nový, takže ani nepoznal, že je to sen. Cítil, jak mu na pravém rameni spočívá manželčina zpocená šíje. Líbal ji - jazyk měl hluboko v jejích ústech - zatímco levou rukou (Otto byl levák) ji bez ustání hladil. Byla celá vlhká a tiskla podbřišek k jeho dlani. Dotýkal se jí co nejjemněji, skoro se zdálo, že se jí vůbec nedotýká. (Musela ho to nejdřív naučit.)

Ve snu, o němž Otto nevěděl, že je to sen, paní Clausenová náhle uchopila manželovu levou ruku a přitáhla si ji ke rtům. Pak si ji vsunula do úst, na která ji stále líbal, a oba cítili chuť jejího vzrušení. V tu chvíli se na ni převálil a vnikl do ní. Lehce si tiskl její hlavu ke krku, prsty levé ruky měl zapletené do jejích vlasů a cítil vůni, jež na nich ulpěla. Jeho pravice zatím spočívala na posteli vedle manželčina levého ramene. Svírala prostěradlo - jenže Otto ji nepoznával: nebyla to jeho ruka! Byla příliš malá, s drobnými kostmi, dalo by se říci jemná. Ještě že aspoň levá ruka patřila Ottovi - poznal by ji kdekoli.

Pak pod sebou spatřil paní Clausenovou, jenže jaksi z dálky. Muž, který na ní ležel nebyl Otto; měl příliš dlouhé nohy a úzká ramena. Z profilu poznal tvář lovce lvů - Patrick Wallingford si užíval s Ottovou ženou!

V příští vteřině - bylo to sotva několik minut poté, co v nákladáku usnul - se Otto probudil. Pravým bokem se opíral o rychlostní skříň a řadič páka se mu zarývala do žeber; pod hlavou měl pravou paži a nos mu spočíval na studeném sedadle spolujezdce. V levé dlani pevně svíral stojící úd, protože po takovém snu nemohl nemít erekcí. Na parkovišti! pomyslel si zahanbeně. Rychle si zastrčil košili do kalhot a zapnul si opasek.

Zahleděl se do otevřené příhrádky. Ležel v ní mobil a v pravém zadním rohu i nabitý revolver Smith & Wesson ráže 9,5 milimetru s krátkou hlavní, která mířila někam k pravému přednímu kolu nákladáku. Otto se buď vzeprl na pravém lokti, nebo se nějakým jiným způsobem vztyčil do polosedu, když zaslechl, jak se mu do zadní části auta dobývají neznámí výrostci. Byli to ještě kluci, i když o něco starší než chlapci ze sousedství, kterým Otto Clausen rozdával pivní tácky, etikety a plakáty, a nemohl od nich čekat nic dobrého. Jeden zaujal pozici u vchodu do baru; kdyby z něj vyšel zákazník (zákaznice) a zamířil (zamířila) by směrem k parkovišti, stihl by mládenec na hlídce včas varovat oba kolegy, kteří se snažili vypáčit dveře ložného prostoru.

Otto Clausen vozil v příhradce palubní desky nabitý revolver, ale nedělal to proto, že rozvážel pivo a nákladáky s pivem bývají častým cílem zlodějů. Otto by nikdy na nikoho nevystřelil, dokonce ani tehdy, kdyby bránil náklad piva. Měl pouze rád zbraně jako celá řada řádných občanů státu Wisconsin. Střelné zbraně všech druhů. Rád lovil jeleny a kachny. V sezoně číhal na vysokou i s lukem a šípy, ale ještě se nestalo, aby jimi něco trefil. Zato puškou už složil nejednoho jelena, nejčastěji v lesích okolo Clausenovic chaty.

Kromě toho rád rybařil a potrpěl si na všechny druhy aktivit provozovaných pod širým nebem. Tím, že vozil nabitou pistolí ráže 9,5 milimetru v kabině auta, sice porušoval zákon, ale kolegové rozvážející pivo by pro to měli plné pochopení a taky lidé z pivovaru, pro který jezdil, by zřejmě tleskali jeho odvaze, přinejmenším v duchu.

Otto musel strčit do příhrádky pravou ruku - ze sedadla řidiče by pro revolver levou nedosáhl - a protože byl levák, chtěl si jej s největší pravděpodobností přehodit do levé ruky; teprve pak mohl vylézt z kabiny a zjistit, jak pokračuje loupež tam vzadu.

Byl stále velmi opilý, takže je možné, že když svíral vražedně ledový revolver, působilo to na něj trochu nezvykle. (Ke všemu se právě probudil ze sna děsivého jako smrt - jeho vlastní žena se milovala se sběratelem katastrof, a ten ji osahával Ottovou rukou!) Nikdy se nedovíme, jestli nešikovně naklonil zbraň, než si ji stihl dát z pravé ruky do levé, nebo zda se tak stalo, když ji vytahoval z příhrádky.

Víme jen, že vyšla rána, kulka zasáhla Ottu do hrdla dva nebo tři centimetry od brady, pokračovala v přímém letu a opustila nešťastníkovu lebku v oblasti temene. Za ní následovala sprška krve, úlomky kostí a oslepující gejzír mozkové tkáně - to vše se později našlo na čalounění stropu kabiny. Střela vylétla střechou ven. Otto byl namísto mrtev.

Nezletil zloděje za kabinou výstřel k smrti vyděsil. Náhodný návštěvník odcházející z baru zaslechl ránu, úpěnlivé prosby mladých delikventů o milost, a dokonce i řinčení páčidla odhozeného na asfalt hochy přehajícími do noci. Policie je brzy vypátrala a oni se ke všemu přiznali - vyličili celou svou minulost až do okamžiku, kdy se ozval ohlušující výstřel. Ještě když je zatýkali, neměli tušení, odkud rána vyšla a zda kulka někoho zasáhla.

Znepokojený návštěvník baru se vrátil dovnitř a barman zavolal policisty - mohl jim povědět jen tolik, že venku někdo střílel a lidé viděli prechat nějaké kluky. Mezitím dorazil na parkoviště taxík. Taxikář snadno našel nákladák, došel až ke kabině, zatřákl na šoférovo okno a otevřel dveře. Otto Clausen se opíral o volant a na klíně mu ležel revolver ráže 9,5 milimetru.

Ještě než vyšetřovatelé uvědomili paní Clausenovou, kterou jejich telefonát probudil z hlubokého spánku, došli k závěru, že nešlo o sebevraždu - přinejmenším ne o takovou, jaké se v policejní hantýrce říká „plánovaná“.

„Nebyl by toho schopnej,“ řekl jim barman. Barman měl pravdu, až na to, že nevěděl nic o tom, že se Otto Clausen a jeho žena už deset let marně snaží mít dítě; a netušil ani zbla o přání paní Clausenové, aby

Otto odkázal svou levou ruku lovcí lvů Patricku Wallingfordovi. Chtěl říct jen tolik, že by si Otto Clausen nikdy nesáhl na život kvůli prohře Packerů.

Zůstává záhadou, kde paní Clausenová sebrala tolik rozvahy, že dokázala ještě v noci po finálovém zápase zavolat Schatzmanovi, Gingeleskiemu, Mengerinkovi & spol. Noční služba podala zprávu o telefonátu dr. Zajacovi, který byl náhodou právě doma. Zajac fandil týmu Broncos. Na vysvětlenou: dr. Zajac byl fanouškem New England Patriots (pámbu mu pomoz), ale při Super Bowlu fandil týmu Denver Broncos, protože ten aspoň hrál ve stejné divizi jako Patrioti. Právě když volali z kliniky, snažil se vysvětlit podivnou logiku svého počínání šestiletému synovi. Rudy byl toho názoru, že když se do finále nedostali Patrioti, jako že se do něj nedostali, nesejde na tom, kdo vyhraje.

Během fotbalového přenosu si oba dopřáli poměrně zdravou přesnídávku - chlazené mrkvičky a stonky řapíkatého celeru namáčené v arašídové pomazánce. Byla to Irma, kdo poradil dr. Zajacovi, aby vyzkoušel tenhle „trik s arašídou“, jak tomu říkala, a přiměl tak Rudyho jíst víc syrové zeleniny. Zajac si právě opakoval, že jí za ten nápad musí poděkovat, když zazvonil telefon.

Zvonění vylekalo Médeu. Fena byla v kuchyni, kde před chvílí sežrala kotouč izolační pásky. Ještě jí nebylo špatně, ale už ji hryzalo svědomí, a když zařinčel přístroj, musela si myslet, že byla přistižena při činu. Ve skutečnosti se o tom Rudy a jeho otec dověděli teprve později, když šli všichni spát a ona vyzvrátila pásku Rudymu do postele.

Izolační pásku u nich zapomněl elektrikář, který přišel nainstalovat nový systém DogWatch, neviditelný elektrický plot, který by Médeu udržel na dvorku. Díky drátu zakopanému v zemi nemuseli být Zajac (popřípadě Rudy nebo Irma) se psem venku. Jenže právě proto, že ji nikdo nehlídal, mohla sežrat pásku. Médea teď nosila nový obojek, který měl na vnitřní straně dva kovové bodce. Bodce se dotýkaly krku zvířete (a v obojku byla baterie). Kdykoli fena překročila neviditelnou elektrickou bariéru, dostala řádnou šlupku. Ale ještě předtím, než přišel ke slovu elektrický šok, dostalo se jí varování: v určité vzdálenosti od hranice začal obojek pískat.

„Jak to pískání zní?“ zajímal se Rudy.

„My ho neslyšíme,“ vysvětloval dr. Zajac, „ale psi ano.“

„A jaké to je, dostat elektrický šok?“

„Není to nic hrozného - Médea to skoro necítí,“ lhal chirurg.

„Cítil bych to já, kdybych si nasadil obojek a chtěl odejít ze dvorku?“

„Ať tě ani nenapadne to udělat! Rozumíš?“ vyjekl dr. Zajac trochu moc zostra, jak už měl ve zvyku.

„Takže to bolí,“ řekl chlapec.

„Médeu ne,“ trval doktor na svém.

„A zkoušels to na sobě?“

„Rudy, tenhle obojek není určen pro lidi, ale pro psy.“

Pak se jejich rozhovor stočil na Super Bowl a na to, proč si Zajac přál vítězství Denveru.

Když se rozdmčel telefon, Médea zalezla pod kuchyňský stůl, ale dr. Zajac pustil hloupého psa z hlavy, sotva uslyšel vzkaz: „Volala paní Clausenová z Wisconsinu...“ Dychtivý chirurg ihned zatelefonoval čerstvé vdově do Wisconsinu. Paní Clausenová mu ještě nedokázala říct, v jakém stavuje dárčova ruka, ale dr. Zajac velmi obdivoval její klid a rozvahu.

Na místní policii i lékaře, který provedl ohledání, už tak rozvážně nepůsobila. Když ji seznamovali s podrobnostmi „zřejmě náhodného výstřelu, který ukončil život jejího manžela“, zdálo se, že všechno chápe, ale ve výrazu uslzeného obličej se téměř okamžitě objevily nové pochyby.

„Je skutečně mrtvý?“ zeptala se. Ani policisté, ani soudní lékař ještě nikdy neviděli tak zvláštní pohled. Sotva ji ujistili, že její muž je „skutečně mrtvý“, vznesla po krátké odmlce nový dotaz: „A co ruka? Ta levá?“

Otty Clausena, kterou si po nedělním zápase přivodil vlastní rukou, hloupému závěru fotbalového přenosu. Jistý sportovní reportér z Wisconsinu byl natolik netaktní, že prohlásil: „Po nedělním finálovém utkání se nejspíš našlo hodně fanoušků Green Bay Packers, kteří by se nejradši zastřelili, ale jenom Otto Clausen opravdu zmáčkl spoušť.“ Ani ten nejnetaktnější a nejnecitlivější novinář však neužil slova „sebevražda“.

Když se novina o Ottovi Clausenovi donesla k Patricku Wallingfordovi - v pokoji hotelu v Mexico City zhlédl půldruhaminutový šot své vlastní televizní stanice -, skoro se podivil, že ho Robertek neposlal udělat rozhovor s Clausenovou vdovou. Byl to přesně ten druh události, jaké měl Patrick v popisu práce. Zpravodajská stanice však na místo činu vyslala Stubbyho Farrella, starého rutinéra ze sportovní redakce, který sledoval Super Bowl v San Diegu. Stubby už byl v Green Bay nesčetněkrát, kdežto Patrick Wallingford se nedíval na americký fotbal ani v televizi.

V pondělí, v době vysílání ranních zpráv, byl Wallingford na odchodu z hotelu: spěchal na letiště, aby stihl letadlo do New Yorku. Skoro ani nezaznamenal, že po řidiči rozvážejícím pivo zůstala nějaká vdova.

„Paní Clausenovou se nám nepodařilo zastihnout,“ sděloval prastarý sportovní pisálek.

Kdybych tam byl já, Robertek by mi nařídil, abych ji našel, pomyslel si Wallingford, zatímco do sebe obracel hrnek s kávou. Jeho mozek zaregistroval desetivteřinový záběr nákladáku na vyprázdněném parkovišti; pokrýval jej lehký sníh jako průsvitný rubáš.

„Pro tohoto fanouška Packerů skončila celá sláva právě, tady,“ dodal Stubby zpěvavě. Burane, pomyslel si Patrick Wallingford. (Na nic tím nenarážel - dosud netušil, že si wisconsinští fanoušci říkají „burani“.)

Byl už skoro ve dveřích, když v pokoji zazvonil telefon; nejdřív ho ani nechtěl zvedat, aby nezmeškal letadlo. Volal dr. Zajac až z Massachusetts. „Pane Wallingforde, dnes je váš velký den,“ sdělil mu chirurg hned na úvod.

Čekání na linku do Bostonu si Wallingford krátil tím, že sledoval sám sebe v televizních zprávách a zjišťoval, co zbylo z jeho reportáže, kvůli níž ho vyslali do Mexico City. Bylo to zvláštní, ale o finálové neděli se v Mexiku našli lidé, kteří se nedívali na Super Bowl.

Kupříkladu příbuzní a přátelé Josého Guerrera, slavného polykače mečů, se sešli v nemocnici svaté Marie z Magdaly, aby se modlili za jeho uzdravení. Během představení pořádaného pro hotelové hosty v Acapulku upadl Guerrero přímo na jevišti a meč mu probodl játra. Lékaři riskovali jeho letecký převoz z Acapulka do Mexico City, takže se ocitl v rukou odborníků; bodné rány v játrech krvácejí velmi pomalu. Na malé soukromé klinice se shromáždilo více než sto přátel a členů rodiny a další stovky příznivců čekaly venku.

Wallingford si připadal, jako by udělal rozhovor se všemi, ale když teď čekal na odlet do Bostonu, kde na něj čekala nová levá ruka, byl rád, že původně třiminutovou reportáž v redakci zkrátili na minutu a půl. Dychtivě čekal, až se na obrazovce znovu objeví Stubby Farrell; tentokrát hodlal dávat lepší pozor.

Dr. Zajac mu kdysi řekl, že Otto Clausen je levák. Vyplývalo z toho něco? Wallingford byl pravák. Až do události se lvem držel vždy mikrofon v levé ruce a volnou pravicí si potřásal s ostatními lidmi. Ted' mu zbyla na držení mikrofonu jediná ruka, takže se musel obejít bez potřásání.

Přemýšlel, jaké to asi je, být pravákem, který dostane levákovu levici. Levorukost musela být zakódována v Clausenově mozku, nebo snad ne? Za to, že je někdo levák, přece končetina nemůže.

Patrickovi vířily hlavou stovky podobných otázek, jež chtěl položit dr. Zajacovi.

Z chirurgova telefonátu se dozvěděl jen tolik, že wisconsinští lékaři jednali dostatečně rychle a ruku zachránili - to vše díky tomu, že se „do věci pohotově vložila paní Clausenová“. Dr. Zajac přitom mumlal.

Obvykle hovořil zřetelně, ale dnes měl za sebou probdělou noc, během níž se staral o zvracející fenu, a pak -s pomocí přeochoťného Rudyho - zkoumal podivnou vyvrženou hmotu, která způsobila její nevolnost. Rudy tvrdil, že mu natrávená izolační páska připomíná pozůstatky racka. Pokud to byl opravdu racek, pomyslel si Zajac, musel být dlouho po smrti, protože byl celý lepkavý. Pronikavý intelekt otce ani syna se nedopátral toho, co vlastně Médea sežrala, dokud v pondělí dopoledne nezavolal elektrikář z firmy DogWatch, aby se pozeptal, jak funguje neviditelný plot, a zároveň se omluvil, že někde nechal povalovat izolační pásku.

„Byli jste v pátek moje poslední štace,“ dedukoval elektrikář jako detektiv, „takže jsem ji musel zapomenout u vás. Neviděli jste ji náhodou?“

„Po pravdě řečeno, viděli," odpověděl dr. Zajac. Na víc se nezmohl.

Ještě se nevzpamatoval z ranního zážitku, kdy zahlédl Irmu, právě když čerstvá a svěží vylezla ze sprchy. Dívka stála v kuchyni nahá a ručníkem si sušila vlasy. V pondělí časně ráno se vrátila z víkendu, šla si zaběhat a vysprchovala se. Protože si myslela, že je v domě sama, producírovala se po kuchyni bez šatů - ale nezapomínejme, že v skrytu stejně toužila po tom, aby ji Zajac spatřil svlečenou.

Za normálních okolností by byl Rudy tou dobou už dávno u matky, právě včas, aby jej Hildred mohla zavést do školy. Jenže toho dne Zajac i Rudy zaspali, protože větší část noci probděli u Médey. Teprve poté, co zavolala Zajacova exmanželka a obvinila svého někdejšího muže z chlapcova únosu, doklopýtal chirurg do kuchyně, aby si uvařil kávu. Když sluchátko převzal Rudy, Hildred ještě pořád ječela.

Irma si dr. Zajace nevšimla, zato on si ji prohlédl velmi dobře. Celou kromě hlavy, kterou měla z větší části zabalenou do ručníku. To jsou ale břišní svaly! pomyslel si chirurg, zatímco vyklízel pole.

O něco později zjistil, že s Irmou nedokáže hovořit, aniž by se zakoktal, což se mu běžně nestávalo.

Zajímavě jí děkoval za nápad s arašidovou pomazánkou, ale nerozuměla mu. Ani tentokrát se nesetkala s Rudym. Toho otec mezitím odvezl k běsnící Hildred. Cestou si všiml, že se mezi ním a synem vytvořilo nové spiklenecké pouto: oba byli seřváni Rudyho matkou.

Když pak Zajac telefonoval Wallingfordovi do Mexika, byl v povznesené náladě, za kterou zdaleka nemohla jen ruka Otty Clausena, která byla tak nečekaně k dispozici. Chirurg strávil úžasný víkend se synem a ani pohled na nahou Irmu mu nebyl nepříjemný, třebaže ho na ní -jak jinak - zaujaly hlavně břišní svaly. (Že by začal koktat jen kvůli pohledu na břišní svaly?) Ať tak či onak, během telefonátu s Patrickem Wallingfordem se operatér, jehož čekala nehynoucí sláva, zmohl jen na formální konstatování skutečnosti, že se „do všeho pohotově vložila paní Clausenová".

Zamlčel mu, že vdova po Ottovi Clausenovi navíc projevila nebyvalou starost o dárcovu ruku. Nejenže doprovodila manželovo tělo z Green Bay do Milwaukee, kde z něj - vedle řady dalších orgánů - odebrali i levou paži, ale trvala na tom, že s končetinou zahrabanou do ledu poletí z Milwaukee do Bostonu.

Wallingford samozřejmě netušil, že na něj v Bostonu nečeká jen nová končetina, ale i vdova, kterou po sobě tato končetina zanechala.

To vše neznepokojovalo dr. Zajace a ostatní členy bostonského týmu tolik, jako jiná, stejně nenadálá a ještě neobvyklejší žádost paní Clausenové. Darovanou končetinu doprovázel řádný přívažek a dr. Zajac se o něm dovídal teprve teď. Nejspíš od něj bylo moudré, že se o nových požadavcích nezmínil Patrickovi.

Všichni u Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka & spol. doufali, že se Wallingford s chvilkovými rozmary čerstvé vdovy postupně vyrovná. Paní Clausenová určitě nepatřila k těm, kdo chodí dlouho kolem horké kaše: hned zkraje si vymínila právo pravidelně vídat transplantovanou ruku. Jak by mohl jednoruký reportér říci ne? „Nejspíš jí jde opravdu jen o to, aby se na ni občas podívala," vysvětloval dr. Zajac Wallingfordovi, který už seděl v jeho bostonské kanceláři.

„Podívala?" ujistil se Patrick. Následovala tísnivá odmlka. „Nebude na ni chtít sahat, vidíte? Žádné držení za ruku a tak podobně?"

„Nikdo na ni nebude smět sahat! Rozhodně ne v pooperační fázi, která bude značně dlouhá," odpověděl dr. Zajac, jako by se bránil.

„Měla na mysli jednu návštěvu ročně? Nebo dvě?"

Zajac pokrčil rameny. „Bez omezení - tak zněla podmínka."

„Copak zešílela?" zvolal Patrick. „Je tak morbidní, bláznivá, nebo samým žalem neví, co dělá?"

„Uvidíte sám," pravil dr. Zajac. „Chce se s vámi setkat."

„Před operací?"

„Ano, hned. To je další z podmínek. Chce mít jistotu, že si opravdu přeje, abyste ruku dostal vy."

„Myslel jsem si, že si to přál hlavně její manžel!" vykřikl Wallingford. „Byla to snad jeho končetina, ne?"

„Podívejte," prohlásil dr. Zajac, „můžu vám říct jenom tolik, že jsme teď všichni v jejích rukou.

Mimochodem, měl už jste někdy něco do činění s expertem přes medicínskou etiku?" (Paní Clausenová byla dostatečně pohotová a pozvala i experta.)

„Proč se se mnou chce sejít?" nechápal stále Patrick. „A proč teď, před operací?"

Dr. Zajac si říkal, že tento požadavek, spolu s nápadem na uplatňování práva vídat transplantovanou

ruku, mohl vymyslet jedině odborník na medicínskou etiku. Zajac neměl v podobné lidi důvěru a byl přesvědčen, že by neměli mluvit do experimentální chirurgie. Věčně se do něčeho pletli, údajně v zájmu „humanizace“ medicíny.

Tvrdili například, že bez ruky se dá žít, zatímco medikamenty snižující obrannou reakci organismu vůči transplantované končetině představují značné riziko a pacient je musí brát až do smrti. A taky namítali, že horní končetiny by se měly transplantovat především těm, kdo přišli o obě ruce, protože takovým lidem pomůže zákrok víc než těm jednorukým.

Požadavky paní Clausenové odborníka na etiku ze záhadných příčin nadchly - nejen podivná klauzule o pravidelných návštěvách končetiny, ale i její podmínka, že se musí s Patrickem Wallingfordem sejít a rozhodnout, zda dá souhlas s operací. („Humánnější“ přístup si ani nelze představit.)

„Chce se přesvědčit, jestli jste... slušný člověk," snažil se mu vysvětlit Zajac.

Tato nová potupa Wallingforda zároveň ranila i vyděsila; chápal ji nejen jako urážku, ale také jako zpochybnění vlastních kvalit. Je slušný člověk? To nevěděl. Doufal, že ano, ale kdo z nás si může být doopravdy jistý?

Co se týče dr. Zajace, ten se za zvlášť slušného člověka nepovažoval. S opatrným optimismem věřil, že ho má rád aspoň Rudy, a byl si samozřejmě jist tím, že on sám chlapce miluje. Ale pokud šlo o „slušnost“, nedělal si věhlasný chirurg iluze; s výjimkou vlastního syna nebyl na nikoho dvakrát milý. Bodlo ho u srdce, když si vzpomněl na Irmu a na břišní svaly, které nakrátko zahlédl. Ta holka musí celý den cvičit sedy-lehy! „Teď vás nechám s paní Clausenovou o samotě," řekl nahlas a proti všem zvyklostem položil Patrickovi ruku na rameno.

„To s ní mám vážně zůstat sám?" zeptal se Wallingford. Byl by rád, kdyby mu dopřáli víc času, aby si mohl nacvičit výraz slušného člověka, ale v příští vteřině si vzpomněl na Ottovu ruku: třeba už kolem ní taje led!

„Dobrá, dobrá, dobrá," opakoval.

Dr. Zajac a paní Clausenová si prohodili místa, jako by to měli nacvičené. Při třetím „dobrá“ si Wallingford uvědomil, že v kanceláři osaměl s čerstvě ovdovělou ženou. Při pohledu na ni se zčistajasna zachvěl; později si to bude vysvětlovat tak, že ucítil chlad jezera.

Není divu - paní Clausenová přece měla chřipku. Když se v noci po finálovém zápase přinutila vstát z postele, stále jí lomcovala horečka. Oblékla si čisté prádlo, džíny, které visely přes židli u postele, a taky vybledlou zelenou mikinu - v zelené barvě Green Bay Packers a se zlatým nápisem. Džíny i mikinu měla na sobě, když se u ní projevíly příznaky nemoci. Přes to si přehodila starou bundu.

Pokud si paní Clausenová pamatovala, vlastnila vybledlou zelenou mikinu v barvách Green Bay Packers už tehdy, když začala s Ottou jezdit na chatu u jezera. Stejný odstín měly za soumraku jedle a vejmutovky na vzdálenějším břehu. Občas se stalo, že na noc použila mikinu místo povlaku na polštář, protože na chatě se dalo prát leda v jezeře.

I teď, když stála v kanceláři dr. Zajace s rukama založenýma na hrudi - jako by jí byla zima nebo jako by nechtěla, aby si Patrick Wallingford mohl utvořit úsudek o jejich nadrech -, skoro cítila vůni borového jehličí a vnímala Ottovu přítomnost tak intenzivně, jako by stál vedle ní v místnosti.

S ohledem na galerii portrétů slavných pacientů, jež zdobila chirurgovu pracovnu, je zvláštní, že ani Patrick Wallingford, ani paní Clausenová nevěnovali pozornost stěnám, které je obklopovaly. Oba byli příliš zaměstnáni pozorováním toho druhého, třebaže si - aspoň zpočátku - nepohlédli do očí.

Tenisky paní Clausenové zvlhly od wisconsinského sněhu a Wallingford, který se přistihl, jak jí hledí na nohy, měl pocit, že jsou ještě stále mokré.

Paní Clausenová si svlékla bundu a usadila se na židli vedle Patricka. Když promluvila, vypadalo to, že hovoří k jeho jedině paži.

„Otto byl zdrcen tím, co se stalo s vaší rukou - myslím s tou druhou," začala, aniž odtrhla oči od Patrickovy končetiny. Patrick Wallingford ji poslouchal s dobře maskovanou nedůvěrou ostříleného novináře, který obvykle pozná, kdy zpovídaná osoba lže. A paní Clausenová lhala.

„Abych vám řekla pravdu," pokračovala vdova, „já sama jsem na to radši nemyslela. Když vás ti lvi žrali, skoro jsem se na to nemohla dívat. Dodneška je mi zle, když si na to vzpomenu."

„Mně taky," přitakal Wallingford; tentokrát zřejmě nelhala.

0 ženě, která má na sobě mikinu, se nedá mnoho říct, ale tahle vypadala dost solidně. Přestože její tmavohnědé vlasy volaly po šamponu, Patrick vycítil, že je to čist'ouňká osoba dbající o svůj zevnějšek. Stropní zářivka se k její tváři chovala nelaskavě. Paní Clausenová nebyla nalíčená, neměla dokonce ani namalované rty, a ten dolní byl okoralý a rozpraskaný - snad si ho kousala. Kruhy pod hnědýma očima zdůrazňovaly jejich tmavou barvu a z vrásek v koutcích se dalo soudit, že je zhruba stejně stará jako Patrick. (Wallingford byl jen o několik let mladší než Otto Clausen, a ten byl zase jen o málo starší než jeho žena.)

„Musíte si o mně myslet, že jsem bláznivá," řekla paní Clausenová.

„Ale vůbec ne! Neumím si představit, jak vám musí být - a teď nemyslím jenom váš žal." Ve skutečnosti mu připomínala celou řadu emocionálně vyhaslých žen, s nimiž dělal rozhovory - naposledy to byla manželka polykače mečů v Mexico City -, takže měl pocit, jako by ji už někdy potkal.

Paní Clausenová k jeho velkému překvapení přikývla, a pak ukázala kamsi na jeho klín. „Mohla bych se podívat?" zeptala se. Nastalo trapné ticho a Wallingford zadržel dech. „Tedy - na vaši ruku... Na tu, která vám zbyla."

Natáhl k ní pravici, jako by mu ji právě přišli. Zdálo se, že ji chce uchopit, ale zarazila se a nechala Patrickovu paži trčet v neživotném úhlu.

„Je trochu malá," konstatovala. „Otto měl větší." Patrick připažil. Připadal si méněcenný. „Když ukazovali, jak jste přišel o druhou paži, Otto plakal. Opravdu plakal!" My ovšem víme, že se mu chtělo zvracet; tím, kdo plakal, byla paní Clausenová. Wallingford jí přesto uvěřil, že i po letech stále žasne nad manželovými slzami soucitu. (To jen na dokreslení portrétu ostříleného novináře, který obvykle pozná, kdy ten druhý lže. Báchorku paní Clausenové o Ottových slzách spolkl i s navijákem.)

„Musela jste ho velmi milovat. To se pozná," řekl Patrick. Vdova se kousla do rtu a energicky přikývla. Oči se jí zalily slzami. „Chtěli jsme mít dítě. Pokoušeli jsme se o to znovu a znovu. Nevím, proč to nešlo." Hlava jí klesla na prsa. Přitiskla si na tvář bundu a tiše do ní vzlykala. Bunda nebyla tak vybledlá jako mikina, ale měla stejnou zelenou barvu a byl na ní znak Green Bay Packers (zlatá helma s bílým G na černém štítě).

„Vždycky to pro mne bude Ottova ruka," pronesla nečekaně hlasitě a odhodila bundu. Poprvé zvedla oči k Patrickově tváři a zdálo se, jako by dospěla k nějakému rozhodnutí. „Kolik vám je vůbec let?" zeptala se. Dosud vídala Patricku Wallingforda jen v televizi a zřejmě očekávala, že bude starší, nebo naopak mladší. „Třicet čtyři," odpověděl Wallingford, jako by se bránil. „Tak to jsme stejně staří," prozradila mu. V jejím výrazu vystopoval sotva znatelnou stopu úsměvu, jako by byla opravdu šílená, navzdory svému žalu, nebo naopak právě kvůli němu. „Nebudu vás moc obtěžovat - myslím po transplantaci," pokračovala. „Budu se chtít na ruku občas podívat... a později snad i cítit její dotek... snad vám to nebude moc na obtíž, co říkáte? Když budete respektovat má přání, budu já respektovat ta vaše." „Samozřejmě!" přitakal Patrick, protože netušil, co přijde. „Ráda bych přivedla na svět Ottovo dítě." Wallingford stále nic nechápal. „Chcete říct, že jste těhotná?" zvolal nadšeně. „Proč jste to neřekla hned? To je skvělé! Kdy to budete vědět s jistotou?"

Paní Clausenové přelétl přes obličej tentýž náznak nenormálního úsměvu. Patrick si ani nevšiml, že mezitím odkopla tenisky. Teď si rozepínala zip u džín a stáhla si je i s kalhotkami, zatímco s mikinou ještě váhala.

To Patricka ještě víc odzbrojilo: dosud nepotkal ženu, která by se svlékala tak, že by nejdřív obnažila dolní polovinu těla a vršek si nechala nakonec. V jeho očích to svědčilo o zarážející sexuální nezkušenosti paní Clausenové. Když znovu promluvila, něco v jejím hlase se změnilo, a nebyla to jen jeho intenzita. Wallingford si překvapeně uvědomil, že má erekci - ne proto, že před ním paní Clausenová stojí polonahá, ale díky změněnému tónu hlasu.

„Teď, nebo nikdy," řekla. „Jestli mám porodit Ottovo dítě, je nejvyšší čas otěhotnět. Po operaci toho moc nezmůžete. Budete v nemocnici, nadopovaný milionem prášků a budete mít bolesti..." „Ale paní Clausenová!" vykřikl Patrick Wallingford, rychle se postavil a stejně rychle si zase sedl. Dokud nevstal, neuvědomil si, že mu stojí; teď to bylo jasně vidět - a jasně bylo i to, co řekl v příští chvíli.

„Bylo by to přece moje dítě, ne Ottovo, nemyslíte?" Ale paní Clausenová si už svlékla i mikinu. Přestože si nechala podprsenku, bylo jasné, že má úžasná ňadra, což Patrick nepředpokládal. V pupku se jí cosi

zalesklo; ani piercing by u ní nečekal. Nijak zvlášť si ozdobu neprohližel - obával se, že bude mít něco společného s týmem Green Bay Packers.

„Nic bližšího než ta ruka mi po něm nezůstalo," prohlásila paní Clausenová velmi odhodlaně. To, co by u ní člověk mohl snadno považovat za touhu, bylo jen prudkým projevem železné vůle, ale co fungovalo stoprocentně a čemu nešlo odolat, byl její hlas.

Přidržela Wallingforda na židli s rovným opěradlem, klekla si, aby mu mohla lépe rozepnout opasek, a pak z něj strhla kalhoty. Než se mohl předklonit a zabránit jí v tom, měl dole i slipy. Nestihl vstát, dokonce se ani narovnat. Paní Clausenová mu už seděla obkročmo na klíně a její prsa se mu otírala o tvář. Byla tak rychlá, že si ani nestihl všimnout, kdy si svlékla podprsenku.

„Ještě nemám jeho ruku!" zaprotestoval, ale copak někdy dovedl říct ne?

„Je to mé přání - prosím, respektujte je," poprosila ho šepotem. Ale jaký to byl šepot!

Cítil na klíně hladkou a horkou kůži malého zadečku a letmý pohled na cvoček v jejím pupku na něj zapůsobil ještě mocněji než kouzlo řader - ztopořený úd se mu ještě víc vztyčil. Ucítil na krku její slzy a pak ho uvedla dovnitř.

Uchopila jej za paži a přitiskla si ji na prsa - ne pravici, ale pahýl levého předloktí. Přitom mumlala něco jako: „Co budeme dělat teď? A vůbec, je to důležité?" Pak se zeptala: „Chtěl bys dělat děti?"

„Respektuji vaše přání, paní Clausenová," zamumlal a vzdal se veškeré naděje na odpor. Oběma už bylo jasné, že se podrobí. „Říkej mi Doris," požádala ho usazená paní Clausenová. „Doris?"

„Respektuj mě, poslechni mě, nic víc nechci," vzlykala. „Ano, respektuju vás... respektuju tě, Doris," řekl Patrick. Zdravou rukou ji instinktivně objal těsně nad zadečkem, jako by s ní spal celé roky noc co noc a i potmě věděl, kde se jí má dotknout. V tu chvíli by přísahal, že paní Clausenová má mokré vlasy - mokré a studené, jako by si právě byla zaplavat.

Samozřejmě, říkal si později, Doris Clausenová musela vědět, že má zrovna ovulaci. Žena, která se tak dlouho snaží otěhotnět, má o takových věcech přehled. A jistě věděla i to, že neplodné manželství šlo na vrub Ottovi.

„Jsi slušný člověk?" zašeptala paní Clausenová, zatímco její hýždě se pod jeho jedinou rukou neúnavně zvedaly. „Jsi férový chlap?"

Patrick byl sice varován, že jí tato otázka leží na srdci, ale nečekal, že se ho zeptá takhle přímo - stejně jako neočekával, že mezi nimi dojde k pohlavnímu styku. Viděno optikou sexuální zkušenosti bylo milování s Doris Clausenovou tak nabitě touhou a žádostí, že zastínilo všechny předchozí akty, které kdy Wallingford zažil. Vlhké sny způsobené kobaltově modrou kapslí z Džunagádu nepočítal - to nevšední sedativum už nebylo běžně dostupné (dokonce ani v Indii ne) a sen nelze považovat za skutečnou kopulaci.

Milostný akt s vdovou po Ottovi Clausenovi byl sice neobvyklý a hodně krátký, ale pokud šlo o vlastní zážitek z milování, víkend strávený v Kjótu po boku Evelyn Arbuthnotové byl rázem zapomenut. Zážitek s paní Clausenovou dokonce překonal i Wallingfordův bouřlivý román s vysokou blondátou zvukařkou, která se v Džunagádu stala svědkem střetnutí se lvem.

Nešťastná mladá Němka se mezitím vrátila do Hamburku a ze svého zážitku se lvy se ještě stále léčila; Patrick měl podezření, že ji ani tolik netraumatizovala jeho ruka sežraná i se zápěstím, jako to, že omdlela a pak se probudila v káře naložené masem.

„Jsi slušný člověk? Jsi férový chlap?" zeptala se znovu Doris. Patrick měl tvář mokrou od jejích slz.

Drobné, ale silné tělo jej do sebe vtahovalo stále hlouběji, takže Wallingford skoro neslyšel vlastní odpověď. Zato dr. Zajac i někteří další členové chirurgického týmu, kteří se sešli v přilehlé čekárně, slyšeli jeho úpěnlivé volání velmi zřetelně.

„Ano! Jsem! Jsem slušný člověk! Jsem férový chlap!" úpěl Wallingford.

„Čestné slovo?" zeptala se Doris šepotem - a byl to znovu velmi vražedný šepot.

Wallingford i tentokrát odpověděl tak hlasitě, že ho dr. Zajac a jeho kolegové dobře slyšeli. „Ano! Ano! Čestné slovo! Jsem! Vážně jsem!"

Chvilí bylo ticho a pak se ozvalo klepání na dveře kanceláře. „Haló, tam uvnitř, jste v pořádku?" zeptal se vedoucí bostonského týmu.

Na první pohled vypadali normálně - aspoň Zajacovi se tak jeví. Patrick Wallingford ještě stále seděl na

židli s rovným opěradlem, teď už oblečený. Paní Clausenová, rovněž zcela oblečená, ležela na zádech na Zajacově kancelářském koberci, s rukama pod hlavou a zvednutýma nohama opřenýma o volnou židli stojící vedle té Patrickovy.

„Mám potíže se zády," řekla na vysvětlenou. Ovšemže to nebyla pravda. Šlo o pozici doporučovanou v několika knihách s radami pro ženy, které nemohou otěhotnět. „Gravitace," bylo všechno, co od ní Patrick uslyšel, sotva nasadil okouzující úsměv.

Blázni, oba dva, pomyslel si dr. Zajac. Vůně milování ještě visela ve vzduchu. Odborník na lékařskou etiku by možná nejnovější vývoj situace neschvaloval, ale Zajac byl chirurg a on i jeho tým neměli čas otálet.

„Jestli vás rozhovor uspokojil," začal dr. Zajac - přitom pohlédl nejprve na paní Clausenovou, která vypadala velmi uspokojeně, a pak na Patricka Wallingforda, jenž působil dojmem opilého nebo zdrogovaného člověka - „můžeme se do toho pustit, ne? Máme zelenou?"

„Nevidím nejmenší problém," zahlaholila Doris Clausenová tak hlasitě, jako by volala na někoho, kdo stojí na druhém břehu řeky.

„Já jsem taky v pohodě," odpověděl Patrick. „Myslím, že se do toho můžeme dát."

Při pohledu do Wallingfordovy tváře, v níž se zrcadlilo vrcholné sexuální uspokojení, zablikalo Zajacovi v hlavě výstražné světlo. Kde už takový výraz viděl? Ano, ovšem, bylo to v Bombaji, kde svého času provedl několik mimořádně komplikovaných operací, jimž přihlíželi vybraní dětské chirurgové z celé Indie. Na jeden případ z té doby si Zajac vzpomínal obzvlášť dobře. Operoval tříletou holčičku, která strčila ruku do nějakého zemědělského stroje.

Zajac u ní seděl ve společnosti indického anesteziologa v době, kdy se malá pacientka začala probouzet. Když se děti probírají z narkózy, bývá jim většinou zima, často nevědí, kde jsou, a mají strach. Někdy jim je taky špatně od žaludku.

Dr. Zajac si vzpomínal, že se s omluvou zvedl, aby se nemusel dívat na nešťastné dítě. Ruku může zkontrolovat později, až se bude holčička cítit líp.

„Počkejte - tohle musíte vidět," zadržel ho indický anesteziolog. „Bude to jenom chvilka."

Na nevinné dětské tvářičce se rozhostil výraz sexuálně uspokojené ženy. Dr. Zajace to šokovalo. (Bylo smutnou skutečností, že on sám ještě nikdy neviděl tak uspokojenou ženu.)

„Proboha, človče," oslovil indického anesteziologa, „co jste jí to dali?"

„Takovou přísadu do kapačky, ale jenom trochu!" odvětil anesteziolog.

„Co to je za látku? Jak se jmenuje?"

„To vám radši nepovím," řekl anesteziolog. „U vás není povolena, a nikdy nebude. Ani tady ji nebudeme smět používat dlouho. Ministerstvo zdravotnictví ji nejspíš brzy zakáže." „To doufám," odušil dr. Zajac a rychle se vzdálil. Ale látka způsobila, že holčičku nic nebolelo, a když jí Zajac přišel vyšetřit ruku, spokojeně odpočívala a s končetinou bylo všechno v pořádku.

„Bolí tě něco?" zeptal se dítěte. Sestřička musela překládat. „Říká ‚všechno je dobré' a nic ji prý nebolí," tlumočila sestra. Holčička dál žvatlala.

„Co říká teď?" zajímal se dr. Zajac, ale sestra se náhle zarazila, nebo se možná styděla.

„Myslím, že by doktoři neměli do anestetika přidávat to sedativum," řekla. Vypadalo to, že dítě zatím vypráví dlouhý příběh. „Co to povídá?" naléhal Zajac.

„Vypráví svůj sen," odpověděla sestra zdráhavě. „Myslí si, že viděla budoucnost. Bude prý velmi šťastná a narodí se jí spousta dětí. Na můj vkus až příliš mnoho."

Holčička se na něj usmála. V očích měla svůdný výraz, který se k tříletému dítěti vůbec nehodil.

Stejně nestoudným způsobem se teď v Zajacově bostonské pracovně usmíval Patrick Wallingford. Taková nesmyslná paralela! pomyslel si dr. Zajac, zatímco pozoroval Wallingfordův výraz pohlavně ukojeného blbečka.

Holčičce z Bombaje tehdy říkali „tygří pacientka": tvrdila lékařům i sestrám, že když jí stroj zachytil ruku, kolečka vrčela jako tygr.

Ať už byla paralela nesmyslná nebo ne, Zajac se musel nad Wallingfordovým vzezřením zamyslet. Měl pocit, že „lví pacient", jak mu už dlouho v duchu přezdíval, potřebuje mnohem víc než novou ruku. Netušil, že Wallingford konečně našel to, co hledal - našel Doris Clausenovou.

Jak dr. Zajac vysvětlil na první tiskové konferenci konané patnáct hodin po operaci, „riziko ještě nepominulo“. Patrick Wallingford byl stále omámený, ale jeho stav byl stabilizovaný a pacient už se probral z narkózy. Lékaři mu samozřejmě nasadili „celou škálu imunosupresivních medikamentů“ - dr. Zajac ovšem zapomněl říct, jak širokou škálu a jak dlouho je má pacient brát. (Nezmínil se ani o steroidech.)

Ve chvíli, kdy se k němu upíraly zraky celé země, se špičkový chirurg nacházel v popudlivém rozpoložení. Jak poznamenal jeden z jeho kolegů - ten idiot Mengerink, kurevník jeden -, „oči se mu leskly jako šílenému vědci z anekdot.“

Před historickou operací, ještě za ranního šera, si šel dr. Zajac zaběhat do šedivé sněhové kaše pokrývající nábřeží Charles River. Přitom potkal mladou ženu, která ho k jeho znechucení v té příšerné mlze minula, jako by tam nepohnutě stál. Pevný zadeček v těsných legínách, který se od něj energicky vzdaloval, připomínal pěst, jež se střídavě zatíná, rozevírá a zase zatíná. A jak krásnou pěst!

Byla to Irma. Pouhých několik hodin předtím, než přišel novou levou ruku k pahýlu předloktí Patricka Wallingforda, měl dr. Zajac pocit, že mu přestává bít srdce. Plíce se odmítly roztahovat a žaludek se mu sevřel tak prudce, jako by mu do něj vrazil - dejme tomu - nákladák s pivem, takže nemohl dál. Ještě pořád stál v předklonu ve sněhové břečce, když se k němu Irma sprintem vrátila.

Samou bolestí, vděčností, hanbou, obdivem nebo chtíčem - vyberte si - se nezmohl na slovo. Irma ho dovedla zpátky do Brattle Street jako malé dítě, které uteklo z domova. „Jste dehydrovaný - musíte doplnit tekutiny,“ plísnila ho. Přečetla stohy knih pojednávajících o dehydrataci a různých jiných úskalích, s nimiž je běžec konfrontován a která musí profesionál ustát.

Irma si potrpěla na jazyk sportovních příruček. Její řeč se hemžila přídavnými jmény vyjadřujícími pevnost lidské vůle tvář v tvář vyčerpávajícím zkouškám vytrvalosti (houževnatý bylo jedno z nich). Stejně dobře se orientovala v dietetických zásadách vytrvalostního běžce, od běžného doplňování sacharidů přes ženšenové klystýry až po vhodnost zeleného čaje před běháním a koktejlů s brusinkovou šťávou po něm.

„Jen co se vrátíme domů, udělám vám bílkovou omeletu,“ slíbila dr. Zajacovi, kterého ničila křeč v lýtkách. Kulhal vedle Imry jako zmrzačený dostihový kůň, což mu nepřidávalo na půvabu (jeden z kolegů o něm kdysi řekl, že zjevem připomíná toulavého psa).

A tak se stalo, že se dr. Zajac v největší den své profesionální kariéry beznadějně zamiloval do vlastní hospodyně-asistentky a nově i osobní trenérky. Bohužel jí to nedokázal sdělit, nemohl totiž mluvit. Právě když lapal po vzduchu, protože doufal, že tím uleví bolesti vystřelující ze solaru, všiml si, že ho Irma drží za ruku. Měla pevný stisk a mnohem kratší nehty, než má většina mužů, ale nebylo to tím, že by si je kousala. Ženská ruka znamenala pro dr. Zajace mnoho. Seznam důvodů, proč zahořel láskou k Irmě, nebyl právě povznášející, ale seřazen od nejméně důležitého k nejdůležitějšímu vypadal takto: břišní svaly, zadek, ruce. Jediné, co ze sebe mezi nádechy vypravil, bylo: „Díky vám jí Rudy víc zeleniny.“

„Arašídová pomazánka - nic na tom není,“ namítla Irma. Bez větších potíží nesla na svých bedrech polovinu jeho tělesné váhy. Měla pocit, že by ho donesla domů v náruči, v tak povznesené náladě byla. Složil jí poklonu, takže bylo jasné, že si jí konečně všiml. Jako by poprvé zjistil, s kým má tu čest. „Příští týden tady mám Rudyho,“ kuckal se Zajac. „Co kdybyste zůstala přes víkend? Chtěl bych, abyste se poznali.“

Toto pozvání připadalo Irmě tak přesvědčivé, jako by jí položil ruku na řadro, o čemž zatím pouze snila. Zapotácela se, ale nepřestávala jej zpoloviny podepírat. Kýžený triumf se dostavil tak nečekaně, že se jí podlomila kolena.

„Osobně mám bílkovou omeletu nejradši s mrkví nastrouhanou na nudličky a s kousky tofu, co vy?“ zeptala se, když se blížili k domu v Brattle Street.

Médea právě dělala hromádku na trávníku. Když spatřila oba příchozí, upřela kradmý pohled na lejno a

pak od něj odběhla, jako by chtěla říct: „S takovým svinstvem nechci mít nic společného!"

„Je úplně pitomá," konstatovala Irma věčně, „ale přesto ji mám bůhvíproč ráda."

„Já taky!" zaskuhral Zajac a bodlo ho u srdce. Právě tohle „bůhvíproč" překonalo poslední špetku nejistoty ohledně Irmy: choval k psovi tytéž city.

Samým vzrušením ani nedokázal sníst bílkovou omeletu s mrkví nastrouhanou na nudličky a s kousky tofu. Dokonce ani nedopil koktejl, který mu Irma připravila z brusinkové šťávy, rozmixovaného banánu, mraženého jogurtu, proteinového prášku a něčeho, v čem byla drobná jaderka (snad to byla hruška).

Půlku sklenice musel spláchnout do záchodu spolu s nedotčenou omeletou. Pak se šel vysprchovat.

Ve sprše si všiml, že mu stojí. Mohl mít na penisu rovnou napsáno jméno Irma i přesto, že mezi nimi nedošlo k sebemenšímu fyzickému kontaktu (když nepočítáme fakt, že ho přivedla domů). Avšak na sex nebyla vhodná doba. Čekala jej patnáctihodinová operace.

Na tiskové konferenci konané hned po ní zklamal dr. Zajac dokonce i ty nejnepřejícnější z kolegů, tedy ty, kteří mu tajně přáli neúspěch. Hovořil příliš stroze a z jeho poznámek se dalo vyvozovat, že transplantace horních končetin budou jednoho dne spadat do kategorie bezvýznamných zákroků, asi jako vynětí mandlí. Novináři se nudili a nemohli se dočkat, až promluví expert na medicínskou etiku, jímž všichni ostatní u Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka & spol. svorně pohrdali. Ale ještě než expert domluvil, pozornost médií se s krajní netrpělivostí upřela na paní Clausenovou. Není divu - dokonale ztělesňovala „lidský rozměr" případu.

Někdo jí sehnal čisté šaty, které působily trochu víc žensky a neměly na sobě žádné emblémy Green Bay Packers. Umyla si vlasy a trochu si namalovala rty. V zářích televizních reflektorů vypadala ještě drobnější a ostýchavější. Nedovolila maskérce, aby jí mejkapem překryla kruhy pod očima, jako by věděla, že to, co je na její kráse nejpomíjivější, je zároveň jejím nejtrvalejším atributem. Byla hezká, ale poněkud sešlým způsobem.

„Jestli Ottova ruka přežije," začala svým tichým, ale podivně fascinujícím hlasem, jako by pacientem byla paže nebožtíka Clausena, nikoli Patrick Wallingford, „snad se jednou budu cítit líp. Víte, to vědomí, že se část jeho bytosti nachází někde, kde ji můžu vidět... dotknout se jí..." Hlas se jí zadrhl. Už teď na sebe strhla všechnu pozornost na úkor dr. Zajace i experta na etiku, a to byl pouze začátek - zlatý hřeb měl teprve přijít.

Novináři se kolem ní shlukli. Žal Doris Clausenové pronikal do všech domovů, hotelových pokojů i letištních barů po celém světě. Zdálo se, že ani nevnímá všechny otázky, které jí žurnalisté kladou. O něco později došlo jak dr. Zajacovi, tak Patricku Wallingfordovi, že paní Clausenová jede podle vlastního scénáře a ani k tomu nepotřebuje nápovědu.

„Kdybych jen věděla..." Hlas se jí opět zlomil; pauza byla nepochybně záměrná.

„Kdybyste věděla co?" vykřikl jeden z novinářů.

„Jestli jsem těhotná," odpověděla paní Clausenová. Teď zatajil dech dokonce i dr. Zajac a čekal, co přijde. „Moc jsme se s Ottou snažili o dítě. Můžu být v jiném stavu, ale taky nemusím. Zatím nevím." Každému muži přítomnému na tiskovce se zaručeně postavil, experta na medicínskou etiku nevyjímaje. (Pouze Zajac nerozpoznal příčinu erekce - měl za to, že na něj stále působí Irmino fluidum.) Vzrušující odstín hlasu Doris Clausenové měl tentýž účinek i na všechny ostatní heterosexuální muže, kteří ve zmíněných domovech, hotelových pokojích a letištních barech celého světa hltali televizní zprávy. Erektce se u nich dostavila se stejnou jistotou, s jakou voda naráží do mola a borovice vyhánějí nové jehličí na koncích větví.

Den nato ležel Patrick Wallingford na nemocničním lůžku vedle obrovské, cize vyhlížející bandáže, která byla tím jediným, co viděl z nové ruky, a sledoval paní Clausenovou v nonstop zpravodajské relaci (vysílané jeho vlastní televizí); živá paní Clausenová přitom majetnický seděla vedle postele.

Fascinoval ji pohled na Ottův ukazovák, prostředník a prsteník - vlastně jen na jejich špičky - a na poslední článek nebožtíkova palce. Růžová pokožka Patrickovy nové levičky se ztrácela pod vrstvou gázy. Dláha pod obvazy znemožňovala pohyb zápěstí a obvaz samotný byl tak široký, že se nedalo poznat, kudy probíhá hranice mezi Ottovým zápěstím a pahýlem Patrickova předloktí. Zpráva o transplantaci ruky, kterou Patrickova televize opakovala každou hodinu, začínala sestříhanou verzí džunagádké epizody. Záběry útočícího a žeroucího lva tentokrát trvaly slabých patnáct vteřin. Už to

mělo Wallingforda varovat, že je mu v celé stopáži vyhrazena jen podružná role.

Bláhově se domníval, že transplantace bude něčím tak úžasným, že jej televizní diváci rázem překřtí na „sběratele rukou“, či dokonce na „muže s novou paží“ a jeho pozměňená či aktualizovaná identita navždy překryje staré nálepky „lovce lvů“ a „sběratele katastrof“. Ale na obrazovce se objevily hrůzy nahánějící záběry blíže neurčitelného chirurgického charakteru pořízené v bostonské nemocnici a pak detail vozíku s Patrickem mizejícího chodbou. Wallingforda i vozík záhy zakrylo pohledu diváků sedmnáct dychtivých lékařů, sester a anesteziologů - celý bostonský tým.

Následoval stříh na dr. Zajace, stručně informujícího shromážděné novináře. Samozřejmě že slova o riziku, které ještě nepominulo, byla vytržena z kontextu, takže vznikl dojem, jako by se pacient už teď nacházel v beznadějném stavu, a zmínka o imunosupresivních medikamentech vyzněla jako pokus o úhyb, což byla koneckonců pravda. Podobné medikamenty sice zvyšovaly procento úspěšných transplantací, jenže v případě ruky, která se skládá z mnoha druhů tkání, bylo možno očekávat celou škálu obranných reakcí organismu. Proto musel Wallingford vedle imunosupresiv brát i steroidy - každý den, až do konce života, nebo aspoň tak dlouho, dokud bude mít Ottovu ruku.

Na obrazovce se objevil Ottův opuštěný nákladák na zasněženém parkovišti v Green Bay, ale Doris Clausenová se vedle postele ani nezachvěla: její pozornost se stále upínala ke konečkům tří prstů a palci Ottovy ruky. Blíž Ottově ruce už být nemohla, a kdyby měl Wallingford v konečcích tří prstů a palce cit, cítil by, jak na ně vdova dýchá.

Ale prsty zůstávaly necitlivé. Tento stav měl trvat ještě celé měsíce, což Wallingforda trochu znepokojovalo, ačkoli se dr. Zajac snažil jeho obavy rozptýlit. Potrvá osm měsíců, než začne ruka rozeznávat teplo a chlad - neklamný příznak, že dochází k regeneraci nervů -, a teprve za rok se chápací reflex obnoví natolik, aby mohl Patrick s jistotou držet volant. (Rovněž zavazování tkaniček měl zvládnout až po roce a po dlouhých hodinách rehabilitačního cvičení.)

Z novinářského hlediska se ovšem to hlavní odehrálo už tady, na nemocničním lůžku. Zda bude Patrick Wallingford zase v pořádku nebo ne, to nemohlo nikoho zajímat.

Expertovi na medicínskou etiku vyměřil zpravodajský kanál delší čas než dr. Zajacovi. „V podobných případech,“ hlaholil expert zpěvavě, „je taková otevřenost, jaké jsme svědky u paní Clausenové, velmi vzácná, a její trvající vztah k dárcově ruce nelze ani dost vyzdvihnout.“

V jakých „podobných případech“? soptil Zajac, kterého na obrazovce nebylo vidět. Tahle transplantace je teprve druhá svého druhu - a ta první skončila nezdarem!

Expert ještě stále mluvil, ale Wallingford si všiml, že kamery se již natáčejí k paní Clausenové. Ucítil, jak jej zaplavuje příval touhy a žádosti. Báł se, že ji nikdy nezíská - něco mu říkalo, že k němu už nebude tak vstřícná. Sledoval, jak posunula celou tiskovou konferenci od tématu transplantace k ruce zesnulého manžela a konečně k dítěti, v jehož narození doufala. Na obrazovce se dokonce objevil detailní záběr, na němž si tiskla ruce k plochému bříšku. Prsty pravé ruky roztáhla daleko od sebe a levou ruku - už bez prstýnku - položila přes ni.

Patrick Wallingford byl novinář, takže mu okamžitě došlo, co se stalo: Doris Clausenová a dítě, o které se s Ottou tolik snažili, ukradli Patrickovi show. V jeho nezodpovědné profesi se občas stávalo, že na sebe někdo strhl nezaslouženou pozornost, ale televizní žurnalistika není zdaleka jedinou nezodpovědnou profesí.

Wallingforda překvapilo, jak málo mu na tom záleží. Ať mě klidně zastíní, pomyslel si - a zároveň si uvědomil, že se do Doris Clausenové zamiloval. (Pomiňme otázku, co by tomu řekla jeho zpravodajská televize a expert na medicínskou etiku.)

Wallingfordova zamilovanost byla o to nepravděpodobnější, oč jasněji mu docházelo, jak málo je pravděpodobné, že by paní Clausenová někdy mohla jeho lásku opětovat. Pokud mohl soudit na základě dřívějších zkušeností, ženy mu snadno podléhaly, aspoň v počátcích vztahu; ale zkušenost říkala i to, že jej pak stejně snadno opouštěly.

Jeho bývalá manželka to přirovnávala k chřipce. „Kdykoli jsme byli spolu, toužila jsem kvůli tobě umřít - každou hodinu, Patricku,“ řekla mu kdysi Marilyn. „Ale když jsi byl pryč, připadalo mi, jako bys neexistoval.“

„Díky,“ odtušil Wallingford, jehož city byly v minulosti daleko míň zranitelné, než by většina žen

předpokládala.

Na Doris Clausenové jej upoutala skutečnost, že její nevšední odhodlání v sobě obsahovalo erotický náboj; v každém okamžiku dávala jasně najevo, co chce, a činila tak s neskrývaným sexuálníím podtextem. To, co začínalo sotva postřehnutelnou změnou barvy hlasu, pokračovalo prudkou vášní drobného, pevného těla, které připomínalo natažené pérko hodin připravených k milování.

Měla jemná ústa s krásně vykrojenými rty a unavený výraz kolem očí, který svědčil o sympatické vlastnosti brát svět takový, jaký je. Paní Clausenová by na člověka nikdy nenaléhala, aby se změnil v někoho jiného - stačilo by jí, kdyby změnil své zvyky. Nečekala zázraky. A člověk u ní vždy našel to, co slibovala: věrnost bez hranic. Zdálo se, že Otto pro ni nikdy nepřestane existovat; byla to láska až za hrob.

Patrick Wallingford jen dokončil, co Otto nestihl. Mohl se kojit chabou nadějí, že když už si k tomu Doris vybrala právě jeho, jednou se do něj zamiluje.

Poté, co se mu poprvé podařilo trochu pohnout Ottovými prsty, Doris slzela. Sestry měly nakázáno být na paní Clausenovou přísné, kdyby se snad pokusila prsty líbat. Patrick byl přesto šťastný, když náhodou některý z polibků ucítil, ale to štěstí mělo hořkou příchut'.

Ještě dlouho poté, co mu sundali obvazy, si pamatoval okamžik, kdy poprvé ucítil na hřbetu ruky její slzy; stalo se to asi pět měsíců po operaci. To už Wallingford úspěšně překonal nejkritičtější období mezi koncem prvního týdne a koncem třetího měsíce, a když ho zastudily její slzy, sám se rozplakal. (Nervy v ruce se mezitím regenerovaly v úctyhodné délce dvaceti dvou centimetrů, od místa, kde končil někdejší pahýl, po okraj dlaně.)

Přestože lékaři pomalu, ale jistě vysazovali všechna možná sedativa, Patrick si stále pamatoval sen, který se mu začal zdát krátce poté, co mu je nasadili. Někdo ho v něm fotografoval. Závěrka někdy cvakala velmi věrohodně (ve snu), a jinak tomu nebylo ani poté, co přestal sedativa brát. Zatímco blesk fotoaparátu se zdál přicházet z dálky a nebyl zvlášť silný - připomínal spíš blýskání na časy než něco reálného -, zvuk závěrky byl tak skutečný, že jej pokaždé málem probudil.

Wallingford si nepamatoval, jak dlouho sedativa užívá (to už je v povaze sedativ) - snad čtyři nebo pět měsíců? Zrovna tak si nevzpomínal, že by někdy ve snu viděl snímek či fotografa, který jej pořídil (to už je v povaze snů). Občas ho napadalo, že to snad ani není sen, ale jistý si tím nebyl.

Po půl roce dostaly jeho vjemy hmatatelnější podobu: cítil, když mu paní Clausenová tiskla tvář k levé dlani. Doris Clausenová se nikdy nedotýkala jeho pravice a ani on se jí nikdy nepokusil dotknout pravou rukou. Dávala mu jasně najevo své city. Stačilo, aby určitým způsobem vyslovil její jméno, a ona zrudla a zavrtěla hlavou. O jediném případě, kdy se spolu milovali, se odmítala bavit. Odbýla vše tvrzením, že jí nic jiného nezbylo. („Byla to jediná možnost.”)

Patrickovi zbývala chabá naděje, že si to Doris jednou rozmyslí a v budoucnu si všechno zopakují. Teď byla gravidní a svého stavu si považovala jako každá žena, která otěhotněla až po dlouhém úsilí. Navíc nemohlo být pochyb, že hodlá zůstat u jediného dítěte.

Mimořádně svůdný tón hlasu, který Doris Clausenová dovedla vyčarovat, kdykoli sama chtěla, a který měl stejný účinek, jako když po dešti vysvitne slunce - kytky v něm znovu rozkvétaly -, patřil minulosti. Ale Wallingford věřil, že může čekat, a hýčkal si svou vzpomínku, jako když člověk ve spánku objímá polštář; zrovna tak mu bylo navždy souzeno pamatovat si sen navozený modrou kapslí.

Ještě se nestalo, aby k někomu vzplanul tak nesobeckou láskou. Stačilo mu, že paní Clausenová miluje jeho levou ruku. Měla ráda, když jí tiskl dlaň na velké břicho, aby ruka mohla vnímat pohyby plodu.

Wallingford ani nezaznamenal, odkdy paní Clausenová nenosí ozdobu v pupku. Naposled ji viděl v kanceláři dr. Zajace, když se oba na chvíli přestali kontrolovat. Možná se piercing líbil Ottovi a přívěsek byl dárkem od něj, proto už jej nechtěla nosit. Anebo jí neidentifikovaný kovový předmět začal v těhotenství překážet.

Sedm měsíců po operaci se dostavil neznámý cukavý pocit v novém zápěstí - nenarozené dítě tehdy Patricka koplo obzvlášť silně. Snažil se nedat najevo bolest, ale Doris postřehla, že zamrkal; nic před ní neutajil.

„Co se stalo?“ zeptala se a instinktivně si posunula jeho ruku blíž k srdci - k řadru, napadlo Wallingforda.

„Trochu mi v ní cuká,” odpověděl Patrick. „Nebor to na lehkou váhu,” varovala jej paní Clausenová.

„Zavolej Zajacovi.“

Ale s rukou nebylo nic v nepořádku. Skoro to vypadalo, že snadný úspěch transplantace dr. Zajace rozladil. Jen na počátku se vyskytly problémy s palcem a ukazovákem: Wallingford nedokázal přimět svaly, aby s prsty pohybovaly. Posledních pět let žil bez ruky a jeho svaly se musely leccos znovu učit. Jinak se nedostavila žádná krize, kterou by dr. Zajac musel odvracet. Ruka až dosud neochvějně prospívala a paní Clausenová si dělala stejně neochvějné plány. Triumfovala místo dr. Zajace, a snad právě to chirurga nejvíc hnětlo. Zprávou dne bylo to, že vdova po dárci je těhotná a že je stále v kontaktu s rukou zesnulého manžela. Z Wallingforda se nestal ani „sběratel rukou“, ani „muž s novou paží“ - měl navždy zůstat lovcem lvů a sběratelem katastrof.

A pak, v září 1998, uskutečnili ve francouzském Lyonu úspěšnou transplantaci celého předloktí. Pacient se jmenoval Clint Hallam, pocházel z Nového Zélandu a žil v Austrálii. Zajac měl další důvod k rozladění. Bylo věru proč být rozladěn. Hallam byl lhář. Namluvil lékařům, že utrpěl pracovní úraz na staveništi, ale jak vyšlo najevo později, uřízl si ruku na cirkulárce v novozélandském vězení, kde si odpykával dva a půl roku za podvod. (Transplantovat ruku bývalému trestanci! pomyslel si samosebou dr. Zajac. Něco takového může napadnout jen experta na medicínskou etiku.)

Clint Hallam bral přes tři desítky prášků denně a zdálo se, že organismus novou končetinu přijal. Také Wallingford, kterému přišli novou paží už před osmi měsíci, polykal víc než třicet pilulek denně, ale Ottovou rukou nedokázal posbírat ani rozsypané drobné. Bostonský tým se mohl utěšovat tím, že když už Patrick nemá cit v prstech, má aspoň sílu v ruce; dokázal otočit koulí u dveří natolik, aby si otevřel. Od Doris věděl, že Otto byl poměrně silný. (Bezpochyby proto, že neustále zvedal basy s pivem.)

Paní Clausenová a Wallingford občas uléhali do jedné postele, ale nemilovali se, dokonce spali v pyžamech. Přesnější by bylo říct, že Doris spala vedle Patricka - přirozeně vlevo od něj. Patrick se příliš nevyspal, především proto, že se mu líp spalo na zádech. Když ležel na boku nebo na břiše, bolela ho ruka. Dr. Zajac by mu jistě vysvětlil proč. Snad to souviselo s nedostatečným krevním oběhem, přestože jinak nic nenasevďčovalo tomu, že by svaly, šlachy nebo nervy strádaly nedostatkem krve.

„Nikdy jsem netvrdil, že se nedostanete pod tlak,“ řekl mu na to Zajac, „ale řekl bych, že vaše nové levé křídlo je už teď platnou posilou týmu.“

Zajacova náhlá nenucenost byla stejně nepochopitelná jako jeho záliba ve slangu, který používala Irma. Nijak zvlášť ho nedeprimovalo, že mu paní Clausenová a její embryo uloupili tři minuty slávy v září reflektorů. (A to, že měl Wallingford jediného konkurenta v bývalém trestanci, ho spíš štválo, než deprimovalo.) Díky Irminu kuchařskému umění dokonce trochu přibral; i ze zdravé stravy lze přibrat, pokud je jí dost. Slavný chirurg popustil uzdu gurmánským choutkám. Není divu, že mu vyhládlo, když ho Irma každý den přefikla.

Od chvíle, kdy se za svého bývalého zaměstnavatele provdala, už uplynul nějaký čas; Wallingfordovi to mohlo být jedno, zato u Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka, Zajace & spol. se nemluvalo o ničem jiném. Nejlepší chirurg kliniky se stále méně podobal toulavému psu a taky jeho syn Rudy, kdysi podvyživený, přibral pár kilo na váze. I závistivé duše, které z povzdálí sledovaly Zajacův život a posmívaly se mu, musely připustit, že otcem tolik zbožňovaný chlapec teď vypadá bezmála šťastně a normálně.

Ještě překvapivější bylo, když se dr. Mengerink svěřil Zajacovi, že se kdysi zapletl s pomstychtivou Hildred, která mezitím velmi ztloustla. Zajacova první manželka Irmu nenáviděla, ačkoli jí samotné teď dr. Zajac vyplácel vyšší alimenty. Důsledek byl jasný: Hildred musela souhlasit se střídavou péčí, takže se od nynějška o Rudyho dělili rovným dílem.

Místo aby jej Mengerinkovo šokující přiznání rozrušilo, tvářil se dr. Zajac jako ztělesnění soucitu a chápavosti. „Vy a Hildred? Chudáku...,“ to bylo všechno, co na to řekl, když bral Mengerinka kolem hrbatých ramen.

„Je neuvěřitelné, co s člověkem udělá, když si občas dobře zašoustá,“ poznamenal k tomu závistivě Gingeleskie - ten z obou bratrů, který ještě žil.

Změnil své návyky i pes-hovnivál? Svým způsobem ano. Médea teď většinou sekala dobrotu. Čas od času se jí podařil nějaký „úlet“, jak tomu říkala Irma, ale psi lejna a věci s nimi spojené už nepředstavovaly hlavní náplň Zajacova života. Z hovínkového lakrosu se stala pouhá hra. Chirurg, který

si kvůli srdci denně dopřával sklenku červeného vína, nemusel mít obavy: díky Irmě a Rudymu bylo jeho srdce v dobrých rukou. (Ale červené bordeaux Zajacovi zachutnalo a pil je v množství, jež přesahovalo skromné dávky prospívající jeho pumpě.)

Ani nevysvětlitelná bolest, kterou cítil Patrick Wallingford v nové levé ruce, dr. Zajace příliš netrápila. Až jednou v noci, když Patrick sdílel ve vši počestnosti lože s paní Clausenovou, se Doris zeptala: „K čemu bys tu bolest přirovnal? Můžeš mi ji popsat?“

„Je to takové pnutí, trochu se mi chvějí prsty a v konečcích, tam, co nemám žádný cit, mě něco pálí. Je to divné.“

„Nemáš v nich cit, a přesto tě v nich pálí?“ podivila se Doris. „Vypadá to tak,“ přitakal Patrick.

„Vím, čím to bude,“ prohlásila paní Clausenová. Všechno bylo tím, že chtěla ležet co nejbliž levé ruky a vykázala Ottovi špatnou stranu postele.

„Ottovi?“ ujistil se Wallingford.

Doris mu vysvětlila, že Otto vždycky spával vlevo od ní. Patrick měl záhy poznat, proč se jeho nové ruce nelíbilo, že leží na nesprávné straně.

Paní Clausenová mezitím znovu usnula, tentokrát po Patrickovo pravici, a tu se přihodilo něco, co vypadalo jako ta nejpřirozenější věc na světě. Patrick se otočil k Doris a ona - jako by i v nejhlubším spánku jednala instinktivně - se otočila k němu. Položila mu hlavu na pravé rameno, takže na krku cítil její dech. Netroufal si ani polknout, aby ji neprobudil.

V levé ruce to zacukalo, ale tentokrát jej nic nebolelo. Wallingford klidně ležel a čekal, co bude transplantovaná končetina podnikat. Později vzpomínal, jak ruka sama od sebe vklouzla Doris Clausenové pod okraj noční košile a necitlivé prsty jely vzhůru po jejích stehnech. Paní Clausenová zareagovala na dotyk tím, že poněkud roztáhla nohy; ochlupení jejího klína zašimralo Patricka na levé dlani, jako by je čechrál neslyšný vánek.

Přestože Wallingford neměl v prstech cit, dobře věděl, kam zamířily. Bylo to patrné ze zrychleného dechu Doris Clausenové. Nedokázal se ovládnout - políbil ji na čelo a hladil ji po vlasech. Uchopila jej za šátrající ruku a vložila si ji do úst. Patrick zatajil dech, protože čekal, že ho to bude bolet, ale nic necítil. Druhou rukou mu Doris sevřela penis, ale stejně prudce jej zase pustila.

Zatracený pták! Všechno kouzlo bylo to tam a paní Clausenová se úplně probudila. Oba cítili vůni prstů Ottovy neobyčejné ruky - ulpěla na polštáři, na kterém spočívali tvářemi.

„Už ti tam necuká?“ zeptala se Doris.

„Ne,“ odpověděl Patrick. Chtěl tím říct, že mu necuká v ruce. „Zato v něčem jiném ano...“ dodal.

„S tím ti nepomůžu,“ prohlásila paní Clausenová. Ale když se pak k němu otočila zády, zlehka si přitiskla jeho levici k velkému břichu. „Kdyby ses chtěl udělat sám a chtěl si přitom sáhnout, možná ti přece jenom trochu pomůžu.“

Wallingford zaslzel samou láskou a vděčností.

Jaké normy slušného chování platí v podobných situacích? Wallingford si říkal, že by bylo vhodné skončit s masturbací dřív, než ho nenarozené dítě poprvé kopne, jenže paní Clausenová si tiskla transplantovanou ruku k břichu - ne k prsům - tak silně, že Patrick ucítil hned dva kopance, ačkoli stihl vyvrcholil neobyčejně brzy. Při druhém kopnutí se dostavil známý bolestivý záškub. Byl natolik intenzivní, že se Patrick zachvěl. Tentokrát to Doris nepostřehla, a pokud ano, připsala náhlý záchvěv na vrub ejakulaci.

Nejlepší na tom všem bylo, říkal si při zpětném pohledu Patrick, že jej paní Clausenová odměnila tím zvláštním tónem hlasu, který tak dlouho neslyšel.

„Co cukání, už přešlo?“ zeptala se. Transplantovaná ruka se přesunula z gigantického břicha k nalitým nadrům - opět sama od sebe - a Doris ji tam nechala.

„Ano, děkuju,“ zašeptal Patrick a přemohl jej spánek. Ve snu ucítil vůni. Zprvu ji nedokázal zařadit, protože ji skoro neznal; v New Yorku ani v Bostonu se s ní člověk nesetká. Pak mu to náhle došlo: jehličí borovic!

Uslyšel zvuk vody, ale nebyl to oceán ani kapající kohoutek. Tahle voda šplouchala o kýl člunu nebo možná narážela o molo; ať už to bylo tak nebo onak, pro ruku to byla rajska hudba. Pohupovala se stejně plavně jako voda a kopírovala zvětšené křivky nader paní Clausenové.

Cukání dávno odeznělo (dokonce i vzpomínka na ně) a vzápětí se dostavil nejsladší spánek, jaký kdy Wallingford poznal. Po probuzení mu kazila náladu jen neodbytná myšlenka, že sen, který se mu zdál, nebyl tak docela jeho. A bohužel se vůbec nepodobal snům po kobaltové kapsli.

Především v něm scházelo milování a Wallingford necítil ani žár slunce sálající z prken mola, ani samotná prkna přes látku ručníku; ve snu měl jen přibližný pocit, že se molo nachází někde poblíž.

Aspoň že neslyšel cvakat závěrku fotoaparátu. Tu noc byste mohli Patricka Wallingforda vyfotit třeba tisíckrát - nevěděl by o tom.

8

Úspěšný
a odmítnutý

Wallingfordovi nebylo proti mysli, když Doris hovořila o tom, že by její dítě mělo dobře poznat otcovu ruku. Pro Patricka to znamenalo, že se budou dál vídat. Miloval ji, přestože naděje na to, že Doris jeho lásku někdy opětuje, byla stále hubenější. Zato ruku přímo zbožňovala. Často si ji tiskla k břichu, ve kterém bez ustání kopalo nenarozené dítě, a i když tu a tam postřehla, že Wallingford bolestí ucukl, nijak zvlášť ji to netrápilo.

„Není to přece tvoje ruka,“ připomínala Patrickovi, jako by na to mohl zapomenout. „Představ si, jak musí být Ottovi - cítí pohyby dítěte, které nikdy neuvidí. Nediv se, že ho to bolí!“

Jenže ve skutečnosti to bolelo Wallingforda. V dobách, kdy ještě žil s Marilyn, by se možná zmohl na sarkastickou odpověď. („Ještě žes mi to vysvětlila: teď už jsem vážně klidný.“) Ale tváří v tvář Doris? Tu mohl leda milovat.

Kromě toho měla paní Clausenová do značné míry pravdu. Nová ruka nevypadala jako Patrickova - nevypadala, a nikdy vypadat nemohla. Ne že by měl Otto o tolik větší dlaň, ale člověk si své horní končetiny často prohlíží a na cizí si těžko zvyká. Stávalo se, že Wallingford na novou levici hleděl tak soustředěně, jako by čekal, že promluví; dokonce k ní i čichal (nemohl si pomoci) - nebyl to jeho pach. Kdykoli k ní přivoněla paní Clausenová, přivírala oči a Patrick poznal, že jí ruka připomíná Ottovu vůni. Naštěstí neměl nouzi o rozptýlení. Během dlouhého období rekonvalescence a rehabilitace, které trávil v bostonském televizním studiu, aby byl blíž dr. Zajacovi a jeho chirurgickému týmu, nabrala jeho kariéra nový dech. (Možná ne docela nový, ale můžeme říci, že mu domovská televize přeci jen poskytla příležitost k profesnímu růstu.)

Nonstop zpravodajský kanál přišel s novým publicistickým pořadem, který navazoval na víkendové večerní zprávy. Sobotní relace se vysílala živě z Bostonu. Patrick měl sice i nadále v popisu práce ty nejbizarnější události, ale teď je aspoň mohl komentovat a shrnout s překvapující důstojností, jaká neměla obdoby v dějinách televizní stanice ani Wallingfordovy profesní dráhy. Nikdo v New Yorku či v Bostonu - Patricka a Robertka nevyjímaje - nedokázal vysvětlit, odkud se vzala taková změna.

Patrick Wallingford se před kamerou tvářil tak, jako by mu ruka Otty Clausena doopravdy patřila, a vyzařoval z něj soucit a porozumění, jež byly katastrofické televizi i jeho vlastnímu způsobu vyjadřování až dosud cizí. Skoro to vypadalo, že získal daleko víc než jen Ottovu ruku a je si toho jaksepatří vědom. Je nabíledni, že seriózní žurnalisté - ti, kteří se zabývali vážnými událostmi a informovali o nich do hloubky a v patřičných souvislostech - se smáli už samotnému nápadu komentovat lapálie, o které se zajímala katastrofická televize. Seriózní zprávy byly jiné: pojednávaly o dětech uprchlíků, jejichž matky a tety byly před jejich očima znásilněny (ačkoli ani samy ženy, ani děti obvykle nic podobného netvrdily). V seriózních zprávách byli otcové a strýcové těchto dětí vražděni (ačkoli ani o tom většina svědků nic nevěděla). Vyskytovaly se rovněž zvěsti o lékařích a zdravotních sestrách, po kterých někdo střílel - záměrně, aby se děti uprchlíků ocitly bez lékařské péče. Ale televize, která se prohlašovala za mezinárodní zpravodajský kanál, o tomto strašlivém dění v cizích zemích neinformovala a Patrick Wallingford nebyl nikdy vyslán do míst, kde se podobné věci děly.

Místo toho se od něj očekávalo, že dokáže zdůraznit důstojnost obětí všemožných hloupých nehod, u nichž by člověk žádnou důstojnost nepředpokládal, a že projeví dostatek soucitu s lidmi, jako byl on

sám. Pokud se za tak rozplizlým pojetím novinářské práce vůbec skrývala nějaká myšlenka, nebyla nijak obří a dala se shrnout do poučky, že i ta nejhroznější tragédie v sobě má (nebo by měla mít) něco povznášejícího, Je-li dostatečně stupidní. Co na tom, že zpravodajská televize nevyslala Patricka Wallingforda do Jugoslávie? Jak to říkal bratr popleteného vrátného Vlada, Vlada či Lewise? „Bud' rád, že máš práci!" A Wallingford práci měl.

V neděli mívával obvykle volno a mohl si zaletět do Green Bay. Když znovu začala fotbalová liga, byla paní Clausenová v osmém měsíci. Po mnoha letech to bylo poprvé, kdy nesledovala některý z domácích zápasů Packerů na stadionu Lambeau Field. Žertem prohlašovala, že by nerada rodila u čtyřicetiyardové lajny, zvlášť kdyby to mělo být při napínavém utkání. (Chtěla tím naznačit, že by si jí nikdo ani nevšiml.) A tak spolu s Wallingfordem sledovala zápasy v televizi. Bylo to absurdní, ale Patrick létal do Green Bay jen proto, aby seděl u televize.

Fotbalový zápas, i když jen v podobě zprostředkované obrazovkou, představoval nejdelší souvislý časový úsek, po který paní Clausenová hladila ruku, případně dovolila ruce, aby hladila ji. Dokud uhranuté sledovala fotbalové utkání, mohl Patrick stejně uhranuté civět na paní Clausenovou.

Uvědomoval si, že si fixuje v paměti její profil i způsob, jakým si hryže dolní ret při třetím downu. (Jak mu Doris vysvětlila, při třetím downu bylo zvlášť pravděpodobné, že se Brett Favre, quarterback Green Bay Packers, nechá zastavit nebo zkazí přihrávkou.)

Její stisk někdy Wallingforda zabolěl, třebaže mu nechtěla ublížit. Pokaždé, když se Favre nechal zastavit nebo zkazil přihrávkou - ba co horšího, když protivník bodoval -, paní Clausenová silně zmáčkla ruku nebožtíka manžela.

„Ááááá!" křičel v takových případech Wallingford. Nestydatě přeháněl.

Ruku vzápětí pokryly polibky a někdy i slzy. Stálo to za prožitou bolest, která se velmi lišila od cukání a bodání způsobeného pohyby nenarozeného dítěte - všech těch jehliček z onoho světa. Týden co týden Wallingford srdnatě navštěvoval Green Bay. Nikdy tam nenašel slušný hotel, ale Doris ho odmítala ubytovat v domě, v němž dříve žila s Ottou. Při návštěvách se Patrick seznámil s ostatními Clausenovými (Otto měl velkou a vstřícnou rodinu). Většina z nich se nestyděla vyjádřit náklonnost k Ottově ruce. Ottův otec a bratři potlačovali vzlyky, Ottova matka - pozoruhodně mohutná žena - plakala bez obalu a jediná neprovdaná sestra si ruku přitiskla na prsa a pak omdlela. Wallingford se právě díval jinam, takže ji nestačil zachytit. Později si vyčítal, že si kvůli němu urazila kus zubu o roh konferenčního stolu a od té doby nepatřila k ženám s nejpůsobivějším úsměvem.

Wallingford cítil, že ho k nim něco podivuhodně přitahuje, přestože otevřená dobrosrdečnost klanu Clausenových kontrastovala s jeho zdrženlivou povahou. Clausenovi se vyznačovali přátelskou nevázaností držitelů permanentních vstupenek na stadion a zásadně se ženili a vdávali s lidmi, kteří vypadali stejně jako oni. Člověk nerozeznal pokrevního příbuzného od nepokrevního a výjimku představovala jen Doris, která jako jediná vybočovala z řady.

Patrickovi přesto neušlo, jak jsou k ní Clausenovi hodní a drží nad ní ochrannou ruku. Brali ji, i když byla jiná, a měli ji rádi, jako by patřila k nim. V televizi působí takové rodiny příšerně, ale Clausenovi příšerní nebyli.

Wallingford už absolvoval i návštěvu v Appletonu, kde se seznámil s Dorisinou matkou a otcem. Od otce paní Clausenové se dozvěděl podrobnosti o její práci. Neměl zdání, jestli od té doby, co skončila školu, někde pracovala. Ted' zjistil, že prodávala vstupenky na sekretariátu Green Bay Packers už dávno předtím, než se on sám začal živit jako novinář. Klub k ní byl velmi vstřícný, dokonce jí pomohl platit studia.

„Doris vám vždycky sežene lístek," prozradil otec Patrickovi. „A tady u nás se lístky shánějí moc těžko." Po prohře s Denverem ve XXXII. ročníku Super Bowlu čekala tým Green Bay Packers špatná sezona. Bylo to přesně tak, jak řekla Doris chudákovi Ottovi poslední den jeho života: „Ligové finále nemá nikdo předplacené."

Dlouhodobou část soutěže Packeri nevyhráli a z play off vypadli hned v prvním kole, když po srdceryvném boji - řečeno s paní Clausenovou - podleli týmu San Francisco 49ers. „A to si Otto vždycky myslel, že máme Devětačtyřicátníky přečtené," poznamenala. Ale od té doby, co se starala o novorozeně, brala porážky Packerů mnohem klidněji, než toho byli oba manželé schopni za Ottova

života.

Dítě - byl to chlapec - bylo dost veliké (porodní váhu mělo 4300 gramů) a narodilo se dlouho po termínu. Lékaři chtěli porod uspíšit, ale paní Clausenová odmítla; patřila k lidem, kteří neradi fušují přírodě do řemesla. Wallingford u toho nebyl. Než se mohl uvolnit a přiletět z Bostonu, byl chlapci měsíc. Udělal chybu, že se rozhodl cestovat právě na Den díkuvzdání – do Green Bay přilétl se zpožděním. Přesto stihl poslední čtvrtinu utkání Minnesota Vikings - Dallas Cowboys, které vyhrála Minnesota. (Podle Doris to bylo dobré znamení: Otto dallaské Kovboje nesnášel.) Paní Clausenová pozvala Patricka bez okolků k sobě a k dítěti domů; snad proto, že u sebe měla matku, která jí pomáhala s Ottou juniorem.

Patrick se ze všech sil snažil zapomenout na jednotlivé detaily výzdoby domu Clausenových, kupříkladu na fotografie Otty seniora. Nepřekvapilo jej, že na snímcích našel důkazy toho, jak moc se Otto a Doris měli rádi - paní Clausenová se tím před ním netajila -, ale jejich svatební fotky byly víc, než dokázal unést. Nevyzařovala z nich jen radost, která je při podobných příležitostech obvyklá, ale taky šťastné očekávání - neochvějná víra ve společnou budoucnost korunovanou narozením dítěte.

Wallingfordovu pozornost pak upoutaly jiné snímky. Kde jen mohly být pořízeny? Nebyl na nich ani Appleton, ani Green Bay. Ale ovšem, šlo o chatu u jezera. Omšelé molo, temná vodní hladina, tmavé a věčné borovice.

Další fotka zachycovala rozestavěný letní byt nad přístřeškem pro čluny a taky mokré plavky Otty a Doris Clausenových sušící se v paprscích slunce na prknech mola. Vlny jistě šplouchaly o rozhoupané boky loďek a zvlášť před bouřkou musely narážet i do mola. Patrick je slyšel bezpočtukrát.

Při pohledu na fotografie mu došlo, odkud se vzal sen, který se mu stále vracel, a přitom nebyl tak docela jeho. V pozadí tohoto snu se zároveň vynořoval jiný, inspirovaný pilulkou, která mu umožnila nahlédnout do budoucnosti - nejvlhčí ze všech vlhkých snů, vyvolaný bezejmenným indickým sedativem, mezitím zakázaným.

Teprve nad těmito snímky Wallingford pochopil, že tím, co mu definitivně odcizilo manželku, nebyla „nemůžná“ ztráta ruky; ztratil Marilyn už tehdy, když se rozhodl, že nechce mít děti. Konečně prohlédl: žaloba kvůli otcovství, třebaže nepodložená, pro ni musela být poslední kapkou. Toužila po dítěti. Jak to, že si to neuvědomil?

Ted' držel malého Ottu a zažíval pocity, které člověk zažívá, když v náruči chová vlastní dítě. Nedokázal pochopit, proč se právě tomuhle tolik bránil.

Rozplakal se a Doris i její matka plakaly s ním. Pak si musely utřít slzy, protože dorazil tým Patrickovy zpravodajské televize. Wallingford neměl s reportáží nic společného, ale i tak dokázal předem uhodnout, jak bude který záběr vypadat.

„Udělej mi detail ruky, možná i s tím malým," požádal jeden z jeho kolegů kameramana. „Chci tam mít matku, tu ruku a dítě." Později podotkl stranou a trochu ostřeji: „Kašlu na to, že tam Pat nebude mít hlavu: potřebuju záběr ruky!"

Při zpátečním letu do Bostonu Wallingford vzpomínal, jak šťastně Doris vypadala. Modlil se málokdy, ale tentokrát se začal modlit, aby byl malý Otto zdravý. Nikdy by neřekl, že se z něj po transplantaci stane tak sentimentální jedinec, a věděl, že za to nemůže jen ruka.

Naučit se manipulovat novou končetinou bylo zdlouhavé a dr. Zajac Wallingforda varoval, že pokud by se dlouho nedostavoval pokrok, mohlo by to znamenat, že tělo ruku odmítá. Obrannou reakci organismu proti transplantovanému orgánu by prý mohla vyvolat i pokožka. To Patricka překvapilo. Věděl, že by se proti nové ruce mohl vzbouřit imunitní systém, ale proč pokožka? Spíš by očekával, že se pokazí některá z důležitých vnitřních funkcí. „Pokožka je prostě prevít," vysvětlil mu dr. Zajac.

Toho prevíta určitě pochytil od Imy. Říkala mu teď „Nicky" a oba si zvykli sledovat po nocích z postele vypůjčené videokazety. Čas strávený v posteli měl i další důsledky - například ten, že Irma otěhotněla - a ve filmu, na který se dívali posledně, se postavy navzájem oslovovaly prevíte.

Patrick se měl záhy přesvědčit, že pokožka umí být doopravdy prevít. První lednové pondělí, den poté, co Packeři vypadli v play off se San Franciskem, se vydal do Green Bay. Město truchlilo, hotelová hala se podobala síni krematoria. Patrick se ubytoval, osprchoval, oholil. Když zavolal Doris, zvedla telefon

její matka. Paní Clausenová i dítě právě spali - ano, až se vzbudí, řekne jí, aby Wallingfordovi zatelefonovala do hotelu. Patrick byl natolik ohleduplný, že ji požádal, aby vyjádřila jeho soustrast Dorisinu otci - „kvůli té prohře s Devětačtyřicátníky“.

Ještě spal a snil o chatě u jezera, když se paní Clausenová objevila v hotelovém pokoji. Ani předem nezavolala. Dítě hlídala matka. Přijela autem, aby pak mohla Patricka odvézt k sobě domů, za malým Ottou.

Wallingford nechápal, co to znamená. Chtěla se s ním setkat o samotě? Toužila po kontaktu, i kdyby jenom s rukou, a nestála o matčinu přítomnost? Když ji Patrick pohládl po tváři - dal si dobrý pozor, aby se jí dotkl levou dlaní -, paní Clausenová se prudce odvrátila. A když ho napadlo, že by jí mohl sáhnout na prsa, vyčetl jí z tváře, že ho prokoukla, a to ho odradilo.

Dokonce si ani nesvlékla kabát. Do hotelu ji nepřivedly žádné postranní úmysly. Zřejmě se chtěla projet autem, nic víc.

Při této návštěvě měl Wallingford pocit, že ho malý Otto poznává. Bylo to vysoce nepravděpodobné, ale Patricka o to víc zabolelo u srdce. Když nastupoval zpáteční let do Bostonu, trápila ho neblahá předtucha. Doris se tentokrát vyhnula každému kontaktu s rukou, dokonce se na ni ani nepodívala. Bylo to tím, že teď věnovala všechnu lásku a pozornost malému Otíkovi?

Wallingford strávil v Bostonu neklidný týden; snažil se pochopit, co mu asi paní Clausenová chtěla dát najevo. Zmínila se o tom, že až bude Otto o něco větší, bude čas od času chtít vidět tatínkovu ruku a možná si na ni i sáhnout. O něco větší? Co tím myslela? O kolik větší? A jaképak „čas od času“? Snažila se Patrickovi naznačit, že už ho nechce vídat tak často? V poslední době měla k transplantované ruce mnohem chladnější vztah a Wallingfordovi tím připravila nejednu bezesnou noc - poprvé od doby, kdy trpěl pooperačními bolestmi. Něco nebylo v pořádku.

Když se teď Patrickovi zdálo o jezeře, cítil chlad - chlad mokrých plavek studících na těle po západu slunce. Podobný pocit měl už tehdy po indickém sedativu, jenže nová verze snu nekončila milováním. Nekončila nijak. Patrickovi byla pouze zima, jako na Dalekém severu.

Nedlouho po návratu z Green Bay se jednoho rána probudil nezvykle brzy a ke všemu s teplotou - myslel si, že má chřipku. Pak si v zrcadle v koupelně pořádně prohlédl levou ruku. (Zkoušel si s ní čistit zuby; podle rehabilitačního terapeuta to bylo skvělé cvičení.) Ruka přes noc zezelenala. Nová barva začínala asi pět centimetrů nad zápěstím a u konečků prstů a posledního článku palce byla nejtemnější. Byla to mechová zeleň stinného jezera za podmračeného dne. Byla to zeleň jedlí, které člověk vidí v dálce nebo skrz mlhu. A Wallingford měl čtyřicetistupňovou horečku.

Napadlo ho, že by měl nejdřív zavolat paní Clausenové a teprve pak dr. Zajacovi, ale v Green Bay bylo o hodinu méně než v Bostonu a on nechtěl probudit dítě ani novopečenou matku. Vytočil Zajacovo číslo a chirurg si s ním dal sraz na klinice. Ještě dodal: „Říkal jsem vám, že kůže je prevít.“

„Je to už rok!“ rozčiloval se Wallingford. „Klidně si zavážu tkaničky! Řídím auto! Skoro se mi povedlo vzít do prstů čtvrták a co nevidět to dokážu i s desetičkou!“

„Plavíte se v neprobádaných vodách,“ odpověděl Zajac. Večer předtím sledovali s Irmou na videu film, který se naneštěstí jmenoval právě takto: V neprobádaných vodách. „S jistotou víme jen tolik, že vaše šance jsou pořád padesátiprocentní.“ „Šance na co?“ zeptal se Patrick.

„Ze tělo ruku přijme, nebo nepřijme, holoubku.“ Holoubek byla přezdívka, kterou Irma vymyslela pro Médeu.

Ruku museli amputovat ještě předtím, než stihla paní Clausenová i s dítětem a matkou dorazit do Bostonu. Dr. Zajac ji upozornil, že žádné loučení s končetinou nepřichází v úvahu - nebyl na ni hezký pohled.

Když Doris přistoupila k Wallingfordovu lůžku, pacient téměř spokojeně odpočíval. Bolesti, které měl, se nedaly srovnat s tím, co musel protřpět, když mu ruku přišli. Nezdálo se, že by ztráty nové končetiny příliš želel: mnohem víc se bál, že ztratí paní Clausenovou.

„Můžeš nás dál navštěvovat, mě i malého Ottu,“ ujišťovala ho Doris. „Rádi tě někdy uvidíme. Chtěl jsi Ottovu ruku zachránit. Víc jsi udělat nemohl. Jsem na tebe hrdá, Patricku,“ vzlykala.

Na obrovitou bandáž, která mohla uvnitř klidně skrývat další ruku, se tentokrát ani nepodívala.

Wallingforda potěšilo, že jej uchopila za pravici a přitiskla si ji na srdce (i když jen na okamžik), ale

trápila ho téměř stoprocentní jistota, že podobné gesto už nikdy nezopakuje.

„I já jsem na tebe hrdý... na to, co udělala," začal Wallingford a rozplakal se.

Doris zrudla. „S tvou pomocí," zašeptala a pustila jeho ruku. „Miluju tě, Doris," řekl Patrick.

„To nejde," namítla beze vší přikrosti. „To přece nejde." Dr. Zajac si nedovedl vysvětlit, proč tělo tak náhle odmítlo transplantovanou končetinu - lépe řečeno, vedle čistě patologických příčin neměl po ruce žádné jiné vysvětlení.

Také Patrick Wallingford se mohl jen dohadovat, co se vlastně stalo. Cítila snad ruka, že paní Clausenová teď bude věnovat všechnu lásku dítěti? Otto se mohl domýšlet, že jeho ruka dopomůže manželce k dítěti, o které se tolik snažili, ale co může vědět taková končetina? Nejspíš nic.

Jak se ukázalo, Wallingford se s nemilými důsledky padesátiprocentní pravděpodobnosti vyrovnal celkem rychle. Byl koneckonců rozvedený, takže věděl, jaké to je, když člověka opustí jeho polovička. Ztrátu vlastní levé ruky nesl před lety hůř, fyzicky i psychicky, než ztrátu ruky Ottovy. Jistě mu pomohl i přístup paní Clausenové, která mu vstúpila přesvědčení, že Ottova ruka mu tak docela nepatří. (Můžeme se jen dohadovat, co by tomu řekl expert na medicínskou etiku.)

Když se teď Wallingford pokoušel přivolat sen o chatě u jezera, nešlo to. Nedostavila se ani vůně borového jehličí, kterou si kdysi s takovým úsilím vybavoval a na niž si mezitím zvykl, ani šplouchání vody, ani křik potáplic.

Říká se, že člověk může cítit bolest v končetině i poté, co mu ji amputovali; je to pravda a Patricka Wallingforda to nijak nepřekvapovalo. V konečcích prstů levé ruky, jimiž se tak jemně dotýkal paní Clausenové, neměl cit, a přesto onen dotyk cítil. Ale když teď ve spánku přiblížil zabandažovaný pahýl k obličejí, měl současně pocit, že znovu cítí její vůni, jež ulpěla na chybějících prstech.

„Co cukání, už přešlo?" zeptala se tehdy. Tentokrát nepřešlo; zůstalo spojeno s jeho osobou stejně pevně jako skutečnost, že mu chybí levá ruka.

Patrick Wallingford ještě ležel v nemocnici, když 24. ledna 1999 provedli američtí lékaři první úspěšnou transplantaci horní končetiny. Stalo se tak v Louisvillu ve státě Kentucky. Pacient, Matthew David Scott z New Jersey, přišel o levou ruku třináct let před transplantací, když manipuloval s petardou. Jak napsal list The New York Times, „nyní se nečekaně objevil vhodný dárce". Kterýsi expert na lékařskou etiku nazval operaci „ospravedlnitelným experimentem"; nepřekvapuje, že s ním řada kolegů nesouhlasila. („Bez ruky se dá žít," napsaly Timesy.)

Šéf louisvilleského týmu chirurgů vyslovil známou pravdu: „Šance, že objekt přežítá jeden rok, je padesátiprocentní, a nikdo neví, co bude dál." Stejně jako dr. Zajacovi ležel i jemu na srdci především osud objektu - tedy ruky. Není divu, byl to chirurg specializovaný na operace končetin.

Wallingfordově zpravodajské stanici neušlo, že se Patrick ještě stále zotavuje v Bostonu, a tak požádala o názor mluvčího od Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka, Zajace & spol. Zajac byl přesvědčen, že se za maskou takzvaného mluvčího skrývá Mengerink: prohlášení bylo věcně správné, ale nápadně necitlivé ke ztrátě, která Wallingforda potkala. „Pokusy na zvířatech ukázaly," říkalo se v něm, „že organismus zřídka odmítne transplantovanou končetinu dříve než sedmý den po operaci; v devadesáti procentech případů k tomu dojde v prvních třech měsících." Plynulo z toho, že se Patrickův organismus chová jinak než organismus zvířecí.

Wallingforda to konstatování neurazilo. Z celého srdce přál Matthewovi Davidu Scottovi vše dobré, ale větší pochopení měl pro vůbec prvního pacienta s transplantovanou rukou, protože ani tato operace se nepovedla. Uskutečnili ji roku 1964 v Ekvádoru a po čtrnácti dnech se ukázalo, že příjemcův organismus dárce končetinu odmítl. „V té době byly k dispozici jen primitivní prostředky snižující imunitní reakci organismu," napsaly Timesy. (Skutečně, ve čtyřiašedesátém neexistovala imunosupresiva, která se dnes běžně používají při transplantacích srdce, jater či ledvin.) Jakmile Patricka Wallingforda propustili z nemocnice, urychleně se vrátil do New Yorku, kde ho čekal vzestup. Začal moderovat večerní zprávy a jeho popularita vylétla vzhůru. Dřív býval lehce ironickým komentátorem nešťastných událostí podobného druhu, jaká potkala i jeho, a tvářil se, jako by bizarní úmrtí, prohry a smutky zasloužily méně soucitu jen proto, že jsou bizarní. Nyní věděl, že co je bizarní, je možná všední, ale rozhodně ne směšné. Hloupá smrt, prohra či smutek nepřestává být smrtí, prohrou nebo smutkem. Ze svého moderátorského postu šířil Patrick toto poselství dál a lidé, kteří prožívali zlé chvíle, se díky němu cítili o něco líp.

Co se dařilo na obrazovce, nefungovalo v takzvaném reálném životě. Nejjasněji se to projevilo na případu Mary Bezejmenné: ta se díky Patrickovi necítila ani trochu líp. Měla za sebou bouřlivý rozvod a neuvědomovala si, že rozvod bývá zřídka jiný. Zůstávala bezdětná. Mezi ženami z newyorské redakce, kam se Wallingford vrátil, jasně vynikala, jen už nebyla tak milá jako kdysi. Do jejího chování se vloudil podrážděný osten; oči, v nichž kdysi Wallingford nacházel otevřenost a mimořádnou citlivost, se teď dívaly popudlivě, netrpělivě a mazaně. Prozrazovaly tytéž vlastnosti, jimiž disponovaly ostatní kolegyně z newyorské redakce. Wallingforda netěšilo, že Mary klesla na jejich úroveň, anebo -jak by určité řekly ony - že konečně vyrostla.

Přesto stál o její přátelství - ale pouze o přátelství. Začal ji tedy zvát na večere, týden co týden. Mary pokaždé vypila příliš mnoho alkoholu, a když pila, stočil se rozhovor k otázce, které se Wallingford snažil obezřetně vyhnout, totiž proč s ní nechce spát.

„Jsem pro tebe málo přitažlivá?“ začala pokaždé Mary.

„To ne. Jsi moc hezká dívka.“

„Jo, to jsem.“

„Prosím tě, Mary, nežeň mě...“

„Nikdo tě nežení,“ odsekla Mary. „Jde mi o víkend ve dvou - jenom o jednu noc, kruci! Zkus to! Třeba nezůstane jenom u jedné...“

„Mary, prosím...“

„Proboha, Pate, přefíkl jsi každou druhou! Víš, jak mi je, když nechceš přefíknout zrovna mě?“

„Mary, chci, abychom zůstali přáteli. Dobrými přáteli.“

„Dobře, řeknu ti to přímo - chtěl's to sám,“ prohlásila Mary. „Chci s tebou otěhotnět. Chci dítě. Tvoje dítě bude hezoun. Chci tvoje sperma, Pate. Stačí? Tvoje semeno!“

Jistě si umíme představit, že takový návrh Wallingforda spíš odradil. Ne že by nechápal, oč Mary usiluje, jen nechtěl všechno prožívat znovu. V jedné věci se ovšem Mary nemýlila: Wallingford dělal hezké děti. Jedno takové už bylo na světě.

Měl nutkání všechno jí povědět - o dítěti, o tom, jak je má rád, a že miluje Doris Clausenovou, vdovu po řidiči rozvázejícím pivo. Jenže Mary ještě pořád pracovala v newyorském studiu, i když na to nevypadala. A byla to novinářka. Wallingford nebyl blázen, aby říkal pravdu novináře.

„Co zkusit spermiovou banku?“ navrhl jí jednou večer. „Jestli bys se mnou opravdu chtěla mít dítě, budu o tom uvažovat a možná se stanu dárcem semene.“

„Ty srabe!“ vykřikla Mary. „Bojíš se mě přefíknout, co? Do háje, Pate - to musíš mít obě ruce, aby se ti postavil? Co se s tebou děje? Co ti na mně vadí?“

Po takovém výbuchu byl společným večerím konec, přinejmenším na čas. Když toho bouřlivého večera vystupovala Mary z taxíku před domem, kde bydlela, ani se s ním nerozloučila.

Wallingford tím byl pochopitelně rozrušen a řekl řidiči špatnou adresu. Zjistil to teprve tehdy, když ho taxikář vysadil na Východní dvaadesáté ulici, kde dříve bydlel s Marilyn. Nezbylo mu, než šlapat půl bloku zpátky a na Park Avenue si stopnout další taxi. Byl příliš unavený, než aby se štrachal pěšky o dvacet ulic dál. Popletený vrátný ho samozřejmě poznal a vyběhl na chodník dřív, než stihl Patrick nepozorovaně zmizet.

„Pane Wallingforde!“ volal překvapený Vlad, Vlado či Lewis. „Jsem Paul O'Neill,“ ohradil se Patrick znepokojeně a napřáhl k němu svou jedinou ruku. „Vzpomínáte - odpaluju i nadhazuju levou!“

„Ale pane Wallingforde! Paul O'Neill si ani nezaslouží, aby vám držel římskou svíčku. To je taková prskavka,“ vysvětloval. „Zbožňuju ten váš novej pořad! Jak jste dělal ten rozhovor s beznohým klukem... víte s kterým, s tím, co spadl do bazénu k lednímu medvědovi - nebo ho tam někdo strčil?“ „Já vím, Vlado,“ přikývl Patrick.

„Jsem Lewis,“ řekl Vlad. „Ale jak říkám, skvělej pořad! A co teprv ta ženská, co jí chudákovi řekli, že má rakovinu, protože si kurva spletli její test s testem její sestry!“

„Myslíte ten Papanicolaouův test? Sám jsem tomu nemohl uvěřit,“ přiznal Wallingford.

„Vaše paní u sebe někoho má,“ poznamenal vrátný tajnůstkářsky. „Zrovna dneska večer.“

„Jsme rozvedení,“ připomněl mu Patrick. „Jo, já vím. Ale vy to platíte!“ odpověděl vrátný. „Nemám nic proti tomu, jak si uspořádala život,“ prohlásil Patrick. „Bydlím teď kus odtud, na Východní

třiaosmdesáté." „Nebojte se, pane Wallingforde," řekl vrátný, „já to nikomu nepovím."

Co se týče chybějící ruky, Wallingford teď s oblibou mával pahýlem na kameru a stejně ochotně se chlubil i opakovanými nezdary při používání nejrůznějších protetických pomůcek.

„Jen se podívejte - lidé, kteří jsou jen o málo šikovnější než já, si s tou věcíčkou poradili," říkával s oblibou na úvod. „Onehdy jsem viděl člověka, který stříhal drápy psovi. A byl to pěkně skotačivý pejsek."

Výsledek se dal pokaždé předvídat: Patrick si vylil kávu do klína nebo se mu protéza zamotala do kabelu a on si vytrhl mikrofonek z klopky. A tak zůstal jednoruký, bez všech umělých pomůcek.

„Pro čtyřicetihodinový zpravodajský kanál připravil Patrick Wallingford. Dobrou noc, Doris. Dobrou noc, Otíku," končil často svou relaci a mával přitom pahýlem.

Zdálo se, že potrvá dlouho, než znovu začne navazovat milostné vztahy. Zkusil to, ale nevyhovovalo mu tempo: buď to šlo příliš rychle, nebo naopak pomalu. Nedokázal se přizpůsobit a nakonec všeho nechal. Na cestách ho občas některá přefikla, ale od té doby, co moderoval zprávy, cestoval míň než v dobách, kdy působil jako zpravodaj v terénu. A nechat se přefiknout - tomu snad ani nelze říkat „milostný vztah". Wallingford tomu neřikal nijak, což pro něj bylo typické.

Žádný zážitek se nevyrovnal pocitu očekávání, který se ho zmocnil, když se k němu tehdy paní Clausenová otočila zády a přitiskla si jeho (nebo Ottovu?) ruku nejprve na bok a pak na břicho, kde kopalo nenarozené dítě. Na světě nebylo nic, co by se tomu mohlo vyrovnat: chuti pokožky na její šíji nebo vůni jejích vlasů.

Patrick Wallingford přišel hned dvakrát o levou ruku, ale našel duši. Našel ji, protože se zamiloval do paní Clausenové i protože ji ztratil. Protože po ní toužil a přál jí všechno dobré; protože mu transplantovali novou ruku a zase mu ji amputovali. Protože si přál skoro stejně silně jako Doris, aby jeho dítě bylo ve skutečnosti dítětem Otty Clausena; protože planul láskou - neopětovanou láskou - k malému Ottovi i k jeho matce. Bolest v Patrickově duši byla tak velká, že se zviditelnila - bylo ji vidět i na televizní obrazovce. Ani popletený vrátný si ho už nepletl s Paulem O'Ncillem. Teď už ne.

Nepřestal být lovcem lvů, ale něco v něm vyrostlo a přesáhlo jeho zmrzačení. Nepřestal být sběratelem katastrof, ale večerní zprávy moderoval jako nikdy dřív. Dokonale si osvojil výraz, který kdysi v dobách sebelítosti trénoval v podvečerních barech. Ten výraz stále říkal: Litujte mě, jen Patrickův smutek už se netvářil tak nepřístupně.

Jenže pokroky duše Wallingforda nedojímaly. Druzí si jich možná všimli, ale co byly platné jemu samotnému? Copak neztratil Doris Clausenovou?

9

Wallingford potkává
spřízněnou duši

V té době oslavila šedesátku jistá atraktivní, fotogenická žena kulhající na jednu nohu. V dospívání i v dospělosti nosila vždycky dlouhé sukně, jež zakrývaly deformovanou končetinu. Byla posledním člověkem ve městě, který onemocněl dětskou obrnou. Salkova vakcína pro ni přišla příliš pozdě. Vlastně už od chvíle, kdy ji nemoc poznamenala, psala knihu s provokativním názvem Jak jsem málem nedostala obrnu. Tvrdila, že konec století je „doba stejně vhodná jako každá jiná" k tomu, aby knihu nabídla skoro patnácti nakladatelům; všichni ji odmítli.

„Smůla nesmůla, obrna neobrna, faktem je, že nebyla moc dobře napsaná," připustila kulhavá paní s ochrnutou nohou před kamerou, když s ní Patrick Wallingford dělal rozhovor. Dokud seděla, vypadala úžasně. „Chtěla jsem jenom říct, že tohle všechno mě potkalo jenom proto, že jsem včas nedostala tu pitomou vakcínu. A pak přišla obrna."

Nepřekvapí, že sotva televize rozhovor odvysílala, našel se ihned přeochoťný nakladatel, a skoro přes noc se zrodil i nový titul: A pak přišla obrna. Někdo celou knihu znovu přepsal a kdosi jiný slíbil, že podle ní natočí film; hlavní roli ztvárnil herečka zcela nepodobná kulhavé paní s ochrnutou nohou, až na to, že bude rovněž atraktivní a fotogenická. Tak to končilo, když se člověk objevil na obrazovce vedle

Wallingforda.

Patrick si uvědomoval smutnou ironii. Když přišel o ruku poprvé, stalo se tak před zraky celého světa. Epizoda se lvem požírajícím jeho končetinu měla pevné místo mezi těmi přelomovými událostmi století, které byly jako stvořeny pro televizi. Zato když ztratil ruku podruhé, lépe řečeno, když ztratil paní Clausenovou, kamery u toho nebyly, takže to, na čem Wallingfordovi doopravdy záleželo, nikdo nezaznamenal.

Image lovce lvů si měl Patrick podržet i v nadcházejícím století, přinejmenším na jeho počátku. Ale to, že začal doopravdy žít teprve od okamžiku, kdy potkal Doris Clausenovou, nevešlo ani do zpráv, ani do dějin. Z toho je vidět, jak si svět všímá toho, co je opravdu důležité.

Ani do análů transplantací se Patrick Wallingford nezapsal. Lidé konce dvacátého století se nezajímali o nezdary, ale o úspěchy. Proto zůstal neznámý i dr. Nicholas M. Zajac, chirurg specializovaný na horní končetiny: okamžik, který jej mohl proslavit, zůstal navždy ve stínu první úspěšné transplantace ruky ve Spojených státech a druhé v celosvětovém měřítku. Končetina transplantovaná „muži s petardou“, jak Zajac necitlivě překřtil Matthewa Davida Scotta, se tak říkajíc ujala.

Necelé tři měsíce po transplantaci, 12. dubna 1999, zahájil Scott čestným nadhozem utkání filadelfského baseballového týmu. Nelze říct, že by mu to Wallingford nepřál. (Snad mu trochu záviděl - možná, ale ne tak, jak byste si mysleli.) Dokonce požádal Roberta, svého šéfredaktora, zda by nemohl s úspěšným příjemcem paže udělat interview. Nebylo by vhodné, sondoval, aby osobně poblahopřál panu Scottovi k úspěchu, který se jemu (Wallingfordovi) vyhnul? Ale Robertek - právě on! - to označil za laciné gesto. Dostal za to padáka a spousta lidí říkala, že si o něj koledoval.

Radost dámského osazenstva newyorské redakce netrvala dlouho. Nový šéfredaktor byl stejný blbeček jako Robert, jen s tím rozdílem, že se jmenoval Fred. A jak podotkla Mary Bezejmenná, která si v posledních letech osvojila poněkud břitčí slovník, „je lepší nechat se jebat robertkem než Fredem.“

Na samém počátku nového století se stejný tým chirurgů z francouzského Lyonu, který předtím uskutečnil světovou premiéru transplantace ruky, pustil do nové premiéry, již byla první transplantace obou rukou. Příjemcem, jehož jméno zůstalo utajeno, se stal třiatřicetiletý Francouz, který v roce 1996 ztratil při výbuchu zábavní pyrotechniky (už zase) obě paže až po předloktí, dárce devatenáctiletý mladík, jenž se zabil pádem z mostu.

Ale Wallingford se zajímal pouze o osudy předchozích dvou příjemců. Prvnímu z nich, někdejšímu trestanci Clintu Hallamovi, amputoval ruku jeden z chirurgů, kteří mu ji předtím přišli. Dva měsíce předtím přestal Hallam užívat léky potlačující imunitní reakci organismu, které mu lékaři předepsali. Byl také viděn, jak na ruce, jež mu připadala „šeredná“, nosí koženou rukavici. (Později ovšem popřel, že by léky záměrně vysadil.) Kromě toho se nadále pohyboval na šikmé ploše. Francouzská policie jej vzala do vazby, protože údajně ukradl peníze a kartu American Express spolupacientovi s transplantovanými játry, s nímž se spřátelil na lyonské klinice. Francouzské úřady nakonec Hallamovi umožnily vycestovat, ale teprve poté, co část peněz vrátil. Mezitím na něj byl vydán zatykač v Austrálii, kde se dopustil podvodů s topnými oleji. (Jak je vidět, Zajac se v něm nemýlil.)

Jediným úspěšným příjemcem transplantované ruky tak zůstal Matthew David Scott z Abseconu ve státě New Jersey, a Wallingford připouštěl, že mu svým způsobem závidí. Nezáviděl mu novou ruku. Na záběrech z baseballového zápasu ve Filadelfii, při němž muž s petardou provedl slavnostní nadhoz, si Wallingford všiml, že Matthewa Davida Scotta doprovází syn. A právě toho mu záviděl.

První záchvěvy „otcovských citů“, jak tomu říkal, se dostavily, už když se zotavoval po opětovné amputaci Ottovy ruky. Prášky proti bolesti nebyly žádný zázrak a snad právě ony Patricka přiměly, aby poprvé v životě sledoval Super Bowl. Ovšemže netušil, jak se to dělá. Nevěděl například, že u takového zápasu člověk nesmí být sám.

Měl nutkání zavolat paní Clausenové, aby se zeptal, oč při hře běží, ale XXXIII. Super Bowl byl v symbolickém smyslu výročním dnem Ottovy nehody (nebo sebevraždy) v kabině nákladního auta, a navíc toho dne nehráli Packeri. Doris už dříve prohlásila, že se uklidí někam, kam k ní nedolehne zvuk ani obraz utkání. Wallingfordovi zbyla samota.

Vypil jedno nebo dvě piva, ale pořád nechápal, co lidé na americkém fotbalu mají. Po pravdě řečeno, byl to mizerný zápas. Broncos sice vyhráli druhý ročník v řadě, což jejich fanoušky nepochybně potěšilo,

ale vyrovnaný boj to nebyl; vůbec to nebyl boj. Tým Atlanta Falcons neměl ve finále co pohledávat (tak to aspoň Patrickovi tvrdili všichni, s nimiž o tom později v Green Bay hovořil). Sledoval zápas nepozorně, ale poprvé v životě si uměl představit, že se někdy vydá s Doris a malým Ottou na stadion Lambeau Field, na zápas Packerů. Nebo třeba jenom s Ottou, až bude trochu větší. I jeho samotného to překvapilo, ale psal se teprve leden 1999. Když pak v dubnu uviděl v televizi Matthewa Davida Scotta se synem na baseballu, už mu ta myšlenka tak překvapivá nepřipadala. Mezitím uplynulo několik měsíců, během nichž malého Ottu ani jeho matku neviděl. I kdyby paní Clausenovou definitivně ztratil, musel něco podniknout, aby mohl vídat aspoň chlapce; věděl, že pokud to neudělá hned - v létě 1999, kdy bylo Ottovi pouhých osm měsíců a ještě ani nelezl -, může zapomenout na to, že se mezi nimi v budoucnu vytvoří plnohodnotný vztah. Jediným člověkem v New Yorku, jemuž se Wallingford svěřil s obavami z toho, že promarní příležitost stát se dobrým otcem, byla Mary. Wallingford si uměl vybrat důvěrníci. Když prohlásil, že by chtěl být malému Ottovi „spíš otcem“, Mary mu připomněla, že jakmile zatouží mít dítě přímo v New Yorku, může to do ní napumpovat.

„Nemusíš jezdit do Green Bay ve Wisconsinu, aby ses stal otcem, Pate,“ řekla mu.

Taková to bývala milá dívka, a teď dovedla mluvit jenom o Wallingfordově spermatu; její kolegyně z newyorské redakce zpravodajství by se měly stydět, říkal si Patrick. Neustále zapomínal, že daleko větší vliv než kolegyně měli na Mary muži. Neměla na ně štěstí, nebo si to aspoň namlouvala (což není totéž). Každý večer končil relaci větou: „Dobrou noc, Doris. Dobrou noc, Otíku,“ ačkoli ani nevěděl, jestli se dívají. Ani jednou se nestalo, že by mu paní Clausenová zavolala a potvrdila, že zprávy viděla. Psal se červenec 1999. New York postihla vlna veder a byl pátek. Většinu letních víkendů trávil Wallingford v Bridgehamptonu na Long Islandu, kde si pronajal domek. Až na koupání v bazénu - bez ruky si Patrick netroufal plavat v oceánu - to bylo stejné, jako by zůstával ve městě. Vídal se s týmiž lidmi na stejných večírcích, a právě kvůli tomu sem rád jezdil, právě tak jako většina ostatních Newyorčanů.

Tento víkend jej ale přátelé zvali do Massachusetts, na Cape Cod; to znamenalo, že jej čekala cesta letadlem na ostrov Martha's Vineyard. Radši jim předem zavolal a vymyslel si nějakou hloupou výmluvu. Učinil tak ještě dřív, než ucítil první slabé bodnutí v místech, kde končil pahýl levé ruky - některé jehličky dokonce bodaly v prázdném prostoru, tam, kde měl kdysi dlaň.

Tehdy ještě netušil, čemu unikl, když toho pátečního večera neletěl na ostrov Martha's Vineyard. Zato si vzpomněl, že domek v Bridgehamptonu bude celý víkend zadáný: půjčil jej dámám z newyorské redakce zpráv, které si hodlaly navzájem předvádět své děti. Dobrá záminka pro orgie, pomyslel si Patrick cynicky. Prolétlo mu hlavou, zda tam bude i Mary (v tu chvíli znovu uvažoval jako starý Patrick Wallingford), ale přímo se jí nezeptal. Kdyby se jí dotázal, zda i ona bude trávit neděli v jeho letním bytě, pochopila by, že on sám nemá přes víkend co dělat, a určitě by změnila plány.

Wallingford si stále neuvědomoval, jak citlivé a zranitelné jsou ženy, které marně touží po dítěti. Bylo velmi nepravděpodobné, že by se Mary dobrovolně zúčastnila dýchánku, na němž se budou jiné ženy chlubit vlastními potomky.

Byl pátek, polovina července, a on trčel v New Yorku a neměl kam jet. Když ho v maskérně připravovali na večerní zprávy, napadlo ho, že zavolá paní Clausenové. Ještě nikdy se k ní sám nepozval; pokaždé čekal, až ho pozve ona, ale oba si uvědomovali, že pozvání jsou stále zřidkavější. Když byl ve Wisconsinu naposled, ještě všude ležel snít.

Co kdyby jí jednoduše zatelefonoval a oznámil: „Nazdar, co děláte s Otíkem o víkendu? Přijel bych se na vás podívat.“ Kupodivu dlouho nezvažoval všechna pro a proti a rovnou vytřel číslo.

„Dobrý den,“ promluvila Doris ze záznamníku, „vyrazili jsme s malým Ottou na sever. Na chatě není telefon. Vracíme se v pondělí.“

Wallingford nezanechal vzkaz, jen trochu lícidla na mikrofonu sluchátka. Hlas paní Clausenové z pásku ho rozrušil - a ještě víc ho rozrušil obraz paní Clausenové trávící neděli v domku u jezera, napůl představa, napůl sen; bezmyšlenkovitě vztáhl levou ruku, aby setřel mejkap z mluvítko. Překvapilo ho, když se pahýl předloktí dotkl sluchátka. A tehdy ho v něm poprvé bodlo. Zavěsil, ale bodavý pocit neodezněl. Upřeně hleděl na konec předloktí a hledal na jizvě mravence nebo jiný drobný hmyz. Žádní tam nebyli. Chápal, že pod kůži mu zalézt nemohli, ale přesto je cítil po celou dobu vysílání.

Mary později poznamenala, že obligátní přání dobré noci malému Ottovi a Doris působilo tentokrát roztržitě a ne lak radostně jako jindy, ale Wallingfordovi bylo jasné, že ti dva se stejně nedívají. Od paní Clausenové věděl, že v chatě u jezera nemají elektřinu. (Navíc se zdálo, že o tom místě mluví nerada, a když, tak jen velmi ostýchavě, takže jí skoro nebylo rozumět.)

Píchání v ruce neustalo ani při odličování. Pokožka ruky svědila. Wallingford myslel na to, co mu řekl dr. Zajac, proto si ani nevšiml, že maskérka, která jej obvykle líčila a odličovala, má dovolenou. Podezíral ji, že na něj bere - on sám zatím pokušení necítil, ale náhle mu chybělo, že se nemůže dívat, jak dívka žvýká žvýkačku. Teprve když tady nebyla, začal si ji představovat jinak: nahou. Naneštěstí jej z představ vytrhovalo nadpřirozené cukání v neexistující ruce a taky vzpomínka na Zajacovu strohou poznámku: „Když se vám bude zdát, že potřebujete pomoc, nechod'te kolem horké kaše."

Patrick tedy nechodil kolem horké kaše a zavolal Zajacovi domů, přestože se dalo čekat, že nejslavnější bostonský chirurg tráví letní víkendy mimo město.

Dr. Zajac si to léto opravdu pronajal dům v Maine, ale pouze na srpen, kdy měl mít Rudyho u sebe celý měsíc. Dalo se čekat, že Médea - mezitím překřtěná na Holoubka - tam bude hltat metráky syrových mušlí a škeblí i se skořápkami, ale aspoň ji už přešla chuť na vlastní výkaly. Rudy a Zajac teď museli hrát lakros s míčkem. V prvním červencovém týdnu dokonce chlapec navštěvoval letní lakrosovou školu. Ten víkend, kdy zavolal Wallingford, trávil Rudy u Zajace v Cambridži.

Telefon zvedla Irma. „Prosím, kdo volá?" Wallingford si chvíli pohrával s nepravděpodobnou myšlenkou, zda dr. Zajac nemá rozjívenou pubertální dceru. Pokud mu bylo známo, měl malého syna, šesti nebo sedmiletého chlapce, podobně jako Matthew David Scott. Vnitřní zrak Patrickovi nikdy nepřestal vykreslovat hocha v baseballové vestě, který triumfálně zvedá ruce jako jeho otec - oba se tehdy radovali z „vítězného nadhozu". (Ten termín vymyslely sdělovací prostředky.)

„Prosím," zopakovala Irma. Že by měl Zajacův synek tak nadřzenou guvernanku? Mohla to být i hospodyně, ale dr. Zajac by si určitě vybral nějakou kultivovanější.

„Je dr. Zajac doma?" zeptal se Wallingford.

„Mluvíte s paní Zajacovou," odpověděla Irma. „Kdo volá?"

„Patrick Wallingford. Dr. Zajac mě operoval..."

„Nicky!" Patrick ji slyšel hulákat, přestože částečně zakryla sluchátko dlaní. „To je lovec lvů!"

Wallingford rozpoznal některé zvuky v pozadí: skoro určitě slyšel dětský hlas, bezesporu i psa a taky nezaměnitelné dunění míče. Pak zavržala židle a psí drápy uklouzly na dřevěné podlaže. Museli tam hrát nějakou hru - nejspíš schovávali balon před psem. Konečně se k telefonu dostavil udýchaný Zajac. Když Wallingford skončil s popisem příznaků, dodal s nadějí v hlase: „Třeba to bude jenom tím počasím."

„Pocasím?" zeptal se Zajac.

„Myslím těmi vedry," vysvětloval Patrick.

„Copak vy nesedíte doma?" podivil se Zajac. „To v New Yorku nemáte klimatizaci?"

„Není to obyčejná bolest," pokračoval Wallingford. „Někdy mám pocit, jako by v ní něco začínalo, ale nikdy to nikam nevede. Chci říct, že mi v ruce zacuká nebo zaškube, člověk by čekal, že se dostaví křeč - a nic; všechno odezní tak rychle, jak to začalo. Jako byste přerušil obvod... elektrický."

„To je přesné," přikývl dr. Zajac. Wallingford prý nemohl čekat nic jiného. Zajac mu připomenul, že do pěti měsíců po transplantaci se mu v ruce regenerovaly dvacet dva centimetry nervů.

„Vzpomínám si," odpověděl Patrick.

„Zkuste se na to podívat z téhle strany," řekl Zajac. „Ty nervy mají ještě pořád co říct."

„Ale proč až teď?" nechápal Wallingford. „Nemám paži už půl roku. Míval jsem různé pocity už dřív, ale nikdy nebyly takhle konkrétní. Doopravdy cítím, jako bych se něčeho dotýkal levým prostředníkem nebo levým ukazovákem, a přitom mi chybí celá ruka!"

„A co jinak, jak se vám vede v normálním životě?" opáčil dr. Zajac. „Řekl bych, že v práci za sebou vlečete nejeden stres. Nevím ani, jak pokračuje váš milostný život, pokud vůbec pokračuje, ale vzpomínám si, že pro vás býval dost důležitý, aspoň jste to tvrdil. Uvědomte si, že vaši nervovou soustavu, včetně nervů, které už nemáte, ovlivňuje celá řada faktorů."

„Tváří se tak, jako bych je pořád měl, věřte mi," ujistil jej Wallingford.

„Ale já vám věřím," odpověděl Zajac. „Odborně se tomu říká parestezie - změněná citlivost, neexistující vjemy. Nerv, který kdysi přenášel bolest nebo hmatový vjem z levého prostředníku nebo ukazováku, byl přerušen celkem dvakrát-jednou to udělal lev, podruhé já. Ten přerušený kousek tkáně se ukrývá někde uvnitř uzlíku vašich nervů, mezi miliony jiných vláken vedoucích bůhvíodkud bůhvíkam. Když jej stimuluje nějaký vjem na konci pahýlu - může to být dotek, vzpomínka, sen -, vyšle neuron stejný signál jako kdysi. Pocity, které se tváří, jako by vycházely z neexistující ruky, se přenášejí po stejných vláknech a drahách, které předtím vedly z paže. Rozumíte mi?"

„Trochu," odpověděl Wallingford (ačkoli správnější by bylo říct: „vůbec"). Dál hleděl na pahýl. Neviditelní mravenci už ho zase šimrali. Zapomněl se Zajacovi zmínit, že má pocit, jako by mu po předloktí lezl hmyz: lékař mu nedal šanci.

Dr. Zajacovi bylo jasné, že pacienta neuklidnil. „Podívejte," pokračoval, „jestli vás to znepokojuje, přileťte za mnou. Najděte si hezký hotel, ráno se sejdeme."

„V sobotu dopoledne?" podivil se Patrick. „Nerad bych vám pokazil víkend."

„Nikam se nechystám," ujistil jej dr. Zajac. „Musím jenom sehnat někoho, kdo nám odemkne budovu. Nebude to poprvé. Od kanceláře mám vlastní klíče."

Wallingford rázem zapomněl na problémy s amputovanou rukou. Místo toho se začal bát, co ho asi o víkendu čeká.

„No tak, sedněte na první letadlo," naléhal Zajac. „Zítra se na vás kouknu, aby měla dušička klid." „V kolik?" zeptal se Wallingford.

„V deset," rozhodl Zajac. „Ubytujte se v hotelu Charles - je to v Cambridži, v Bennet Street, kousek od Harvard Square. Mají tam skvělou tělocvičnu a taky bazén."

Wallingford se podrobil. „Dobrá. Zjistím, jestli mají volný pokoj."

„Rezervuju vám ho," nabídl se Zajac. „Znají mě tam a Irma k nim chodí cvičit." Wallingford si vydedukoval, že Irma je Zajacova manželka - ta dívka s nabroušeným jazykem.

„Děkuju," bylo jediné, nač se zmohl. V pozadí šťastně výskal Zajacův syn, vrčelo a skákalo nějaké strašlivé psisko a od podlahy se odrážel těžký a tvrdý míček.

„Na břicho ne!" volala Irma. I to Patrick slyšel. Na čí břicho? Wallingford nemohl tušit, že je Irma těhotná a ke všemu čeká dvojčata. Termín měla až v půli září, ale už nyní byla objemnější než největší ze Zajacových klecí na zpěvné ptáky. Ted' zřejmě varovala chlapce nebo psa, aby jí neskákali na břicho. Patrick popřál technikům z redakce dobrou noc. Ještě se mu nestalo, aby odcházel jako poslední z redaktorů a moderátorů -a poslední nebyl ani dnes, protože u výtahů na něj čekala Mary. To málo, co vyslechla z telefonického rozhovoru, ji dokonale zmátlo. Tvář měla mokrou od slz.

„Kdo je to?" zeptala se.

„Kdo?" nechápal Wallingford.

„Určitě je vdaná, jinak by sis s ní nedával rande v sobotu ráno."

„Mary, prosím..."

„Komu bys nerad pokazil víkend? Takhle jsi to přece řekl, ne?"

„Mary, letím do Bostonu za svým chirurgem."

„Sám?"

„Ano, sám."

„Tak mě vem s sebou," poprosila Mary. „Proč ne, když letíš sám? Kolik času chceš strávit v ordinaci? Zbývá ti celý víkend, a ten můžeme prožít spolu!"

Patrick se rozhodl, že bude riskovat, hodně riskovat, a povíjí pravdu. „Nemůžu tě vzít s sebou, Mary. A nechci s tebou mít dítě, protože už jedno mám a skoro se s ním nevidám. Nechci zplodit další dítě a pak o něm nevědět."

„Ach," hlesla Mary, jako by jí dal ránu, „rozumím. Ted' je všechno jasné. Víš, někdy se vyjadřuješ dost nejasně, Pate. Děkuju za upřímnost."

„Nezlob se, Mary."

„Je to dítě Clausenových, vid'? Máš syna s paní Clausenovou - je to tak, Pate?"

„Ano," přitakal Patrick. „Ale tahle zpráva není určená pro veřejnost, Mary. Nedělejme z toho senzaci." Bylo vidět, že ji tím rozlítl. Klimatizace dobře chladila, přímo mrazila, ale Mary ji svým chladem

překonal. „Co si o mně myslíš?“ zavrčela. „Za koho mě máš?“

„Za člověka z naší branže,“ odpověděl. Na víc se nezmohl. Dveře výtahu se zavřely a Wallingford se za ní díval, jak odchází s rukama založenýma na malých, ale pěkně tvarovaných nadrech. Na sobě měla světle hnědou letní sukni a meruňkový svetřík zapnutý na nejhořejší knoflík. Patrick kdysi zaslechl kolegyni z redakce, jak takovým svetříkům říká „proliklimatizační prostředek“. Pod svetrem nosila Mary bílé hedvábné tričko. Měla dlouhou šíji, pěknou postavu a hladkou pleť, ale Patrickovi se na ní nejvíce líbila ústa; kvůli nim se občas ptal sám sebe, zda by se s ní přece jen neměl vyspat.

Na letišti La Guardia si rezervoval nejbližší volný let do Bostonu. Dostal se už do druhého letadla. Když stroj přistával v Bostonu, smrákalo se a nad zátokou se vznášela lehká mlha nebo opar.

Když o tom Patrick později přemýšlel, říkal si, že ve stejné chvíli se nedaleko odtud John F. Kennedy junior snažil nalétnout nad ostrov Martha's Vineyard. Lépe řečeno, snažil se zahlédnout letištní plochu přes závoj neurčité mlhy, přes tentýž lehký opar. Před desátou večer se ubytoval v hotelu Charles a okamžitě navštívil krytý hotelový bazén, kde si během následující půlhodiny příjemně odpočinul. Zůstal by tam déle, ale o půl jedenácté se bazén zavíral. Vzhledem k tomu, že mu chyběla ruka, nejraději splýval nebo šlapal vodu. Splývání s proudem mu šlo dobře. Hodilo se k jeho povaze.

Když vylezl z bazénu, řekl si, že se oblékne a půjde se projít po Harvard Square. Na univerzitách právě probíhaly letní kurzy. Bude moci pozorovat studentky a připomene si vlastní promarněné mládí. Možná najde i slušný podnik, kde povečeří a vypije láhev dobrého vína. V některém knihkupectví na náměstí by si dokonce mohl koupit něco ke čtení - něco záživnějšího, než je kniha, kterou si vzal na cestu, životopis lorda Byrona o rozměrech menší tvárnice. Ale už cestou taxíkem z letiště cítil, jak k němu proniká nesnesitelné horko; když se po koupání vrátil na pokoj, svlékl si mokré plavky, nahý si lehl do postele a na minutku zavřel oči. Musel být opravdu unavený. Probudil se za hodinu a klimatizace jej zatím zchladila. Oblékl si župan a prostudoval jídelní lístek. Měl chuť jen na hamburger a pivo a ani procházka už ho nelákala.

O víkendech ze zásady nezapínal televizi. Tentokrát bylo jeho odhodlání tím obdivuhodnější, že jedinou alternativu k televiznímu programu představoval Byronův životopis. Wallingford naštěstí rychle usnul - malý básník se sotva narodil a jeho nezodpovědný otec ještě žil -, takže mu četba nijak neublížila.

Ráno posnídal v nenápadné restauraci v přízemí hotelu. Nevěděl proč, ale místnost jej něčím popuzovala. Nevadily mu děti, ale spíš to, že v ní bylo příliš mnoho dospělých, kteří nemohli děti vystát.

Po celou noc a ráno, po které Wallingford nesledoval televizi a neotevřel noviny, si Amerika znovu a znovu připomínala jeden slavný televizní záběr. Večer zmizelo malé letadlo pilotované Johnem F.

Kennedym mladším - zřejmě se zřítilo do oceánu. A protože na místě nebylo nic k vidění, vysílaly televize stále dokola staré záběry malého Kennedyho při otcově pohřbu. Tříletý John v krátkých kalhotkách salutoval projíždějící rakvi s otcovým tělem, přesně tak, jak mu to pár vteřin předtím septem nařídila matka. Wallingforda později napadlo, že by tento záběr mohl sloužit jako dokonalá ilustrace nejvelkolepějšího amerického století: je dávno po smrti, ale my s ním pořád hauzírujeme.

Dosnídal a snažil se dopít kávu, aniž by věnoval pohled dámě zralého věku, která na něj upřeně civěla přes celou restauraci. Ted' vstala a zamířila rovnou k němu. Byl v tom záměr: třebaže předstírala, že je na odchodu a náhodou jej mívá, bylo Wallingfordovi jasné, že mu chce něco říct. Měl na to čich. Často také uhodl, co mají ženy na srdci, ale tentokrát se mýlil.

Kdysi byla hezká. Neměla mejkap a od přírody plavé vlasy jí už šedivěly. Vrásky v koutcích tmavohnědých očí v sobě měly něco smutného a unaveného - vypadala jako starší vydání paní Clausenové.

„Špíny... mizerná hovada... doufám, že se vám dobře usíná! zasyčela žena nenávisným šepotem. Měla zaťaté zuby a rty oddálila jen natolik, aby jimi prošla kletba.

Patrick Wallingford nechápal. „Prosím?“ „Pospíšili jste si, co?“ pokračovala žena. „Ubohé rodiny... ještě se ani nenašla těla! Ale to vás nemůže zastavit! Tyjete z neštěstí druhých. Měli byste se jmenovat stanice smrtihlav nebo spíš kanál slz! Vám totiž nestačí, že se vloupáváte lidem do soukromí: vy jim kradete i ty slzy! Vystavujete na odiv jejich zármutek ještě dřív, než se vůbec mohli vyplakat!“

Wallingford se nesprávně domníval, že žena hovoří v obecných větách o jeho dosavadní televizní dráze. Vyhnul se jejímu neuhýbajícímu pohledu, ale zjistil, že se od ostatních spolustolovníků pomoci nedočká.

Tvářili se nepřátelsky jako jeden muž a evidentně sdíleli názory šílené ženy.

„Snažím se o všem informovat s porozuměním a soucitem," začal se hájit, ale stále agresivnější žena jej přerušila.

„Soucit!" vykřikla. „Kdybyste s těmi lidmi měl špetku soucitu, necháte je na pokoji!"

Co mohl Wallingford dělat? Ta dáma to neměla v hlavě v pořádku. Přišpendlil účet ke stolu levým předloktím, rychle přidal spopitné, připsal číslo pokoje a podepsal se. Dáma jej chladně pozorovala. Patrick vstal. Když jí němě pokynul a vydal se k východu z restaurace, všiml si, jak děti zírají na jeho pahýl.

Zpoza pultu jej probodával zlostným pohledem jeden z kuchařů v bílé zástěře. „Hyeny!" utrousil.

„Šakalové!" vykřikl starší pán u vedlejšího stolu. A žena, která Patricka napadla jako první, promlouvala k jeho žádům: „Supové... mrchožrouti!"

Wallingford se nezastavoval, ale přesto cítil, že jej žena následuje. Došla s ním až k výtahům, kde Patrick stiskl tlačítko a čekal. Přestože slyšel její dech, nepohlédl na ni. Když se dveře výtahu otevřely, vstoupil dovnitř a počkal, až se za ním zase zavřou. Dokud nezmáchl knoflík s číslem svého poschodí a neotočil se, neměl jistotu, zda za ním žena nestojí. Překvapilo jej, když zjistil, že je sám.

Tak tohle je Cambridge, bostonská univerzitní čtvrť, pomyslel si. Intelektuálové z Harvardu a z MIT pohrdají bulvárem. Vyčistil si zuby - samozřejmě pravou rukou, ačkoli si stále pamatoval, jak zvládal tento úkol levicí, než zezelenala a odumřela. Pak sjel výtahem do hotelové haly, aniž se mezitím dozvěděl o události, která hýbala zemí, a taxík jej zavezl k dr. Zajacovi.

Skutečnost, že slavný chirurg - zvláště pak jeho obličej - páchne sexem, Patrickem hluboce otrásla.

Netoužil znát podrobnosti ze soukromého života svého lékaře, i když jej tento lékař ujišťoval, že se kvůli pocitům v amputovaném předloktí nemusí znepokojovat.

Ukázalo se, že projev, při němž se člověku zdá, že se mu na pokožce nebo pod ní hemží drobný neviditelný hmyz, rází dr. Zajac vlastní termín. „Irritatio cogitus," poznamenal.

Wallingford mu samozřejmě rozuměl něco jiného. „Jak prosím?" zeptal se.

„Něco jako ‚myšlené podráždění'. Dotyková halucinace. Cogitus, ne koitus," zopakoval lékař.

„Aha."

„Představte si to následovně. Nervy mají dlouhou paměť," vysvětloval Zajac. „Ty impulzy do nich nevysílá vaše chybějící ruka. Ptal jsem se na váš milostný život, protože jste se o něm kdysi sám zmínil. A co se týče stresu, umím si představit, jaký týden vás čeká. Jistě si rozumíme, když řeknu, že vám vůbec nezávidím shon nejbližších dnů."

Ale Wallingford nerozuměl. Jakou představu mohl dr. Zajac mít o jeho příštím týdnu? Patrickovi připadal vždycky tak trochu praštěný. Třeba jsou v Cambridži praštění úplně všichni, uvažoval.

„Máte pravdu, můj milostný život je trochu neuspokojivý," přiznal, ale pak se zarazil - vůbec si nevzpomínal, že by se někdy před Zajacem zmiňoval o intimních věcech. Možná že sedativa měla silnější účinek, než si původně myslel.

Ještě větší zmatek vyvolala ve Wallingfordovi Zajacova pracovna. Co se v ní změnilo? Byla to přece svatyně, a přesto vypadala jinak, než když s ním tehdy paní Clausenová naložila tak, jak s ním naložila (stalo se tak na stejné židli, na které teď Patrick seděl, zatímco si prohlížel stěny místnosti).

Ale ovšem! Tím, co zmizelo, byly snímky Zajacových slavných pacientů. Nahradily je dětské kresby. Přesněji, obrázky nakreslené jedním dítětem - všechny byly Rudyho dílem. Některé z nich Patrickovi připomínaly vzdušné zámky, na jiných se potápěla veliká loď; mladý umělec bezpochyby viděl film Titanic. (Rudy i dr. Zajac jej zhlédli hned dvakrát, ale při milostné scéně v automobilu musel chlapec zavřít oči.)

Pokud jde o mladou ženu zachycenou na řadě fotek, z nichž každá ji zobrazovala v ještě pokročilejším stupni těhotenství, nepřekvapí, že její drsná sexualita Wallingforda přitahovala. Musela to být Irma, „paní Zajacová", jak se sama představila, když s ní Patrick hovořil po telefonu. To, že čeká dvojčata, se dozvěděl teprve ve chvíli, kdy se zeptal na účel prázdných rámečků, které visely vždy ve dvojicích asi na šesti různých místech kanceláře. „Ty jsou pro dvojčata, až se narodí," prozradil mu Zajac pyšně. Nikdo u Schatzmana, Gingeleskieho, Mengerinka, Zajace & spol. chirurgovi dvojčata nezáviděl, jen pitomec Mengerink prohlásil, že dvojčata jsou trestem za to, že Zajac šoustá s Irmou dvakrát častěji, než by -

aspoň podle Mengerinka - „bylo normální“. Schatzman se k dvojčatům nevyjadřoval vůbec, protože byl nejen v penzi, ale taky po smrti. A Gingeleskie (ten, který ještě žil) mezitím přestal závidět Zajacovi a s ještě větší vervou se zaměřil na mladšího kolegu, kterého dr. Zajac přivedl do týmu. Nathan Blaustein, absolvent Harvardu, býval Zajacovým nejlepším studentem v oboru klinické chirurgie. Dr. Zajac mladému Blausteinovi ani v nejmenším nezáviděl; uznával, že po technické stránce je mladík schopnější - „medicínský génius“, říkal o něm. Když se dozvěděl o desetiletém chlapci z New Hampshiru, kterému sněhová fréza uřízla palec, trval na tom, že jej musí operovat Blaustein. Palec vypadal hrozně a ke všemu byl nerovnoměrně promrzlý. Chlapcovu otci trvalo skoro hodinu, než jej v hromadě sněhu našel, a další dvě hodiny zabrala rodině cesta autem do Bostonu. Operace přesto dopadla dobře a Zajac už přemlouval kolegy, aby se Blausteinovo jméno objevilo na firemní tabulce a na hlavičkovém papíře - Mengerink nad takovou žádostí soptil a Schatzman i Gingeleskie (ten mrtvý) se určitě obraceli v hrobě. Pokud šlo o další ambice dr. Zajace v oboru transplantací končetin, přenechal všechnu práci Blausteinovi (už dřív se přece nechal slyšet, že podobné zákroky budou brzy něčím běžným) a prohlašoval, že se spokojí s rolí řadového člena týmu. Operace měl napříště vést Blaustein, který teď byl nejlepším chirurgem na klinice. Dr. Nicholas M. Zajac necítil závist ani zášť. Stal se z něj šťastný a vyrovnaný muž, což nečekal nikdo, dokonce ani on sám.

Už od té doby, co musel Wallingfordovi amputovat ruku Otty Clausena, se omezoval na výzkum v oblasti protetických pomůcek, které navrhoval a konstruoval na kuchyňském stole při zpěvu ptáků. Patrick Wallingford byl ideálním pokusným králíkem a ochotně předváděl kteroukoli novou protézu ve večerních zprávách, přestože sám ji běžně nosit odmítal. Podobná publicita přicházela chirurgovi vhod. Jedna z protéz, jež vyvinul - nazývala se Zajac, jak jinak -, se už vyráběla v Německu a Japonsku. (Přestože byl německý výrobek o něco málo dražší, oba modely se vyvážely do celého světa.) Po úspěchu Zajace mohl dr. Zajac omezit svůj chirurgický úvazek na polovinu. Stále přednášel na lékařské fakultě, ale měl teď víc času na vynalézání a taky na Rudyho a Irmu (a brzy i na dvojčata). „Měl byste mít děti,“ doporučil Patricku Wallingfordovi, když zhasl světla v pracovně a oba muži se ve tmě srazili. „Děti vám změní život.“

Wallingford se mu zdráhavě svěřil, jak hodně stojí o to, aby se mezi ním a Ottou juniorem vytvořilo pouto. Nemohl by mu dr. Zajac poradit způsob, jak se nejlépe sblížit s malým dítětem, které člověk ke všemu nevidá moc často?

„Ctěte mu nahlas,“ odpověděl dr. Zajac. „Tomu se nic nevyrovná. Začněte Myšákem Stuartem Littlem a pak zkuste Charlottinu síť.“

„Ty knihy znám!“ zvolal Patrick. „Stuarta Littlea jsem miloval a vzpomínám si, jak moje matka při předčítání Charlottiny sítě plakala.“

„Lidé, které Charlottinu síť nerozpláče, by měli podstoupit lobotomii,“ podotkl Zajac. „Kolik je malému Ottovi?“ „Osm měsíců,“ odpověděl Wallingford.

„Ale jděte, to sotva leze,“ konstatoval dr. Zajac. „Počkejte s tím, až mu bude šest nebo sedm; myslím šest nebo sedm let. V osmi nebo v devíti si už může číst Myšáka i Charlotta sám, ale dokud bude menší, bude vás rád poslouchat.“

„Šest nebo sedm let,“ opakoval Patrick. Jak jen dokáže čekat tak dlouho?

Zajac zamkl kancelář a spolu s Patrickem dojeli výtahem do přízemí. Chirurg se nabídl, že pacienta zaveze do hotelu Charles, protože to má po cestě, a Wallingford vděčně souhlasil. V autě si pustili rádio a slavný televizní moderátor se konečně dozvěděl, že se pohřešuje Kennedyho letadlo.

V tu dobu už to pro nikoho s výjimkou Wallingforda nebyla novinka. John Fitzgerald Kennedy junior s manželkou a švagrovou zmizeli v moři a pravděpodobně zahynuli. Letoun pilotoval mladý Kennedy, poměrně čerstvý držitel pilotního průkazu. Padla zmínka o tom, že nad ostrovem Martha's Vineyard se předchozího večera držela mlha. V moři se našly štítky od zavazadel; později se najdou i zavazadla a nakonec trosky stroje.

„Bylo by lepší, kdyby se našla i těla,“ podotkl Zajac. „Jinak nebude konec spekulacím.“

Wallingford se obával, že spekulace vzniknou, ať už se těla najdou, nebo ne. Potrvají nejmíň týden. Na příští týden si Patrick málem vzal dovolenou; teď litoval, že to neudělal doopravdy. (Nakonec si ji naplánoval na podzim, pokud možno na dobu, kdy budou Green Bay Packers hrát některý zápas na

domácím stadionu Lambeau Field.)

Do hotelu Charles se vracel s pocitý odsouzení. Dobře věděl, co nového přinese dalších sedm dnů, a že to ve skutečnosti nic nového nebude. Právě tohle Patrick na své práci nejvíc nenáviděl, a teď se toho měl účastnit.

Ta žena u snídaně hovořila o kanálu slz, ale Wallingfordova televize neměla monopol na záměrné rozdmýchávání truchlivých emocí veřejnosti. Přehnaný důraz na smrt a umírání se stal ve všech televizích tak obvyklým jevem jako zprávy o špatném počasí; zpravodajství těžilo jen ze smrti a rozmarů podnebí. Bez ohledu na to, zda se těla najdou a jak dlouho to bude trvat, bez ohledu na „nutnost šlápnout na brzdu“, o níž budou hovořit nesčetní novináři, nikdy nikdo na brzdu nešlápně. Šílenství neustane, dokud na obrazovkách znovu neprožijeme každý okamžik ze života Kennedyových za posledních iks let.

Nejodpornější na tom všem nebyla skutečnost, že se média nabourají Kennedyům do soukromí. Patrick spatřoval kořen zla v něčem jiném: tady končila žurnalistika a začínalo recyklované melodrama.

Pokoj v hotelu Charles byl tichý a studený jako hrobka. Patrick ležel v posteli; nechtěl pouštět televizi, dokud si nepromyslí nejhorší možné varianty dalšího vývoje. Myslel na Carolinu, starší sestru JFK juniora. Vždycky ji obdivoval za to, že si dokáže držet novináře od těla. Letní dům v Bridgehamptonu, který si pronajímal, ležel nedaleko Sagaponacku, kde trávila léto s manželem a dětmi Caroline Kennedyová-Schlossbergová. Vynikala prostou, ale elegantní krásou a Patrick věřil, že důstojnost neztratí ani teď, když se ocitne pod novinářským drobnohledem.

Zůstával dál v hotelovém pokoji, ale bylo mu tak špatně, že ani nedokázal zapnout televizi. Když se vrátí do New Yorku, bude nucen odpovědět na vzkazy nahrané na záznamníku, a co horšího, zvedat trvale vyzvánějící telefon. Pokud zůstane v hotelu Charles, pustí si nakonec televizor, třebaže předem ví, co uvidí: kolegy-žurnalisty, ty samozvané arbitry morálky; všichni se budou tvářit velmi seriózně a hovořit tak, jako by to mysleli vážně. Teď už určitě vzali Hyannisport útokem. V pozadí záběru bude živý plot, ta obligátní barikáda z ptačího zobu. A za plotem budou ze zářivě bílého domu vidět jen okna v patře.

(Budou to okna ložnice, v níž někdo zatáhl závěsy.) Reportér či reportérka stojící v popředí bude budit zdání, jako by ho (nebo ji) sem pozvali sami majitelé.

Experti budou rozebírat důvody, proč malé letadlo zmizelo z obrazovky radaru, a zazní věcné komentáře na téma možného pilotova selhání. Spousta Patrickových kolegů si nenechá ujít příležitost a přijde s tvrzením, že mladý Kennedy často chyboval v úsudku. Nakonec zpochybní úsudek všech Kennedyových. Jistě se začne přetřásat otázka „dědičné roztěkanosti“ mužských členů rodiny. A mnohem později, řekněme koncem příštího týdne, se některý z těchž novinářů nechá slyšet, že už toho všeho bylo dost. Pak začnou všichni křičet, aby se o neštěstí přestalo psát a mluvit. Tak to chodilo pokaždé.

Wallingford přemýšlel, jak dlouho potrvá, než se někdo z newyorské redakce zeptá Mary na místo jeho pobytu. Možná se jej pokusí kontaktovat i samotná Mary. Řekl jí přece, že chce navštívit lékaře. A v době okolo transplantace se chirurgovo jméno objevovalo ve zprávách. Jak tak ležel v chladném pokoji neschopen pohybu, připadlo mu zvláštní, že mu zatím do hotelu nezavolal žádný kolega z televize. Zřejmě i Mary byla přes víkend nedosažitelná.

V náhlém hnutí mysli popadl telefon a vyť ukal číslo letního bytu v Bridgehamptonu. Ozval se mu hysterický ženský hlas. Byla to Crystal Pitneyová, jak se od svatby jmenovala. Na její dívčí příjmení z dob, kdy s ní ještě spal, si Patrick nedokázal vzpomenout. Věděl jen tolik, že na jejich milování bylo něco zvláštního, jenže už nevěděl co.

„Patrick Wallingford lady není!“ zařvala Crystal místo obvyklého haló. „A nikdo neví, kde je!“

V pozadí slyšel televizi. Dobře známé rádoby seriózní žvanění bylo občas přehlušeno hlasy Wallingfordových kolegů z redakce zpráv.

„Haló!“ křikla Crystal Pitneyová do sluchátka. Wallingford zatím neřekl ani slovo. „Co seš zač? Uchyl?“ vyptávala se Crystal. „Slyším jeho dech! Ukáží se tím, že funí!“ oznámila vzápětí ostatním ženám.

Ano, vzpomněl si Wallingford. Když se s ní miloval, Crystal jej varovala: prý trpí zvláštní poruchou dýchání. Když se jí nedostává dechu a odkyslíčí se jí mozek, začne mít vidiny a trochu se jí zatemní rozum. Bylo to řečeno dost mírně. Crystal ztratila dech velmi rychle. Než se Wallingford nadál, kousla ho do nosu a popálila mu záda lampou, která stála na nočním stolku.

Patrick se nikdy nesetkal s jejím manželem, panem Pitneyem, ale obdivoval jeho vnitřní sílu. (Posuzováno podle ostatních žen z newyorské zpravodajské redakce byli Pitneyovi svoji už dlouho.)

„Ty úchyle!“ zaječela Crystal. „Mít tě po ruce, ukousnu ti ksicht!“

Patrick o tom nepochyboval; raději zavěsil dřív, než jí došel dech. Okamžitě si oblékl plavky a župan a vyrazil k bazénu, kam mu nikdo nemohl volat.

Kromě něj byla v bazénu jediná osoba - žena, která bez ustání plavala tam a zase zpátky. S černou koupací čepicí na hlavě připomínala lachtana. Trhanými tempy rukou a limity nohou čeřila vodní hladinu. Pro Patricka byla ztělesněním bezmyšlenkovité urputnosti hračky na klíček. Sdílet s ní bazén se mu nechtělo, a tak se uchýlil do horké lázně, kde mohl být sám. Nezapnul vířivé trysky, dával přednost klidné vodě. Postupně si zvykl na teplotu koupele, ale když konečně našel pohodlnou polohu, při které napůl seděl a napůl se vznášel, vylezla trénující žena z bazénu, nastavila časový spínač trysek a vlezla si za Patrickem do vířivé lázně.

Radostnější část středního věku už měla za sebou. Wallingford přelétl očima její neatraktivní tělo a zdvořile se odvrátil.

Žena se ponořila do vířící vody, takže jí vyčnívala jen ramena a horní polovina hrudi - byla tak prosta vši marnivosti, až to člověka odzbrojovalo. Pak si stáhla koupací čepici a prohrábla si připlácnuté vlasy. Teprve teď ji Patrick poznal. Šlo o tutéž ženu, která ho u snídani nazvala mrchožroutem a s planoucím zrakem jej udýchaně pronásledovala až k výtahům. Nedokázala zakrýt úlek, jenž nebyl o nic menší než Patrickův.

Promluvila jako první: „To je ale trapas.“ Její hlas nezněl tak tvrdě, jako když jej ráno napadla.

„Nehodlám se vám stavět na odpor,“ ujistil ji Patrick. „Jdu si zaplavat. Mám radši bazén než vířivou koupel.“ Vzepřel se pravou dlaní o stupínek na dně a stoupl si. Pahýl levého předloktí se vynořil z vln jako čerstvá mokvající rána. Skoro to vypadalo, jako by mu ruku ukouslo nějaké zvíře ukryté pod hladinou bazénku. Jízva po amputaci v horké vodě zrudla.

Zena vstala současně s ním. Mokré plavky jí nepřidávaly na kráse - měla povadlá prsa a pod nimi vystupovalo mírně vyboulené břicho. „Vydržte minutku,“ požádala jej. „Chci vám něco vysvětlit.“

„Nemusíte se omlouvat,“ odpověděl Patrick. „Myslím si v podstatě to co vy, jen jsem nechápal souvislosti. Nepřijel jsem do Bostonu kvůli zmizelému letadlu s mladým Kennedym. Když jsme spolu ráno mluvili, ještě jsem nic nevěděl. Byl jsem navštívit lékaře, kvůli ruce.“ Bezděčně zvedl pahýl, o kterém stále mluvil jako o ruce, ale zase jej rychle spustil k boku, kde se zanořil do horké vody; došlo mu totiž, že chybějící rukou nepředložené ukazuje přímo na její ochablá ňadra.

Žena jej uchopila oběma rukama za zápěstí a stáhla jej s sebou zpět do teplé vířivé lázně. Seděli vedle sebe na ponořeném stupínku a ona jej svírala pár centimetrů nad místem, kde ruka končila. Pevnější stisk měl jenom lev. Patrickovi se znovu zdálo, jako by se jí špičkou levého prostředníku a ukazováku dotýkal na podbřišku, přestože dobře věděl, že prsty dávno nemá.

„Prosím vás, vyslechněte mě,“ zopakovala žena a přitáhla si zmrzačenou končetinu do klína. Když koncem předloktí zavadil o vybouleninku jejího břicha, ucítil palčivé bodnutí. Pak spočinul levým loktem na ženině pravém stehně.

„Dobrá,“ podvolil se, místo aby ji pravou rukou popadl zezadu za krk a strčil jí hlavu pod vodu. Pokud ji nechtěl utopit v horké lázni, nezbývalo mu mnoho možností.

„Byla jsem dvakrát vdaná, poprvé jako velmi mladá dívka,“ dala se žena do vyprávění. Přitom jej fixovala pohledem jasných a vzrušených očí stejně pevně, jako jej držela. „Oba manžely jsem ztratila. První se se mnou rozvedl, druhý zemřel. A oba jsem doopravdy milovala.“

Proboha, pomyslel si Wallingford, copak má každá žena v jistém věku v zásobě podobný příběh jako Evelyn Arbuthnotová? Nahlas řekl: „To je mi líto,“ ale z toho, jak mu stiskla ruku, pochopil, že si nepřeje být přerušována.

„Mám dvě dcery, z prvního manželství,“ pokračovala žena. „Když byly malé i když pak dospívaly, nemohla jsem klidně spát. Byla jsem si jistá, že se jim přihodí něco strašného, že o ně přijdu, nebo aspoň o jednu z nich. V jednom kuse jsem se bála.“

Znělo to věrohodně. (Wallingford si nemohl pomoci, ale každá historka mu zpočátku zněla věrohodně.) „Nakonec zůstaly naživu," řekla žena tak, jako by to u dětí bylo něco neobvyklého. „Ted' jsou obě vdané a mají vlastní děti. Mám čtyři vnoučata: tři holky a jednoho kluka. Ničí mě, že s nimi nejsem častěji, ale kdykoli je vidím, začnu se o ně bát. Znovu mě přepadne strach. A nemůžu klidně spát."

Patrick cítil, jak z míst, kde míval levou ruku, vystřeluje neexistující bolest, ale žena mezitím poněkud povolila sevření. Patrickovi bylo navíc příjemné - aniž tento pocit blíže rozebíral - když mu tak dychtivě tiskla ruku v klíně a když jí pahýlem ohmatával vystouplé bříško.

„Ted' jsem v jiném stavu," oznámila mu. Předloktí nezareagovalo. „V jednapadesáti! To bych neměla. Přijela jsem do Bostonu na potrat, lékař mi ho doporučil. Ale ráno jsem z hotelu zatelefonovala na kliniku. Lhala jsem jim. Tvrdila jsem, že se mi pokazilo auto a že se musím přeobjednat. Pozvali si mě na příští sobotu, ode dneška za týden. Získala jsem čas na přemýšlení."

„Mluvila jste o tom s dcerami?" zeptal se Wallingford. Opět mu lví silou sevřela ruku.

„Přesvědčovaly by mě, abych si dítě nechala," odpověděla žena s novou prudkostí. „Nabízely by se, že je vychovají spolu s vlastními dětmi. Jenže ono by bylo pořád moje. Nemohla bych je nemilovat, nemohla bych se do toho nemíchat. Ten strach je silnější než já. Víte, dětská úmrtnost... ne, to bych nesnesla."

„Volba je jen na vás," připomněl jí Patrick. „Ať se rozhodnete jakkoli, jsem si jistý, že to bude správné rozhodnutí." Žena se tak jistě netvářila.

Wallingforda napadlo, kdo asi může být otcem. Snad ho prozradilo chvění v levém předloktí; jeho spolence je musela ucítit, anebo mu četla myšlenky.

„Otec o ničem neví. Už se nestýkáme. Byl to jen kolega."

Patrick nikdy neslyšel, aby někdo vyslovil slovo kolega s takovým opovržením.

„Nechci dcerám říkat, že jsem těhotná, protože nechci, aby věděly o mém sexuálním životě," přiznala. „A to je zároveň důvod, proč se pořád nemůžu rozhodnout. Myslím, že nemám právo jít na potrat jenom proto, že chci utajit podrobnosti svého intimního života. To není moc dobrý důvod."

„Je to váš důvod. Kdo má právo soudit, jestli je dobrý nebo ne? Volba leží na vás," zopakoval

Wallingford. „Nikdo nemůže ani nesmí rozhodovat za vás."

„Tím jste mě moc neuklidnil," konstatovala žena. „Byla jsem rozhodnutá pro interrupci, dokud jsem vás nepotkala u snídaně. Nechápu, co se ve mně zlomilo."

Wallingford tušil hned od začátku, že to nakonec bude jeho vina. Co nejopatrněji se pokusil vyprostit ruku z jejího sevření, ale žena ho nehodlala tak snadno propustit.

„Nevím, co to do mne vjelo, že jsem s vámi mluvila takovým tónem. V životě jsem nikomu nic podobného neřekla," pokračovala žena. „Nemůžu vás činit osobně zodpovědným za to, co dělají média, nebo spíš za to, co si myslím, že dělají. Ale byla jsem příliš rozrušená zprávou o smrti mladého Johna Kennedyho, a ještě víc svou prvotní reakcí. Víte, co mě napadlo, když jsem uslyšela, že se pohřešuje jeho letadlo?"

Patrick zavrtěl hlavou. „Ne." V horké vodě se mu začínalo potit čelo a perličky potu vyrazily i na chrápy jeho spolence.

„Byla jsem ráda, že už nežije jeho matka... že nemusí prožívat něco takového. Litovala jsem Johna, ale současně jsem se radovala, že ona už je po smrti. Není to přílišné?"

„Úplně vás chápu," přitakal Wallingford. „Vždyť i vy jste matka..." Pocítil nutkání ji pod vodou poplácat po koleně - bylo upřímné, bez sexuálního podtextu. Ale protože nutkání postupovalo jeho levicí, neměl ji čím poplácat, jen nechtěně vytrhl pahýl ruky z jejího sevření. A znovu ucítil neviditelné mravence.

Na to, že byla jednapadesátiletou těhotnou ženou, matkou dvou dcer a babičkou čtyř vnoučat, se Wallingfordova spolence s tímto mimoděčným gestem vyrovnala velmi dobře. Znovu si nevzrušeně přitáhla zmrzačenou paži a Patrick jí ke svému značnému údivu opět položil pahýl do klína. Žena jej bez výčitek sevřela jako vzácnou relikvii, kterou si nechala uklouznout jen na krátký okamžik.

„Omlouvám se, že jsem vás veřejně napadla." Znělo to upřímně. „Bylo to tak nečekané. Nejsem ve své kůži." A stiskla předloktí tak silně, až Wallingford pocítil neskutečnou bolest v amputovaném levém palci. Zamrkal. „Jemináčku, vás to bolelo!" vykřikla žena a pustila ho. „A to jsem se vás ještě ani nezeptala, co vám řekl lékař!"

„Jsem v pořádku," ujistil ji. „Jde o to, že když mi přišli novou ruku, došlo k regeneraci nervů. A ty nervy

fungují dál. Doktor říká, že za to může můj milostný život - nebo jenom stres." „Váš milostný život," zopakovala žena bezvýrazně, jako by se o takovém tématu zdráhala hovořit. Ani Wallingford netoužil po podobné debatě. Pak se žena zničehonic zeptala: „Proč jste ještě tady?"

Patrick si myslel, že ji zajímá, proč je ještě pořád ve vířivém bazénku, a už se chystal odpovědět, že je to jen proto, že ho v něm drží ona. Potom mu došlo, že se jej ptá, proč se ještě nevrátil do New Yorku. A když ne do New Yorku, proč nevyrazil do Hyannisportu nebo na Martha's Vineyard?

Wallingford by jí nerad věšel na nos, že se záměrně snaží oddálit návrat ke své pochybné profesi („pochybné" s ohledem na cirkus kolem Kennedyových, k němuž brzy přispěje svým dílem); nicméně to nakonec přiznal, i když neochotně, a nakonec jí řekl

i to, že se právě chystal vyrazit na Harvard Square pro pár knížek, které mu doporučil jeho lékař. Chtěl nad nimi strávit zbytek víkendu.

„Ale bál jsem se, že mě tam někdo pozná a řekne mi něco ve stejném duchu, jako jste mi řekla vy u snídaně. Ne že bych si to nezasloužil," dodal ještě.

„Jemináčku," uklouzlo ženě znovu, „povězte mi, jak se ty knížky jmenují, a já vám je obstarám. Mě nikdo nepozná."

„Jste hrozně laskavá, ale..."

„Prosím vás, dovolte mi, abych vám je přinesla! Budu se pak cítit líp!" Nervózně se zasmála a odhrnula si mokré vlasy z čela.

Wallingford jí stydlivě nadiktoval názvy.

„Říkáte, že vám je doporučil lékař? Máte děti?"

„Znám jednoho malého chlapce, kterého považuju málem za syna; chtěl bych, aby byl něco jako můj syn," vysvětloval Patrick. „Zatím je příliš malý, než abych mu mohl číst Myšáka Stuarta Littlea nebo Charlottinu síť. Chci ty knihy proto, abych si dokázal představit, jaké to bude, až mu z nich za pár let budu předčítat."

„Je to sotva pár týdnů, co jsme Charlottinu síť četli s vnukem," řekla žena. „Brečela jsem nad ní - brečím nad ní pokaždé."

„Už si moc nevzpomínám, o čem ta kniha je, ale vím, že matka nad ní taky plakala," přiznal Wallingford.

„Jmenuju se Sarah Williamsová." Když se představovala a podávala mu ruku, hlas se jí proti všem zvyklostem zachvěl.

Patrick jí rukou potřásl; jejich dlaně se setkaly ve zpěněné a bublající lázni. Právě v lom okamžiku přestaly trysky tryskat a voda v bazénku byla náhle čirá a klidná. Trochu je to vyděsilo: bylo to příliš čitelné znamení. Sarah Williamsová se nervózně zasmála, vstala a vylezla ven.

Wallingfordovi se líbilo, jak si ženy vystupující z bazénu automaticky zajedou palcem do nohavičky spodního dílu plavek a potáhnou si jej níž.

Když se Sarah postavila, měla skoro ploché břicho - rýsovalo se jen zcela nepatrně. Patrick se rozpomenul na těhotenství paní Clausenové. Ze srovnání mu vycházelo, že Sarah Williamsová může být nanejvýš ve druhém nebo třetím měsíci. Kdyby mu sama neřekla, že čeká dítě, nebyl by to poznal. Tu malou vybouleninu tam mohla mít i předtím.

„Přinesu vám ty knihy na pokoj," slíbila, když se balila do ručníku. „Jaké máte číslo?"

Řekl jí ho a byl rád, že má důvod zůstat v Bostonu o něco déle. Zatímco čekal, až se objeví Sarah s dětskými knížkami, musel se rozhodnout, zda se vrátí do New Yorku už večer, nebo až v neděli ráno. Třeba ho Mary ještě nevystopovala - v tom případě by získal další čas k dobru. A snad v sobě nalezne dostatek síly vzdorovat pokušení zapnout televizi, aspoň do doby, než bude Sarah zpátky. Radši by měli sledovat zprávy společně. Oba se shodovali v názoru, že média budou o neštěstí informovat naprosto nesnesitelným způsobem. Spatné programy by člověk neměl sledovat o samotě, což neplatí jen pro Super Bowl.

Avšak jakmile se vrátil do hotelového pokoje, veškerá vůle byla ta tam. Svlékl si mokré plavky, ale nechal si župan - přitom si všiml, že mu na displeji hotelového telefonu bliká přijatá zpráva - pak sáhl do zásuvky, do níž předtím uklidil dálkové ovládání, a zapnul televizor.

Prošel všechny kanály, až narazil na nonstop zpravodajství své televize. Mohl se přesvědčit, že to, co

předvídal, se stalo skutkem (titulek hlásal: Tribeca, dům Johna F. Kennedyho mladšího). Viděl prostě železné dveře mansardy v North Moore číslo 20, kterou si John před časem koupil. Rezidence Kennedyových, jež stála přes ulici proti starému skladišti, se mezitím proměnila ve svatyni. Sousedé JFK juniora - a patrně i zcela cizí lidé, kteří se za sousedy vydávali - zde zanechali svíčky a květiny; zvlášť perverzně vypadala jakási narozeninová blahopřání. Patrick upřímně litoval mladý pár i sestru paní Kennedyové, kteří s největší pravděpodobností zahynuli, ale současně se mu hnusili všichni, kdo se teď v Tribecce oddávali masovým orgiím iluzorního žalu. Právě díky těmto lidem bylo možno páchat nejhorší televizní zvěrstva. Wallingfordovi se nad celým zpravodajstvím zvedal žaludek, ale zároveň dobře chápal všechny důvody, jež k němu vedly. Pro média existovaly jen dvě možnosti, jak se chovat ke slavným osobnostem: buď je zbožňovat, anebo cupovat. A protože zármutek je nejvyšší formou zbožňování, byla smrt slavné osobnosti požehnáním. Mrtví měli navíc tu výhodu, že je média mohla uctívat a současně cupovat. Co víc si přát?

Wallingford vypnul televizi a vrátil dálkové ovládání do zásuvky; brzy si televizního prostředí i celého cirkusu užije na vlastní kůži. Zavolal hotelovou ústřednu, aby si vyzvedl avizovanou zprávu -k jeho úlevě se jej pouze dotazovali z recepce, jak dlouho se zdrží.

Řekl jim, že odcestuje až ráno, a uvelebil se na posteli. V pokoji bylo pološero. (Závěsy zůstaly zatažené od předchozí noci. Pokojské si sem netroufaly vstoupit, protože Patrick nechal zvenčí na klíce visačku prosím nerušit.) Ležel a čekal, až se objeví spřízněná duše Sarah Williamsová a přinese úžasné knihy, které E. B. White napsal pro děti a pro ty z dospělých, které znudil život.

Wallingford byl televizní komentátor v ilegalitě. Ve chvíli, kdy se začal odvíjet příběh se zmizelým letadlem, byl úmyslně nedosažitelný. Co si pomyslí šéfové o reportérovi, který se po takovém sólokapru nevrhne střemhlav? Wallingford se po něm nevrhal, dokonce před ním uhýbal - reportér uhýbal před svou prací! Za něco takového by ho každá normální televize vyhodila.

A neuhýbal Patrick Wallingford ještě před něčím? Neskrýval se před tím, co Evelyn Arbuthnotová trochu přezíravě nazývala „jeho životem“?

Měl by už konečně chápat, že budoucí věci si lze představit, jen když člověk spí nebo je zamilovaný. Při prvním setkání s paní Clausenovou by ho nikdy nenapadlo, že by s ní mohl spojit svou budoucnost; poté, co se do ní zamiloval, pro něj byla budoucnost bez paní Clausenové nemyslitelná.

U Sarah Williamsově netoužil po sexu, třebaže jí teď jedinou rukou něžně hladil ochablá řadra. Ani Sarah nemyslela na milování. Snad jej chtěla jen mateřsky hýčkat, když její vlastní dcery žily tak daleko a samy měly děti. Anebo - což bylo pravděpodobnější - vycítila, že Patrick potřebuje mateřskou péči, a kromě výčitek, že zanedbává vnoučata, ji hryzalo svědomí kvůli předchozímu veřejnému výstupu.

Ke všemu byla v jiném stavu a měla pocit, že by nedokázala znovu čelit přízraku dětské úmrtnosti. A taky nechtěla, aby se dospělé dcery dozvěděly, že ještě žije aktivním sexuálním životem.

Podle toho, co řekla Wallingfordovi, byla docentkou anglického jazyka. Patrick jí ochotně věřil, zvlášť když mu jasným, živým hlasem začala předčítat - nejdřív z Myšáka Stuarta Littlea a pak z Charlottiny sítě, „protože v tomto pořadí obě knihy vznikly“.

Sarah ležela na levém boku, s hlavou na Patrickově polštáři. Jediným zdrojem světla v zatemněné místnosti byla lampa na nočním stolku. Přestože byl bílý den, měli zatažené všechny závěsy.

Docentka Williamsová předčítala Stuarta Littlea místo oběda. Hlad neměli. Svlečený Wallingford ležel vedle ní, tiskl hrud' k jejím zadům, stehny se dotýkal jejích hýždí a pravou rukou ji střídavě držel za jedno a za druhé řadro. Mezi jejich těly, kde jej oba mohli cítit, byl vmáčkнутý pahýl Patrickovy levice.

Patricka tlačil do břicha, jeho partnerku do křížové oblasti zad.

Závěr Myšáka Stuarta Littlea uspokojí spíš dospělé než děti, pomyslel si Wallingford; děti očekávají jiné konce.

Sarah namítla, že je to závěr „mladistvý“, prosycený „optimismem mladých lidí na prahu dospělosti“.

To z ní promluvila docentka angličtiny. Patrick by přirovnal poslední stránky Stuarta Littlea k druhému začátku. Člověk z něj má pocit, že na myšáka, který se právě vydává na cesty, čekají nová dobrodružství.

„Je to knížka pro kluky,“ řekla Sarah. Ale myším by se líbila taky, pomyslel si Patrick. Ani jeden z nich neměl chuť na sex; přesto by se byli milovali, kdyby někdo vyvinul iniciativu. Avšak Wallingford byl

radši, když mu Sarah předčítala jako malému chlapci, a Sarah Williamsová se (protentokrát) vžila spíše do role matky než milenky. A kromě toho, kolik dospělých se může chlubit, že se za bílého dne v zatemněném hotelovém pokoji svlékli a s cizím člověkem si v posteli nahlas četli z knížek E. B. Whitea? Dokonce i Wallingford by ochotně připustil, že se mu líbí originalnost takové situace. Rozhodně to bylo originálnější než pohlavní styk.

„Pokračuj, prosím," požádal paní Williamsovou tónem, jaký by docela dobře mohl zaznít i při milování. „Čti dál. Když začneš předčítat Charlottinu síť, dočtu ji. Přečtu ti konec."

Sarah se v posteli slabě zavrtila, takže ji Patrickův penis zašimral zezadu na stehnech. Současně jí po zadku přešel pahýl levého předloktí. Snad na chvíli zauvažovala, který úd je který, nehledě na jejich velikost, ale podobné myšlenky by je nakonec dovedly k veskrze neoriginálnímu počínání.

Mary zatelefonovala právě při scéně, v níž Charlotta (pavouk) připravuje Wilbura (prase) na svou brzkou smrt.

„A vůbec, co je vlastně život?" zeptala se Charlotta. „Narodíme se, chvíli žijeme a umřeme. Nemůžeš se divit, že život pavouka je tak zamotaný, když v jednom kuse chytáme a žereme mouchy."

V tu chvíli zazvonil telefon. Wallingford jen silněji stiskl ňadro paní Williamsové. Na Sarah bylo znát, jak ji zazvonění rozladilo: popadla sluchátko a ostře se zeptala: „Kdo volá?"

„Jaképak ,kdo volá'? Kdo jste vy?" zaječela Mary do telefonu. Mluvila tak hlasitě, že ji slyšel i Patrick. Zaúpěl.

„Řekni, že jsi moje matka," pošeptal své společnici do ucha. (Na okamžik se zastyděl; uvědomil si, že když tuto výmluvu použil naposledy, matka ještě žila.)

„Jsem matka Patricka Wallingforda, drahoušku," řekla Sarah Williamsová do sluchátka. „A kdo jste vy?" Při důvěrně známém oslovení drahoušku si Wallingford znovu vzpomněl na Evelyn Arbuthnotovou. Mary zavěsila.

Paní Williamsová pokračovala v předčítání předposlední kapitoly Charlottiny sítě, která končí větou: „Nikdo u ní nebyl, když umřela."

Vzlykající Sarah podala knížku Patrickovi, který slíbil, že dočte poslední kapitolu o vepříkovi Wilburovi:

„A tak se Wilbur vrátil domů, ke své milované hromádce hnoje..." Wallingford tlumočil děj tak nevzrušeně, jako by četl zprávy. (Ovšem že to bylo lepší než zprávy, ale to je jiná věc.)

Když dočetl, oba usnuli a spali až do setmění. Patrick pak v polospánku zhasil lampu na nočním stolku, takže se setmělo i v pokoji. Ležel bez hnutí. Sarah Williamsová jej objímala a tiskla se mu ňadry k lopatkám. Její pevné, ale měkké břicho vyplňovalo křivku Wallingfordových beder a kříže. Jednou rukou ho objímala kolem pasu, ve druhé mu svírala penis - o něco silněji, než by mu bylo příjemné. Přesto se mu podařilo usnout.

Snad by tak prospali celou noc. Anebo se mohli probudit těsně před svítáním a divoce se pomilovat v pološeru - snad i proto, že oba dobře věděli, že se vidí naposled. Ale na tom, co by bylo, kdyby, vůbec nezáleží, protože mezitím se znovu rozdmčel telefon.

Tentokrát jej zvedl Wallingford. Věděl, kdo volá. I ve spánku ten telefonát očekával. Kdysi dávno seznámil Mary s dobou a okolnostmi úmrtí své matky. Překvapilo jej, jak dlouho jí trvalo, než si na to vzpomněla.

„Tvoje matka už nežije! Je mrtvá! Sám jsi mi to řekl! Zemřela, když jsi byl ještě na škole." „Je to tak, Mary."

„Ty tam někoho máš!" vzlykala Mary. Sarah to přirozeně zaslechla.

„Ano, Mary," odpověděl Wallingford. Nepokládal za nutné jí vysvětlovat, že ženou, kterou miluje, není Sarah Williamsová. Mary už ho pronásledovala příliš dlouho.

„To je zase ta mladá dáma?" zeptala se Sarah. Zvuk jejího hlasu stačil k tomu, aby Mary znovu vybuchla, bez ohledu na to, zda rozuměla tomu, co Sarah říká.

„Podle hlasu je dost stará na to, aby vážně mohla být tvojí matkou!" vriskala Mary. „Mary, prosím tě..."

„Ten robertek Fred tě shání, Pate. Všichni tě shánějí! Nemůžeš si jen tak odjet na víkend a nikomu nenechat ani telefon! Nemůžeš být nedosažitelný! Chceš si vykoledovat padáka?"

V tu chvíli Wallingforda poprvé napadlo, že by to mohl zkusit. Ten nápad náhle zářil ve tmě hotelového pokoje tak jasně jako digitální budík na nočním stolku.

„Víš snad, co se stalo, ne?“ zeptala se Mary. „Anebo sis kvůli samému šoustání zapomněl pustit zprávy?“ „Nešoustal jsem, Mary.“ Patrick si uvědomoval, že je to provokativní tvrzení. Mary byla koneckonců novinářka. To, že celý víkend souložil v hotelovém pokoji s nějakou ženskou, byl velmi pravděpodobný závěr, a Mary - jako většina novinářů - uměla k takovým závěrům docházet velmi rychle. „Snad nečekáš, že ti budu věřit?“ utrousila. „Už mi začíná být fuk, jestli mi věříš, Mary.“ „Poslyš, ten čurák Fred...“ „Vyříd' mu, prosím, že se vrátím v pondělí.“ „Ty si vážně koleduješ o vyhazov!“ odsekla Mary a i tentokrát zavěsila jako první.

Wallingford se nad tím nápadem znovu zamyslel. Nechápal, proč má pocit, že ta myšlenka září ve tmě jako maják.

„Nepochlubil ses, že jsi ženatý nebo něco na ten způsob,“ ozvala se Sarah Williamsová. Poznal, že už neleží v posteli. Slyšel její hlas, ale viděl jen matně, jak se v tmavém pokoji obléká. „Nejsem ženatý ani nic na ten způsob,“ odpověděl. „Takže máš jen příliš žárlivou přítelkyni.“ „Není to moje přítelkyně. Nikdy jsem s ní nespál. Náš vztah je trochu jiný,“ prohlásil Wallingford.

„A to ti mám věřit?“ zeptala se Sarah. (Novináři nejsou jediní, kdo dělá unáhlené závěry.)

„Bylo to s tebou prima,“ řekl Patrick ve snaze změnit téma. Myslel to upřímně, ale slyšel, jak si povzddechla. I potmě poznal, že mu nevěří.

„Jestli se nakonec rozhodnu pro potrat, snad bys mohl být tak laskav a doprovodit mě,“ navrhla Sarah Williamsová. „V tom případě bychom se tady sešli přesně za týden.“ Snad mu chtěla dopřát čas na rozmyšlenou, ale Wallingford už počítal, s jakou pravděpodobností ho někdo pozná: LOVEC LVŮ PROVÁZEL NEZNÁMOU ŽENU NA POTRATOVOU KLINIKU - tak nějak by vypadaly titulky. „Připadá mi hrozné, že bych tam měla jít sama, ale chápu, že to nebude nijak radostný výlet,“ pokračovala Sarah.

„To víš, že tě doprovodím,“ slíbil jí, ale ona jasně postřehla zaváhání v jeho hlase. „Když si to budeš přát...“ Vzápětí trpce litoval vyznění svých slov. Samozřejmě že si to přála! Copak jej o to neprosila?

„Docela určitě, můžeš se mnou počítat,“ dodal, ale všechno tím ještě zhoršil.

„Ne, nech to být. Vždyť mě ani neznáš.“ „Chci s tebou jít,“ lhal Patrick, jenže Sarah už to nezajímalo.

„Neřekl jsi mi, že jsi zamilovaný do nějaké ženy,“ vyčetla mu. „Záleží na tom? Ona mě stejně nemiluje.“ Wallingford věděl, že ani tomuhle Sarah Williamsová neuvěří.

Byla už oblečená a Patrickovi se zdálo, že nemůže ve tmě najít dveře. Rozsvítil tedy lampu na nočním stolku; světlo jej na okamžik oslepilo, ale i tak zahlédl, jak Sarah odvrací tvář do stínu. Opustila pokoj, aniž na něj pohlédla. Znovu zhasl a zůstal ležet nahý v posteli. Ve tmě dál světélkovala myšlenka na vyhazov.

Wallingford věděl, že Sarah Williamsová nebyla vyvedena z míry jen Maryiným telefonátem. Někdy je snazší svěřit se s neintimnějšími věcmi cizímu člověku - tak to koneckonců před časem udělal i Patrick. A Sarah jej celý den mateřsky hýčkala. Doprovodit ji na potrat bylo to nejmenší, co pro ni mohl udělat. Co na tom, kdyby ho někdo poznal? Interrupce jsou legální a Patrick věřil, že je to tak správné. Litoval vlastní nerozhodnosti. Když telefonoval na recepci a objednával si ranní buzení, požádal, aby ho spojili s pokojem paní Williamsově. Číslo neznal. Chtěl ji pozvat na pozdní večeři. V některém podniku na Harvard Square budou mít jistě otevřeno, vždyť je sobota večer. Wallingford chtěl paní Williamsovou přemluvit, aby mu dovolila jít s ní na interrupci, a měl pocit, že u večeře to půjde snáz.

Ale z recepce mu sdělili, že žádná Sarah Williamsová v hotelu nebydlí.

„To musela před chvílí odcestovat,“ řekl Patrick. Slyšel nezřetelné klapání klávesnice - někdo pátral v počítači. Wallingforda napadlo, že v novém století bude tento zvuk pravděpodobně tím posledním, co člověk před smrtí uslyší.

„Je mi líto, pane,“ oznámila mu telefonistka, „žádná Sarah Williamsová u nás nikdy nebydlela.“

Wallingforda to příliš nepřekvapilo. Později se telefonicky dotázal přímo na univerzitu, na katedře anglistiky; ani tentokrát nebyl překvapen, když se dozvěděl, že tam osoba tohoto jména neučí. Snad uměla hovořit o Stuartovi Littleovi jazykem vysokoškolské pedagožky a možná opravdu přednášela na univerzitě, rozhodně se však nejmenovala Sarah Williamsová.

Ať už její jméno znělo jakkoli, musela si myslet, že s ní chce Patrick někoho podvést, případně že se v jeho životě vyskytuje jiná žena, která se může cítit ukřivděná, a takové pomyšlení ji vyvádělo z klidu.

Možná že i ona sama někoho podváděla, nebo někdo podváděl ji. Ta věc s potratem vypadala věrohodně, stejně jako obavy o dcery a vnoučata. Patrick vycítil z jejího hlasu jediné zaváhání - to když se mu představovala.

Ranilo ho, kam až to dotáhl: slušné ženy před ním chránily své inkognito. Nikdy dřív se neviděl v tak špatném světle.

Když ještě míval obě ruce, občas taky experimentoval s inkognitem, zvlášť když měl co do činění se ženami, kterým muži raději neodhalují vlastní totožnost. Avšak po střetnutí se lvem už nemohl předstírat, že není Patrick Wallingford, tím méně se vydávat za Paula O'Neilla. Žádný přičetný člověk by mu neuvěřil.

Udělal tu chybu, že si pustil televizi, aby nezůstal s podobnými myšlenkami sám. Jistý politický komentátor, o němž Wallingford vždycky tvrdil, že má všechny vlastnosti intelektuálně předdimenzovaného generála po bitvě, právě spekoval na téma „co by bylo, kdyby“ na pozadí příšerně zestručněného životopisu Johna F. Kennedyho juniora. Rádoby seriózní hlubokomyslnost úvah dobře korespondovala s nesmyslností základní teze, podle níž by JFK mladší udělal nejlíp, kdyby se nepodvolil matčinu naléhání a stal se filmovým hercem. (Komentátor chtěl zřejmě naznačit, že jako herec by se nemohl zabít v letadle.) To, že Johnova matka nechtěla, aby se dal k filmu, byla pravda, ale jinak se komentátor dopouštěl neuvěřitelných nehorázností. Ze všech nepodložených spekulací vynikalo obzvláštní stupiditou tvrzení, že nejjistější a nejkratší cesta do Bílého domu by bývala vedla přes losangeleská filmová studia. Bylo dvojnásob hloupé, protože za prvé říkalo, že mladý Kennedy měl jít ve šlépějích Ronalda Reagana, a za druhé se tvářilo, jako by JFK junior netoužil po ničem jiném než po prezidentském úřadě.

Patrick dal přednost společnosti vlastních strašidel před těmi televizními a vypnul přijímač. Ze tmy před ním se vynořila nová, ale přesto důvěrně známá myšlenka na dobrovolný vyhazov. Jiné nové zjištění, totiž že se stal mužem, před nímž si ženy chrání své inkognito, v něm vyvolávalo třesavku. A vedlo ke třetí z nových myšlenek: co kdyby konečně přestal vzdorovat a vyspal se s Mary? Ta by se aspoň nesnažila zůstat nepoznána.

A tak ve tmě světélkovaly tři nové myšlenky a odváděly Patricka od hloubání nad samotou jednapadesátileté ženy, která nechce jít na potrat, ale děsí se mít dítě. Ovšem do její interrupce ani Patrickovi, ani nikomu jinému nic nebylo. Byla to čistě její věc.

Třeba není vůbec těhotná, jen má trochu vystouplý žaludek. A možná se baví tím, že tráví víkendy po hotelích s cizími muži a všechno ostatní jen předstírá.

Patrick o předstírání leccos věděl; celý život něco předstíral.

„Dobrou noc, Doris. Dobrou noc, Otíku,“ zašeptal do tmy hotelového pokoje. Tohle říkal pokaždé, když chtěl mít jistotu, že aspoň něco myslí upřímně.

10

Wallingford

si koleduje o vyhazov

Amerika za sebou měla necelý týden bujarého zármutku, když Wallingford zahájil nepříliš úspěšné přípravy na improvizovaný víkendový pobyt v chatě na břehu wisconsinského jezera, u Doris a malého Otty. Ještě předtím musel moderovat večerní relaci vysílanou v pátek, přesně týden poté, co se zřítilo jednomotorové letadlo pilotované Kennedym, a pak už hodlal vyrazit na sever. První spoj z New Yorku, na který vázal let do Green Bay, však startoval až v sobotu ráno. Do Green Bay bylo velmi špatné spojení.

Relace vysílaná naživo ve čtvrtek večer dopadla katastrofálně. Zpravodajové a komentátoři už nemohli k případu říct nic nového. Důkazem toho byl Wallingfordův rozhovor s všeobecně přehlíženou kritičkou (tak přehlíženou, že ji přehlížela i Evelyn Arbutnotová). Kritička kdysi napsala knihu o Kennedyových, v níž vylíčila všechny mužské členy rodiny jako mizogyny. Proto pokládala za přirozené, že mladý Kennedy zabil v letadle dvě ženy.

Patrick naléhal, aby se interview vyškrtlo ze scénáře, ale Fred byl přesvědčen, že feministická kritička

hovoří jménem mnoha dalších žen. Soudě z drsných reakcí Patrickových kolegyň, za ženské osazenstvo newyorské redakce zpráv rozhodně nemluvila. A Wallingford, který byl při rozhovorech vždy neochvějně zdvořilý, měl tentokrát co dělat, aby se udržel.

Feministická kritička neustále žvanila o „osudném rozhodnutí“ mladého Kennedyho, jako by život a smrt byly totéž co román. „Vzlétli pozdě, stmívalo se, byla mlha, letěli přes vodu a John-John nebyl moc zkušený pilot.“

To všechno se dávno ví, myslel si Patrick a na pohledné tváři mu hrál utkvělý, pochybovačný úsměv. Nebyl nadšen ani z toho, že ta arogantní dáma používá pro zesnulého přezdívku „John-John“.

„Stal se obětí mužské ješitnosti, kennedyovského syndromu,“ pojmenovala to. „Je zcela evidentní, že John-John trpěl chronicky zvýšenou hladinou testosteronu. Stejně jako ti ostatní.“

„Ti ostatní...?“ podivil se Wallingford.

„Dobře víte, koho myslím,“ odsekla kritička. „Muže z jeho rodiny, z otcovy strany.“

Patrick se zadíval na nápovědu na monitoru, aby si osvěžil, co má říkat. Následující otázky měly připravit půdu pro ještě pochybnější tvrzení o „vině“ šéfu firmy Morgan Stanley, v níž pracovala Kennedyho švagrová Lauren Bessetteová. To, že „onoho osudného pátku“, řečeno s feministickou kritičkou, musela zůstat tak dlouho v práci, byl prý další důvod zřícení letadla.

Jedna z otázek se na nápovědním zařízení objevila v úplném znění, slovo za slovem. Patrick proti tomu protestoval už na redakční poradě. Většinou se to nedělalo a pokaždé to bylo spíš na škodu. Pokud má projev moderátora vypadat spontánně, nemůže se každé slovo číst z monitoru.

Jenže kritičku doprovázel jakýsi publicista a tomu lezl Fred z neznámých důvodů do zadku. Publicista trval na tom, aby Wallingford přečetl otázku přesně tak, jak byla napsána. Kritička se v dalších větách chystala očernit firmu Morgan Stanley a Wallingford jí k tomu měl s předstíranou bezelstností dopomoci. Místo toho řekl: „Vůbec mi nepřipadá zcela evidentní, že by John Fitzgerald Kennedy junior trpěl chronicky zvýšenou hladinou testosteronu. Nejste samozřejmě první, od koho to slyším, ale já jsem ho osobně neznal - a vy taky ne. Zcela evidentní ovšem je, že už jsme toho kolem jeho smrti namluvili tolik, až jsme celé téma dokonale zabili. Měli bychom se chovat trochu důstojněji-Už toho nechme. Je nejvyšší čas věnovat se něčemu jinému.“

Ani nečekal, až napadená žena odpoví. Pořad měl trvat ještě minutu, ale režie měla v záloze dlouhý sestřih nejružnějších záběrů. Wallingford urychleně ukončil celý rozhovor a jako každý večer se rozloučil slovy: „Dobrou noc, Doris. Dobrou noc, Otíku.“ Pak přišel na řadu nezbytný sestřih. Záběry šly po sobě trochu nelogicky, ale na tom nezáleželo.

Diváci čtyřicetihodinového zpravodajského kanálu, už tak dost zmožení žalem, mohli posté sledovat truchlivý maratón: záběry pořízené ruční kamerou z paluby kolébající se lodi (krátký detail těl vynášených na palubu), zcela zbytečný pohled na kostel svatého Thomase Mora, symbolický pohřební obřad na moři (když už ne skutečný pohřeb). Čas mezitím vypršel a na posledním záběru se objevila Jackie Kennedyová v roli matky s malým Johnem v náruči. Ruce měla spojené za zády novorozence a její palec byl třikrát větší než Johnovo miniaturní ucho. Účes na hlavě první dámy by už dnes nebyl moderní, ale lesk perel z módy nevyšel a typického úsměvu na jejích rtech se čas rovněž nedotkl. Vypadá tak mladě, pomyslel si Wallingford. (Však taky mladá byla - záběry pocházely z roku 1961!)

Maskérka právě Patrickovi utírala líčidlo, když přiběhl Fred. Byl to starší pán a užíval trochu staromódní výrazy.

„To bylo nefér, Pate,“ utrousil a ani nepočkal na Wallingfordovu odpověď.

Moderátor měl svaté právo říkat, co uzná za vhodné - text nápovědy nebyl ničím posvátným. Freda tedy nakrklo ještě něco jiného. Patrickovi stále nedocházelo, že pro jeho kolegy-žurnalisty je posvátný už sám mumraj kolem Kennedyho. Skutečnost, že neměl chuť se na něm podílet, dávala šéfům na srozuměnou, že ztratil zájem o novinářskou profesi.

„Že jste jim to ale předved,“ pochválila ho maskérka. „Je fajn, že to konečně někdo řek.“

Byla to ta dívka, kterou podezíral, že na něj bere - už se vrátila z dovolené. Sladkost žvýkáci gumy se mísila s parfémem. Její blízkost a tělesný pach připomněly Patrickovi směs vůní a žár středoškolských tanečních zábav. Tak vzrušený nebyl od posledního setkání s Doris Clausenovou.

Maskérčino kouzlo jej zastihlo zcela nepřipraveného - náhle po ní bezvýhradně zatoužil. Ale dopadlo to

tak, že odjel domů s Mary. Šli přímo k ní, ani se nezdržovali večeří.

„Tomu říkám překvapení!“ poznamenala Mary, když odmykala první ze dvou zámků na dveřích. Okna malého bytu poskytovala částečný výhled na East River. Wallingford odhadoval, že jsou někde na Východní dvaapadesáté ulici, ale jistý si tím nebyl. Navíc ho nezajímala Maryina adresa, ale Mary. Doufal, že si někde přečte její příjmení; cítil by se trochu líp, kdyby si je pamatoval. Do poštovní schránky se Mary nepodívala a žádný stoh dopisů v bytě neležel, dokonce ani na neuklizeném stole. Mary čile pobíhala sem a tam, zatahovala závěsy a ztlumovala světla. Čalouněný nábytek v obývací místnosti měl kašmírový vzor, místnost působila klaustrofobickým dojmem a všude se válely majitelčiny svršky. V dvoupokojovém bytečku nebylo místo na skříň a ona si zřejmě velmi ráda nakupovala šatstvo. Oblečením přetékala i ložnice. Wallingfordovi neušel květovaný přehoz na posteli: byl příliš holčičí a k Mary se nehodil. Ozdobná rotující lampa na toaletním stolku se zásuvkami zřejmě pocházela z dob studií, stejně jako přerostlý fikus zabírající většinu malé kuchyňky. Nepřítomnost fotografií svědčila o tom, že si po rozvodu dosud nepřestěhovala všechny věci.

Mary mu dovolila, aby použil koupelnu. Pak na něj zavolala z ložnice přes zavřené dveře, snad aby nepochyboval o neochvějnosti jejích úmyslů: „Marná sláva, Pate, umíš si to načasovat. Zrovna mám ovulaci!“

Odpověděl jí neartikulovaně, protože si právě rozmazával ukazovákem, pastu po zubech; byla to samozřejmě Maryina pasta. Přitom otevřel koupelnovou skříňku a snažil se najít nějaký medikament, na němž lékárník zanechal štítek s jejím příjmením, ale žádný nenašel. Bylo vůbec možné, aby čerstvě rozvedená Newyorčanka nebrala žádné prášky?

Maryina krása byla vždycky tak trochu umělá; Patrick si vybavoval pleť bez jediné poskvrny, od přírody blondáté vlasy, oblečení, jež bylo střizlivé a zároveň sexy, i dokonalé drobné zoubky. Dokonce i její milé chování by vyhlíželo uměle, kdyby se ještě uměla chovat mile. (Přesnější by bylo hovořit o někdejším milém chování.) Ale že by nebrala prášky? Třeba si je ještě nepřestěhovala, stejně jako fotky.

Mary zatím rozestlala. Vypadalo to, jako by postel připravila neviditelná pokojská. Dveře do koupelny, v níž zůstalo rozsvíceno, nechala otevřené; jinak v ložnici svítila jen rotující lampa a vrhala na strop tančící růžové pablesky. Patrickovi to za daných okolností připomínalo hemžení primitivních organismů symbolizujících Maryinu touhu otěhotnět.

Mary mu v náhlém hnutí mysli pokládala za nutné sdělit, že vyhodila všechny prášky. „Je to pár měsíců,“ upřesnila. Teď už nic nebere. „Dokonce ani při bolestivé menstruaci.“ Ještě dodala, že jen co počne, hodlá nechat i pití a cigaret.

Wallingford jí jen taktak stihl připomenout, že miluje jinou ženu.

„Já vím, na tom nesejde,“ odpověděla Mary. Přistupovala k milování tak cílevědomě, že jí Wallingford rychle podlehl. Přesto se zdaleka necítil tak opojně, jako když si jej tehdy osedlala paní Clausenová. Nic k Mary necítil a ona byla zamilovaná jen do představy, jaké to bude, až se jí narodí dítě. Snad bylo na čase, aby se stali přáteli.

O Wallingfordově morálním zmatku svědčí nejlépe to, že mu ani nedošlo, jak snadno sklouzl do starých kolejí zvyku. Kdyby byl poslechl nenadálý hlas touhy a pokusil se dostat do postele žvýkající maskérku, byl by to návrat k pouhému nezřízenému životu. Ale když šel s Mary, prostě se jen podvolil. Chtěla jeho dítě, tak proč by jí je neudělal?

Uklidnilo ho, když na jejím těle našel něco, co nepůsobilo uměle - chomáček blondátého chmýří v dolní oblasti kříže. Políbil ji na to místo, než se odtáhla a usnula. Spala na zádech, trochu chrápala a zvednuté nohy měla opřené o cosi, v čem Wallingford rozpoznal kašmírové polštáře z pohovky v obývacím pokoji. (Stejně jako paní Clausenová si i ona chtěla být jistá, že gravitace vykoná své.)

Patrick nespál. Jen ležel, naslouchal dopravnímu hluku na Franklin D. Roosevelt Drive a v duchu si opakoval, co poví Doris Clausenové. Chtěl si ji vzít a stát se Ottovi skutečným otcem. Zároveň by se jí rád svěřil, že vykonal „pro jednu známou“ stejnou službu jako před časem pro ni. Hodlal taktně dodat, že mu Maryino otěhotňování vůbec nepůsobilo požitků. Potom by dal Mary jasně najevo, že ačkoli chce její dítě vidat, plánuje společný život s paní Clausenovou a Otíkem. (Jen blázen mohl věřit, že takové uspořádání bude fungovat.)

Copak si Wallingford vážně myslel, že Doris na něco podobného přistoupí? Paní Clausenová a malý

Otto by nikdy neopustili Wisconsin a on zase nepatřil k lidem schopným pěstovat vztah na dálku - pokud byl vůbec schopen pěstovat nějaký vztah.

Otázkou zůstávalo i to, zda prozradit paní Clausenové, že si koleduje o padáka. Tuhle část přiznání zatím neměl nacvičenou, a ani se o to příliš nesnažil. Měl vážné obavy, že navzdory Fredovým hrozbám je pro svou dezinformační televizi nepostradatelný. A co se týkalo nesmělé vzpoury ze čtvrtečního večera, všechno vyřeší schůzka s jedním nebo dvěma producenty; nějaký bezpáteřný hlavoun bude chvíli chrlit kydy o tom, že „pravidla platí pro každého“, nebo bude láteřit nad Wallingfordovým „nedostatkem smyslu pro týmovou práci“. Ale nikdy ho nevyhodí za to, že se odchýlil od textu na monitoru. Nevyhodí, dokud bude mít takovou sledovanost, jakou má.

Patrick správně předvídal - a detailní průzkum sledovanosti vedený minutu po minutě to potvrdil -, že po jeho výrocích zájem diváků stoupl, ba přímo strmě vylétl vzhůru. Veřejnost se plně podepisovala pod jeho výzvu „už toho nechme“, stejně jako to děvče z maskérny (stačilo, aby si na ni Patrick v Maryině posteli vzpomněl, a ztuhl mu na kost). Wallingfordova poznámka na adresu sebe samého a kolegů-žurnalistů - „měli bychom se chovat trochu důstojněji... je nejvyšší čas věnovat se něčemu jinému“ - tála do živého. Místo aby si vykoledoval vyhazov, dosáhl Patrick Wallingford vrcholu popularity. Když se za úsvitu ozvalo oplzlé houkání lodi na East River (nejspíš vlekla člun s odpadky), ještě pořád mu stál. Patrick ležel na zádech v ložnici vymalované narůžovo; byla to stejná barva, jakou měla jizva po amputovaném zápěstí. Stojící pyj nadzvedával příkrývky. Patrick nikdy nepochopil, jak je možné, že ženy takovou věc okamžitě poznají; cítil, jak Mary odkopla polštáře. Pak už ji jen držel za boky a ona se na něm pohupovala sem a tam. Zatímco dováděli, do ložnice se vkrádalo denní světlo a ohavná růžová začala blednout.

„Ted' ti předvedu, co je to chronicky zvýšená hladina testosteronu,“ pošeptala mu těsně předtím, než vyvrcholil. Nevadilo mu, že jí páchne z úst - vždyť byli přáteli. Šlo jim jen o pohlavní styk, upřímný a přirozený jako potřesení ruky. Přehrada, která mezi nimi tak dlouho existovala, náhle padla. Sex už je nedělil, přestal zatěžovat jejich vztahy.

Mary neměla v bytě nic k jídlu. Nikdy si sama nevařila a ani tam nesnídala. Taky podotkla, že se ted', když čeká dítě, bude muset poohlédnout po něčem větším.

„Vím, že jsem v tom,“ švitořila. „Cítím to.“ „Je to docela možné,“ odušil Patrick.

Chvíli se mlátili polštáři a honili se nazi po bytě, dokud Wallingford v kašmírovém zmatku obývacího pokoje nenarazil holenní kostí do skleněné desky nesmyslného konferenčního stolku. Pak se šli společně vysprchovat. Zatímco se - tělo na tělo -mydlili a navzájem proplétali, spálil si Patrick ruku o kohoutek s horkou vodou.

Následovala dlouhá procházka do bistra, které měli oba v oblíbě - nacházelo se na Madison Avenue, někde kolem Šedesáté nebo Sedmdesáté ulice. Celou cestu museli překřikovat pouliční ruch. Pokřikovali po sobě, ještě když vcházeli dovnitř, jako lidé, kteří si byli zaplavat a ted' si neuvědomují, že mají uši plné vody.

„Škoda že se vlastně vůbec nemilujeme,“ pronesla Mary trochu moc nahlas. „Tobě by nemuselo pukat srdce někde ve Wisconsinu a já bych neměla tvoje dítě jen pro sebe.“

Zdalo se, že lidé snídající v bistro o její pravdě pochybují, ale Wallingford bláhově přikývl. Pak Mary seznámil s tím, co hodlá říct Doris Clausenové. Mary se zamračila. Pasáž o tom, že se Patrick snaží docílit vyhazovu, jí připadala neupřímná. (Co si myslí o jiné pasáži, v níž se nejprve přiznával, že zplodil s Mary dítě, aby vzápětí vyznal Doris Clausenové nehynoucí lásku, to Patrickovi neřekla.)

„Podívej,“ prohlásila, „kolik času ti zbývá do vypršení smlouvy? Osmnáct měsíců. Když tě ted' vyhodí, budou se snažit usmlouvat, co se dá. Nakonec se budeš muset spokojit s ročním odstupným. Jenže tobě může trvat déle než rok, než si najdeš práci ve Wisconsinu - myslím takovou práci, která by se ti líbila.“ Ted' se zase zamračil Patrick. Opravdu měl před sebou rovných osmnáct měsíců, ale odkud to věděla Mary?

„Kromě toho,“ pokračovala, „tě šéfové těžko vyhodí, dokud děláš moderátora. Nemohou přiznat, že člověk, který sedí v moderátorském křesle, není absolutní jednička.“

V tu chvíli Wallingforda poprvé napadlo, že by i Mary mohla toužit po tom, čemu říkala moderátorské křeslo. V minulosti ji podceňoval. Dámy z newyorské redakce nebyly žádné „mouchy, snězte si mě“ a

Patrick měl už dřív pocit, že Mary nemají rády.

Připisoval to tomu, že je z nich nejmladší, nejhezčí, nejchytřejší a podle všeho i nejmilejší, a nedošlo mu, že by mohla být i nejtěžší a nejméně milá.

„Chápu," přikývl, ačkoli skoro nic nechápal. „Pokračuj."

„Na tvém místě," pokračovala Mary, „bych požádala o novou smlouvu. O tříletou... ne, o pětiletou. Ale řekni jim, že už nechceš dělat moderátora. Řekni, že chceš pracovat v terénu a budeš si vybírat. Budeš dělat jenom to, co budeš chtít."

„To se mám dát dobrovolně degradovat?" podivil se Wallingford. „Tohle má být cesta k vyhazovu?"

„Počkej, nech mě domluvit!" V bistru je poslouchali všichni, kdo byli na doslech. „Uděláš jenom to, že začneš odmítat úkoly, které ti přidělí. Budeš moc vybíravý."

„Vybíravý," zopakoval Patrick. „Aha."

„Pak přijde nějaká bomba - něčí infarkt, přírodní katastrofa, teroristický útok a s nimi patřičná vlna žalu. Posloucháš mě, Pate?"

Poslouchal ji. A docházelo mu, odkud se vzaly některé nabubřelé věty na monitoru nápovědy - zdaleka nebyly jen Fredovým dílem. Wallingford ještě nikdy neviděl Mary v ostrém dopoledním světle; i modř jejích očí jako by se vyjasnila.

„Pokračuj, Mary."

„Přijde tragédie!" prohlásila Mary. Všechny šálky s kávou v celém bistru ustrnuly na cestě k ústům nebo tiše stály na podšálkách. „Obrovská bomba - znáš ten druh událostí. Nezbude nám, než tě vyslat přímo na místo - a ty odmítneš."

„A potom mě vyhodí?" zeptal se Wallingford.

„Nic jiného nám nezbude, Pate."

Nedal to najevo, ale dobře postřehl, jak se ze slůvka „oni" stalo zájmeno „my". Zřejmě ji opravdu podcenil.

„Budeš mít opravdu chytré dítě." To konstatování bylo vše, nač se zmohl.

„Ty to nechápeš?" nenechala se přerušit Mary. „Do vypršení nové smlouvy budou zbývat čtyři roky, možná čtyři a půl. A oni tě vyhodí. Budou smlouvat - ale co usmlouvají? Tři roky? Dejme tomu. Takže ti vyplatí tři roční platy a můžeš jít, kam tě srdce táhne... Tedy do Wisconsinu, když to opravdu musí být."

„Nebyla to moje volba," připomněl jí.

Mary ho vzala za ruku. Celou tu dobu si dopřávali vydatnou snídani. Zákazníci uhranuté sledovali, jak se ládují a přitom na sebe vesele pokřikují.

„Přeju ti, abys byl s paní Clausenovou tak šťastný, jak je to jenom možné," řekla Mary vážně. „Byla by blázen, kdyby tě odmítla."

Wallingford vycítil, že to nemyslí zcela upřímně, ale zdržel se komentářů. Napadlo ho, že by neuškodilo strávit odpoledne v kině, ale kamenem úrazu byla volba filmu. Patrick navrhoval Arlington Road. Věděl, že Mary má ráda Jeffa Bridgea. Naneštěstí ji politické thrillery znervózňovaly.

„A co Eyes Wide Shut?" navrhl, a když si všiml, jak podivuhodně nechápavě se tváří, dodal. „To je Kubrickův poslední..."

„Kubrick? Ten zrovna teď umřel, ne?"

„Přesně tak."

„Hned mi bylo podezřelé, jak to všichni chválí."

Fakt chytrá holka, pomyslel si Patrick. Přesto byl přesvědčen, že ji dokáže na film nalákat. „Hraje tam Tom Cruise s Nicole Kidmanovou."

„Jsou to manželé, tím se pro mě diskvalifikují," konstatovala Mary.

Přestávka v konverzaci byla dost náhlá a všichni přítomní, kteří je měli ve výhledu, na ně teď civěli. Částečně proto, že poznali lovce lvů Patricka Wallingforda ve společnosti cizí hezké blondýnky, ale především kvůli tomu, že proud slov, který se z nich celou dobu nezadržitelně linul, tak náhle ustal. Bylo to, jako když člověk pozoruje dva lidi při souloži, a oni toho najednou nechají, ani si nepočkají na orgasmus.

„Co v kině, Pate? Pojďme k tobě. Nikdy jsem nebyla u tebe doma. Půjďme k tobě a ještě si trochu zašoustáme."

Pokud v bistro seděl budoucí spisovatel a sbíral materiál ze života, nemohl si přát lepší inspiraci.

Wallingford se podrobil. „Jak chceš, Mary.“

Vypadalo to, jako by Mary ani nevěděla, kolik pozornosti oba budí. Lidé, kteří se neobjevovali na veřejnosti po Patrickově boku, si často neuvědomovali, že sběratele katastrof pozná opravdu každý, zejména v New Yorku. Teprve když platil účet, všiml si, jak suverénně Mary odráží pohledy ostatních hostů. Venku na chodníku ho dokonce vzala za ruku a řekla: „Nevěřil bys, Pate, jak taková epizoda člověku pozvedne sledovanost.“

Patricka nepřekvapilo, že jí jeho byt připadá hezčí než její vlastní. „Tolik místa pro jednoho člověka?“ podivila se.

„Je to dvoupokoják, stejně jako tvůj,“ hájil se Wallingford. Byla to pravda, až na to, že tady, kolem Východní osmdesáté ulice, se do kuchyně vešel stůl a obývací pokoj mohl sloužit i jako jídelna, kdyby po tom Patrick zatoužil. Ale Mary se nejvíc zamlouvala ložnice, prostorná místnost ve tvaru písmene L. Do kratšího konce by se pohodlně vešla dětská postýlka a všechno příslušenství.

„Dítě by spalo tady,“ podotkla Mary a z postele, v níž ležela, ukázala do kouta, „a mně by pořád zbývalo dost soukromí.“

„Mám tomu rozumět tak, že bys ráda vyměnila svůj byt za můj?“

„Víš... kdybys trávil většinu času ve Wisconsinu... No tak, Pate! V New Yorku potřebuješ jenom tolik místa, abys měl kam složit hlavu. Můj byt by ti úplně stačil!“

Oba byli nazí a Wallingford měl hlavu položenou na jejím plochem, skoro chlapeckém bříšku, ale v jeho gestu bylo víc rezignace než pohlavního vzrušení. Představa, že si „ještě trochu zašoustají“, jak to Mary půvabně nazvala, jej už nevábila. Snažil se nemyslet na to, jak by se mu žilo v jejím hlučném bytě v sousedství Padesáté ulice. Nenáviděl centrum města s jeho věčným ráumusem. Čtvrť, ve které bydlel, ve srovnání s tím připomínala tiché předměstí.

„Na hluk si zvykneš,“ ujistila jej, zatímco mu konejšivě masírovala krk a ramena. Byla to chytrá holka a dovedla číst myšlenky. Wallingford ji objal kolem boků, políbil ji na měkké bříško a představoval si, jaké změny nastanou v tomto těle za šest, za sedm, za osm měsíců. „Musíš uznat, Pate, že tvůj byt je pro dítě mnohem vhodnější,“ pokračovala, zatímco mu zajížděla jazykem do ucha.

Patrick nebyl schopen dlouhodobě plánovat; mohl leda obdivovat Mary za všechny schopnosti, které u ní dostatečně nedoceníl. Měl by se od ní učit, možná by pak dosáhl svého cíle - vysněného života po boku paní Clausenové a Otíka. Jen si nebyl jist, zda je to skutečně jeho cíl. Přepadla jej náhlá nejistota, ztráta sebedůvěry. Co když mu jde ve skutečnosti jen o to vypadnout z televize a z New Yorku?

„Chudák ptáček,“ řekla Mary konejšivě. Něžně mu sevřela penis, ale nedostavila se žádná odezva.

„Určitě je unavený,“ pokračovala. „Jen ať si odpočine. Musí se šetřit do Wisconsinu.“

„Hlavně aby to s tím Wisconsinem vyšlo, Mary. Myslím oba naše plány.“ Mary jej políbila na úd; učinila tak téměř nezúčastněně, asi tak jako tisíce Newyorčanů líbají na tvář své vzdálené příbuzné nebo nepříteli dobré známé.

„Jsi chytrý kluk, Pate. A v podstatě jsi i dobrák, ať si ostatní říkají, co chtějí.“

„Především jsem vyhledávaná genová banka,“ podotkl Wallingford.

Přitom přemýšlel, co se asi večer objeví na obrazovce nápoovědního monitoru, co z toho bude Freddyho dílem a co k textu přidá Mary. Protože to, co říkal Patrick Wallingford před kamerou, napsaly neviditelné ruce mnoha lidí, a on už věděl, že i Mary na tom má svůj nezanedbatelný podíl.

Když bylo jasné, že Wallingford není dalšího milování schopen, Mary navrhla, aby šli do televize o něco dřív než jindy. „Vím, že bys chtěl mít trochu větší vliv na to, co se objeví na monitoru,“ řekla zaobaleně. Později ještě dodala: „Mám takový nápad,“ ale to už seděli v taxíku mířícím do centra.

Uměla si to načasovat. Patrick jí naslouchal, jak hovoří o zatažení brzdy a o tom, že „ta věc s Kennedyovými“ už musí jít k ledu. Pochopil, že Mary má scénář dávno hotový.

Prošli vrátnicí a výtah je vyvezl nahoru k redakci zpráv. V tu chvíli jej Mary jakoby mimochodem pohladila po levém předloktí kousek nad chybějícím zápěstím; bylo to soucitné gesto, jaké si nedovedla odpustit spousta žen. „Na tvém místě, Pate,“ řekla mu důvěrně, „bych si kvůli Fredovi nedělala starosti. Pustila bych ho z hlavy.“

Wallingford si v první chvíli myslel, že všechno vzrušení, které panovalo mezi ženským osazenstvem

redakce, způsobila skutečnost, že se on a Mary dostavili společně. Některá z žen určitě viděla, jak spolu předchozího večera odcházejí, a teď bylo všem všechno jasné. Ve skutečnosti se vzrušený hovor týkal jiné novinky: Fred dostal padáka. Wallingforda nepřekvapilo, že se Mary vůbec netváří šokované. (Na prchavou chvíli se usmála a zmizela na dámské toaletě.)

Co Patricia naopak překvapilo, byla skutečnost, že na něj místo dvou producentů čeká jen jedna producentka a jeden člověk z vedení televize, jistý Wharton. Posledně jmenovaný byl dost mladý, obličej měl jako měsíček a neustále se tvářil, jako by se měl v příštím okamžiku pozvrat. Že by měl Wharton větší vliv, než Wallingford tušil? Další, koho Patrick podcenil? Jeho zdánlivá neškodnost náhle vypadala nebezpečně. Za fádni a nanicovatou maskou mladého muže se mohla skrývat nenápadná schopnost vyhazovat lidi - i takové, jako byl Fred nebo Patrick Wallingford. Whartonův komentář na adresu Wallingfordovy čtvrtetní vzpoury v přímém přenosu a následného Fredova padáka se však omezil pouze na dvě slova („nešťastná záležitost“), třebaže je zopakoval hned dvakrát. Pak nechal Patricia o samotě s producentkou.

Jmenovala se Sabina a vyšvihla se z malých poměrů; před pár lety pracovala v redakci zpráv jako jedna z mnohých. Patrick s ní spal, ale pouze jednou - tehdy byla o hodně mladší a poprvé vdaná.

„Předpokládám, že se za Freda našla dočasná náhrada. Nějaký nový Robertek, abych tak řekl. Nový šéfredaktor se teprve hledá...“ spekuloval Wallingford.

„Na tvém místě bych o dočasné náhradě vůbec nemluvila,“ upozornila ho Sabina. (Patrickovi neušlo, že ráda používá obrat „na tvém místě“, stejně jako Mary.) „Řekla bych, že to jmenování* už dlouho viselo ve vzduchu a není na něm vůbec nic přechodného.“

„Jmenovali tebe, Sabino?“ zeptal se Wallingford. (Nebo snad Whartona? pomyslel si.)

„Ne, paní Shanahanovou.“ Ze Sabinina hlasu byl cítit osten hořkosti.

„Shanahanovou?“ Patrickovi to pořád nedocházelo.

„Ty ji budeš znát jako Mary,“ podotkla Sabina.

Tak takhle se tedy jmenovala! (Patrick to okamžitě znovu zapomněl.) Mary Shanahanová! Že ho to hned nenapadlo.

„Zatím se měj, Pate. Uvidíme se na redakční poradě.“ Víc už Sabina neřekla. Patrick osaměl se svými myšlenkami - ale ne nadlouho.

Když se dostavil na poradu, dámy z redakce zpráv už tam byly, rozrušené a podrážděné jako nervózní podvratáci. Jedna z nich podala Patrickovi přes stůl arch papíru; lépe řečeno mu jej hodila. Patrick měl za to, že se jedná o tiskové prohlášení oznamující událost, o níž už věděl, ale brzy zjistil, co na archu stojí: Mary Shanahanová povýšila na producentku. Proto byla předtím Sabina tak málomluvná. I ona byla producentka, jenže teď - po jmenování Mary Shanahanové - už ne tak významná.

Co se týče Whartona s tváří jako měsíček, ten na poradách mlčel. Patřil k lidem, kteří vše komentují se zpětnou platností: ze zásady chodil s křížkem po funuse. Na redakční rady se dostavoval jen proto, aby se dozvěděl, kdo je zodpovědný za všechno to, co na obrazovce říká Patrick Wallingford. Za těchto okolností bylo dost těžké zjistit, zda je vůbec důležitý, a pokud ano, nakolik je důležitý.

Jako první přišel na přetřes sestřih záběrů pro večerní zprávy. Nebyl mezi nimi jediný, který by už diváci neznali nazpaměť. Vrcholem nevkusy byl pohled na Caroline Kennedyovou-Schlossbergovou pořízený bez jejího vědomí. Jako by to nestačilo, z detailu její tváře udělali v režii ztuhlou „mrtvolku“. Záběr nebyl nijak zvlášť zřetelný, ale vypadalo to, že ji kamera zachytila v okamžiku, kdy se před jejím okem snažila zakrýt syna. Chlapec se právě třefoval míčem do basketbalového koše - zřejmě na příjezdové cestě k letnímu sídlu Schlossbergových v Sagaponacku. Kameraman použil teleobjektiv s velkým přiblížením, což se vždycky pozná podle rozostřených větví v popředí; snad to byly haluzky ptačího zobu. (Někdo zřejmě protáhl objektiv živým plotem.) Chlapec si kamery buď nevšiml, nebo dělal, že ji nevidí. Caroline Kennedyovou-Schlossbergovou zabrala kamera z profilu. Byla pořád důstojná a elegantní, jen tvář měla přepadlou -snad za to mohlo nevyspání nebo rodinná tragédie. Celý její zjev vyvracel chlácholivou frází, že si člověk zvykne na všechno.

„Proč tam cpeme tohle?“ zeptal se Patrick. „To se vážně ani trochu nestydíme?“

„Chtělo by to nějaký komentář, Pate,“ nadhodila Mary Shanahanová.

„Měl bych nápad, Mary. Co kdybych řekl: Jsme Newyorčané. Vždycky jsme se pyšnili pověstí lidí, kteří

nelezou slavným osobnostem do soukromí. Avšak poslední dobou to zřejmě přestává platit.' Co ty na to?"

Nikdo mu neodpověděl. Maryiny ledovcově modré oči byly stejně jiskřivé jako její úsměv. Přítomné ženy se chvěly vzrušením; Patrick se jen divil, že se ještě nepokousaly.

„Anebo něco jiného?" pokračoval. „Co tohle? John F. Kennedy junior byl podle všech svědectví skromný a slušný člověk. Jistě by neškodilo, kdybychom se mu v těchto ohledech aspoň trochu vyrovnali."

Nastalo ticho, které by se dalo označit za zdvořilé, kdyby je nepřerušovaly přehnané povzdechy Patrickových kolegyně.

„Zkusila jsem něco napsat," podotkla Mary skoro plaše. Text už běžel na monitoru. Mary jej musela vytvořit včera nebo předevčírem.

„Jsou dny, a někdy dokonce celé týdny," stálo tam, „kdy se média dostávají do nezáviděníhodné role posílů špatných zpráv."

„Blbost!" ozval se Patrick. „Jaká nezáviděníhodná role? Chrochtáme přitom blahem!"

Mary se zdrženlivě usmívala a přes monitor běžely další řádky. „Raději bychom vás uklidňovali, jak to dovede dobrý přítel, ale tento týden nám nezbylo než přinášet špatné zprávy." Následovala předepsaná pauza.

„Mně se to líbí," prohlásila jedna z přítomných. Wallingford věděl, že před touto poradou se konala jiná, neoficiální. (Před každou poradou se konala jiná porada.) Jistě se na ní dohodly, která z nich pronese větu: „Mně se to líbí."

Jiná kolegyně z redakce pohládila Patricka na obvyklém místě na levém předloktí. „I mně se to líbí. Hlavně to vůbec nezní tak, jako by ses omlouval za to, cos řekl včera večer." Její ruka spočinula na pahýlu o něco déle, než by bylo normální a žádoucí.

„Mimochodem, včerejší sledovanost byla úžasná," podotkl Wharton. Patrick si říkal, že se k němu radši neotočí. Kulatá tvář na druhé straně stolu vypadala jako rozplizlá skvrna. „Včera jsi byl skvělý, Pate," řekla Mary.

Poznámka byla skvěle načasovaná; určité si všechno nazkoušely na cvičné poradě, protože se žádná z přítomných dam ani nezachichotala. Tvářily se vážně jako porota, která dospěla k verdiktu. Wharton byl v místnosti jediný, kdo netušil, že Patrick Wallingford a Mary Shanahanová odešli předchozího večera domů společně; a i kdyby to věděl, bylo by mu to srdečně jedno.

Mary poskytla Patrickovi dostatek času na odpověď - vlastně mu jej poskytli všichni. Každý mlčel a choval se zdvořile. Když bylo jasné, že se odpovědi nedočkají, Mary řekla: „Dobrá, pokud už nikdo nemá dotazy..."

Wallingford si to namířil do maskérny. Při pohledu zpět litoval všeho, co kdy Mary prozradil, s výjimkou jediné věci. Když se tehdy za úsvitu podruhé milovali, svěřil se jí se svou náhlou a nevysvětlitelnou touhou po děvčeti z maskérny. Mary to ostře odsoudila.

„Snad nemyslíš Angie, Pate?"

Patrick nevěděl, jak se maskérka jmenuje. „Myslím tu, co pořád žvýká..."

„To je Angie!" vykřikla Mary. „Ta holka je úplně nemožná!" „Mě vzrušuje. Nedokážu ti říct proč. Možná to bude tou žvýkačkou."

„Možná to bude tím, že jsi věčně nadržенý, Pate." „Možná."

Tím to ovšem neskončilo. Když šli přes celé město do bufetu na Madison Avenue, Mary zčistajasna znovu vyprskla: „Angie! Kristepane, Pate, takové pako! Ta holka ještě bydlí s rodiči. Její fotr dělá policajta v metru nebo kde. V Queensu! Ke všemu je z Queensu!"

„Není to jedno, odkud kdo je?" zeptal se Patrick. Když nad tím tak přemýšlel, připadlo mu zvláštní, že s ním Mary chtěla mít dítě, že zatoužila po jeho bytě, že mu radila, jak se co nejchytřeji nechat vyhodit z práce. Sečteno a podtrženo se svým způsobem (pečlivě vykalkulovaným způsobem) chovala jako dobrá kamarádka. Dokonce mu držela palce i ve wisconsinské záležitosti - pokud si Wallingford všiml, nedávala ani v nejmenším najevo, že by na paní Clausenovou žárlila. A pak ji málem raní mrtvice, jen co se doví, že Patricka vzrušuje maskérka. Proč? Seděl v křesle maskérny a přemýšlel nad erekcčním faktorem. Angie zatím pracovala na vráskách kolem jeho očí a na černých

kruzích pod nimi (dnes byly obzvlášť vydařené). „Jste se myslím moc nevyspal, co?“ zeptala se mezi doteky. Změnila značku žvýkačky; zatímco předchozího večera voněla mátou, dnes to bylo nějaké ovoce.

„Bohužel ne. Zase jedna bezesná noc,“ odpověděl Patrick. „Nemůžete chrápat? V čem je problém?“ zajímala se Angie. Wallingford sraštil čelo: přemýšlel. Jak daleko může zajít? „Nemraďte se. Klídek, klídek!“ instruovala ho Angie, zatímco mu měkkým štětečkem nanášela na čelo pudr v tělové barvě. „Teď je to fajn. Tak co, nekápneme božskou? Proč nespíme?“

Do prdele! pomyslel si Patrick. Jestli ho paní Clausenová odmítne, bude do smrti odkázaný na podobné vztahy. A jestli ke všemu oplodnil svoji novou šéfovou... Ale co, byt si s ní nevymění, k tomuto rozhodnutí dospěl už během redakční porady. Vyjádřili se Doris kladně, má před sebou poslední noc, kterou stráví jako svobodný člověk. Někteří z nás vědí, že když se člověk obrací k monogamnímu životu, může projít obdobím sexuální nevázanosti. Patrick Wallingford na chvíli našel své staré prostopáské já.

„Nemůžu spát, protože na vás myslím,“ prohlásil. Maskérka právě roztáhla prsty, aby palcem a ukazovákem vyhladila brázdy kolem Patrickových úst - říkala jim „smavé vrásky“. Cítil její ztuhlé prsty na kůži, jako by jí náhle odumřela ruka. Angie stála s pokleslou bradou a ústy dokořán.

Byla oblečená do pohodlného svetříku s krátkými rukávy - měl barvu pomerančové zmrzliny - a na řetízku kolem krku se jí houpal masivní pečetní prsten, evidentně mužský a dost těžký na to, aby jí od sebe odděloval nadra. I ta se teď přestala zvedat, protože dívka zadržela dech; všechno se zastavilo. Konečně se znovu rozdýchala - vydala táhlý vzdech, který voněl po žvýkací gumě. Patrick viděl v zrcadle jen sebe, dívčin obličej neměl ve výhledu. Zahlédl leda napjaté svaly na jejím krku a jeden nebo dva prameny uhlově černých vlasů. Skrz oranžový svetřík jí prosvítala ramínka podprsenky a samotný svetřík končil vysoko nad pasem úzké černé sukně. Angie měla olivovou pleť a hebké černé vlasy jí spadaly na ramena.

Bylo jí něco málo přes dvacet a Wallingforda vůbec nepřekvapilo, že ještě stále bydlí u rodičů. V New Yorku to není nic neobvyklého. Pořídit si byt jen pro sebe je příliš nákladné a rodiče jsou přeci jen spolehlivější než zástup spolubydlících.

Patrick si už začínal myslet, že Angie nikdy neodpoví: měkké prsty mu zatím znovu vtíraly líčidlo do pokožky. Konečně se maskérka zhluboka nadechla a zadržela dech, jako by přemýšlela, co odpovědět; následoval dlouhý ovocný výdech. Pak začala intenzivně přežvykovat, rychle dýchala a sladce voněla. Wallingford si znepokojeně uvědomil, že zkoumá jeho tvář a nehledá na ní jen skvrny a vrásky, které je třeba zalíčit.

„To má jako bejt pozvání na rande?“ pošeptala mu. Přitom nespouštěla oči z otevřených dveří. Byli v maskérně sami. Kolegyně, která dělala vlasy, odjela výtahem dolů; teď postávala někde na chodníku a kouřila cigaretu.

„Můžete to tak chápat, Angie,“ odpověděl Wallingford - rovněž šeptem - vzrušené a zadýchané dívce. „Navíc jde o jasný případ sexuálního harašení, pokud toho chcete využít.“

Patrick byl sám se sebou spokojen: objevil cestu k vyhazovu, o jaké se Mary Shanahanové ani nesnilo. Jenže Angie nevěděla, jestli mluví vážně; mladá maskérka se mylně domnívala, že si z ní dělá legraci. Jak Wallingford správně odhadl, byla do něj zamilovaná.

„Ha!“ řekla konečně a obdařila ho rozpustilým úsměvem. Teprve teď zahlédl žvýkačku - byla tmavočervená. (Petrně s příchutí grepu nebo nějakou syntetickou variací na toto ovoce.) V ruce třímala pinzetu a hleděla někam mezi Patrickovy oči. Když se naklonila blíž, zhluboka se nadechl - cítil její parfém, vlasy, žvýkačku. Byla to nádherná směs vůní a trochu připomínala obchodní dům.

V zrcadle viděl prsty své pravé ruky. Dotkl se úzkého pruhu obnažené pokožky mezi sukní a vyhrnutým svetříkem; roztažené prsty přitom rozložil se stejným rozmyslem, jako to činí pianista těsně předtím, než začne hrát. Zaplavil ho hanebný pocit vysloužilého virtuóza, který už dlouho nekoncestroval, ale ještě tak docela nevyšel ze cviku.

V New Yorku by se nenašel jediný právník, který by Angie s rozkoší nezastupoval. Wallingford jen doufal, že mu maskérka nezjizví obličej pinzetou.

Místo toho udělala něco jiného: v okamžiku, kdy se dotkl její horké kůže, nahrbila hřbet a přitiskla se -

lépe řečeno, přitulila se - k jeho ruce. Pinzetou mu přitom vyškubla zbloudilý chloupek rostoucí na kořeni nosu. Pak jej políbila pootevřenými ústy, takže ucítil chuť žvýkačí gumy.

Chtěl říct něco jako: „Kristepane, Angie, měla byste mě žalovat," ale nedokázal od ní odtrhnout ruku. Prsty jí instinktivně zajel pod svetřík a pokračoval vzhůru, až k pásku podprsenky. „Skvělá žvýkačka," poznamenal. Pro jeho staré já nebylo nijak těžké najít vhodná slova. Znovu ho políbila a tentokrát mu silným jazykem rozevřela rty i zuby.

Patricka na okamžik zarazilo, když mu do úst vsunula oslizlý smotek žvýkačky; v první chvíli se polekal, že jí ukousl jazyk. Na podobnou předeheru nebyl zvyklý - nechodil s mnoha ženami, které by žvýkaly. Nahou pokožkou zad se mu třela o dlaň a prsa v měkkém svetříku jej šimrala na hrudi.

Ve dveřích si někdo odkašlal - byla to jedna z žen z redakce zpráv. Patrickovi to přišlo velmi vhod.

Lepší by bylo už jen to, kdyby jej při líbání a osahávání maskérky přistihla přímo Mary Shanahanová, ale i teď si mohl být jistý, že se Mary o všem doví ještě dřív, než Patrick vkročí do studia. „Máš pět minut, Pate," oznámila mu příchozí.

Angie nechala žvýkačku Patrickovi a zastrkovala si svetřík ještě ve chvíli, kdy se její kolegyně, která moderátorům opravovala účesy, vrátila z kuřácké pauzy. Byla to silná černoška, voněla po skořici a hrozkách a předstírala rozladění pokaždé, když zjistila, že Patrickovy vlasy nevyžadují žádnou úpravu. Občas mu na ně stříkla trochu laku nebo mu na hlavu naplácala gel. Tentokrát mu jen přejela rukou po temeni a zase odešla.

„Víte, do čeho dete?" zeptala se Angie. „Mám děsně komplikovanej život," varovala jej. „Fůru trablů, jestli mi rozumíte." „Nerozumím, Angie."

„Jestli máme večer někam vyrazit, musím zrušit něco jinýho. To znamená, že teďka musím zavolat aspoň sto lidem." „Nerad bych, abyste kvůli mně měla potíže, Angie." Dívka se přehrabovala v kabelce.

Wallingford si myslel, že hledá zápisník s telefonními čísly, ale Angie vytáhla jen další žvýkačku. „Tak koukněte," (už zase žvýkala) „chcete, abych s váma dneska večer někam zašla, nebo ne? Žádný potíže mít nebudu, akorát musím prozvonit pár lidí."

„Ano, chci, dneska večer," přikývl Patrick.

Proč taky ne? A proč ne dneska večer? Paní Clausenová nebyla jeho manželka a dosud mu ani nenaznačila, že by mohl v něco doufat. Neměl důvod předpokládat, že si ho někdy vezme; věděl jen tolik, že ji chce požádat o ruku. Za této situace byla trocha sexuální nevázanosti nejen pochopitelná, ale přímo žádoucí. (Přinejmenším z pohledu starého Patricka Wallingforda.)

„Máte v bytě telefon, žejo?" ujistila se Angie. „Radši mně dejte číslo. Nikomu ho neřeknu, leda že bych fakt musela."

Právě psal telefonní číslo na kus papíru, když se ve dveřích objevila stejná žena jako předtím. Dobře si všimla papírku, který putoval z dlaně do dlaně. Čím dál tím líp, pomyslel si Wallingford. „Dvě minuty, Pate," upozornila jej příchozí.

Ve studiu už čekala Mary. Nastavila mu dlaň vystlanou papírovým ubrouskem a omezila se na tři slova: „Vyplivni žvýkačku, debile." Patrick pocítil prudkou radost, když jí podával uslintanou tmavočervenou hmotu.

„Dobrý večer," pozdravil diváky na úvod páteční relace. Byl to formálnější začátek než jindy. Pozdrav „dobrý večer" nebyl ve scénáři, ale Wallingford chtěl, aby vážný tón, který nasadil, zněl co nejpokrytečtěji. Dobře věděl, jak málo upřímně jsou myšleny následující věty. „Jsou dny, a někdy dokonce celé týdny, kdy se média dostávají do nezáviděníhodné role poslů špatných zpráv. Raději bychom vás uklidňovali, jak to dovede dobrý přítel," četl dál, „ale tento týden nám nezbylo než přinášet špatné zprávy."

Slova dopadala jako mokré hadry, přesně tak, jak to Patrick chtěl. Když se na obrazovce objevilo pásmo sestříhaných záběrů a on věděl, že ho kamera nesnímá, pohlédl do režie, ale Mary už tam nebyla a Wharton rovněž odešel. Sestřih se vlekl jako nudná bohoslužba. Člověk nemusel být génius, aby odhadl sledovanost takového programu.

Konečně přišla řada na zcela zbytečný záběr Caroline Kennedyové-Schlossbergové zakrývající vlastním tělem syna před objektivem kamery. Když detail ztuhl, připravil se Patrick k závěrečné větě. Bylo na čase říct obligátní: „Dobrou noc, Doris. Dobrou noc, Otíku," nebo něco stejně dlouhého.

Wallingfordovi nedocházelo, že je paní Clausenové nevěrný -vždyť nebyli svoji. Přesto měl pocit, že by se mohl dopustit zrad na své lásce, kdyby ji a jejího syna pozdravil stejně jako každý jiný večer. Při vzpomínce na to, co dělali předchozí noci s Mary, a v předtuše následující noci strávené s Angie, mu jméno paní Clausenové nechtělo přejít přes rty.

Kromě toho měl dnes večer na srdci něco jiného. Když sestřih konečně skončil, pohlédl zpřímá do kamery a prohlásil: „Doufejme, že je to za námi.“ Věta měla stejný počet slov jako obligátní rozloučení s Doris a Otíkem, ale nemusel při ní dělat pauzu po tečce, nemluvě už o obou čárkách. Místo čtyř vteřin trvala jen tři; Patrick to dobře věděl, protože si ji přesně načasoval.

Závěrečný výrok sice sledovanost nezvýšil, ale večerní zprávy se aspoň dočkaly pochvaly v tisku.

Úvodník listu The New York Times, který ironizoval způsob, jakým televize informovala o okolnostech smrti Johna F. Kennedyho juniora, pochválil Patricka za „tři vteřiny mravní integrity po týdnu plném hnusu“. Ať se snažil sebevíc, byl nenahraditelnější než kdy dřív.

Je jasné, že Mary Shanahanová nebyla v pátek večer k zastizení - a Wharton se Sabinou jakbysmet.

Určitě měli poradu. Při odličování dal Patrick veřejně najevo náklonnost k Angii, a to tak nápadně, že se černá kadeřnice znechuceně vzdálila. Zároveň si dal dobrý pozor, aby spolu odešli teprve poté, co se u výtahů shromáždí malá, ale informací lačná skupinka šuškájících dam z redakce zpráv.

Byla noc strávená s Angie opravdu tím, po čem nejvíc toužil? Mohl si namlouvat, že milostné dobrodružství s dvacetiletou maskérkou je dalším krokem na cestě k lepšímu já? Nebyl to zase ten starý Patrick Wallingford a jeho známé finty? Kolikeroou recidivu špatných sexuálních návyků může člověk prodělat, aniž by jej horší minulost dočista pohltila?

Wallingford si přesto připadal jako nový člověk na správné cestě, ačkoli by tento pocit nedokázal vysvětlit nikomu, dokonce ani sám sobě. Byl mužem, který kráčí za svým cílem a klikatou cestou spěje do Wisconsinu, bez ohledu na objížďku, v níž právě uvízl. A předchozí objížďka z minulé noci?

Řekněme, že v obou případech šlo jen o přípravu na setkání s paní Clausenovou a na pokus dobýt její srdce. Tak si to aspoň Patrick namlouval.

Vzal Angie do restaurace na Třetí avenue, někde mezi Osmdesátou a Devadesátou ulicí. Po večeři hojně zalévané vínem se vydali pěšky k němu domů. Angie trochu vrávorala. Ve svém nadšení mu znovu přepustila žvýkačku: výměna proběhla po dlouhém polibku a souboji jazyků, jen několik vteřin poté, co Patrick odemkl dveře bytu a zase je za sebou zamkl.

Žvýkačka měla novou příchut': byla stříbrná a hodně větrová. Když Patrick vydechl nosem, pálily ho sliznice, a když dýchal pusou, studil jej jazyk. Jen co se Angie odebrala do koupelny, vyplivl žvýkací gumu do dlaně. Zářivě kovový povrch se leskl a pulzoval jako rozlitá rtuť. Stihl ji vyhodit a umýt si ruce v kuchyňském dřezu dřív, než se Angie vynořila z koupelny, zabalená jen do jednoho z jeho ručníků, a padla mu do náruče. Nepotrpěla si na okolky: Patricka čekala náročná noc. Nebyl si jist, zda si stihne zabalit věci na cestu do Wisconsinu.

Aby toho nebylo málo, až do rána telefonovali všemožní lidé a jejich hlasy se linuly z reproduktoru telefonního záznamníku. Patrick by rád ztlumil zvuk, ale Angie chtěla slyšet, kdo volá. Dala Patrickovo číslo různým členům rodiny pro případ, že by ji sháněli kvůli něčemu vážnému. První telefonát měla na svědomí Patrickova nová šéfredaktorka, Mary Shanahanová.

V pozadí bylo slyšet kakofonii hlasů kolegyně z redakce zpráv, které bujaře oslavovaly její povýšení, a kontrastující baryton vrchního nabízející „speciality dne“; teprve potom se ozvala Mary. Wallingford si představoval, jak se hrbí nad mobilem, jako by jej chtěla spolknout, jednu křehkou dlaň si tiskne k uchu a druhou chrání mikrofon. Možná se jí uvolnila kadeř zlatých vlasů a teď zakrývá safírově modré oko. Samozřejmě že ostatní ženy věděly, komu volá, bez ohledu na to, zda jim to prozradila.

„To od tebe bylo ošklivé, Pate," začala Mary.

„To je paní Shanahanová!" zašeptala Angie v panice, jako by ji Mary mohla slyšet.

„Ano, je," odpověděl Patrick rovněž šeptem. Mladá maskérka se na něm nepokojně vrtěla. Bohaté, uhlově černé kadeře jí zakrývaly tvář. Wallingford z ní viděl pouze ucho, ale usoudil (podle vůně), že nová žvýkačka je malinového nebo jahodového původu.

„Neřekl mi ani slovíčko. Ani ‚blahopřeju‘," pokračovala Mary. „Dobrá, s tím bych se vyrovnala, ale s tou hroznou holkou nikdy! Tos udělal jenom proto, abys mě ponížil! Nemám pravdu?"

„Ta hrozná holka mám bejt jako já?“ zeptala se Angie. Mluvila nezřetelně a z hrdla jí vycházelo hluboké vrčení; snad za to mohla žvýkáci guma.

„Ano, ty,“ přitakal Patrick. Nebylo to snadné, protože mu do úst pořád lezly její vlasy.

„Proč paní Shanahanový vadím?“ podivila se Angie. Zdálo se, že je u konce s dechem. Wallingforda obešel přízrak Crystal Pitneyové a mohl jen doufat, že se mylí.

„Včera jsem se s ní vyspal. Možná jsem jí udělal dítě,“ odpověděl Patrick. „Sama to chtěla.“

„Jo tak proto,“ odušila maskérka. „Vím, že jsi tam! Odpověz, ty kreténe!“ kvílela Mary. „Dopr...“ uklouzlo Angie. Zdálo se, že se snaží převalit a dostat Wallingforda na sebe. Už ji zřejmě nebavilo být nahoře.

„Máš si balit kufry do Wisconsinu! Máš odpočívat před cestou!“ křičela Mary. Jedna z kolegyně se ji snažila uklidnit a v pozadí říkal číšník cosi o sezoně lanýžů.

Patrick poznal jeho hlas. Byl to vrchní z italské restaurace na Západní sedmnácté. „Tak co bude s tím Wisconsinem?“ fňukala Mary. „Chtěla jsem strávit víkend u tebe doma, abych si to tam vyzkoušela...“ a dala se do pláče.

„Co má pořád s tím Wisconsinem?“ zahučela Angie. „Hned ráno tam letím,“ přiznal Wallingford. V tom se ze záznamníku ozval jiný hlas; když Mary začala tonout v slzách, převzala mobil jedna z kolegyní. „Seš kurva, Pate,“ pravila. Wallingfordovi vyvstal před očima její obličej uměle zeštíhlený chirurgickou cestou. Právě tahle dáma s ním kdysi vyrazila do Bangkoku; bylo to dávno, tehdy měla buclatější tváře... Tím telefonát skončil.

„Ha!“ zvolala Angie a převalila je oba na bok, do polohy, na kterou Wallingford nebyl zvyklý. Trochu ho to bolelo, ale iniciativu měla v ruku maskérka - vrčení zatím přešlo ve sténání.

Ve chvíli, kdy na záznamníku zapípal druhý hovor, mu Angie zaryla patu do oblasti kříže. I na boku zůstávali pevně spojeni a dívka dál hlasitě úpěla. Do toho se zeptal truchlivý ženský hlas: „Seš tam, holčičko moje? Och Angie, Angelina bella mia! Musíš přestat dělat to, co děláš. Rve mi to srrrrrce!“ „Kristova noho, to je máma...“ začala vysvětlovat Angie, ale zadýchávala se. Sténání přešlo znovu ve vrčení a vrčení ve výkřiky.

Angie si ráda zařve, pomyslel si Wallingford; sousedé si budou myslet, že tu holku vraždím. Měl bych si zabalit na cestu, uvažoval dál, když se Angie prudce převalila na záda. Přestože v ní dál pevně vězel, dívce se bůhvíjak povedlo přehodit mu jednu nohu přes rameno. Rád by ji políbil, ale v cestě mu stálo její koleno.

Dívčina matka na záznamníku vzlykala tak rytmicky, jako by i přístroj spěl k orgasmu. Wallingford ani neslyšel, kdy žena zavěsila; její poslední vzlyky zanikly v dívčině úpění. Takhle by snad nevyváděla ani při porodu, pomyslel si Wallingford bláhově. Ani Johanka z Arku na hranici nemohla ječet pronikavěji. Vtom výkřiky umlkly, jako když utne. Angie ležela vteřinu bez hnutí a pak se začala zmítat v křeči. Její vlasy šlehalý Patricka do tváře, tělo pod ním se vzpínalo a nehty mu rozrývaly záda.

Hm, kromě toho, že vyje, taky škrábe, napadlo Wallingforda. Připomnělo mu to Crystal Pitneyovou z dob, kdy byla o něco mladší a svobodná. Přitiskl obličej k Angiinmu krku, aby mu nevyškrábala oči. Upřímně se děsil další fáze jejího orgasmu; zdálo se, že dívka má nadlidskou sílu. Byla natolik zdatná, že se bez hlesu - dokonce bez jediného vzdechu - vzepjala do oblouku a převalila ho, nejprve na bok a potom na záda. Nějakým zázrakem se jim přitom ani nepřerušilo spojení, jako by to už ani nebylo možné. Byli spolu svázáni navždy, vytvořili nový živočišný druh. Patrick cítil, jak jí buší srdce. Otrásal se jí celý hrudník, ale nevyšel z ní hlásek ani vzdech.

Uvědomil si, že děvče nedýchá. Ze by kromě vytí a škrábání taky omdlévala? S vynaložením veškeré síly si uvolnil ruce a odtlačil od sebe hrud', která jej zalehla - zdravou ruku přitom opřel o jedno ňadro a pahýl o druhé. Teprve teď mu došlo, že se Angie dusí žvýkačkou. Tvář měla modrou a z tmavohnědých očí bylo vidět jen bělmo. Wallingford ji uchopil za pokleslou bradu a pahýlem levé ruky ji praštil do míst, kde končí hrudní koš; byl to boxerský úder chybějící pěstí. Bolest jej vrátila do doby těsně po transplantaci: málem omdlel, když mu prudce vystřelila z předloktí do ramene a odtamtud až do krku. Ale Angie prudce vydechla a vyplivla žvýkačku.

Telefon se znovu rozdrnčel právě ve chvíli, kdy mu ležela na prsou, otráasala se vzlyky a z plných plic nasávala vzduch. „Myslela jsem, že umřu,“ vydechla. Patrick, který měl do té chvíle za to, že to byl

orgasmus, neřikal nic, dokud se nezapnul záznamník. „Umírala jsem a přitom jsem měla orgasmus," dodala dívka. „Bylo to fakt příšerný."

Z reproduktoru přístroje se ozval hlas ponurého velkoměstského podzemí. Do kovového skřípotu a trhaného dunění vagonů zaznělo nedvojsmyslné poselství Angiina otce, který sloužil jako policista v metru: „Angie! Mamma je z tebe na mrtvici - chceš aby umřela? Už ani nejl, ani nespí, ani na mši nezajde..." Policajtské lamentování zaniklo ve skřípotu brzd další soupravy.

Angie se omezila na jediné vysvětlující slovo: „Táta." Už zase pohybovala boky. Ti dva byli navěky spojeni - bezvýznamný bůzek a bohyně smrti z rozkoše.

Když telefon zazvonil počtvrté, Angie už zase vyřážela divoké výkřiky. Kolik může být hodin? pomyslel si Patrick, ale při pohledu na digitální budík zjistil, že číselník zakrývá něco růžového. Vypadalo to jako jakási odpudivá část lidského těla, například kus plic, ale byla to jen Angiina žvýkačka, určité nějaká ovocná. Světlo z displeje ji prosvěcovalo, takže se tvářila jako živá tkáň.

„Bože..." vydechl, když vyvrcholil - ve stejnou chvíli jako maskérka. Dívčiny zuby zřejmě postrádaly žvýkačku, a tak se mu zabořily do levého ramene. Patrickovi bolest nevadila - už zažil horší, ale musel uznat, že je Angie mnohem vášnivější, než by čekal. Ječela, dusila se a kousala. Někde uprostřed kousnutí znovu omdlela.

„Heleď, ty kripke," promluvil zvláštní mužský hlas z reproduktoru záznamníku, „heleď, ty jednorukej pacholku, něco ti povím, jo? Teď ti chybí hnata a brzo ti bude chybět i něco jinýho. Mezi nohama budeš mít tak akorát průvan, víc ani hovno."

Wallingford políbil Angii, aby ji probudil, ale bezvládné děvče se jen usmálo. „Někdo ti volá," pošeptal jí Patrick. „Nechceš si to vzít?"

„Ty vyjebanej ksichte," pokračoval hlas ze záznamníku, „víš, že i televizní hvězda může prostě zmizet?" Ten člověk musel volat z jedoucího auta. Z rádia se ozýval Johnny Mathis - ne moc hlasitě, ale taky nijak tiše. Wallingford si vzpomněl na pečetní prsten, který viděl u Angie na řetízku kolem krku. Patrick by si ho pohodlně navlékl na palec u nohy. Ale Angie už prsten neměla a o jeho dárci mluvila přezíravě jako o „nikom zvlášť důležitým", o někom, kdo je „za mořem". Kdo to tedy telefonoval?

„Angie, možná by sis to měla poslechnout," zašeptal Patrick a jemně zvedl spící dívku do sedu. Vlasy jí padaly do tváře a na hezká prsa. Angie rozkošně voněla po květinách a ovoci a tělo se jí lesklo potem. „Poslouchej mě, jednorukej," pravil záznamník, „strčím ti čuráka do mixéru a pak ti to dám vychlastat!" Tím nepřijemný telefonát skončil.

Patrick si právě balil věci na cestu do Wisconsinu, když se Angie probudila.

„Panebože, asi se pochčiju," prohlásila dívka.

„Zase někdo volal. Tentokrát to nebyla tvoje matka. Někáký chlap říkal, že mi strčí penis do mixeru."

„To byl Vittorio - teda Vito, můj brácha," vysvětlila mu Angie. Šla se vyčurat, ale dveře nechala otevřené. „Fakt řekl penis?" zavolala ještě ze záchodu.

„Řekl čuráka," přiznal Patrick.

„Tak to byl na beton Vito," informovala ho maskérka. „Je neškodnej. Neumí si ani najít práci."

Wallingford přemýšlel, zda je nezaměstnanost skutečně projevem neškodnosti. „A vůbec, co máš v tý Minnesotě?" zajímala se Angie.

„Ve Wisconsinu," opravil ji.

„Co je to za ženskou?"

„Je to paní, kterou chci požádat o ruku," odpověděl Patrick. „Asi mě odmítne."

„To seš v pěkným průseru, víš vo tom?" zeptala se Angie a vtáhla ho k sobě do postele. „Pocem, musíš si trochu věřit. Musíš si bejt jistej, že kejvne, jinak to nestojí za námahu, ne?"

„Myslím, že mě nemiluje."

„Ale prdlajs, musíš si to nacvičit," prohlásila maskérka. „Pojď, vyzkoušíš si to na mně. Dělej, požádej mě vo ruku!"

Patrick to zkusil. Koneckonců si to už v duchu několikrát přeřikal.

„Kurňa... to je na levačku," konstatovala Angie. „Koukni, hlavně se nesmíš furt vomlouvat. Musíš přijít a rovnou to vybalit. Nemůžu bez tebe bejt! Něco takovýho. Dělej, řekni to!"

„Nemůžu bez tebe být," pronesl Wallingford nepřesvědčivě.

„Ježíšmarjá..."

„Co se ti nelíbí?" podivil se Patrick.

„Musíš to říkat nějak vopravdovějc."

Zazvonil telefon - popáté. Byla to zase Mary Shanahanová; zřejmě volala ze své poustevny na Východní padesáté ixté ulici. Wallingford skoro slyšel hukot aut na Franklin D. Roosevelt Drive. „Myslela jsem, že jsme přátelé," začala Mary. „Takhle se chováš k přítelkyni? K ženě, která nosí tvé dítě?" Zlomil se jí hlas - anebo jednoduše přestala myslet na to, co říká.

„Má pravdu," řekla Angie. „Měl bys jí něco říct." Wallingford chtěl zavrtět hlavou, ale měl obličej zabořený v jejím poprsí a vrtět za těchto okolností hlavou by bylo neslušné.

„Neříkej, že pořád šoustáte!" vybuchla Mary.

„Jestli jí nevodpovíš, udělám to já. Někdo to udělat musí," namítla soucitná maskérka.

„Tak si to vem," svolil Wallingford a zabořil hlavu o něco níž, do oblasti dívčina břicha. Doufal, že tak aspoň neuslyší, co Angie říká.

„Tady je Angie, paní Shanahanová," představila se dobrosrdečná dívka úvodem. „Nemějte obavy. Nebylo to tady nic moc, vážně. Před chvilkou jsem se málem udusila. Nedělám si srandu, mohlo být po mně." Mary zavěsila. „Bylo to blbý?" zeptala se Mary Wallingforda.

„Ne, bylo to dobré. Moc dobré. Jsi skvělá, Angie," odpověděl po pravdě.

„Kecáš," řekla Angie. „Vo co ti de? Chceš si ještě zapíchat, jo?"

A tak se znovu milovali. Co jiného měli dělat? Když Angie znovu omdlela, Wallingford opatrně odlepil žvýkáci gumu z číselníku hodin a nastavil budík.

Matka zavolala ještě jednou - Patrick se aspoň domníval, že je to ona. Téměř melodicky a beze slova vzlykala do sluchátka, zatímco se Patrick propadal do sna.

Probudil se před budíkem. Ležel vedle spící dívky a její živelná dobrota jej fascinovala. Chtěl ji nechat spát, a tak vypnul budík, osprchoval se, oholil se a provedl ohledání vlastního těla. Na holeni měl modřinu od skleněné desky Maryina stolku, spálenina na ruce pocházela od kohoutku v její koupelně. Záda mu rozdrásala Angie a rozměrná krevní podlitina - tmavočervený hematom pod rozpukanou kůží - pocházela od spontánního kousnutí.

Patrick Wallingford nebyl v takovém stavu, aby mohl někoho žádat o ruku, ani ve Wisconsinu, ani kdekoli jinde. Uvařil si kávu a spící dívce donesl do postele sklenici ledového pomerančového džusu. Nahá Angie v příští chvíli pochodovala po bytě. „Tady to teda vypadá! ... Skoro jako po šukání!" Stáhla prostěradla i povlečení a začala sbírat ručníky. „Máš tu snad pračku, ne? Víím, že musíš chytnout letadlo - já ti tu vygruntuju. Co by ta ženská řekla, kdyby se sem přihmula s tebou?"

„To není moc pravděpodobné. Chci říct, že je nepravděpodobné, že by sem se mnou přijela, i kdyby řekla ano."

„Pravděpodobný - nepravděpodobný, stát se to může. Člověk nikdy neví. Utíkej na letadlo, já tady poklidím. A než odejdu, přetočím záznamník na začátek. Slibuju."

„To vážně nemusíš," ujistil ji Patrick.

„Chci ti pomoci!" prohlásila Angie. „Já náhodou víím, jaký to je, když má člověk posranej život. A teďka už běž - pakuj se, jinak to letadlo nestihneš."

„Děkuju, Angie." Dal jí pusku na rozloučenou. Chutnala tak skvěle, že málem neodjel. Co je vlastně špatného na sexuální nevázanosti?

Byl už na odchodu, když zazvonil telefon. Z reproduktoru záznamníku uslyšel Vitův hlas. „Ted' poslouchej, ty jednorukej bez vocasu," řekl Vittorio. Pak se ozval strašidelný zvuk, nějaké mechanické vrčení.

„To je jenom mixér. Padej, ať ti neulítne letadlo!" napomenula ho Angie. Když zavíral dveře, slyšel, jak zvedá sluchátko.

„Haló, Vito! Slyšíš mě, ty zplihlej čuráčku?" švitořila Angie. Patrick se zastavil na podestě nad schody. Následoval okamžik bodavého ticha. „Poslouchals? Tak takovej zvuk by v mixéru vydával ten tvůj šulínek. Žádný - protože žádnýho nemáš!"

Na podestu se přišoural Wallingfordův soused, ospalý pán z vedlejšího bytu, který se právě chystal venčit psa. 1 pes vypadal ospale. Čekal na nejvyšším schodu a slabě se chvěl.

„Odlétám do Wisconsinu," oznamoval Patrick s nadějí v hlase.

Soused, pán se stříbrošedou kozí bradkou, byl trochu mátožný, tvářil se netečně a zdálo se, že pohrdá sám sebou.

„... Kup si kurňa zvětšovací sklo, aby sis ho moh pohonit!" vřískala Angie. Pes stříhal ušima. „Víš, co se dělá s takovým kokotkem, jakýho máš ty, Vito?" Wallingford i soused hleděli upřeně na psa. „Zajdi si do zverexu, kup si myš a nech si ho vod ní vykourit!"

Pes se tvářil nesmírně vážně, jako by uvažoval o všem, co právě slyšel. Byl to miniaturní knírač se stejnou stříbrošedou bradkou, jakou nosil jeho pán.

„Šťastnou cestu," popřál soused Wallingfordovi.

„Děkuji," odpověděl Patrick.

Vydali se společně po schodech dolů - knírač přitom dvakrát kýchl a soused konstatoval, že ho pravděpodobně „ofoukla klimatizace".

Když dorazili do mezipatra, zakřičela Angie něco, čemu naštěstí nebylo rozumět. Uměla být neuvěřitelně loajální a Wallingford měl sto chutí se k ní vrátit. Ve srovnání s paní Clausenovou byla Angie sázkou na jistotu.

Ale brzké sobotní ráno dýchalo nadějí. (Jinak tomu bylo v Bostonu, kde tou dobou mohla, ale také nemusela čekat na potrat jistá paní, která se určitě nejmenovala Sarah Williamsová.)

Silnice k letišti byla skoro prázdná. Patrick se dostavil k východu dlouho předtím, než se začalo nastupovat. Protože balil potmě, když Angie ještě spala, řekl si, že si pro jistotu zkontroluje obsah příručního zavazadla. Měl v něm triko, košili s krátkými rukávy, dvoje plavky, dvoje trenýrky - Wallingford nosil boxerky -, dva páry bílých froté ponožek a tašku s holením, do které se vešel zubní kartáček, pasta a pro všechny případy i pár kondomů. Přibalil si taky brožovaný výtisk Myšáka Stuarta Littlea pro čtenáře od osmi do dvanácti let.

Charlottinu síť s sebou nevezl; pochyboval, že by paní Clausenová dokázala vstřebat dvě knihy během jediného víkendu. Otto junior sice ještě nechodil, ale jistě už lezl. Na předčítání nezbude mnoho času.

Někdo by se mohl zeptat, proč si vybral Stuarta Littlea místo Charlottiny sítě. Důvod byl jediný: Patrick Wallingford měl za to, že Myšákův závěr lépe koresponduje s jeho vlastní situací: i on se chystal vyrazit na cesty. A melancholická nálada mohla blahodárně zapůsobit na paní Clausenovou - bylo to rozhodně romantičtější než neustálé porody malých pavoučků.

Ostatní cestující sledovali, jak Wallingford v čekárně vybaluje a přebaluje. To ráno měl na sobě džíny, tenisky a havajskou košili. Přes levou ruku měl přehozenou lehkou bundu, spíš větrovku, aby zakryl chybějící zápěstí. Ale jednoruký muž přehrabující se v zavazadle nemohl zůstat nepovšimnut. Ve chvíli, kdy se konečně přestal zabývat tím, co si s sebou veze do Wisconsinu, věděli všichni kolem, s kým mají tu čest.

Sledovali, jak si lovec lvů položil na klín mobilní telefon, přidržel si ho pahýlem a druhou rukou vyt'ukal číslo. Pak si přiložil mobil k uchu. Když mu větrovka sklouzla z vedlejšího prázdného křesla na zem, levé předloktí se jí instinktivně snažilo zachytit, avšak Wallingford je záhy umravnil a položil si nepoužitelný pahýl znovu do klína.

Ostatní cestující to jistě překvapilo. Patrickova levice se i po tolika letech chovala tak, jako by byla celá! Nikdo se neodvážil bundu zvednout, dokud sympatičtí manželé něco nepošeptali synovi, který s nimi cestoval. Chlapec, jemuž mohlo být sedm nebo osm let, se ostražitě přiblížil k větrovce, uchopil ji a opatrně ji vrátil na prázdné sedadlo vedle Wallingfordovy brašny. Pak celý nesvůj pospíchal za rodiči, zatímco Patrick na něj kývl a usmál se.

Z telefonu u ucha stále zazníval vyzváněcí tón. Patrick původně hodlal zavolat domů a promluvit si s Angií nebo aspoň nechat vzkaz na záznamníku - snad by si ho poslechla. Rád by jí řekl, jak je úžasná a nádherně přirozená; chystal si větu, která by začínala slovy: „V příštím životě..." nebo něco na ten způsob. Nakonec jí nezavola. Měla v sobě cosi neuvěřitelně dobrého a on nechtěl riskovat, že znovu uslyší její hlas. (Navíc by byl nesmysl nazývat nádherně přirozeným někoho, s kým člověk strávil jedinou noc.)

Místo toho zatelefonoval Mary Shanahanové. Její telefon vyzváněl tak dlouho, že už si začal sumírovat vzkaz, který namluví na záznamník, když Mary konečně zdvihla sluchátko.

„Hned jsem věděla, že jsi to ty, kreténe," řekla.

„Mary, nejsme manželé - dokonce spolu ani nechodíme. A taky si nevyměníme byty."

„Copak tobě se to se mnou nelíbilo, Pate?"

„Zamlčela jsi mi spoustu věcí," připomněl jí Wallingford. „Tak už to v naší branži chodí."

„Jasně," odtušil Patrick. Ve sluchátku se ozval vzdálený dutý zvuk, jakési ticho s ozvěnou, jaké měl Wallingford v paměti spojené se zaoceánskými hovory. „Řekl bych, že by nebylo vhodné se právě teď bavit o mé nové smlouvě," dodal. „Říkalas, že mám trvat na pětileté..."

„Pobavíme se o ní v pondělí, až se vrátíš z Wisconsinu. Myslím, že tříletá by byla realističtější."

„A měl bych... jak jsi to povídala? Měl bych se odpoutat od moderátorského křesla, je to tak?"

„Ano. Jestli budeš žádat o novou, rozšířenou smlouvu, může být právě tohle jedna z cest," souhlasila Mary.

„Nemám přehled o tom, jak si v dosavadní historii vedly těhotné moderátorky," přiznal Wallingford.

„Objevila se už někdy nějaká? Mohlo by to fungovat - máš za lubem něco takového? Budeme se koukat, jak zvětšuješ objem, vid'?" Samozřejmě zazní nějaká ta důvěrná narážka a jednou nebo dvakrát tě zaberou z boku. Mateřskou radši hodně zkrátíš, aby bylo jasné, že žena na exponovaném místě se dnes kvůli dítěti nemusí nijak omezovat. Bude to vypadat, jako by ses vrátila z normální dovolené, a budeš skoro tak štíhlá jako předtím."

Opět se rozhostilo zaoceánské ticho, dutý zvuk naznačující, jak nesmírná vzdálenost je dělí. Wallingford si vzpomínal, že podobný pocit mívával v dobách, kdy byl ještě ženatý.

„Pochopil jsem dobře, jak to chodí v naší branži?" zeptal se. „Mám pravdu, nebo ne?"

„Kdysi jsem tě milovala," připomněla mu Mary a zavěsila. Wallingford byl rád, že aspoň jedné etapě kancelářských intrik odzvonilo. Až bude mít chuť dostat padáka, zvolí si sám čas i způsob. Jestli se nakonec zařídí podle Maryiny rady, bude Mary ta poslední, kdo se dozví o načasování celé věci. A pokud se ukáže, že je opravdu těhotná, zhostí se otcovské role s takovou odpovědností, jakou bude ona ochotna akceptovat. Buzerovat už se nenechá...

(Koho tím chtěl přesvědčit? Když má člověk s někým dítě, buzeraci se nevyhne. Kolikrát už Mary Shanahanovou podcenil? Ta už si najde způsob, jak mu všechno osladit!)

Tak či onak, Wallingford si uvědomil, jaká změna se s ním udála: už se nemínil pasivně podřizovat. Třeba se z něho nakonec stane nový člověk, nebo aspoň skoro nový člověk. Chladný tón zaznívající z Maryina hlasu byl velmi slibný: vyhlídka na vyhazov se přiblížila.

Cestou na letiště se Patrick zahleděl do novin ležících vedle taxikáře. Viděl jen poslední stránku s předpovědí počasí. V severním Wisconsinu mělo být jasno a teplo. I počasí mu přálo.

Právě povětrnostní podmínky dělaly paní Clausenové těžkou hlavu: na sever k jezeru totiž měli letět malým letadlem. Byl to hydroplán, neboli „letadlo s plováky", jak se vyjádřila Doris. Zelená zátoka, která dala jméno městu Green Bay, je součástí Michiganského jezera, ale oni měli namířeno do míst ležících v půli cesty mezi Michiganským a Hořejším jezerem, do oblasti, v níž Wisconsin hraničí s horním Michiganem.

Wallingford mohl dorazit do Green Bay nejdřív v sobotu, a v pondělí už musel být zpátky v New Yorku. Proto se Doris rozhodla, že si najmou malé letadlo. Víkend byl příliš krátký a cesta autem by trvala neúměrně dlouho; takhle je v letním bytě nad külnou pro čluny čekaly celé dvě noci.

Patrick už v minulosti vyzkoušel dva různé spoje přes Chicago a jeden přes Detroit; tentokrát se rozhodl letět přes Cincinnati. Jak tak seděl a čekal na let do Green Bay, přepadl jej záchvat nechápavosti tolik typický pro Newyorčana. (Stalo se tak jen pár vteřin předtím, než letištní rozhlas vyzval cestující, aby začali nastupovat.) Ptal se sám sebe, proč se tolik lidí plahočí právě do Cincinnati, ke všemu v sobotu a v červenci.

Wallingford samozřejmě věděl, co sem vede jeho samého - Cincinnati pro něj bylo prvním ze dvou přestupních letišť -, ale za jakým účelem sem přijeli ti ostatní? Vůbec jej nenapadlo, že kdyby ti ostatní znali jeho důvody, těžko by uvěřili, že sem váží cestu jen proto, že ho něco dál vábí k paní Clausenové.

Naseveru

Ve chvíli, kdy se hydroplán prudce naklonil, zavřela Doris Clausenová oči. Patrick Wallingford je měl naopak zešířena otevřená, aby mu neušel prudký sestup k vodám tmavého jezera. Nemrkal a neodvrátil se: pohled na sytou zeleň ubíhajících stromů a na prudce nakloněný obzor by nevyměnil ani za novou ruku, která by mu vydržela nadosmrti. Náklon letadla byl velký a špička křídla musela mířit do jezera, protože za okýnkem, které se teď ocitlo dole, bylo vidět jen rychle se přibližující hladinu.

Ostrý náklon rozvibroval plováky, celé letadlo se zběsile chvělo a paní Clausenová si pevně přitiskla Ottu na prsa. Náhlý pohyb spící dítě vyděsil; chlapec se dal do pláče jen několik málo vteřin předtím, než pilot vyrovnal svůj stroj a malý letoun trochu neklidně přistál na větrem bičované jezerní hladině. Za okny se míhaly jedle, borovice vejmutovky tvořily zelenou stěnu, a tam, kde byla před chvílí obloha, se prostírala skvrna barvy nefritu.

Teprve teď si Doris oddechla, zato Wallingford se nebál ani vteřinu. Nikdy dřív nebyl u jezera na severu a nikdy neletěl hydroplánem - přesto mu voda, okolní břehy i každý okamžik sestupu a přistání připadaly důvěrně známé, jako dávný sen po modré kapsli. Roky, které uplynuly od první ztráty ruky, se při zpětném pohledu zdály kratší než jediná noc. A po celá ta léta si Patrick Wallingford bez ustání přál, aby se sen, který se dostavoval po indickém sedativu, stal skutkem. Teď si byl jist, že jej má na dosah.

Bylo dobrým znamením, že se okolní boudy a chaty nehemžily nespočetnými příslušníky Clausenovic rodiny. Snad si Ottovi příbuzní uvědomili, že se Doris octla v delikátní situaci ovdovělé matky, jíž se dvoří potenciální nápadník, a rozhodli se letovisko u jezera na víkend vyklidit. Možná je o to požádala sama paní Clausenová. Třeba dokonce počítala s tím, že víkend skončí romantickým dobrodružstvím...

Pokud tomu tak opravdu bylo, nedávala nic najevo. Měla připraven seznam toho, co je třeba udělat, a zcela věcně se jej držela. Wallingford přihlížel, jak zapaluje hořáky propanbutanových boilerů, plynových ledniček a sporáku. On sám se zatím staral o dítě.

Držel malého Ottu pahýlem levé ruky, aby mohl paní Clausenové tu a tam posvítit baterkou. Klíč od hlavního srubu visel na hřebíku zatlučeném do trámu nesoucího střešku verandy; klíč od dokončených pokojů nad přístřeškem pro čluny byl připevněn k dřevěnému pilíři hlavního mola.

Nemuseli odemykat všechny chaty a přístřešky, nepotřebovali do nich chodit. Malá kůlna, která teď sloužila k úschově nářadí, fungovala dříve - předtím, než se tady zřídil vodovod a začala se brát voda z jezera - jako latrina. Paní Clausenová zkušeně spustila pumpu, zatáhla za lano benzinového motorku, který ji poháněl, a nastartovala jej.

Pak požádala Patricku, aby odstranil chciplou myš. Zatímco držela Ottu, Wallingford vyprostil myš z pasti a nepořádně ji zahrnul spadlým listem a jehličím. Past byla nastražena v kredenci a paní Clausenová objevila mrtvého hlodavce ve chvíli, kdy vybalovala dovezené potraviny.

Doris neměla myši ráda - připadaly jí špinavé. Hovínka, která zanechávaly (řečeno s Doris) na „překvapivých místech“ po celé kuchyni, v ní budila ošklivost. Poprosila Patricku, aby odklidil i ta. Ještě víc než myši hovínka jí vadilo, jak nenadále se hlodavci objevují a zase mizí. (Snad jsem měl místo Myšáka Stuarta Littlea raději přivést Charlottinu síť, pomyslel si Wallingford nešťastně.) Potraviny v lepenkových krabicích, papíru nebo igelitu se kvůli myším musely zavírat do krabic z plechu; dokonce ani konzervy nemohly ležet volně. Jednou v zimě je něco prokousalo: snad krysa, ale mohla to být i lasička nebo norek. Jindy, taky v zimě, se do hlavního srubu vloupalo větší zvíře - skoro jistě to byl rosomák - a zřídilo si doupě přímo v kuchyni. Zbyla po něm neuvěřitelná spoušť.

Patrick bral podobné historky jako součást chatářského folkloru. Nemusel kolem sebe mít ostatní Clausenovy, aby si dovedl představit, jak se tady žije. Na policích ve velkém srubu, v němž se kromě kuchyně a jídelny nacházela i největší koupelna, zahlédl množství stolních her a skládaček. Knihy tady chyběly, snad s výjimkou slovníku (to aby se hráči nehádali při scrabblu) a obvyklých atlasů k rozeznávání hadů, obojživelníků, hmyzu, pavouků, kyttek, savců a ptáků.

V hlavním srubu byla k vidění i portrétní sbírka duchů, kteří tudy v minulosti prošli nebo sem ještě stále jezdili. Měla podobu kolekce neumělých fotek s poohýbanými rohy. Některé už na sluníčku vybledly a jiné měly rezavé skvrny od starých připínáček, jimiž byly přichyceny ke stěnám z nehoblovaných borových desek.

Na duchy upomínaly i další artefakty. Jelení hlavy nebo pouhé parohy na dřevěných panelech, vrání lebka s dokonale čistým průstřelem po kulce ráže 5,5 milimetru nebo těla ryb blíže nespecifikovaných druhů, podomácku upevněná na borovicových prknech s šelakovým nátěrem. (I ryby vypadaly tak, jako by je někdo přelakoval.)

Nejzajímavějším exponátem byl pařát velkého dravce. Jak Patrickovi vysvětlila paní Clausenová, byl to orlí pařát a nešlo o trofej, ale o znamení hanby vystavené v krabici na šperky pro výstrahu ostatním Clausenovým. Navzdory tomu, že zastřelil orla byl strašlivý přečín, jeden z méně ukázněných členů rodiny to udělal a stihl jej za to tvrdý trest. Přestože byl ještě chlapec, dostal „dvouletý distanc“, jak se vyjádřila Doris: znamenalo to, že si dvě po sobě jdoucí lovecké sezony nezastřílel. Pokud mu to snad nestačilo, zůstal ve vitrině pařát zavražděného orla jako důkaz svědčící proti němu.

„Donny,“ vyslovila Doris provinilcovu jméno a zavrtěla přitom hlavou. K plyšové výstelce krabice byla závěracím špendlíkem připevněna Donnyho fotografie. Vypadal, jako by to neměl v hlavě v pořádku. Dnes z něj byl jistě dospělý muž a měl vlastní děti. Kdykoli spatřily dráp ve vitrině, nepochybně se za otce styděly.

Paní Clausenová vyprávěla o celé záležitosti věčně, tak, jak o ní kdysi sama slyšela - měla to být varovná historka s morálním ponaučením: NESTŘÍLEJTE ORLY!

„Donny byl odjakživa z divokých vajec,“ dodala.

Wallingford si představoval, jaké to je, když se tu všichni sejdou: duchové z fotografií, rybáři, kteří ulovili nalakované ryby, lovci, kteří složili všechny ty jeleny, vránu a orla. V duchu videi muže postávající kolem grilu ukrytého pod terpapírem na verandě.

Ve sruhu byly dvě ledničky, jedna uvnitř a druhá venku, a Patrick měl za to, že jsou obě plné pív. Paní Clausenová mu později vysvětlila, že to platí jen o té venkovní. Ta byla určena výhradně k chlazení piva a nic jiného se do ní nesmělo ukládat.

Zatímco muži dohlíželi na maso a popíjeli pivo, ženy krmily děti; za pěkného počasí u piknikového stolu na verandě, za špatného u dlouhé tabule v jídelně. Poměrně stísněné prostory sruhu Wallingfordovi prozradily, že dospělí a děti jídají odděleně. Když se na to zeptal paní Clausenové, nejdřív se rozesmála, ale nakonec přisvědčila.

Další řada fotografií zobrazovala ženy v nemocničních županech s novorozenci po boku. Doris a Otík na nich nebyli a Wallingford cítil, jak je jejich absence nápadná. (Otto senior už je vyfotit nemohl.) Byli zde i muži a chlapi v nejrůznějších vojenských uniformách i klubových dresech a ženy nebo dívky ve svátečních šatech i v plavkách - fotograf je většinou zachytil ve chvíli, kdy zuřivě protestovaly proti tomu, aby byly foceny.

Jiná stěna byla vyhrazena psům: plovoucím, aportujícím i zoufalým z toho, že je někdo navlékl do dětských šatiček. V jednom z pokojů viselo v koutě nad prádelníkem zrcadlo poseté mnoha skvrnami a za jeho rám byly zastrkány snímky stařešinů, dnes už patrně nežijících. Stará paní s kočkou na klíně seděla v kolečkovém křesle, starý muž bez pádla se krčil v přídi kánoe. Měl dlouhé bílé vlasy a byl zabalený do deky jako indián. Zřejmě čekal, až ten, kdo sedí za ním, odrazí od břehu.

V chodbě naproti koupelně viselo několik fotografií seskupených do tvaru kříže - soukromá svatyně upomínající na jednoho z mladých členů rodiny, který se nevrátil z Vietnamu. V samotné koupelně se nacházela další svatyně, tentokrát zasvěcená klubu Green Bay Packers: posvátný shluk obrázků ze starých časopisů oslavujících „neporazitelný tým“.

Wallingfordovi činilo nemalé potíže rozpoznat jednotlivé hrdiny; stránky vytrhané z časopisů byly pomačkané, pocákané vodou a popisky se daly stěží přečíst. „V šatně v Milwaukee,“ luštil Wallingford písmenka, „po zisku druhého prvenství v západní divizi - prosinec 1961.“ Na snímku byli Bart Starr, Paul Hornung a trenér Lombardi - trenér třimal láhev pepsicoly. Jim Taylor krvácel z rány na kořeni nosu.

Wallingford by je nepoznal, identifikoval jen Taylora podle chybějících předních zubů.

Kdo byli Jerry Kramer a Fuzzy Thurston a co byla „velká jízda Packerů“? Kdo byl ten chlápek obalený blátem? (Přece Forrest Greg.) A co Ray Nitschke, zabahněný, holohlavý, otřesený a krvácející?

Fotograf ho zachytil na hráčské lavičce v San Francisku - hráč držel v ruce helmu jako balvan. Kdo jsou, nebo kdo byli ti lidé? ptal se Wallingford.

Nacházela se zde i slavná fotka fanoušků shromážděných 31. prosince 1967 k bruslení na stadionu

Lambeau Field. Byli oblečení jako na výpravu k severní nebo jižní točně a z úst jim vycházely obláčky páry, přes které nebylo možné rozeznat obličej. Určitě mezi nimi nechybělo ani několik Clausenů. Wallingford nechápal, co znamenají ty hromady těl, a nedovedl se vžít do pocitů hráčů Dallas Cowboys, které prožívali při pohledu na Barta Starra ležícího v koncové zóně. Dokonce ani Starrovi spoluhráči z týmu Packerů netušili, že se jejich quarterback hodlá pokusit o nenadálý průnik z jednoyardové čáry. Celá rodina Clausenových věděla, co tehdy řekl při taktické poradě: „Brown doprava. Jednatřicítka - klín.“ Co následovalo, vešlo do sportovní historie - jenže Wallingford o tom neměl tušení.

Pomyšlení, jak málo toho ví o světě paní Clausenové, jej zaskočilo.

Byly zde i nezřetelné fotky rodinnějšího charakteru, které vyžadovaly vysvětlení. Doris se o ně pokusila. Balvan čnějící z vody těsně za zádi rychlého člunu byl černý medvěd, který se jednou v létě přišel vykoupat do jezera. Rozmazaná skvrna, připomínající krávu pasoucí se mezi jehličnany a vyfocenou s příliš dlouhým časem, byl los krácející k bažině, vzdálené podle slov paní Clausenové „nějakých čtyři sta metrů odtud“. A tak to šlo dál... Okamžiky boje s přírodou i zločinů na přírodě spáchaných, drobná vítězství i velké události, zápasy Packerů i přírůstky do rodiny, psi i sňatky.

Wallingford si také okamžitě povšiml fotografie ze svatby Otty a Doris Clausenových. Krájeli na ní svatební dort: Otto právě svíral v silné levici drobnou dlaň paní Clausenové, která držela nůž. Při pohledu na známou ruku bodlo Patricka u srdce, i přesto, že teprve teď, na fotce, na ní poprvé spatřil snubní prsten. Napadlo ho, co asi udělala paní Clausenová s Ottovým prstenem. A co se svým?

V čele zástupu gratulantů, kteří se shlukli kolem dvojice, stál chlapec s talířem a vidličkou. Mohlo mu být devět nebo deset a měl na sobě oblek, stejně jako ostatní účastníci slavnosti; Patrick z toho usoudil, že chlapec nesl při obřadu prstýnky. Neznal jej, ale věděl, že dnes už z chlapce bude mladý muž, takže se s ním při návštěvě u Clausenových mohl klidně setkat. (Kulatá tvář, z níž vyzařovalo neochvějné veselí, svědčila o tom, že jde o někoho z Clausenů.)

Vedle chlapce stála družička a kousala se do rtu; bylo to hezké děvče, ale zřejmě se nechalo snadno vyvést z míry a podléhalo náhlým hnutím mysli. Něco jako Angie.

Patrick poznal na první pohled, že ji nikdy neviděl. Právě tak mu bylo jasné, že s dívkami tohoto druhu má své zkušenosti. Družička určitě nebyla tak hodná jako Angie. Kdysi mohly být s Doris Clausenovou nejlepší kamarádky, ale třeba si ji Doris vybrala z taktických důvodů; možná se ukáže, že vrtošivá dívka je mladší sestra Otty staršího. Zda se kdysi s Doris opravdu přátelily, to Patrick nemohl vědět; zato si byl téměř jistý, že dnes už přítelkyněmi nejsou.

Pokud šlo o otázku, kde bude spát, měl Wallingford jasno už od chvíle, kdy poprvé uviděl oba dokončené pokoje nad přístřeškem pro čluny. Do místnosti se dvěma postelemi si Doris nastěhovala dětskou postýlku a jedno lůžko proměnila v improvizovaný přebalovací stolek - měla na něm rozložené Otíkovy plínky a oblečky. Patrickovi oznámila, že v druhé posteli spí ona; jemu připadla sousední místnost. Bylo v ní letiště, které v úzkém pokoji vypadalo o to větší.

Zatímco si Patrick vybaloval zavazadlo, všiml si, že levá strana postele je přiřažená až ke stěně. Na této straně zřejmě spával Otto starší. Protože pokoj byl opravdu úzký, musel do postele lézt z Dorisiny strany, ale ani tam nebylo bůhvíkolik místa. Možná se Otto Clausen drápal přes pelest.

Stěny místnosti tvořila stejně jako ve velkém srubu hrubá borovicová prkna, ale tady měla světlejší, téměř nažloutlý odstín. Výjimku tvořil jen velký obdélník u dveří, kde nejspíš donedávna visel obraz nebo zrcadlo - všude jinde slunce stěny vybělilo. Co to jen paní Clausenová mohla svěřit?

Nad stranou postele, na které spával Otto Clausen senior, visely fotky dokumentující přestavbu pokojů; na stěně je přidržovaly připínáčky. Na jedné byl Otto starší bez košile, svalnatý a opálený. (Opasek s truhlářským náradím připomněl Patrickovi jiný opasek - ten, který ukradli Monice s k uprostřed v Džunagádu.) Jiná zachycovala Doris v jednoduchých plavkách - rovném tmavočerveném úboru konzervativního střihu. Ruce měla založené na prsou, k Wallingfordově značné nelibosti: rád by zahlédl něco víc z jejích řader.

Paní Clausenová stála na molu a sledovala manžela při práci s cirkulárkou. Do objektu u jezera nebyla zavedena elektřina, takže pilu musel pohánět proud z benzinového agregátu umístěného rovněž na molu. Tmavá louže u Dorisinych bosých nohou svědčila o tom, že má mokré plavky. Možná si tiskla ruce na prsa právě proto, že jí byla zima.

Když Wallingford zavřel dveře ložnice, aby se mohl převléknout do plavek, zjistil, že na vnitřní straně dveří visí na hřebíku tmavočervený koupací úbor paní Clausenové, ten, který předtím viděl na fotce. Nedokázal odolat - musel se jej dotknout. Tmavočervené plavky strávily příliš mnoho času ve vodě a na slunci, než aby na nich mohla ulpět vůně jejich majitelky, ale Wallingford si je přesto přitiskl k tváři a namlouval si, že ji cítí.

Ve skutečnosti z nich byla cítit spíš lycra, jezero a dřevo, ale Patrick je svíral tak pevně, jako by objímal paní Clausenovou: představoval si, že je mokrá, třese se zimou a oba si svlékají studící oděv.

Bylo věru žalostné rozplývat se nad fádnicí (možná přímo nevkusnými) jednodílnými plavkami, které neměly výstřih a jejichž ramínka se na zádech křížila. Na prsou byly plavky vyztuženy tlustými a měkkými košíčky; pro ženu typu paní Clausenové, s úzkým hrudníkem, ale velkými nadry, to byla praktická volba. Wallingford vrátil tmavočervené plavky na hřebík zatlučený do dveří ložnice. Pověsil je za ramínka, tak jak visely předtím. Hned vedle se na druhém hřebíku houpal froté župan, kdysi bílý, teď poněkud zašlý, po plavkách jediný kus oděvu, který paní Clausenová v ložnici zanechala. To, že Patricka dokázal vzrušit podobný hadr, bylo zvlášť potupné.

Dal se co nejtišeji do otevírání zásuvek a pátral po Dorisině prádle. V té nejspodnější našel jen povlečení a náhradní prostěradlo, prostřední byla plná ručníků. V horní zásuvce rachotily svíčky, monočláanky do kapesní svítilny, několik krabiček se zápalkami, náhradní svítlna a krabička připínáčků.

Patrick si všiml, že v hrubých borových prknech nad postelí paní Clausenové zůstaly dírky po připínáčcích. Kdysi tam jistě visely fotky a bylo jich deset nebo patnáct. Wallingford se mohl jen domýšlet, koho nebo co snímky zachycovaly. Otazníkem zůstávalo i to, proč je někdo - nejspíš to byla opět paní Clausenová - odstranil.

Klepání na dveře se ozvalo právě v okamžiku, kdy si Patrick zavazoval tkanici u plavek - už dávno to zvládal pravou rukou a zuby. Paní Clausenová si přišla pro koupací úbor a pro froté župan. Sděčila Wallingfordovi, ve které zásuvce najde ručníky (netušila, že už to ví), a požádala jej, aby vzal tři z nich dolů.

Když se převlékla, sešli se v úzké chodbě a sestoupili po strmých schodech do přízemí přístřešku pro čluny. Schodiště nemělo zábradlí, což mohlo být už příští léto pro malého Otíka nebezpečné. Otto starší se je chystal dodělat, „ale už to nestihl,“ jak poznamenala paní Clausenová.

V přízemí kůlny kotvily na uvazovacích lanech dva čluny -jeden motorový, druhý obyčejný s přívěsným motorkem na zádi. Oddělovala je od sebe lávka a úzké molo. Na otevřeném konci kůlny se z konce úzkého mola sestupovalo po žebříku do vody. (Copak by se sem někdo chtěl vloupávat z vody jenom kvůli člunům?) Patrick si žebříku nevšiml, protože paní Clausenová už chystala na velkém venkovním molu pelíšek pro syna.

Přinesla pár hraček a deku o rozměrech piknikového ubrusu. Malý Otto neležel tak nadšeně, jak si Wallingford představoval. Uměl se sám posadit a seděl, dokud nezapomněl, kde je; pak se obvykle překulil na bok. Taký se ve svých osmi měsících dokázal postavit, pokud měl po ruce stolec nebo jinou stabilní věc, o kterou se mohl opřít, ale i pak často zapomínal, že stojí, a buď si zase sedl, nebo jednoduše spadl.

Ze všeho nejlíp mu šlo couvání - pozpátku se mu lezlo mnohem líp než dopředu. Když měl kolem sebe dost zajímavých věcí, které mohl brát do rukou a pozorovat, vydržel spokojeně na jednom místě, ale -jak podotkla Doris - nemělo to trvat dlouho. „Za pár týdnů už to nepůjde, abychom s ním takhle seděli na molu. Poleze po čtyřech a ani na chvilku se nezastaví.“

Kvůli sluníčku mu oblékla košílku s dlouhým rukávem, dlouhé kalhoty a klobouček - měl i sluneční brýle, které si nesundával ani zdaleka tak často, jak by si Patrick myslel. „Běž si zaplavat, já ho pohlídám,“ řekla paní Clausenová Wallingfordovi. „Pak ho budeš hlídat zase ty a do vody půjdu já.“

Patricka ohromilo, jaké množství propriet přivezla Doris kvůli Otíkovi - na jediný víkend! A stejný dojem na něj udělalo to, jak klidně a samozřejmě se vžila do mateřské role. U žen, které touží po dítěti tak dlouho a tak silně jako paní Clausenová, to nejspíš přijde samo. Wallingford s tím neměl žádné zkušenosti.

Voda v jezeře se zdála studená jen při prvním ponoření. Na vzdálenějším konci mola přecházela její barva do šedomodré, kdežto blíž břehu měla zelený odstín, protože se v ní odrážely jedle a borovice.

Dno bylo víc písčité než bahnité, což Patrick nečekal, a v jednom místě se nacházela nevelká pláž pokrytá hrubým pískem a kameny, na které mohli vykoupat Otíka. Chlapec se studené vody zprvu polekal, ale neplakal; dokonce nechal Wallingforda, aby ho vodil po mělčině, a paní Clausenová je přitom fotila. (S fotoaparátem jí to docela šlo.)

Dospělí, jak Patrick v duchu tituloval sebe a Doris, se pak jeden po druhém vykoupali u mola. Zatímco paní Clausenová plavala velmi dobře, Wallingford tvrdil, že s chybějící rukou raději pouze splývá nebo šlape vodu. Nakonec oba osušili Otíka a paní Clausenová Patrickovi dovolila, aby chlapce oblékl. Byl to jeho první pokus a ona mu musela ukázat, jak se dává plínka.

Pak si pod froté županem zručně svlékla mokré plavky. Wallingford se zabalil do ručníku, ale jednou rukou se mu plavky svlékaly hůř. Doris se nakonec rozesmála a řekla, aby se převlékl bez ručníku, ona se nebude dívat. (O šmírákovi s hvězdářským dalekohledem z druhého břehu mu nepověděla - prozatím.)

Společně pak odnesli Otíka a všechny dětské potřeby do velkého srubu. Vysoká židlička už stála na svém místě a Wallingford, stále zabalený do ručníku, popíjel pivo, zatímco paní Clausenová krmila chlapce. Upozornila Patricka na to, že až nakrmí dítě, musejí si připravit večeři a do tmy opustit srub. Než se po setmění vyrojí komáři, měli by být zalezlí v pokojích nad kůlnou pro čluny. Protože u nich nebyla koupelna ani záchod, připomněla Wallingfordovi, aby si odskočil ještě ve srubu a vyčistil si zuby v kuchyňském dřezu. Pokud se mu v noci bude chtít čurat, musí si vzít baterku a jít ven, ale pěkně rychle.

„Hleď se vrátit, než si tě najdou komáři,“ varovala ho paní Clausenová.

Patrick si vzal její fotoaparát a vyfotil ji, jak krmí Otíka na verandě velkého srubu.

„Dospělí“ si pak udělali grilovaný steak s hráškem a rýží. Paní Clausenová s sebou přivezla dvě láhve červeného vína, z nichž jednu vypili. Zatímco myla nádobí, sešel Patrick s fotoaparátem k molu a pořídil snímek svých a Dorisiných plavek usychajících bok po boku na šňůře.

To, že při společné večeři na sobě Doris měla starý župan a on sám pouze ručník kolem pasu, probudilo ve Wallingfordovi pocit výsostné intimity a domácí pohody. Něco podobného dosud s žádnou ženou nezažil.

Na cestu do přístřešku pro čluny si s sebou vzal další pivo. Zatímco tápali po pěšině poseté jehličím, všimli si, že západní vítr ustal a hladina jezera je zcela klidná. Zapadající slunce ještě ozařovalo vrcholky stromů na východním břehu. Večerní bezvětrí vylákalo komáry - ani nečekali, až se setmí. Patrick a Doris mávali rukama, aby je odehnali, a rychle přenesli malého Ottu i všechny dětské věci do pokojů nad čluny.

Wallingford hleděl z okna ložnice do houstnoucí tmy, zatímco za stěnou ukládala Doris Otíka.

Prozpěvovala mu dětskou říkanku. Patrick měl otevřená všechna okna a slyšel, jak za sítěmi bzučí komáři. Jinak bylo slyšet jen potáplice a bařání přivěsného motorku na jezeře, odkud se ozývaly vzdálené hlasy. Mohli to být vracející se rybáři nebo nějací výrostci. Člun s motorkem kdesi v dáli dorazil ke břehu a ani paní Clausenová už Otíkovi nezpívala; za stěnou bylo ticho. Kromě komárů se ozývaly jen potáplice a občas nějaká kachna.

Wallingford se nikdy necítil tak odříznutý od světa - a to se ještě úplně nesetmělo. Lehl si do postele - stále jen v ručníku - a díval se, jak tma v pokoji houstne. Přitom si v duchu představoval fotografie, které si Doris kdysi rozvěsila na stěnu nad postelí. Už tvrdě spal, když dovnitř vešla paní Clausenová a probudila jej kuželem světla z baterky. Stála jako duch v bílém županu v nohách postele a svítila na sebe. Střídavě baterku rozsvěcela a zase zhasínala, jako by chtěla Patricka upozornit, jaká už je tma, přestože měsíc byl skoro v úplňku.

„Pojď,“ zašeptala, „půjdeme si zaplavat. Teď v noci nepotřebujeme plavky. Vem si jenom ručník.“

Vyšla do chodby a vedla jej po schodech dolů. Přitom jej držela za zdravou ruku a svítila jím baterkou před bosé nohy. Wallingford si neobratně přidržoval ručník pahýlem. V přístřešku pro čluny byla tma ještě větší. Doris ho vedla po lávce na úzké molo mezi kotvicími loďkami. Pak posvítila baterkou dopředu a ozářila žebřík na konci mola.

Žebřík tedy sloužil pro noční koupání a paní Clausenová zvala Patricka k účasti na rituálu, který kdysi praktikovala s nebožtíkem manželem. Opatrný husí pochod po úzké, tmavé lávce se podobal posvátné pouti.

Ve světle baterky přeběhl po kotvicím laně velký pavouk. Wallingforda na rozdíl od paní Clausenové vyděsil. „Vždyť to byl jenom pavouk,“ řekla. „Mám pavouky ráda. Jsou takoví pilní.“ Takže jí imponuje píle a pavouci, pomyslel si Patrick. Proklínal sám sebe, že s sebou přivezl Myšáka Stuarta Littlea a ne Charlottinu síť. Snad by jí ani neměl prozrazovat, že má tu hloupou knížku u sebe, a už vůbec ne to, že z ní chtěl předčítat nejprve jí a potom Otíkovi.

U žebříku si paní Clausenová svlékla župan. Věděla, jak na něj správně naaranžovat baterku, aby svítila směrem k hladině. Fungovala jako maják, podle něhož najdou cestu zpátky.

Wallingford si sundal ručník a stál vedle ní nahý, ale Doris mu neposkytla čas k úvahám, zda se jí má dotknout. Rychle se vydala k žebříku a v téměř naprosté tichosti vklouzla do vody. Patrick ji následoval, i když ne tak ladně a nehlučně. (Zkuste lézt po žebříku, když máte jen jednu ruku.) Nezbylo mu než sevřít zábradlí v podpaží pahýlu a pomáhat si pravičkou.

Plavali kousek od sebe. Paní Clausenová si dávala záležet, aby se Patrickovi příliš nevzdálila; kdykoli chtěla, aby ji dohnal, šlapala vodu nebo jen splývala. Obepluli konec velkého venkovního mola, odkud viděli temné obrysy neosvětleného hlavního srubu i menších chatek; primitivní stavby připomínaly opuštěnou osadu v divočině. Ani v ostatních chatách na druhém břehu jezera se nesvítilo. Chataři chodili brzy spát a vstávali za rozbřesku. Kromě baterky namířené na hladinu jezera bylo vidět ještě jiné světlo - v Otíkově pokoji. Pro případ, že by se chlapec probudil, nechala Doris rozsvícenu plynovou lampičku. Nechtěla, aby se polekal tmy. Byla si jistá, že by otevřeným oknem slyšela jeho pláč. Nad vodní hladinou se zvuk nese velmi jasně, zvláště v noci, vysvětlovala.

Při plavání bez potíží hovořila, vůbec se nezdýchala. Povíдалa o všem možném. Nejvíce o tom, jak s Ottou starším nemohli k nočnímu plavání využívat velké molo, protože by je slyšeli ostatní Clausenovi ve svých chatkách. Brzy však přišli na to, že když vlezou do vody z přístřešku pro čluny, nikdo si jich nevšimne. Wallingford v duchu slyšel hlasy všech hlučných a rozesmátých Clausenů putujících k lednici s pivem a zase zpátky, bouchání dveří s výplní z jemného pletiva a něčí volání: „Nepouštějte dovnitř komáry!“ Nebo ženský hlas, jak říká: „Ten pes je úplně mokrá!“ A dětský hlas vysvětlující: „Za to může strejda Donny.“

Jeden ze psů by seběhl dolů k jezeru a zběsile by se rozštěkal na paní Clausenovou a Ottu seniora, kteří se šli koupat bez plavek a bez povšimnutí - všiml si jich právě jen pes. „Někdo by už měl to zatracené psisko zastřelit!“ ozval by se kdosi rozzlobeně. Někdo jiný by mu odpověděl: „Třeba vyčmuchar vydru nebo norka.“ A někdo třetí, kdo by právě otvíral nebo zavíral lednici s pivem, by mohl dodat: „Ale houby, ten pes je prostě blbej. Štěká na všechno - a na nic.“

Wallingford si náhle nebyl jistý, zda se opravdu koupou - nazí - s Doris Clausenovou, nebo zda Doris sní s otevřenýma očima a v duchu se vrací k nočnímu plavání se zesnulým manželem. Přes všechnu melancholii se mu koupání s Doris líbilo.

Když je objevili komáři, potopili se a chvíli plavali pod hladinou, ale pak už se paní Clausenová chtěla vrátit k přístřešku pro čluny. Pod vodou by neslyšeli, jestli Otík pláče, a nevšimli by si, kdyby začala dohořívát plynová lampa.

Na severní obloze zářil měsíc a hvězdy. Někde volala potáplice a jiná se právě potápěla kousek od nich. Plavci měli na okamžik pocit, jako by zaslechli útržek písně. Snad si v potměných srubech na druhém břehu někdo pouštěl rádio, ale Patrick ani Doris si nemysleli, že se píseň ozývá z rádia.

Oba ji dobře znali a v tu chvíli je napadla současně. Byla to známá píseň o tom, že se někomu stýská, a paní Clausenovou trápil stesk po zemřelém manželovi. Patrickovi se zase stýskalo po paní Clausenové, která mu ovšem patřila jen v jeho představách.

Vylezla po žebříku na břeh jako první. Patrick zatím šlapal vodu a pozoroval její siluetu - paní Clausenovou zezadu osvětlovala baterka. Když na sebe rychle hodila šaty, chytil se jedinou rukou žebříku a drápal se ven. Doris mu posvítila na prkna mola, aby našel ručník; když jej zvedal a balil se do něj, sklopila baterku, takže jí svítila na nohy, a čekala. Pak natáhla ruku a vzala jej za paži; následoval ji. Šli se podívat na spícího Otíka. Wallingford si nebyl vědom nebezpečí: netušil, že pro některé matky je pohled na spící dítě zábavnější než kino. Když se paní Clausenová usadila na jedné z postelí a zahleděla se na syna, sedl si vedle ní. Musel, protože ho stále držela za ruku. Spící dítě ji přitahovalo jako působivé drama.

„Budu ti něco vyprávět," zašeptala hlasem, jaký od ní Wallingford dosud neslyšel; zněl skoro zahanbeně. Jemně mu stiskla ruku pro případ, že by ji nepochopil. Vyprávění nebylo určeno malému Ottovi, ale jemu.

„Zkusila jsem s někým chodit - myslím s někým jiným," začala. „Chodit se vším všudy."

Wallingford by rád věděl, zda „chodit se vším všudy" znamená i ve Wisconsinu to, co si pod tím představuje on.

„Vyspala jsem se s ním - s někým, s kým bych asi neměla," vysvětlila mu.

„Ach..." uklouzlo Patrickovi mimoděk. Snažil se zaslechnout dech spícího chlapce, ale neslyšel jej přes syčení plynové lampy, které se samo podobalo dýchání.

„Znám ho strašně dlouho, už z dřívějšíka," pokračovala Doris. „Je o něco mladší," dodala. Ještě stále držela Wallingforda za ruku, ale už ji nemačkala. Wallingford chtěl pro změnu stisknout ruku jí, aby dal najevo, že je s ní a že se na něj může spolehnout; ale náhle měl paži jako ochrnutou. (Dobře ten pocit znal.) „Je to bývalý manžel jedné mé kamarádky," vyprávěla paní Clausenová dál. „Dokud žil Otto, často jsme se chodili společně bavit, všichni čtyři, tak jak to manželské páry dělají."

Patrick jí přece jen lehce stiskl dlaň.

„Pak se ti dva rozešli," vysvětlovala paní Clausenová, „brzy potom, co Otto umřel. Když mi jednoho dne zavolal, jestli bych si s ním někam nevyšla, nekývla jsem, aspoň ne hned. Nejdřív jsem zavolala kamarádce, abych se ujistila, jestli se opravdu rozvádějí a jestli by jí nevadilo, kdybychom s jejím bývalým něco měli. Řekla, že je jí to jedno, ale ve skutečnosti jí to jedno nebylo. A ode mne to byla chyba. Navíc jsem k němu nic necítila. Nic, co by stálo za řeč."

Wallingford málem vykřikl „zaplat'pámbu".

„Tak jsem mu řekla, že to chci skončit. Vzal to sportovně a zůstali jsme přáteli, ale ona se mnou nemluví. A to mi šla na svatbě za družičku - věřil bys tomu?" Wallingford tomu věřil, viděl tu ženu na fotce, i když jen na jediné. „To je vlastně všechno. Jen jsem chtěla, abys o tom věděl," uzavřela paní Clausenová.

„Jsem rád, žes mi o tom pověděla," řekl Patrick po velkém úsilí, ačkoli slovo „rád" mělo velmi daleko k jeho skutečným pocitům, které oscilovaly mezi divokou žárlivostí a obrovskou úlevou. Vyspala se s dávným známým - co na tom? Hlavně že mezi nimi nevzniklo citové pouto; Patrick tím byl potěšen, ba přímo nadšen. Zároveň si vyčítal vlastní bláhovost. Paní Clausenová nebyla vysloveně krásná, ale přesto patřila k sexuálně nejpřitažlivějším ženám, jaké kdy potkal. Jak jen si mohl myslet, že jí muži nebudou dělat nabídky?

Nevěděl, čím začít. Snad jej nemístně povzbudilo, že mu teď paní Clausenová tiskla ruku silněji než předtím. Určitě byla ráda, že v něm našla tak vnímavého posluchače.

„Mám tě rád," řekl na úvod a potěšilo ho, že se Doris neodtáhla, třebaže její sevření trochu povolilo.

„Chtěl bych s tebou a s Otíkem žít. Chci si tě vzít." Doris se tvářila neutrálně, jen poslouchala. Dokázal uhodnout, co se jí honí hlavou.

Ani jednou na sebe nepohlédli. Cívěli na spícího Ottu. Jeho otevřená pusinka si říkala o pohádku a Wallingford se dal do vyprávění. Vybral si zcela špatně, ale byl koneckonců jen novinář, člověk, který informuje o faktech, ne vyprávěč.

Přitom se dopustil stejné chyby, kvůli které neměl v lásce svou profesi - vytrhl věci z kontextu. Měl začít cestou do Bostonu, návštěvou u dr. Zajace, k němuž jej přivedla bolest v ruce a palčivé mravenčení v místech, kde míval Ottovo zápěstí. Měl paní Clausenové povědět o ženě z hotelu Charles - o tom, jak si vlezli nazí do postele a předčítali si z knih E. B. Whitea, ale nemilovali se; a jak přitom bez ustání myslel na paní Clausenovou. To všechno jí měl povědět.

Logicky by to vysvětlovalo, proč nakonec podlehl nátlaku Mary Shanahanové, která chtěla, aby jí udělal dítě. Ano, měl začít Bostonem, nebo možná ještě raději i Japonskem: jak tehdy požádal Mary, která byla vdaná a navíc těhotná, aby jej doprovázela do Tokia, jak ho kvůli tomu tížilo svědomí, jak dlouho jí dokázal odolávat a snažil se, aby byli „jen přáteli".

Z kontextu by vyplynulo, že když se nakonec s Mary Shanahanovou vyspal, učinil tak bez postranních úmyslů. Považoval se za „přítele" a vykonal pro ni službu, o kterou jej žádala. Chtěla dítě, nic víc. Ze pak dostala zálusk i na jeho byt, že by se k němu možná ráda nastěhovala, že mu záviděla jeho práci a celou tu dobu věděla, že se stane jeho šéfovou... tomu se kruci říká překvapení. Ale copak to Wallingford

mohl tušit předem?

Kdo už by měl mít pochopení pro ženu, která zatoužila mít dítě s Patrickem Wallingfordem, když ne paní Clausenová? Nebylo snad logické, že Patrick uvažoval právě takto? (Nebylo. Jak by mohla mít pochopení, když jí celou věc vyličil tak oslovským způsobem?)

Pustil se do toho bez okolků. Jeho vyprávění bylo nepřikrášlené v nejhorším smyslu toho slova: bylo surové a vulgární. Přiznal se vlastně hned na počátku, když řekl: „Nechci, aby to vypadalo, že omlouvám vlastní neschopnost vytrvat v monogamním svazku, ale trochu mě to zneklidňuje.“

Skvělá předehra k nabídce k sňatku! Není divu, že paní Clausenová pustila Patrickovu ruku a dlouze se na něj zahleděla. Wallingfordovi došlo, do jaké kaše se dostal hned první špatně volenou větou, a neodvážil se na Doris ani podívat. Zatímco hovořil, hleděl na jejich spící dítě, jako by nevinnost malého Otty mohla paní Clausenovou ochránit před jeho vlastní sexuální nepolepšitelností a morální zkažeností vztahu k Mary Shanahanové.

paní Clausenovou přiznání konsternovalo. Už se dokonce ani nedívala na syna. Nedokázala odtrhnout zrak od pohledného profilu Patricka Wallingforda, který se jí netaktně svěroval s podrobnostmi svého hanebného jednání. Zakoktával se - částečně z nervozity, ale hlavně proto, že jeho řeč učinila na Doris přesně opačný dojem, než původně zamýšlel.

Kam jen dal rozum? Copak mu nedocházelo, v čem by lítal, kdyby s ním Mary Shanahanová opravdu otěhotněla?

Chut' prozradit na sebe co nejvíc ho neopouštěla: vyhrnul si ručník a ukázal paní Clausenové modřinu od skleněného stolku v Maryině bytě; pak jí předvedl popáleninu od horkého kohoutku sprchy.

Poškrábaných zad si všimla sama, stejně jako stop po zubech na levém rameni.

„Ty nejsou od Mary," přiznal Wallingford.

Mohl říct něco chytřejšího.

„Tos měl ještě nějakou jinou?" zeptala se Doris.

Patrick se ocitl tam, kde nechtěl být, ale řekl si, že když poví paní Clausenové o Angie, už tím nic nezkaží. Tahle historka byla mnohem prostší.

„Maskérku z televize, ale jenom na jednu noc," začal. „Byl jsem prostě nadřžený.“

Patrick se skutečně dovedl vyjadřovat. Ve srovnání s tím bylo vytrhování věcí z kontextu zanedbatelnou maličkostí.

To, co vyprávěl o telefonátech všech možných členů Angiiny rodiny, paní Clausenovou zmátlo; pochopila to tak, že dívka není plnoletá. (Poznámky o žvýkačkách ji v tom jen utvrdily.) „Angie je takový dobráček," opakoval Patrick pořád dokola, až Doris nabyla dojmu, že maskérka musí být mentálně zaostalá. „Ale ne!" ohradil se Wallingford. „Není ani nezletilá, ani hloupá. Angie je zkrátka taková... taková..."

„Kurvička?" napověděla mu paní Clausenová.

„To už vůbec ne! Nic takového," zaprotestoval Patrick loajálně.

„Třeba sis říkal, že máš poslední příležitost vyspat se s nějakou holkou - pro případ, že bych přijala tvoji nabídku," uvažovala Doris nahlas. „A protože sis nebyl jistý, jestli řeknu ano nebo ne, nic ti v tom nebránilo.“

„Třeba..." přisvědčil Wallingford chabě. „To by nebylo to nejhorší," prohlásila paní Clausenová. „A dovedla bych to pochopit. Myslím tu avantýru s Angie." Patrick se na ni poprvé odvážil pohlédnout, ale Doris se odvrátila - upírala zrak na Ottu, který stále sladce spal. „Horší je to s Mary," pokračovala. „Není mi jasné, jak jsi mohl na jedné straně snít o životě se mnou a s Ottou, a přitom se jí snažil udělat dítě. Jestli je opravdu v jiném stavu a čeká s tebou mimino, nemyslíš, že to dost komplikuje naši situaci? Myslím tvoji, mou i Otíkovu?"

„To tedy komplikuje," souhlasil Patrick. Znovu se musel ptát sám sebe: Kam jsem dal rozum? I v tomhle bodě mu zřejmě unikly souvislosti.

„Rozumím pohnutkám paní Shanahanové." Paní Clausenová mu prudce sevřela dlaň oběma rukama a zadívala se na něj tak upřeně, že nedokázal uhnout pohledem. „Která žena by s tebou nechtěla mít dítě?" Kousla se do rtu a zavrtěla hlavou. Snažila se ovládnout a nekřičet, přinejmenším ne v přítomnosti spícího syna. „Jsi jako krásná holka, která si neuvědomuje, jak vypadá. Nemáš tušení, co můžeš způsobit. Nejsi

nebezpečný, protože jsi hezký chlap, ale protože si vůbec neuvědomuješ, jak moc jsi hezký. A taky bezohledný." Ta slova ho zbolela jako facka. „Jak bys na mě mohl myslet, když ses vědomě snažil přefiknout jinou ženskou? V tu chvíli jsi po mně ani nevzdychl!"

„Připadalo mi tak... nepravděpodobné, že tě získám..." Na víc se Wallingford nezmohl. Ale byl si jistý, že nelže.

Jak neuvěřitelný blázen byl, když se domníval, že jí může vyprávět o svých nejnovějších milostných eskapádách a Doris pro ně bude mít stejné pochopení, jako měl on pro její daleko logičtější úlet. Jistě, ani ona se nezachovala nejlíp, ale aspoň to byl pokus o vztah; pokusila se sblížit s dávným známým, který byl v danou chvíli stejně volný jako ona. Nevyšlo to a tím vše haslo. V porovnání s jediným pokleskem paní Clausenové se Wallingfordův svět utápěl v erotickém zmatku. Stydl se sám před sebou za neuvěřitelnou kluzkost svých nápadů.

Skutečnost, že paní Clausenovou hluboce zklamal, byla právě tak patrná, jako to, že má po noční koupeli stále mokré a rozcuchané vlasy. Byla hmatatelná jako tmavé kruhy pod Dorisinyma očima a jako to, co zahlédl z její postavy, ať už oblečené do tmavocervených plavek nebo nahé ve světle měsíce a pak v jezeře. (Trochu přibrala, nebo se spíš ještě nezbavila přebytečných kilogramů nabraných v těhotenství.) Wallingford si uvědomoval, že tím, co na paní Clausenové miluje nejvíc, není jen naprostá upřímnost v sexuální oblasti. Všechno, co Doris říkala, myslela vážně, a všechno, co dělala, dělala s jasným cílem. Lišila se od Mary Shanahanové vším, čím se od ní mohla lišit: byla přímá a praktická, věřila lidem a dalo se jí věřit - a když vám věnovala svou pozornost, věnovala ji bezezbytku.

Ve světě Patricka Wallingforda zatím vládla sexuální anarchie, jakou by Doris Clausenová v tom svém nikdy neakceptovala. Wallingford si uvědomoval, že paní Clausenová vzala jeho návrh vážně; brala vážně všechno. Možnost, že by byla na jeho návrh kývla, se náhle vůbec nezdála tak nepravděpodobná, jenže on ji vlastnoručně zabil.

Seděla na posteli kus od něj, s rukama v klíně. Nedívala se ani na něj, ani na malého Ottu, a zdálo se, že vnímá jen jakousi nepojmenovatelnou a nesmírnou únavu, jež je jí dávno důvěrně známá a kterou takto pozorovala už mockrát, většinou v tuto noční nebo předjitřní hodinu. Nahlas řekla jen: „Potřebuju se vyspat."

Z posledního pohledu, který mu věnovala, nabyl Patrick dojmu, že hledí skrz stěnu na tmavý obdélník vedle dveří vedlejší místnosti, kde kdysi visel obraz nebo zrcadlo.

„Vedle něco visívalo na stěně... myslím ve vedlejším pokoji," odušil, ačkoli sám nevěřil, že ji tím přivede na jiné myšlenky. „Co to bylo?"

„Jenom plakát s reklamou na pivo," odpověděla bezvýrazně. Její hlas zněl mrtvě; bylo to k nesnesení.

„Aha..." Povzdech mu i tentokrát unikl jen mimoděk, jako by ho někdo bodl špendlíkem. Ovšem, byl to jen plakát s reklamou na pivo. Nemůže se divit, že se na něj už nechtěla koukat.

Natáhl zdravou ruku, ale místo toho, aby ji položil Doris do klína, pohladil ji zlehka prsty a hřbetem dlaně po břiše. „Kdysi jsi v pupku mívala takovou kovovou věcičku. Nějakou ozdobu," sondoval. „Zahlédl jsem ji jenom jednou." Neupřesnil, že to bylo tehdy, když si mu u dr. Zajace sedla obkročmo na klín. U Doris Clausenové by byl piercing rozhodně nečekal.

Vzala ho za ruku a položila si ji na kolena. Neudělala to proto, aby mu dodala odvahu; spíš nechtěla, aby ji dál osahával. „Měl to být talisman pro štěstí," vysvětlila mu. Z podmiňovacího způsobu vycítil, že víra vyprchala už před lety. „Otto jej kdysi koupil v obchodě s podobnými věcmi. Tehdy jsme zkoušeli všechno možné, abych otěhotněla. Fungovalo to až s tebou, jenže ty jsi nejspíš žádný talisman nepotřeboval." „Už ho nenosíš?"

„Už se nesnažím otěhotnět," odpověděla. „Aha." Jistota, že ji ztratil, mu sevřela žaludek. „Musím se trochu vyspat," připomněla mu znovu. „Chtěl jsem ti něco přečíst, ale můžeme to nechat na jindy." „Co to je?" zeptala se.

„Vlastně jsem myslel spíš na Otíka, až bude starší. Chtěl jsem to nejdřív přečíst tobě a někdy v budoucnu jemu." Odmlčel se. Ani tato informace, vytržená z kontextu, nedávala víc smyslu než cokoli z toho, co až dosud řekl. Připadal si trapně. „Tak co to je?" zeptala se ještě jednou.

„Stuart Little," odpověděl a hořce litoval, že s sebou knihu přivezl.

„Ta dětská knížka? Je o myšákovi, ne?" Patrick zahanbeně přikývl. „Myšák má takové zvláštní autíčko a

vydá se v něm hledat ptáčka," pokračovala Doris. „Něco jako Na cestě. Kerouac pro myši, je to tak?" Wallingforda by takové přirovnání nenapadlo, ale přitakal. Nejvíc ho překvapilo, že paní Clausenová četla román Na cestě nebo že o něm aspoň slyšela.

„Musím se vyspat," připomněla mu paní Clausenová potřetí. „Kdybych náhodou nemohla usnout, mám tady vlastní knihu ke čtení."

Patrick se ovládl a nic neřekl, ale dalo mu to práci. Měl náhle pocit, že toho tolik ztratil - tím spíš, že teď viděl, jak mnoho mohl získat.

Měl aspoň tolik rozumu, aby se nerozpovídal o tom, jak si se Sarah Williamsovou, nebo jak se vlastně jmenovala, četli Myšáka Stuarta Littlea a Charlottinu síť nahlas (a nazí) v posteli. Kdyby tuto historku vytrhl z kontextu - a možná i kdyby ji z něj nevytrhl -, vyzněla by jen jako další důkaz jeho zvrácenosti. Dobu, kdy s ní mohl směle vyrukovat a použít ji na svou obranu, nenávratně propásl; teď už by ničemu nepomohla.

Hrál o čas, protože nechtěl Doris ztratit definitivně. Oba to dobře věděli. „Co hezkého sis na čtení přivezla ty?" zeptal se.

Paní Clausenová využila příležitosti a zvedla se z postele. Šla k otevřené plátěné tašce, která se podobala několika jiným, menším, s dětskými potřebami. Taška obsahovala všechny její věci a ona se dosud neobtěžovala (nebo neměla čas) ji vybalit.

Pod prádlem našla knihu a mlčky mu ji podala, jako by byla příliš unavená, než aby se jí chtělo mluvit (nejspíš to tak opravdu bylo). Z knihy se vyklubal Anglický pacient Michaela Ondaatjeho. Wallingford román nečetl, viděl ho jen zfilmovaný.

„Byl to poslední film, na kterém jsme byli, než Otto umřel," podotkla paní Clausenová. „Oběma se nám líbil. Mně dokonce tolik, že jsem dostala chuť přečíst si knížku. Až doted jsem to odkládala. Nechtěla jsem, aby mi připomínala poslední film, který jsem s Ottou viděla."

Patrick Wallingford sklouzl pohledem k Anglickému pacientovi. Chtěl ji ohromit Stuartem Littlem, a ona zatím četla vážnou literaturu. V kolika dalších bodech ji asi podcenil?

To, že prodávala lístky v pokladně Green Bay Packers, ještě neznamenal, že nemůže číst knihy. Něco takového si ke své velké hanbě mohl myslet jen Patrick Wallingford.

Vzpomínal si, jak moc se mu ten film líbil. Jeho bývalá manželka dokonce prohlásila, že je lepší než kniha. Patrick pochyboval skoro o všem, co kdy Marilyn řekla, a v tomto názoru se jen utvrdil, když mu ocitovala větu, kterou i on před časem četl v novinové recenzi. Anglický pacient byl prý na plátně lepší než v knižní podobě, protože kniha byla „napsána až příliš dobře". Kritizovat knihu za to, že je „příliš dobře napsána", mohl skutečně jen literární kritik - nebo Marilyn.

„Nečetl jsem to." Víc paní Clausenové neřekl a ona vrátila román k spodnímu prádlu do kabely.

„Je to hezká knížka," poznamenala. „Čtu ji hrozně pomalu, protože se mi moc líbí. Dokonce víc než film - a já se navíc na film snažím zapomenout." (Samozejmě tím chtěla říct, že z něj nikdy nezapomene ani jedinou scénu.)

Co ještě dodat? Wallingforda tlačil měchýř. Kupodivu se tím paní Clausenové nepochlubil; na jeden večer už toho namluvil dost. Doris mu posvětila baterkou do chodby, aby nemusel hledat cestu do pokoje potmě.

Byl příliš unavený, než aby rozsvěcel plynovou lampičku. Uchopil svítilnu, kterou našel na prádelníku, a vydal se dolů po strmých schodech. Měsíc zapadl a venku teď byla mnohem větší tma. Úsvit na sebe nedá dlouho čekat. Přestože ho nikdo nemohl vidět, stoupl si Patrick při čurání za strom. Než skončil, komáři si ho našli a on se s rozžatou baterkou rychle vracel do pokoje nad kůlnou.

V Dorisině a Otíkově ložnici se nesvítilo a Wallingford tiše minul otevřené dveře. Pamatoval si Dorisina slova o tom, že nikdy nespí s rozsvícenou propanbutanovou lampou. Snad byla bezpečná, ale otevřený oheň i tak představoval riziko: těžko by se jí s tím vědomím usínalo.

I Wallingford si nechal otevřeno. Chtěl slyšet Otíka, kdyby se snad probudil. Možná paní Clausenové navrhone, že chlapce pohlídá, aby se mohla ještě chvíli prospat. Zabavit malé dítě nemůže být problém. Je to určitě snazší než zabavit televizního diváka. Víc o tom nepřemýšlel.

Konečně odložil ručník omotaný kolem pasu, oblékl si boxerské trenýrky a vlezl si do postele. Než zhasl baterku, zapamatoval si, kam ji odkládá, aby ji ve tmě zase našel. (Nechal ji na podlaze na Dorisině

straně postele.) Ted', když už venku nesvítil měsíc, byla všude kolem černočerná tma. Připomněla mu chmurné vyhlídky na společnou budoucnost po boku paní Clausenové.

Zapomněl si zatáhnout závěsy, přestože ho Doris varovala, že mu vycházející slunce bude svítit rovnou do oken. Bylo to nadpřirozené, ale i ve spánku si uvědomoval, že obloha začíná blednout. V tu chvíli se ozvaly první vrány. Jejich krákání mu zapadalo do sna daleko intenzivněji než hlasy potáplic. I se zavřenýma očima Patrick vnímal, že už je světlo.

Probudil jej Otíkův pláč. Ležel a poslouchal, jak paní Clausenová chlapce konejší. Dítě se celkem rychle utišilo, ale pralo se s matkou, která je přebalovala. Wallingford se dohadoval, co zrovna dělají, jen z tónu Dorisina hlasu a z Ottova dětského broukání. Pak slyšel, jak sestupují po schodech. Cestou k velkému srubu paní Clausenová neustále povídala. Patrick si vzpomněl, že se sunar rozmíchává v balené vodě, kterou Doris ohřívá ve srubu na sporáku.

Nejprve pohlédl do míst, kde mu končilo levé předloktí, a pak mu zrak sklouzl na pravé zápěstí. (Nikdy si nezvykl, že nosí hodinky na pravé ruce.) Když do ložnice nakouklo slunce, které mezitím vyšlo za jezerem, zjistil, že je teprve pár minut po páté.

Jako reportér zcestoval celý svět a věděl, co je to spánkový deficit. Ted' mu zvolna docházelo, že se paní Clausenová pořádně nevyspala už osm měsíců; bylo od něj neodpuštělné, že ji přiměl zůstat vzhůru po větší část noci. Skutečnost, že si přivezla jen malou kabelu s osobními věcmi, kdežto kvůli Otíkovi s sebou vlekla dalších šest zavazadel, hovořila sama za sebe: dítě bylo její svět.

Jak bláhový byl Wallingford, když se domníval, že by se o chlapce chvíli staral, aby se Doris mohla dostat! Vždyť ani nevěděl, jak dítě krmit, při přebalování ji sledoval jen jednou -včera - a neuměl Otíka nechat odříhnout. (Jak mohl tušit, že už to paní Clausenová nedělá?)

Měl bych sebrat odvalu a jít se utopit do jezera, říkal si právě ve chvíli, kdy do místnosti vstoupila paní Clausenová s malým Ottou v náruči. Dítě na sobě mělo jenom plínku a Doris si oblékla obrovské triko, snad po nebožtíku manželovi. Zelená barva Green Bay Packers už vybledla, ale známý klubový znak byl pořád vidět. Triko jí sahalo do půli stehů a vpředu skoro až ke kolenům.

„Hleďme, už jsme se úplně probudili," pronesla k Otíkovi. „Ted' se podíváme, jestli je vzhůru i tatínek." Wallingford jim udělal v posteli místo. Snažil se zůstat klidný. (Bylo to poprvé, co o něm Doris mluvila jako o tatínkovi.)

Nad ránem byl dost velký chládek na to, aby mohl spát pod pokrývkou, ale teď už pokoj zalévaly sluneční paprsky. Paní Clausenová vklouzla s dítětem jen pod prostěradlo a Wallingford shodil pokrývku na podlahu.

„Musíš se ho naučit krmit," řekla Doris a podala mu láhev se sunarem. Otík zatím ležel na polštáři a jasnými očima sledoval láhev, kterou si rodiče podávali.

Pak ho paní Clausenová usadila mezi dva polštáře a Wallingford sledoval, jak syn bere do ruky chrastítko, chvíli jím chřestí a pak si ho strká do pusy. Nebylo to nic světoborného, ale novopečeného otce to fascinovalo.

„Je to hodné miminko," konstatovala paní Clausenová.

Wallingford nevěděl, co na to říct.

„Co kdybys mu přečetl kousek z té knížky o myších?" navrhla. „Není nutné, aby ti rozuměl, stačí, že uslyší tvůj hlas. A já si to taky ráda poslechnu."

Patrick vylezl z postele a vrátil se s knihou.

„Hezké trenýrky," pochválila ho Doris.

Patrick si v knize založil několik pasáží, o nichž předpokládal, že by mohly paní Clausenovou oslovit. Například tu, ve které se Stuartovi nevyvede první rande s Harriet Amesovou, protože je našťavaný, že mu vandalové poničili kánoe, takže si ani nejde zatancovat. Harriet mu dá sbohem a zanechá Stuarta „samotného se zhroutenými sny a rozbitou loďkou".

Patrick si kdysi myslel, že by se úryvek paní Clausenové líbil, ale teď si tím nebyl jistý. Proto se rozhodl přejít rovnou k poslední kapitole nazvané „Cesta na sever" a přečíst jen záznam filozofického rozhovoru s opravářem telefonů.

Dialog se nejprve točí kolem ptáčka, kterého Stuart hledá. Opravář požádá myšáka, aby mu popsal, jak ptáček vypadá, a zapíše si to. Zatímco Wallingford předčítal odstavec, paní Clausenová ležela na boku a

pozorovala jeho i syna. Malý Otto k ní vzhledl jen občas, jinak se zdálo, že pozorně naslouchá otcovu předčítání. Oba rodiče měl na dosah, takže měl pocit, že se mu dostatečně věnují.

Patrick dospěl až k místu, kdy se opravář ptá myšáka, kam má namířeno. Wallingford přečetl celý úryvek se zvláštní naléhavostí v hlase.

„Na sever," odpověděl Stuart.

„Na severu je hezky," řekl opravář. „Na sever jezdím vždycky rád. I když na jihozápadě je taky prima."

„To rád věřím," přitakal Stuart hloubavě.

„A pak tady máme východ," pokračoval opravář. „S touhle světovou stranou jsem jednou udělal zajímavou zkušenost. Chceš, abych ti o tom vypravoval?"

„Ani ne, díky," odpověděl Stuart.

Opravář se zatvářil zklamaně, ale hovořil dál. „Sever má něco do sebe - něco, čím se liší od všech ostatních stran. Řekl bych, že kdo zamíří na sever, neprohloupí."

„Vidím to taky tak," přisvědčil Stuart. „Doufám, že teď už budu mířit jenom na sever, až do konce svých dnů."

„Na světě jsou horší věci," poznamenal opravář.

„Já vím," odušil Stuart.

Patrick Wallingford poznal ty horší věci na vlastní kůži. Žádnou z žen, které znal, nepotkal cestou na sever, ať už to byla Mary Shanahanová, Angie, Monika s k uprostřed anebo jeho bývalá manželka Marilyn. S tou se seznámil v New Orleansu, kde točil třímínutovou reportáž o nezřízeném slavení masopustního úterý; tehdy flirtoval s jistou Fionou, taky maskérkou, ale nakonec ji kvůli Marilyn pustil k vodě. (Už dávno věděl, jak šeredně se zmýlil.)

Byla to banální statistika, ale Wallingford si skutečně nevzpomínal na jedinou ženu, s níž by měl pohlavní styk během cesty na sever. Na tuto světovou stranu se vydal jen za paní Clausenovou, se kterou chtěl zůstat - na severu nebo kdekoli jinde na světě - až do konce svých dnů.

Udělal pauzu kvůli dramatickému účinku a zopakoval jen tu jedinou větu: „Až do konce svých dnů."

Pohlédl na Ottu v obavě, zda ho nenudí, ale chlapec byl čilý jako veverka a těkal očima z tátovy tváře na barevnou obálku knihy. (Byl na ní Stuart v kánoí z březové kůry, jejíž před' zdobí nápis LETNÍ VZPOMÍNKA.)

Wallingford byl u vytržení nad tím, že dokázal udržet synovu pozornost - zato když pohlédl na paní Clausenovou, kterou si hodlal četbou opětovně naklonit, zjistil, že usnula, a to pravděpodobně mnohem dřív, než jí význam kapitoly „Cesta na sever" plně došel. Ležela na boku tváří k Patrickovi a jejich malému synovi, a přestože měla zpola zakrytou tvář, Wallingford viděl, že se usmívá.

Tedy... možná se přímo neusmívala, ale rozhodně se nemračila. Z jejího výrazu a pokojného spánku se dalo usoudit, že je neobvykle klidná - nebo že neobvykle hluboce spí; to Patrick nedokázal posoudit. Protože bral odpovědnost, která teď ležela na jeho bedrech, velmi vážně, vzal Otíka a pomaloučku se sunul ke kraji postele, aby neprobudili maminku. S chlapcem v náruči odešel do vedlejšího pokoje a snažil se co nejlépe napodobit Doris při každodenní údržbě. Položil Ottu na postel, která sloužila jako přebalovací stůl, a statečně se pustil do výměny plenky, ale ke svému zklamání zjistil, že je suchá a chlapec čistý. Zatímco rozjímal nad neuvěřitelně miniaturním penisem, vyčural se mu synek rovnou do obličeje. Patrick měl konečně důvod jej přebalit, což je práce, která se jednou rukou nedělá snadno. Když byl hotov, přemýšlel, co dál. Malý Otto seděl zpřímá na posteli, fakticky uvězněný mezi polštáři, jimiž ho Patrick obložil, a nezkušený otec zatím pátral v taškách s batolecí výbavou. Vybalil z nich následující předměty: krabici výživy, čistou lahvičku s dudlíkem, dvě papírové plínky, košílku, kdyby snad venku byla zima - a kdyby šli ven -, a taky ponožky a botičky, pro případ, že by Otík chtěl hopsat v hopsadle.

Tato vymyšlenost se nacházela ve velkém srubu, kam Wallingford chlapce přenesl. Ponožky a botičky jej měly ochránit před okopanými palečky a třískami v heboučkových nožičkách - tady se Patrick projevil jako předvídavý rodič. Těsně předtím, než s Otíkem a s taškou plnou propriet opustil pokoj nad kůlnou pro čluny, přibalil na poslední chvíli i klobouček a výtisk Anglického pacienta z kabely paní Clausenové. Když jej bral, zlehka se dotkl i jejího spodního prádla.

Ve srubu bylo chladněji, a tak Ottovi oblékl košílku a kvůli cviku mu obul i ponožky a botky. Pokusil se

syna usadit do hopsadla, ale chlapec se rozplakal, takže ho raději přenesl do vysoké židle. Tam se Otík uklidnil (ovšem jen na chvíli - než zjistil, že tu není nic k jídlu).

V odkapávači na nádobí našel Wallingford dětskou lžičku a rozmačkal Ottovi banán. Chlapci se moc líbilo, že může banán plivat, rozmazávat si ho po obličeji a nakonec si utřít ruce do košilky.

Wallingford přemýšlel, čím ještě by mohl dítě nakrmit. Konvice na sporáku byla pořád horká. Patrick rozmíchal sunar ve čtvrt litru převařené vody a do části směsi nasypal dětské vločky, ale Otíkovi víc chutnal banán. Patrick přimíchal do vloček čajovou lžičku broskvového pyré, které objevil mezi skleničkami s dětskou výživou. Otto obezřetně ochutnal výslednou směs. To už měl kousky banánu i broskvovo-cereální směsi ve vlasech.

Wallingfordovi neušlo, že víc jídla skončilo na Ottovi než v Ottovi. Namočil papírový ručník v teplé vodě a chlapce jím aspoň částečně otřel. Pak ho vzal z vysoké židličky a znovu jej usadil do hopsadla. Otík pár minut hopsal, načež vyblinkal půlku snídaně.

Wallingford jej vzal do náruče a se synem na klíně se usadil v houpacím křesle. Pokusil se mu vnutit láhev, ale upatlaný klučina nevypil ani půl deci, a to, co vypil, zase vyprskl Patrickovi do klína. (Co na tom záleželo? Měl na sobě jenom trenýrky.)

Patrick tedy začal chodit sem a tam. Chlapce měl posazeného na levé paži a v pravé držel Anglického pacienta jako modlitební knihu. Avšak Otto byl příliš těžký, než aby to zmrzačená levice mohla dlouho vydržet. Patrick se tedy vrátil do houpacího křesla, posadil si chlapce na klín a opřel si ho o hrud' a levé rameno. Přitom ho objímal levou paží. Houpali se deset minut nebo o něco déle, až Otík usnul.

Patrick zvolnil tempo houpání a se spícím chlapcem na klíně se pokoušel číst Anglického pacienta. Držet jednou rukou otevřenou knihu bylo snazší než obracet stránky; tento úkon vyžadoval značnou dávku manuální zručnosti a Wallingfordovi činil potíže - stejně jako svého času pokusy s protézami - ale k úvodnímu vyprávění o popáleném pacientovi, který si nepamatuje, kým je, se taková fyzická námaha dobře hodila.

Patrick přečetl jen pár stránek a zastavil se u věty, kterou si paní Clausenová červeně podtrhla. Věta popisovala, jak hlavní hrdina - anglický pacient - střídavě nabývá a pozbývá vědomí, zatímco mu ošetřovatelka předčítá z knih:

Protože chvílemi pozorně poslouchal a chvílemi ne, měl Angličan v ději mezery, jako když bouře spláchne celé úseky cesty, chyběly mu v něm epizody, jako by kobylky vyžraly díry do goblenu, jako by z fresky přes noc odpadly kusy omítky, které se uvolnily při bombardování.

Byla to pasáž, která si zasloužila být znovu a znovu čtena a obdivována; a kromě toho dobře odrážela povahu čtenářky, jež si ji podtrhla. Wallingford zavřel knihu a opatrně ji odložil na podlahu. Pak zavřel oči a soustředil se na konejšivé houpání křesla. Když zadržel dech, slyšel dýchat syna - pro mnoho rodičů jsou podobné okamžiky posvátné. Zatímco se houpal, vymyslel plán. Vráti se do New Yorku a přečte si Anglického pacienta. Označí si místa, která ho zaujmou, a pak o nich mohou s paní Clausenovou diskutovat a porovnávat svůj vkus. Třeba ji nakonec přesvědčí, aby si vypůjčila kazetu s filmem, a společně se na něj podívají.

Usínal v houpacím křesle se synem na klíně a přitom si říkal, že Anglický pacient bude určitě slibnější téma než cesty jednoho myšáka nebo horoucí láska pavoučice, jejíž dny jsou sečteny.

Když přišla paní Clausenová, oba spali. Jako pozorná matka bedlivě prozkoumala všechny důkazy vypovídající o Ottově snídani, včetně zbytků dětské výživy na dně láhve a na synově pobryndané košilce, broskví ve vlasech, banánu na ponožkách a botičkách i neklamných stop po blinkání na Patrickových trenýrkách. To, co viděla, ji zřejmě uspokojilo, a největší radost jí udělal pohled na dvě spící postavy v houpacím křesle: vzala tedy fotoaparát a dvakrát si je vyfotila.

Wallingford se probudil, teprve když byla hotová káva a Doris smažila slaninu. (Pokud si vzpomínal, kdysi jí řekl, že má slaninu rád.) Na sobě měla tmavočervený koupací úbor. Patrick si v duchu představil své vlastní plavky visící osaměle na šňůře: v sebe-litostném rozpoložení to pokládal za trefnou metaforu smutné skutečnosti, že bude nakonec odmítnut.

Den strávili lenošením, ale nálada nebyla nijak uvolněná. Skutečnost, že se Doris ani jednou nezminila o Patrickově návrhu, vyvolávala určité napětí.

Střídavě plavali nebo hlídali Ottu a Wallingford se s ním znovu vydal na mělčinu u písčité pláže. Pak si

spolu vyjeli na člunu. Patrick seděl na přídí s Otíkem na klíně, zatímco Doris obsluhovala přívěsný motor, protože to uměla líp. Člun s přívěsným motorem nebyl tak rychlý jako běžný motorový člun, ale Clausenovým by zase tolik nevadilo, kdyby jej poškrábala nebo obouchala.

Odvezli odpadky do kontejneru v přístavišti na opačném břehu jezera, kam je svázeli majitelé všech okolních chat. To, co nestihnou odvézt do kontejneru - prázdné láhve, plechovky, papíry i zbytky jídla -, budou muset vzít domů hydroplánem.

Jejich slova zanikala v rachotu přívěsného motoru, ale Wallingford se zadíval na paní Clausenovou a s pečlivou mimikou vyslovil větu: „Mám tě rád.“ Věděl, že mu odečítá ze rtů a že rozuměla, ale nepoznal, co mu odpovídá. Bylo to rozhodně delší než „mám tě ráda,“ a Patrick měl pocit, že mu Doris sděluje něco vážného.

Při zpáteční cestě od kontejneru Otík usnul. Wallingford jej odnesl nahoru do postýlky. Doris mu vysvětlila, že Otto si zhruba dvakrát za den zdřímne; teď ho zřejmě ukoľébal pohyb člunu. Pak nahlas zauvažovala, že bude muset chlapce probudit a nakrmit.

Pozdní odpoledne přešlo do podvečera; slunce už pomalu zapadalo. „Ještě chvíli ho nech spát,“ poprosil Wallingford. „Pojď, půjdeme na molo.“ Oba na sobě měli plavky a Patrick dohlédl na to, aby si nezapomněli ručníky.

„Co chceš dělat?“ zeptala se Doris.

„Trochu se namočíme a pak si posedíme na molu. Jenom chvíli.“

Paní Clausenová měla obavy, že kdyby se Otík probudil a plakal, neuslyší ho ani při otevřených oknech ložnice. Okna totiž vedla přímo k jezeru, ne k velkému venkovnímu molu, a projíždějící motorové čluny dělaly rámus, ale Patrick se dušoval, že by chlapce slyšel.

Skočili z mola do vody a hned se zase vyškrábali po žebříku ven. Téměř vzápětí se molo ponořilo do stínu. Slunce zašlo za vrcholky stromů na jejich straně jezera a už ozařovalo pouze východní břeh. Když se usadili na ručnicích, Wallingford začal paní Clausenové vyprávět o modrých pilulkách, které dostával v Indii proti bolesti, a o tom, jak (v erotickém snu) cítil sálat teplo z prken mola, třebaže na ně už dávno padl stín.

„Tak jako teď,“ dodal.

Doris seděla v mokrých plavkách a trochu se chvěla.

Patrick dál vyprávěl o ženském hlasu, který slyšel, i když ve snu žádnou ženu nespátřil; byl to ten nejerotičtější hlas na světě a říkal: „Hrozně mě studí plavky. Asi si je sundám. Nesvlékneš se taky?“

Paní Clausenová na něj stále hleděla a chvěla se.

„Řekni to, prosím,“ požádal ji Patrick.

„Nechce se mi,“ odpověděla Doris.

Patrick pokračoval v líčení snu: jak řekl „ano“ a jak z mokrých plavek odkapávala voda a stékala mezi prkny mola zpátky do jezera. Jak byli oba nuzí, on i neviditelná žena; jak cítil vůni slunce, kterou vstřebala její ramena; jak jí jazykem okroužil boltec a ulpěla mu na něm chuť jezera.

„Miloval ses s ní? Ve snu?“ zeptala se paní Clausenová.

„Ano.“

„Ne, to nejde,“ prohlásila. „Ne tady a ne teď. A vůbec, na protějším břehu je nová chata. Clausenovi mě varovali, že odtamtud špehuje lidi chlápek s dalekohledem.“

Patrick viděl chatu, o níž byla řeč. Srub na druhém břehu měl barvu čerstvého dřeva, která se nápadně odrážela od okolní modři a zeleně.

Nahlas řekl jen: „Myslel jsem si, že se sen začíná vyplňovat.“ (Nejraději by dodal: „... a málem se i vyplnil.“)

Paní Clausenová vstala a zvedla ručník, aby se měla čím zakrýt, až si bude svlékat plavky. Pověsila je na šňůru, zabalila se těsněji do ručníku a oznámila: „Jdu probudit Ottu.“

Wallingford si stáhl trenýrky, ve kterých se koupal, a pověsil je vedle Dorisiných plavek. Protože mezitím zmizela v přístřešku pro čluny, neměl potřebu zakrývat se ručníkem. Dokonce chvíli postál čelem k jezeru, zcela nahý, aby si ho ten idiot s teleskopem dobře prohlédl. Potom se zabalil do ručníku a vyrazil po schodech do svého pokoje.

Převlékl se do suchých plavek a polokošile. Než se objevil ve vedlejším pokoji, stihla se převléknout i

paní Clausenová; měla teď na sobě starý nátělník a nylonové legíny. Přestože to byl úbor, v jakém chodívají kluci do tělocvičny, vypadala v něm úžasně.

„Viš," řekla, aniž na něj pohlédla, „realita může přinést naplnění snu, a přesto se od něj může v leccem lišit."

„Nevím, jestli mám vůbec nějakou šanci," přiznal Patrick. To už kráčela s Ottou v náruči po pěšině vzhůru k hlavnímu srubu a schválně si před Patrickem udržovala náskok. „Ještě pořád o tom přemýšlím," řekla, aniž se ohlédla.

Wallingford počítal, kolik měla její odpověď slabik. Napadlo ho, že právě tohle („ještě pořád o tom přemýšlím") mu odpověděla i předtím v člunu, když neslyšel, co říká. Takže měl stále naději, i když jen teoretickou.

Mlčky povečeřeli za moskytiéry na verandě hlavního srubu, odkud byl výhled na potměšilé jezero. Komáři přilétli až k sítím a bzučeli na ně. Při zbylé láhvi červeného vína se Wallingford rozpovídal o tom, že si pohrává s myšlenkou na odchod ze zaměstnání. Tentokrát měl dost rozumu, aby se nezmiňoval o Mary Shanahanové. Nechal si pro sebe, že ho nápad s vyhazovem poprvé napadl při její poznámce, i to, že Mary v podstatě naplánovala, jakým způsobem by měl vyhazovu docílit.

Pověděl jí i o touze opustit New York, ale v tu chvíli došla paní Clausenové trpělivost. „Nechci, abys nechal práce jen kvůli mně," prohlásila. „Jestli mám s tebou žít, bude mi jedno, kde to bude. Nezáleží na tom, kde bychom se usadili nebo co bys dělal."

Patrick rázoval sem a tam s Ottou v náruči a Doris zatím myla nádobí.

„Přála bych si jen jedno - aby s tebou Mary neotěhotněla," řekla konečně, když cestou do kůlny pro čluny bojovali s hejny komárů. Patrick jí neviděl do tváře; zase kráčela před ním, s baterkou a kabelou s Ottovými věcmi, zatímco Patrick nesl malého Ottu. „Nevyčítám jí, že... že s tebou chtěla mít dítě," dodala, když stoupali po schodišti k pokojům, „jen doufám, že jí to nevyjde. Ale to už není v tvé moci. Teď už ne."

Wallingfordovi to připadlo velmi typické: v jeho životě pokaždé nastane zlomová situace, kterou bezděky sám způsobí a jejíž další běh už nemůže ovlivnit. To, zda Mary Shanahanová je nebo není těhotná, záleželo na něčem tak náhodném, jako je pravděpodobnost početí.

Ještě než odešel z hlavního srubu, kde použil koupelnu i záchod a vyčistil si zuby, vzal si z brašny s holením prezervativ. Svíral jej v ruce celou cestu, až do pokoje. Když kladl malého Ottu na postel, která sloužila jako přebalovací stolek, všimla si paní Clausenová, že Patrick něco drží v sevřené pěstí.

„Co to máš v ruce?" zeptala se.

Otevřel dlaň a ukázal jí kondom. Doris se právě skláněla nad Otíkem a přebalovala ho. „Měl by ses vrátit a vzít si ještě jeden," řekla. „Budeš potřebovat nejmíň dva."

Wallingford popadl baterku a znovu si razil cestu hejny komárů. Do své ložnice nad přístřeškem pro čluny se vrátil s druhým kondomem a lahví vychlazeného piva.

V ložnici rozsvítil lampu. Pro lidi s oběma rukama na tom není nic těžkého, ale Patrickovi to dalo dost práce. Škrtl sirkou o krabičku, vložil si zapálené dřívko do zubů a otočil ventilem. Pak vzal hořící zápalku z úst a přiblížil ji k hořáku lampy: butan s hlasitým „plop" vzplál a jasně se rozhořel. Patrick zmenšil plamen, ale světlo v ložnici bylo i nadále ostré. Žádná velká romantika, pomyslel si, když se svlékl a vlezl si do postele.

Přikryl se po pás jen svrchním prostěradlem, lehl si na břicho a opíral se o založené ruce, jimiž objímal dva polštáře. Hleděl z okna na jezero ozářené měsícem - měsíční kotouč byl obrovský. Už teď vypadal, jako by byl v úplňku, ačkoli do astronomického úplňku zbývaly ještě dvě nebo tři noci.

Neotevřená láhev piva zůstala stát na prádelníku. Patrick doufal, že se o ni později podělí s Doris. Oba kondomy v celofánových obalech ležely pod polštáři.

V rámusu, který dělaly potáplice, a zvucích hádky zuřící mezi kachnami u břehu, zcela přeslechl, že do ložnice vešla paní Clausenová. Když jej ale zalehla a on na zádech ucítil její prsa, poznal, že je nahá.

„Hrozně mě studí plavky," pošeptala mu do ucha. „Asi si je sundám. Nesvlékneš se taky?"

Její hlas byl tolik podobný hlasu ženy z erotického snu, že se Wallingford chvíli nezmohl na odpověď.

Než stihl říct „ano", převalila ho na záda a stáhla z něho prostěradlo.

„Radši mi dej jednu z těch hraček," požádala ho.

Zašátral rukou pod polštářem, na kterém ležel, ale paní Clausenová byla rychlejší. Našla kondom a zuby roztrhla obal. „Necháš mě, abych ti to nasadila? Ještě nikdy jsem to nedělala.“ Vzhled ochranné pomůcky ji trochu zarazil, ale necouvla. Bohužel se ji snažila nasadit naruby.

„Je určitým způsobem srolovaný,“ napověděl jí Patrick.

Doris se zasmála vlastnímu omylu. Teď už nasadila kondom správně a dále si počínala tak rychle, že Patrickovi nedala čas promluvit. Wallingford jí věřil, že ještě nikdy nikomu nenavlékala prezervativ, ale způsob, jakým na něj nasedla, dobře znal. (Rozdíl byl jen v tom, že tentokrát ležel na zádech, zatímco posledně seděl zpřímá na židli v pracovně dr. Zajace.)

„Chtěla bych si s tebou promluvit o věrnosti,“ řekla Doris, zatímco se mu opírala rukama o ramena a střídavě se zvedala a zase klesala. „Jestli ti monogamie nedělá dobře, měl bys mi to říct hned teď a zarazit mě.“

Wallingford nepromluvil, a už vůbec se ji nepokoušel zastavit. „A hlavně tě prosím, nepřiváděj už žádnou ženu do jiného stavu,“ dodala paní Clausenová ještě vážnějším tónem a spočinula na něm celou vahou.

Nadzdvihl se v bocích a přimkl se k ní. „Slibuju,“ řekl.

Ostré světlo butanové lampy promítalo jejich pohybuující se stíny na stěnu, do míst, kde si Wallingford už předtím všiml tmavšího obdélníku - prázdného místa po pivní reklamě Otty staršího. Silueta obou spojených těl připomínající stínové divadlo jako by symbolizovala jejich nejistou budoucnost.

Když se domílovali, otevřeli si pivo a vyprázdnili láhev během několika vteřin. Pak se šli jen tak bez plavek vykoupat: Wallingford nesl společný ručník a paní Clausenová svítila baterkou. Kráčeli těsně za sebou až na konec mola v přístřešku pro čluny, kde Doris požádala Patricka, aby tentokrát slezl po žebříku do vody jako první. Ale ještě předtím, než se spustil do jezera, dostal za úkol zaplavat kus nazpět pod úzké molo.

„Plav za světlem baterky,“ vyzvala ho. Namířila kužel světla mezi prkna a ozářila jeden z pilířů, který se ztrácel v temné vodě. Pilíř byl silnější než Wallingfordovo stehno. Asi deset centimetrů nad hladinou, přímo pod prkny mola a těsně vedle vodorovného nosníku, si Wallingford něčeho všiml. Připlaval blíž, takže měl tu věc přímo nad sebou. Musel šlapat vodu, aby si ji mohl prohlédnout.

Na silném hřebíku zatlučeném do pilíře byly navlečeny dva prsteny. Hřebík byl ohnutý, takže tvořil oko, a jeho hlavičku někdo zabušil kladivem do pilíře. Patrickovi došlo, že taky paní Clausenová musela šlapat vodu, když zatloukala hřebík, věšela na něj prstýnky a pak hřebík kladivem ohýbala. Jistě to nebylo snadné, ani pro poměrně silného a dobrého plavce s oběma horními končetinami.

„Jsou pořád na místě? Vidiš je?“ ujistila se Doris. „Ano,“ odpověděl.

Paní Clausenová znovu namířila kužel světla na jezero. Patrick vyplaval zpod mola do světelného kruhu, kde už na něj čekala. Splývala na zádech, s řadry nad hladinou.

Nic neříkala a taky Wallingford mlčel. Myslel na to, že až jednou v zimě zamrzne jezero obzvlášť silnou vrstvou ledu, která se opře o molo, bude po prstenech. Anebo přijde zimní bouře a smete celý přístřešek. Ať tak nebo onak, prstýnky byly tam, kde měly být, a paní Clausenová chtěla, aby o tom věděl.

Šmírák z druhého břehu, který právě dorazil, měl v chatě rozsvíceno a poslouchal v rádiu baseballový přenos; nebylo poznat, kdo s kým hraje.

Pak plavali zpátky k přístřešku pro čluny - orientovali se podle baterky na molu a světel propanbutanových lamp v oknech obou ložnic. Tentokrát se Wallingford nezapomenul vyčurat do jezera, aby později nemusel chodit do lesa mezi komáry.

Oba dali Otíkovi pusku na dobrou noc, Doris zhasila lampu v dětském pokoji a zatáhla závěsy. Pak zhasla i lampičku v druhém pokoji, kde leželi nažij jen pod prostěradlem; od jezera se v měsíčním světle šířil chládek a ona i Wallingford jej cítili na mokřích vlasech. Závěsy nechala záměrně roztažené: chtěla vstát brzy, dřív než se probudí dítě. Oba vzápětí usnuli v místnosti ozářené měsíčním světlem. Tu noc zapadl měsíc až kolem třetí hodiny.

V pondělí ráno vyšlo slunce chvíli po páté, ale to už byla paní Clausenová vzhůru. Když se probudil i Wallingford, tonul pokoj v barvě perlové šedi nebo cínu a on si uvědomil, že je sexuálně vzrušen. Celá situace se nápadně podobala erotičtějším momentům ze snů, které se dostavovaly po modré kapsli.

Paní Clausenová mu právě navlékala druhý kondom. Způsob, jakým to dělala, byl něčím zcela novým

dokonce i pro Wallingforda: rozbalovala prezervativ zuby. Od ženy, která dosud neměla s tímto způsobem ochrany žádné zkušenosti, to byl překvapivý zlepšovák, a Doris se přiznala, že se o této metodě dočetla v knize.

„Byla to beletrie?“ vyzvídal Wallingford. (Samozřejmě že to byla beletrie!)

„Podej mi ruku,“ přikázala mu paní Clausenová. Pochopil to tak, že jí má podat pravici -jedinou zdravou ruku, ale když ji k ní napřáhl, uslyšel: „Ne, tu čtvrtou.“

Myslel si, že se přeslechl. Určitě řekla: „Ne, tu druhou.“ Amputovanou či chybějící, jak se lidé zpravidla vyjadřovali.

„Cože?“ zeptal se čistě pro jistotu.

„Podej mi ruku. Čtvrtou ruku,“ řekla Doris, uchopila ho za pahýl a stiskla jej mezi stehny. Patrick cítil, jak chybějící prsty ožívají.

„Se dvěma rukama ses narodil,“ vysvětlovala zatím paní Clausenová. „0 jednu z nich jsi přišel a dostal jsi třetí, Ottovu. A tady ta,“ řekla a stiskla stehna, aby dodala slovům na důrazu, „ta na mne nikdy nezapomene. Je jenom moje. Tvá čtvrtá ruka.“

„Aha.“ Snad proto ji pořád cítil, jako by byla skutečná.

Po milování si šli znovu zaplavat bez plavek, tentokrát každý zvlášť: ten druhý zatím stál u okna v Otíkově pokoji a sledoval toho, který se právě koupal. Malý Otto se probudil za úsvitu, když měla „službu“ paní Clausenová.

Pak už museli balit a Doris vykonala nezbytné přípravy k zabezení chaty. Dokonce ještě stihla odvézt poslední várku odpadků do kontejneru na druhé straně jezera. Wallingford hlídal Ottu, protože Doris mohla jet mnohem rychleji, když neměla v člunu dítě.

Než přiletěl hydroplán, natahali všechna zavazadla včetně dětských potřeb na velké molo. Pilot s paní Clausenovou je pak naložili do malého letadla, zatímco Wallingford držel v náruči Otíka a mával pahýlem ruky šmírákovi z protějšího břehu, kterému se každou chvíli zablesklo slunce v čáře dalekohledu.

Konečně hydroplán odstartoval a pilot si dal záležet, aby prolétl co nejnižší nad chatou úchylného přivandrovalce. Šmírák předstíral, že teleskop je rybářský prut a on jím chytá ryby z přístavní lávky. Byl to nebetyčný hňup: několikrát dokonce nahodil neexistující návnadu. Prozradila jej trojnožka dalekohledu stojící uprostřed lávky jako lafeta těžkého kanonu.

V kabině letadla byl příliš velký hluk a Wallingford s paní Clausenovou by na sebe museli křičet, aby se slyšeli. A tak se jen dívali jeden na druhého a taky na chlapce, kterého si střídavě předávali. Když hydroplán nabral kurz na přislání, Patrick znovu zopakoval: „Mám tě rád,“ bez hlesu, jen pohyby rty.

Doris zprvu neodpověděla, a když pak otevřela ústa - ani ona ve skutečnosti nepromluvila, jen Patricka nechala, aby jí odečítal ze rtů - vyšla z nich tatáž věta jako předtím, rozhodně delší než „mám tě ráda“.

(„Ještě pořád o tom přemýšlím.“) Wallingfordovi nezbyvalo než čekat.

Od přístaviště hydroplánů vyrazili autem na greenbayské letiště Austina Straubela. Malý Otto se hemžil v dětské sedačce a Wallingford se ho snažil zabavit. Doris řídila. Teď, když už se slyšeli, si náhle neměli co říct.

Na letišti se Patrick polibkem rozloučil s Doris i s chlapcem. Přitom ucítil, jak mu paní Clausenová něco strká do pravé přední kapsy. „Ne, neříkej se, co to je. Nech si to na potom,“ poprosila jej. „Řeknu ti jenom tohle: kůže už mi zase srostla, dírka se zatáhla. Nemohla bych to znovu nosit, ani kdybych chtěla.

A navíc, jestli se nakonec rozhodnu pro tebe, vím, že už to nebudu potřebovat. Ty to nebudeš potřebovat. Dej to někam pryč, prosím tě.“ Wallingford věděl i bez dívání, co to je: talisman, který měl nositelce zajistit plodnost; ozdoba, kterou kdysi nosila v pupku. Nemohl se dočkat, až si ji prohlédne. A brzy se dočkal. Právě když přemýšlel o dvojznačnosti Dorisinyh slov („... jestli se nakonec rozhodnu pro tebe...“), talisman ukrytý v kapse rozhoukal letištní detektor kovů. Patrick jej musel vytáhnout a přitom se na něj podíval. Totéž učinila i příslušnice letištní ochranky - ta si dokonce přívěsek prohlédla dříve než on.

Na to, jak byl malý, byl překvapivě těžký; měl šedobílou kovovou barvu a přesto se leskl jako zlato. „To je platina,“ konstatovala žena. Byla to zavalitá indiánka s tmavou pletí, vlasy jako uhlí a smutným pohledem. Ze způsobu, jakým talisman držela, bylo poznat, že o špercích něco ví. „Musel být drahý,“

řekla a vrátila ho Patrickovi.

„Nevím - nekupoval jsem ho," odpověděl Wallingford. „Je to ozdoba do dámského pupku."

„Já vím," přikývla indiánka. „Když má někdo piercing, detektor se obvykle rozpípá."

„Aha," řekl Patrick. Teprve teď mu začalo docházet, co talisman představuje. Měl tvar malé ruky. Levé. V piercingových salonech se takovým věcičkám říká „činka". Mají tvar tyčinky opatřené šroubovací kuličkou na konci, aby nevypadly. Druhý konec tyčinky, kterou tvůrce pojal jako štíhlé zápěstí, přecházel v droboučnou dlaň, vyvedenou tak jemně, že Wallingford nikdy v životě nic podobného neviděl. Prostředník byl zkřížený s prsteníkem v téměř univerzálním gestu, které má lidem přinášet štěstí. Ke stolku, u něhož stál Wallingford s indiánkou, přistoupil jiný člen ochranky, malý štíhlý černoch s bezvadně pěstěným knírkem. „Co to je?" zeptal se kolegyně.

„Piercingová ozdoba do tvého pupku," vysvětlila mu žena. Černoch se zazubil. „Do mého rozhodně ne!" Patrick mu podal talisman. V tom okamžiku mu z levého předloktí sklouzla větrovka a oba zřízcenci uviděli pahýl.

„Hele, nejste vy lovec lvů?" vyhrkl strážný. Na drobnou platinovou ruku s překříženými prsty, které mu ležela na velké dlani, se ani nepodíval.

Zena instinktivně napřáhla ruku a pohládila Patricka po levém předloktí. „Promiňte, pane Wallingforde, nepoznala jsem vás."

Jaký smutek se jí přitom zračil ve tváři! Wallingford poznal na první pohled, že ji něco trápí, ale zatím (až do této chvíle) nepřemýšlel nad možnou příčinou. Žena měla na krku malou jizvu ve tvaru rybářského háčku. Mohla mít jakýkoli původ, od zranění při dětské hře s nůžkami přes nešťastné manželství po brutální znásilnění.

Její kolega - malý a štíhlý černoch - si začal prohlížet talisman s novým zájmem. „Je to ruka. Levá ruka. Už to chápu!" zvolal nadšeně. „To bude váš talisman pro štěstí, ne?"

„Má zajistit ženskou plodnost. Tak mi to aspoň bylo řečeno." „Dopřavdy?" podivila se indiánka a vzala přívěsek kolegovi z ruky. „To se podívám ještě jednou. Funguje?" zeptala se a vypadalo to, že to myslí vážně.

„V jednom případě zafungoval," odpověděl Wallingford. Bylo lákavé pokoušet se uhodnout příčinu jejího smutku. Příslušníci letištní ochranky mohlo být kolem čtyřicítky, možná i přes čtyřicet; na levém prsteníku měla snubní prsten, na pravém prstýnek s tyrkysem. Nosila náušnice - rovněž tyrkysové. Snad měla i piercing v pupku. Třeba se snažila otěhotnět.

„Líbí se vám?" zeptal se Wallingford. „Mně už stejně k ničemu není."

Černoch se zasmál. Mávl rukou a odcházel pryč. „Cha cha! To nedělejte, člověče!" poznamenal k Patrickovi a vrtěl přitom hlavou. Možná má ta ubohá žena doma tucet dětí a touží po sterilizaci, ale její ničemný manžel na to nechce přistoupit.

„Ty mlč!" obořila se na odcházejícího kolegu. Černoch se pořád smál, ale žena se příliš pobaveně netvářila.

„Jestli chcete, nechte si ho," zopakoval Wallingford svou nabídku. Paní Clausenová ho ostatně sama nabádala, aby se přívěsku zbavil.

Indiánka sevřela talisman ve snědé dlani. „Určitě bych ho moc chtěla, ale nemám tolik peněz."

„Ale ne, dám vám ho zadarmo. Je váš," ujistil ji Patrick. „Doufám, že bude fungovat - tedy pokud si to přejete." Nedokázal posoudit, zda chce žena získat talisman pro sebe, pro někoho známého anebo jenom ví, kde jej výhodně zpeněžit.

Když byl Wallingford dost daleko od kontrolního turniketu, znovu se po indiánce ohlédl. Zena se vrátila ke své práci a pro zraky všech ostatních lidí byla jen členkou letištní ochranky, ale když zabloudila zrakem směrem k Patrickovi, zářivě se usmála a zamávala mu. A taky zvedla drobnou ruku v dlaní. Wallingford byl příliš daleko a neviděl zkřížené prsty, ale přívěsek se zaleskl v jasně osvětlené letištní hale: platina se třpytila jako zlato.

Patrickovi to připomnělo snubní prstýnky Doris a Otty Clausenových zářící ve světle baterky mezi temnou hladinou a spodní stranou mola. Kolikrát od té doby, co je tam přitloukla, už Doris šlapala vodu pod molem a s baterkou v ruce se na ně dívala?

Nebo jim snad nevěnovala jediný pohled? Vídala je jen ve snu a v představách - stejně jako je napříště

bude vídat Wallingford - v představách, v nichž bylo zlato stále zářivější a jeho odlesk ve vodě čím dál trvalejší?

Patrick věděl, že to, zda se pro něj paní Clausenová nakonec rozhodne, nebo ne, nebude záležet na graviditě Mary Shanahanové, ale na tom, jak intenzivně září prsteny pod molem v jejích snech a obrazotvornosti.

V okamžiku, kdy Wallingfordovo letadlo startovalo ze Cincinnati, bylo rozhodnutí Doris Clausenové stejně nejisté jako osud letícího stroje. Patrickovi nezbývalo než čekat.

Bylo pondělí 26. července 1999. Wallingford si to datum dobře zapamatoval: paní Clausenovou měl znovu spatřit až za devadesát osm dnů.

12

Lambeau Field

Wallingford měl na rekonvalescenci dostatek času. Modřina na holeni (od skleněného stolku v Maryině bytě) se nejprve zbarvila do žluta, pak do světlehněda a najednou byla pryč. Brzy se zahojila i spálenina (od kohoutku s horkou vodou v Maryině sprše). Se škrábanci na zádech (od Angiiných nehtů) zmizel důkaz o existenci bouřlivého vztahu s maskérkou z Queensu; rovněž velký krvavý puchýř na levém rameni, do něhož jej vášnivá Angie kousla, se vstřebal. Na místě tmavorudého hematomu (také od zubů) už měl novou kůži, nedotčenou jako Otíkovo ramínko -stejně růžovou, bez poskvrnky.

Patrick se v myšlenkách vracel k okamžikům, kdy synovi roztíral opalovací krém na hladkou pleť; rád by se chlapce zase dotýkal a choval ho v náruči. Rád by měl vedle sebe i paní Clausenovou, ale nebyl tak hloupý, aby na ni jakkoli naléhal.

Zároveň věděl, že je příliš brzy vyzvídat na Mary Shanahanové, zda je doopravdy těhotná. Po návratu z Green Bay jí řekl jen tolik, že ji bere za slovo a chce si promluvit o nové smlouvě. Jak Mary správně poznamenala, do vypršení té stávající zbývalo osmnáct měsíců. Copak mu sama nenavrhl, aby požádal o tříletý, ne-li rovnou pětiletý kontrakt?

Ano, navrhla. (Řekla přímo: „Požádala bych o novou smlouvu. O tříletou... ne, o pětiletou.“) Ted' se však zdálo, že si na předchozí rozhovor nevzpomíná. „Obávám se, Pate, že tři roky by byly příliš mnoho.“ Víc z ní nedostal.

„Aha," řekl na to Wallingford. „V tom případě asi zůstanu v moderátorském křesle.“

„Copak tě ta práce baví, Pate?"

Byl si jistý, že její náhlá opatrnost nepramení jen z toho, že v kanceláři sedí Wharton a Sabina. (Mladý šéf s obličejem jako měsíček i zahořklá Sabina předstírali, že je to vůbec nezajímá, a neřekli ani slovo.) Wallingford pochopil, že Mary sama neví, co vlastně chce, a je z toho nervózní.

„Přijde na to," odpověděl. „Neumím si dost dobře představit, že bych vyměnil post moderátora za práci v terénu, i kdybych si mohl sám vybírat témata reportáží. Víš, jak se to říká: znám tu práci jako své boty. Těžko se můžu nadchnout pro budoucnost, která je ve skutečnosti návratem do minulosti. Počkám si, až sama přijdeš s nějakou nabídkou, abych si udělal obrázek o tvých představách.“

Mary ho obdařila zářivým úsměvem. „Jak ses měl ve Wisconsinu?"

Kdyby Wharton nepohnutě mlčel ještě půl minuty, člověk by si jej při jeho utkvělé laskavém výrazu mohl splést s kusem nábytku. Aspoň že lehce zakašlal do sevřené dlaně. Neuvěřitelná prázdnota jeho tváře připomínala neproniknutelnou masku popravčího; dokonce i když kašlal, dělal, jako by u toho nebyl. Co se týče Sabiny, Wallingford si už skoro nevzpomínal, jaké to bylo, když spolu spali - když o tom ted' přemýšlel, vybavilo se mu, že ze sna kňučela jako spící pes. Ted' se taky rozkašlala, asi tak, jako by spolkla chlup z něčích genitálií.

„Ve Wisconsinu bylo hezky," odpověděl Wallingford.

Snažil se hovořit co nejneutrálněji, ale Mary si z toho správně vyvodila, že se mezi ním a Doris Clausenovou nic nerozhodlo. Tak rád by jí oznámil, že se dali dohromady - a Mary by právě tak potěšilo, kdyby mu mohla oznámit, že je těhotná.

Oba dobře věděli, že tento souboj bez vítěze musejí svést v přítomnosti Whartona a Sabiny - a věděli to i

Wharton se Sabinou. Za dané situace by nebylo moudré nechávat Patricka Wallingforda a Mary Shanahanovou o samotě.

„Pěkně nám tu přitahuje!“ konstatovala Angie, když Wallingford usedl do křesla v maskérně a nikdo další u toho nebyl.

„Přitahuje, čím dál víc,“ přisvědčil Patrick. Byl rád, že zase vidí to dobrosrdečné děvče, které zanechalo jeho byt tak uklizený, jaký nebyl od chvíle, kdy se do něj nastěhoval.

„Tak co? Nepovíš mi, jak jsi dopad ve Wisconsinu?“

„Ještě je moc brzy na nějaké závěry,“ přiznal Wallingford.

„Držím si palce,“ dodal ještě - dost nerozumně, protože si přitom hned vzpomněl na talisman paní Clausenové.

„Já ti je držím taky,“ řekla Angie. Už s ním neflirtovala, ale nebyla k němu o nic míň upřímná a přátelská. Wallingford se rozhodl, že vyhodí digitální budík a pořídí si nový, protože kdykoli na něj pohlédl, vzpomněl si na Angiinův žvýkačku (a taky na její téměř předsmrtné křeče, díky kterým dokázala gumu vykašlat). Nechtěl myslet na Angii pokaždé, když ulehne - leda v případě, kdyby mu paní Clausenová řekla ne.

Doris se zatím nevyjádřila. Wallingford musel přiznat, že z fotografií, které mu poslala, lze jen stěží vyčíst nějakou informaci; doprovodné komentáře byly spíš uličnické než romantické, leda že by měly jiný, skrytý smysl.

Navíc mu neposlala všechny fotky z filmu; Patrick si všiml, že chybějí dvě, které pořídil vlastní rukou. Měly na nich být Dorisiny tmavočervené plavky visící na šňůře vedle jeho trenýrek - stiskl tehdy spoušť hned dvakrát, pro případ, že by si paní Clausenová chtěla jeden snímek nechat. Nechala si oba.

První dvě fotografie, které vytáhl z obálky, Wallingforda nepřekvapily: na jedné se brodil s nahatým Ottou v mělké vodě u břehu, druhá zachycovala paní Clausenovou se synem na verandě velkého srubu. Vyfotil je hned první večer, který strávili v chatě u jezera, ten večer, kdy mezi ním a paní Clausenovou k ničemu nedošlo. Doris se na snímku tvářila tak, jako by ji vůbec nenapadlo, že by k něčemu mohlo dojít - byla naprosto uvolněná a prostá všeho očekávání.

Překvapivá byla až třetí fotka: byl na ní on sám, jak spí se synem na klíně v houpacím křesle. Wallingford vůbec netušil, že ho přitom Doris vyfotografovala.

Rovněž nevěděl, jak si má vysvětlit komentář přiložený k fotografiím - mátlá ho zejména věčnost, s níž ho Doris informovala o tom, že jej vyfotila dvakrát a jeden snímek Otíka spícího v otcově náruči si hodlá ponechat. Tón poznámky, který mu zprvu připadal žertovný, byl rovněž dvojznačný. Doris napsala: Přiložené důkazy svědčí o tom, že bys měl šanci stát se dobrým otcem.

Proč ten podmiňovací způsob? Něco takového zraňovalo Patrickovy city. Přesto dál četl Anglického pacienta v horečném očekávání, že narazí na pasáž, na kterou by mohl Doris upozornit - třeba některou z těch, které si sama zatrhlá, takovou, jaká se bude líbit oběma.

Když paní Clausenové telefonoval, aby jí poděkoval za fotky, napadlo ho, že takový citát našel. „Moc se mi líbil ten úryvek o ‚seznamu zranění‘, hlavně to, jak ho bodla vidličkou. Vzpomínáš. Když mu vidlička vnikla zezadu do ramene, zanechala stopy, které doktor pokládal za liščí kousnutí.“

Doris na svém konci linky mlčela.

„Tobě se to nelíbilo?“

„Byla bych radši, kdyby mi nic nepřipomínalo tvé cucfleky ani jiná zranění,“ odpověděla.

„Ach tak...“

Wallingford četl dál Anglického pacienta. Říkal si, že si musí počínat obezřetněji, ale všechna obezřetnost šla stranou, když narazil na větu, v níž Almásy říkal o Katharině: „Její hlad po změně byl větší, než jsem očekával.“

Přesně tento dojem budila v Patrickovi paní Clausenová v milostné sféře - její dychtivost jej v některých směrech opravdu udivovala. Okamžitě jí zavola, aniž si uvědomil, že v New Yorku už je noc a v Green Bay je jen o hodinu méně. Kvůli Otíkovu režimu chodila Doris zpravidla brzy spát.

Když zvedla sluchátko, jako by to ani nebyla ona. Patrick okamžitě zabředl do omluv.

„Nezlob se, určitě jsi spala.“

„To nic. Co se děje?“

„Chtěl jsem ti přečíst něco z Anglického pacienta, ale můžu to nechat na jindy. Zavolej mi hned ráno, tak brzo, jak budeš chtít. Vid', že mě probudíš?" žadonil.

„Přečti mi ten úryvek."

„Je to něco, co prohlásil Almásy o Katharině..."

„Tak už čti."

Patrick tedy četl: „Její hlad po změně byl větší, než jsem očekával." Takto vytržena z kontextu zněla věta bezmála pornograficky, ale Wallingford věřil, že si paní Clausenová vzpomene na souvislosti.

„Ano, znám tu pasáž," řekla bez nadšení. Snad stále napůl spala.

„Víš, ehm..." začal Wallingford.

„Předpokládám, že mi naznačuješ, že můj hlad byl větší, než jsi čekal. Je to tak?" zeptala se Doris.

(Znělo to tak, jako by říkala: „A to je všechno?")

„Ano," přisvědčil Patrick. Slyšel, jak si povzdechla.

„Poslyš..." Chtěla pronést něco závažného, ale pak si to zřejmě rozmyslela a pouze dodala: „Na telefonování už je vážně pozdě."

Na to mohl Wallingford říct jen jedno: „Promiň." Nezbylo mu než dál číst a doufat.

Pak si ho Mary Shanahanová pozvala do kanceláře. Jak záhy zjistil, nebylo to proto, aby mu oznámila, zda je či není gravidní. Mary měla na srdci něco jiného. Tříletá nebo delší smlouva, jakou žádal Wallingford, neodpovídala představám televizní společnosti - dokonce ani za předpokladu, že by se Patrick vzdal moderátorského křesla a vrátil se k práci v terénu; teď přišla nonstop zpravodajská stanice s nabídkou, zda by byl ochoten vyrazet do terénu aspoň „příležitostně".

„Mám tomu rozumět tak, že mám z postu moderátora odejít postupně?" ujistil se Patrick.

„Kdybys to přijal, mohli bychom časem jednat o nové smlouvě," pokračovala Mary, aniž zodpověděla jeho otázku. „Samozřejmě bychom ti ponechali současný plat." Skutečnost, že mu ho nezvednou, vyzněla v jejím podání jako pozitivní zpráva. „A myslím, že bychom mohli uvažovat o dvouletém kontraktu."

Nešlo jí to od srdce a dva roky - to bylo jen o šest měsíců víc, než kolik zbývalo do vypršení Patrickovy současné smlouvy.

Pěkná mrcha! pomyslel si Wallingford, ale nahlas řekl: „Jestli mám opustit moderátorské křeslo, snad bych k tomu mohl taky něco říct. Co kdyby se mě někdo zeptal, jakým způsobem bych chtěl odejít? Postupný odchod může, ale taky nemusí být tím nejlepším řešením. Když nic jiného, ocenil bych, kdybyste mě informovali o dlouhodobých plánech."

Mary Shanahanová se jen usmála. Patrick žasl, jak rychle si zvykla na novou a přesně nevymezenou pravomoc. Určitě neměla právo přijímat podobná rozhodnutí na vlastní pěst, snad ani sama nevěděla, kolik dalších lidí je zapojeno do rozhodovacího procesu, ale nic z toho nedala před Wallingfordem najevo. Zároveň byla natolik chytrá, aby se neuchýlila k přímé lži. Netvrdila, že žádné dlouhodobé plány neexistují, ale taky by nikdy nepřipustila, že existují a ona je nezná.

„Pokud vím, Pale, vždycky tě to táhlo do Německa," řekla, jako by ji to právě napadlo - až na to, že Mary neříkala nikdy nic jen tak bez rozmyslu.

Wallingford si před časem pohrával s myšlenkou na reportáž o Německu devět let po znovusjednocení. Chtěl mimo jiné ukázat, jak se za tu dobu změnila terminologie - většina oficiálních médií teď hovořila jen o „sjednocení". Platilo to dokonce i o The New York Times. Ve skutečnosti bylo Německo kdysi jednotné, pak se rozdělilo a nakonec znovu sjednotilo. Proč už se tedy neužíval výraz „znovusjednocení"? Většina Američanů by jej jistě pokládala za správnější.

Proč došlo k tomuto nikoli nepodstatnému posunu? A jaký názor na sjednocení či znovusjednocení mají samotní Němci?

Bohužel, Patrickovu zpravodajskou stanici podobné otázky nezajímaly. „Co je komu po Němcích?" zeptal se tehdy Robertek. Fred to cítil podobně. (V newyorské redakci zpráv měli vždycky něčeho „plné zuby" - plné zuby náboženství, plné zuby umění, plné zuby dětí, plné zuby Němců.)

A teď přijde Mary, nová šéfredaktorka zpravodajství, a mává před ním vidinou Německa, jako by lákala váhavého osla na nejistou mrkev.

„Co má být s Německem?" zeptal se Wallingford nedůvěřivě. Mary by se nikdy nezminila o

„příležitostných" úkolech v terénu, pokud by už dávno neměla na mysli nějaký konkrétní úkol. Co to jen

mohlo být?

„Vlastně jsou to hned dva fláky," odpověděla, jako by dva fláky byly lepší než jeden.

Patricka dostatečně varovalo, že hovoří o „flácích", ne o tématech. Znovusjednocení Německa nebyl flák - šlo o příliš velké téma, než aby se dalo redukovat na flák. Termínem „fláky" se v redakčním žargonu označovaly banality, podivínské historky, jaké znal Wallingford až příliš důvěrně. Když si Otto starší po Super Bowlu vystřelil v kabině nákladáku mozek z hlavy, byl to prvotřídní flák. I příběh lovce lvů byl flák. Jestliže mu teď televizní stanice nabízela rovnou dva fláky, věděl předem, že půjde buď o stupidní senzace, nebo o nekonečné plytkosti - případně o kombinaci obojího.

„Co je to za fláky, Mary?" zeptal se. Snažil se být trpělivý, protože vycítil, že Mary tentokrát za výběr témat nemůže. Okolky, které s tím dělala, svědčily o tom, že už předem tuší, jak Patrick na nabídku odpoví.

„Nejspíš řekneš, že jsou to hlouposti," připustila, „ale aspoň se odehrály v Německu."

„Co je to za fláky, Mary?"

0 první události už stanice odvysílala půldruhaminutový šot - viděli ho úplně všichni. Dvaatřicetiletý Němec dokázal přijít o život při sledování srpnového zatmění slunce. Jel právě v autě a nedaleko Kaiserslauternu byl spatřen, jak kličkuje od krajnice ke krajnici; pak náhle přidal plyn a jeho vůz narazil do mostního pilíře nebo jakési opěry. Jak se ukázalo, řidič měl na očích brýle, které umožňovaly sledovat zatmění, protože nechtěl zmeškat tak vzácný přírodní úkaz. Okuláry byly skoro černé a nebylo přes ně vidět nic než částečně zakrytý sluneční kotouč.

„To už jsme vysílali." Na jinou připomínku se Wallingford nezmohl.

„Uvažovali jsme o pokračování. O širším kontextu," sdělila mu Mary.

Jaké pokračování mohla mít tak nebetýčná kravina? Jaký širší kontext se dal čekat u podobné banality? Měl ten člověk příbuzné? Pokud ano, pak je takové šťourání určitě nepotěší. Jak dlouhý rozhovor může Patrick natočit se svědkem nehody? A proč by vůbec měl? K čemu by to bylo dobré?

„Co ten druhý flák?"

Ani ten pro něj nebyl ničím novým - četl o něm ve svodce jedné tiskové agentury. Jednapadesátiletého Němce, myslivce z Bad Buchwijakdal, našli zastřeleného vedle jeho auta na parkovišti ve Schwarzwald. Z okna vozu čouhala hlaveň pušky a uvnitř se mohl pominout nimrodův pes. Policie došla k závěru, že spoušť zmáčkl on. (Samozřejmě neúmyslně - před soud ho nikdo nepostavil.)

Budou po Wallingfordovi chtít, aby dělal rozhovor se psem?

Obě události spadaly do kategorie zpráv s nulovou informační hodnotou, které nakonec skončí jako anekdoty na internetu. Vlastně byly anekdotami už teď. Pro nonstop zpravodajskou stanici představovaly obvyklý materiál, přesně podle hesla „co je bizarní, to je normální". Dokonce i Mary Shanahanová se trochu styděla, že s nimi vyrukovala.

„Měl jsem na mysli reportáž o Německu, Mary," připomněl jí Patrick.

„Já vím," řekla Mary s pochopením a pohladila jej po choulostivém místě na levém předloktí.

„Nic dalšího nemáš?" zeptal se.

„Měli bychom jeden flák v Austrálii," odpověděla váhavě. „Ale pokud je mi známo, po Austrálii jsi nikdy netoužil."

Patrick dobře věděl, o jaké události hovoří. Bylo to další zbytečné úmrtí a televize o něm jistě hodlala informovat. Při soutěži v konzumaci alkoholu konané v hotelovém baru v Sydney se upil k smrti jednatřicetiletý počítačový technik. Soutěž nesla politováníhodný název „Pátek v márnici" a nebožtík při ní údajně vypil čtyři whisky, sedmáct tequil a čtyřiatřicet piv - to vše za hodinu a čtyřicet minut. Když zemřel, měl v krvi 4,2 promile.

„Znám tu historii," řekl Patrick.

Mary ho opět pohladila po ruce. „Je mi líto, že pro tebe nemám nic lepšího, Pate."

Wallingforda nejvíc ničilo pomyšlení, že na podobných novinách není vůbec nic nového. Nešlo o víc než o bezvýznamné útržky vypovídající o tom, že svět je plný absurdit a jejich pointy byly dávno profláknuté. Patrickova zpravodajská televize přijímala na letní praxi středoškolské studenty - místo platu jim slibovala „autentickou zkušenost". Pracovali zadarmo, ale to je snad neopravňovalo k tomu, aby se pídili jen po historkách o hloupých nebo směšných úmrtích. Někde na hlubokém jihu zahynul mladý voják po

pádu z třetího patra - soutěžil s kolegy, kdo dál doplivne. (Pravdivá událost.) A manželku britského farmáře kdesi na severu Anglie zase potrkaly ovce a srazily ji z útesu. (Rovněž pravdivá událost.)

Televize, vysílající čtyřicet hodin denně zprávy, našla už dávno zalíbení v pubertálním humoru, který by se dal označit i jako pubertální špásování se smrtí. Nejdůležitější bylo vytrhnout vše ze souvislostí. Život je komedie a smrt poslední gag. Wallingford si živě představoval, jak na „poradě po poradě“ Wharton nebo Sabina nadhodí: „Pošleme tam lovce lvů.“

Patrick očekával od Mary Shanahanové lepší zprávy - především tu, že není těhotná. Ale na takovou zvěst, případně na její opak, si ještě musel počkat.

Čekání ho nikdy nebavilo, ale tentokrát přinesla netrpělivost své plody. Wallingford se rozhodl poohlédnout v novinářských kruzích po jiné práci. Říká se, že „vzdělávací kanály“ (tím je myšlena veřejnoprávní televize PBS) jsou nudné, ale nudit bližního není tak strašný hřích, zvláště když je člověk moderátorem zpráv. V Green Bay pobočka PBS nepůsobila - nejbližší studio bylo ve wisconsinském Madisonu, kde se nacházela i univerzita. Wallingford tedy napsal do wisconsinské veřejnoprávní televize a svěřil se s tím, co měl na srdci - nabízel, že bude moderovat pořad, který by analyzoval aktuální události. Hodlal v něm odhalovat, jak málo se ve zprávách, zejména v těch televizních, hovoří o souvislostech. Chtěl ukázat, že se za prvoplánovou zprávou mnohdy ukrývá daleko zajímavější informace a že se veřejnost často dovídá o něčem jiném, než by měla.

Doslova napsal: „Obširná a vyčerpávající reportáž vyžaduje hodně času a prostoru, kdežto televize dává přednost zprávám, které mnoho času nezaberou. Katastrofy mají tu výhodu, že jsou nejen senzační, ale dojde k nim během okamžiku. A v televizi platí, že nejkratší událost je nejlepší událost. Možná je opravdu nejlepší z marketingového hlediska, ale nikoli z hlediska zpravodajského.“

Podobnou nabídku na publicistický pořad poslal spolu s životopisem i veřejnoprávním studiím ve městech Milwaukee a St. Paul a dvěma nekomerčním stanicím v Chicagu. Proč se soustředil na oblast Středozápadu, přestože mu paní Clausenová dala na vědomí, že s ním bude žít kdekoli - za předpokladu, že se pro něj nakonec rozhodne?

Měl k tomu dobrý důvod. Když si před časem přilepil fotku Doris a Otíka na zrcadlo v šatně své kanceláře, brzy si jí všimla Mary Shanahanová. Bedlivě si prohlédla matku i dítě, ale větší pozornost věnovala paní Clausenové. „Rozkošný knírek," odušila zlomyslně.

Doris Clausenová měla skutečně na horním rtu sotva patrné jemňoučké chmýří. Wallingforda rozhořčilo, že si je Mary dovolila označit za knírek. Na některé věci byl podivně citlivý a znal až příliš dobře určitý druh Newyorčanek. Rozhodl se, že Doris Clausenovou nesmí odvést příliš daleko z Wisconsinu. Měla v sobě kus ducha Středozápadu, a právě to se Wallingfordovi líbilo.

Kdyby se přestěhovala do New Yorku, některá dáma z redakce zpráv by ji určitě přesvědčila, aby si zašla na depilaci. Něco z toho, co na ní Patrick miloval, by bylo ztraceno. Z tohoto důvodu rozeslal nabídky jen několika provinčním studiím PBS. Chtěl se držet co nejbliž Green Bay.

Když už byl v ráži, neomezil se jen na nekomerční televizi. Jediné rádio, které poslouchal, bylo veřejnoprávní NPR. Měl NPR rád a NPR mělo studia úplně všude. Dvě působila přímo v Green Bay a další dvě v Madisonu. Poslal svou nabídku s osnovou publicistického pořadu všem čtyřem a navíc i do Milwaukee, Chicaga a St. Paulu. (NPR mělo studio i v Appletonu, rodném městě Doris Clausenové, ale Patrick odolal pokušení obrátit se přímo tam.)

Pomalů míjel srpen - už byl skoro pryč - a Wallingford dostal nový nápad. Všechny, nebo skoro všechny univerzity z takzvané „velké desítky“ jistě pořádaly postgraduální kurzy žurnalistiky. Při Severozápadní univerzitě dokonce fungovala proslulá Medillova žurnalistická fakulta. Patrick jí nabídl, že povede seminář zaměřený na analytickou publicistiku, a stejnou nabídku poslal i na Wisconsinskou univerzitu v Madisonu, Minnesotskou univerzitu v Minneapolisu a Iowskou univerzitu v Iowa City.

Wallingfordovou parketou byly zamlčené souvislosti jednotlivých zpráv. Opakoval stále dokola (a přesto celkem účinně), jak bagatelizujícím způsobem informují sdělovací prostředky o událostech. Byl v tomto směru nejen dobrým řečníkem, ale i živým příkladem. Kdo jiný než lovec lvů měl právo hovořit o tom, jak se drobné tragédie nafukují do rozměrů senzace, zatímco jejich skutečná příčina - to, že svět je nevyčleřitelně nemocný - zůstává nevyslovena?

Když chce člověk odejít ze zaměstnání, neměl by čekat, až mu dají padáka. Není mnohem lepší dostat

nabídku nového místa a dát z vlastní vůle výpověď? Při takových úvahách Wallingfordovi unikala jedna maličkost - to, že když člověka vyhodí, musejí mu vyplatit odstupné. Nakonec to však pochopil a Mary Shanahanová byla velmi překvapena, když strčil hlavu - ano, pouze hlavu - do dveří její kanceláře a radostně zahlaholil: „Dobrá, беру.“

„Co bereš, Pate?“

„Dvouletou smlouvu, stejný plat a příležitostné úkoly v terénu - samozřejmě jen takové, se kterými budu souhlasit. Ještě jednou, беру.“

„To myslíš vážně?“ „Přeji ti hezký den, Mary.“

Jen ať zkusí najít takový úkol, který by akceptoval! Wallingford byl odhodlán vykoledovat si vyhazov, ba co víc, pevně věřil, že až ti darebáci zmáčknu spoušť, on už bude mít po ruce novou práci. (A to ještě před nedávnem postrádal talent k dlouhodobému plánování!)

Jeho nadřazení nemuseli čekat dlouho. Bylo si možné živě představit, jak si říkají: Jak by mohl lovec lvů odmítnout něco takového? Posílali ho do Jeruzaléma. Copak to nebylo místo jako stvořené pro sběratele katastrof? Novináři Jeruzalém zbožňovali - nikde na světě neplatilo heslo „co je bizarní, to je normální“ víc než tam.

Tentokrát pumové výbuchy zničily dva automobily. V neděli 5. září, kolem půl šesté večer izraelského času, vybuchly ve dvou různých městech nálože a zabily teroristy, kteří je převáželi na místa chystaných útoků. Bomby explodovaly, protože atentátníci nastavili jejich časovače podle letního času, ale Izrael už tři týdny předtím přešel - předčasně - na zimní čas. Teroristé vyrábějící pekelné stroje na území palestinské autonomie se stali obětí palestinské nechuti řídit se „sionistickým časem“. Řidiči obou automobilů si sice seřídili hodinky podle času platného v Izraeli, ale bomby už seřídili zapomněli.

Pro Patrickův zpravodajský kanál to byla velká švanda: bohorovně šilence rozmetala díky jejich hlouposti vlastní bomba; jen Wallingford se moc nebavil. Bohorovně šilenci si možná zasloužili zemřít, ale problém terorismu v Izraeli k smíchu rozhodně nebyl. Zařazovat tak stupidní nehodu do zpráv znamenalo bagatelizovat vážnost situace v zemi. Při dalších explozích v dalších automobilech zahynou další lidé, a to už legrace nebude. Samozřejmě že i tentokrát zcela zanikl kontext celé události, totiž důvod, proč se Izraelci předčasně vrátili k zimnímu času.

Ke změně došlo proto, že právě probíhalo období kajících modliteb. Takzvané selichot (doslova odpuštění) jsou básně-modlitby plné nejhlubšího pokání, jež vycházejí z biblických žalmů. (Jejich stěžejním tématem je utrpení Izraelitů v různých zemích diaspory.) Jsou součástí judaislických bohoslužeb a odříkávají se o zvláštních příležitostech a také ve dnech, které předcházejí svátku Roš hašana - židovskému Novému roku. Vyjadřují pocity věřícího, jenž se vyznal ze svých vin a teď prosí o milosrdenství.

Izraelci ochotně posunuli čas, jen aby vyhovoval modlitbám usmíření, a jejich nepřátelé zatím kuli plány na masové vraždy. V tomto kontextu už dvojí výbuch nevyhlížel jako pouhá komedie plná omylů. Vůbec to nebyla komedie. V jeruzalémské realitě představovaly atentáty něco bezmála všedního - evokovaly vzpomínku na útoky, k nimž došlo v minulosti, a byly předzvěstí těch, které teprve přijdou. Mary i všichni ostatní z televize ovšem vnímali jen příběh teroristů, kteří dostali, co zaslouhují.

„Určitě bys ráda, abych tu práci odmítl. Nemám pravdu, Mary?“ zeptal se Patrick. „A až odmítnu dost fláků, jako je tenhle, můžeš mě beztrestně vyhodit.“

„Mysleli jsme, že by to mohla být zajímavá reportáž. Docela podle tvého gusta.“ Víc z ní nedostal. Pálil za sebou mosty rychleji, než je druhá strana dokázala stavět; byl to vzrušující čas, ale o ničem nerozhodl. Když se právě aktivně nesnažil přijít o místo, četl Anglického pacienta a snil o Doris Clausenové.

Říkal si, že paní Clausenovou určitě zaujme pasáž, která zaujala i jeho: Almásy se v ní ptá Madoxe, „jak se jmenuje ten důlek, co mají ženy dole na krku.“

„Co to je?“ ptá se Almásy. „Má to nějaký odborný název?“ Madox na to jen zamumlá: „Vzpamatuj se.“ Později si ukáže prstem na krk kousek od ohryzku a řekne Almásymu: „Tohle je vaskulární sizood.“

Wallingford zatelefonoval paní Clausenové v pevné naději, že se jí celá epizoda bude líbit stejně jako jemu, ale ona vyjádřila určité pochybnosti.

„Ve filmu tomu říkali jinak.“

„Vážně?“

Jak je to dávno, co viděl film? Vypůjčil si videokazetu a okamžitě si ji pustil. Když film dospěl až k této scéně, stejně nerozuměl, jak se zmíněná část ženského krku nazývá. Ale paní Clausenová měla pravdu: „vaskulární sizood“ to nebyl.

Wallingford přetočil kazetu a pustil si scénu znovu. Almásky se loučí s Madoxem (který odchází domů spáchat sebevraždu). „Bůh neexistuje,“ řekne Almásky a pak dodá: „Ale stejně doufám, že nad člověkem někdo bdí.“

Náhle si Madox na něco vzpomene a ukáže si na krk. „Jestli tě to ještě zajímá - tady tohle se jmenuje suprasternální incizura.“ Napodruhé už Patrick rozuměl. Zdálo se, že tahle část ženského krku má dvojí název.

Poté, co Wallingford zhlédl film znovu - to už měl román přečtený -, přiznal se paní Clausenové, jak moc se mu líbí pasáž, v níž Katharina říká Almáskymu: „Chci, abys mě znásilnil.“

„Myslíš v románu,“ řekla paní Clausenová.

„V románu i ve filmu,“ odpověděl Patrick.

„Ve filmu to není,“ namítla Doris. (Patrick se na něj před chvílí dodíval - byl si jistý, že tam ta věta zazněla!) „Myslíš si, žeš ji slyšel, protože se ti tolik líbí.“

„Tobě se nelíbila?“

„Může se líbit jenom chlapům. Nevěřím, že by mu něco takového řekla.“

Je možné, že Patrick tak pevně věřil, že Katharina skutečně pronesla větu „Chci, abys mě znásilnil,“ až mu ji jeho snadno ovlivnitelná paměť implantovala do filmu? Anebo ji naopak Doris, které připadala stěží uvěřitelná, z paměti vytěsnila? Popravdě řečeno, na tom, zda věta ve filmu zazněla nebo ne, mnoho nezáleželo. Závažnější bylo, že se Patrickovi zamlouvala, kdežto paní Clausenové nikoli.

Wallingford si zase jednou připadal jako pitomec. Pokusil se proniknout do tajů Dorisiny zamilované knihy a filmu spojeného s bolestnými vzpomínkami (bolestnými přinejmenším pro ni). Jenže knihy - a někdy i filmy - jsou záležitostmi intimnějšího rázu: lidé se jim mohou společně obdivovat, ale každý pro to má vlastní důvody, které jsou zřídka kdy totožné s důvody druhých lidí.

Dobrý román nebo film se nepodobá zprávám ani tomu, co je za zprávy vydáváno: není to jen flák. Skládá se z celé škály nálad, které čtenář nebo divák pociťuje. Patrick už věděl, že city, jež ke knize nebo filmu chová jiná osoba, jsou neprenosné.

Doris Clausenová musela poznat, jak je sklíčený, a bylo jí ho líto. Poslala mu další dvě fotografie, které vznikly během společného pobytu v chatě u jezera. Patrick od začátku doufal, že mu jednou pošle snímek dvojích plavek, jak se bok po boku houpou na šňůře. Teď byl nesmírně šťastný, že jej má. Nalepil si ho na zrcadlo v šatně. (Ať si Mary Shanahanová zkusí utrousit nějakou jedovatou poznámku! Jen ať to zkusí!)

Druhá fotografie jej šokovala. Wallingford tehdy ještě spal, když paní Clausenová zmáčkla spoušť a fotoaparátem neobratně drženým v jedné ruce pořídila vlastní autoportrét. I přesto bylo zřetelně vidět, co se na snímku děje. Doris trhala zuby celofánový obal kondomu. Usmívala se do objektivu tak, jako by na jeho místě stál Wallingford a předem věděl, jakým způsobem mu bude ochranu navlékat.

Tuhle fotku si Patrick na zrcadlo v šatně kanceláře nepřilepil; vystavil si ji doma na nočním stolku, hned vedle telefonu, aby ji měl na očích, až mu bude paní Clausenová volat nebo až on zatelefonuje jí.

Jednou pozdě večer, když už ležel v posteli, ale ještě nespál, se rozdrnčel telefon. Wallingford rozsvítil lampičku na nočním stolku, aby při rozhovoru viděl na Dorisinu fotku, ale tentokrát to Doris nebyla.

„Čau, jednorukej... čau, ty kríple bez ptáka,“ pravil Angiin bratr Vito. „Doufám, že jsem tě vytrh z nejlepšeho...“ (Vito volával často, aniž měl co říct.)

Když Wallingford zavěsil, zaplavil ho intenzivní pocit smutku - a nebylo to zdaleka jen žalem z odloučení. Od té doby, co se vrátil z Wisconsinu domů do New Yorku, se mu kromě paní Clausenové stýskalo i po divoké žvýkačkové noci strávené s Angií. A někdy dokonce i po Mary Shanahanové - té staré Mary z dob, kdy ještě neměl jistotu ohledně jejího příjmení a kdy jí služebně nepodléhal.

Zhasil lampu, a zatímco usínal, snažil se Mary odpustit. Znovu si připomněl dávno litani opěvující její klady: plet' bez jediné poskvrny, od přírody blond'até vlasy, oblečení, jež bylo střízlivé a zároveň sexy, dokonalé drobné zoubky. A taky pevné odhodlání nebrat žádné prášky - Mary koneckonců stále

doufala, že je těhotná. Občas se k němu chovala jako pěkná svině, ale zdání někdy klame. Copak ji nepustil k vodě? Jiné ženy by k němu byly ještě nemilosrdnější.

Nadarmo se neříká „my o vlku a vlk...“ Když zazvonil telefon, ze sluchátka se ozvala Mary Shanahanová; plakala. Právě dostala menstruaci. Opozдила se o měsíc a půl - dost dlouhá doba na to, aby Mary začala věřit, že je gravidní -, ale nakonec přišla.

„To je mi líto, Mary,“ řekl Wallingford. Myslel to vážně - bylo mu jí líto. Pokud šlo o něj, cítil nezaslouženou úlevu. Zase jednou vyvázl v poslední chvíli.

„Zrovna ty, Pate, musíš takhle selhat!“ stěžovala si mu mezi vzlyky. „Ale dám ti ještě šanci. Musíme to zkusit znovu, jen co se dostaví ovulace.“

„Je mi líto, Mary,“ zopakoval Patrick. „Nejsem tvůj muž. Selhání sem, selhání tam, svoji šanci už jsem dostal.“

„Cože?“

„Slyšelas. Říkám ne. Už nikdy se nebudeme milovat - z žádné příčiny.“

Mary ho obdařila řadou barvitých přívlastků a pak zavěsila. Její zklamání nijak nerušilo Patrickův spánek; právě naopak, naposledy se mu spalo tak dobře tu noc, kdy usnul v náruči paní Clausenové, a pak se probudil, právě když mu zuby navlékala prezervativ na penis.

Když zavolala paní Clausenová, ještě pořád tvrdě spal. V Green Bay měli o hodinu méně, ale malý Otto pravidelně budil matku několik hodin předtím, než vstával Wallingford.

„Mary není těhotná. Právě dostala menses,“ oznámil jí Patrick.

„Požádá tě, abys to zkusil znovu. Já bych to na jejím místě udělala,“ konstatovala paní Clausenová.

„Už se stalo. Řekl jsem ne.“

„Výborně,“ pochválila ho Doris.

„Zrovna se dívám na tvoji fotku,“ přiznal Wallingford.

„Je mi jasné na kterou,“ odpověděla.

Někde blízko telefonu žvatlal Otík. Wallingford chvíli nic neříkal - stačilo mu, že si představoval ty dva. Po chvíli se zeptal: „Co sis dnes oblékla? Máš na sobě vůbec něco?“

„Mám dva lístky na ‚fotbalové pondělí‘, kdybys měl zájem,“ zněla odpověď. „To bych měl.“ „Bude to jeden z pondělních večerních mačů na Lambeau Field: Seahawks versus Packers,“ sdělovala mu paní Clausenová s úctou v hlase, kterou si u něj mohla ušetřit. „Mike Holmgren se vrací domů. To si nenechám ujít.“

„Ani já!“ odpověděl Patrick. Neměl zdání, kdo je Mike Holmgren. Bude to muset nastudovat.

„Hraje se prvního listopadu. Víš určitě, že budeš mít volno?“

„Budu!“ slíbil Wallingford. Snažil se, aby to vyznělo radostně, i když ho ve skutečnosti bolelo u srdce, že musí na setkání s Doris čekat až do listopadu. Vždyť byla teprve půlka září! „Neukážeš se mezitím v New Yorku?“ nadhodil.

„Ne, chci se s tebou setkat až při zápase. Neumím to vysvětlit.“

„Ani nemusíš!“ pospíšil si Patrick s odpovědí.

„Jsem ráda, že se ti ta fotka líbí,“ řekla. Byl to její způsob, jak změnit téma.

„Je skvělá! Stejně skvělá jako to, cos tehdy udělala.“

„Prima. Brzo se uvidíme.“ Těmito slovy ukončila paní Clausenová rozhovor - neřekla ani: na shledanou. Nazítří ráno se při redakční poradě musel Wallingford hodně snažit, aby v Mary Shanahanové neviděl ženu, která má právě své dny, a to velmi krušné dny. Přesto si nemohl pomoci. Mary zahájila poradou výpadem proti jedné z pracovnic redakce. Jmenovala se Eleanor a z bůhvíjaké příčiny se vyspala s jedním ze studentů, kteří zde byli na letní praxi. Chlapec se mezitím vrátil do školy a Mary obvinila Eleanor z ohrožování mravní výchovy mladistvých.

Pouze Wallingford věděl, že ještě předtím, než on sám hloupě kývl na Maryinu žádost o oplodnění, se Mary pokusila svést téhož studenta. Byl to pohledný hoch a byl chytřejší než Wallingford, protože ji odmítl. Patrickovi byl Eleanorin románek sympatický a ještě sympatičtější mu byl mladý student, který během letní praxe bezesporu získal slibovanou „autentickou zkušenost“. (Eleanor patřila k nejstarším vdaným ženám z redakce zpráv.)

Pouze Wallingford věděl, že Mary je ve skutečnosti jedno, jestli se Eleanor se studentem vyspala, nebo

ne. Byla nepřičetná, protože dostala měsíčky.

Patricka náhle začala lákat představa práce v terénu - jakékoli práce, jen když ho odvede z redakční místnosti a z New Yorku. Oznámil Mary, že napříště ochotně přijme jakýkoli úkol pod podmínkou, že ho Mary nebude doprovázet. (Už dříve se nabídl, že ho doprovodí, jakmile bude mít zase ovulaci.) Dále ji informoval, že v dohledné době ví o jediném datu, kdy nebude moci nikam jezdit ani moderovat večerní zprávy. Ať se stane cokoli, v pondělí 1. listopadu 1999 hodlá sledovat večerní fotbalový zápas v Green Bay.

Někdo (nejspíš to byla Mary) to obratem vyslepičil stanici ABC Sport a její redaktori okamžitě požádali lovce lvů, aby se během zápasu zastavil v komentátorské kabině. (Kdo by odolal pokušení objevit se na několik minut před zraky milionů diváků? řekla by Mary.) Sběratel katastrof by dokonce mohl část zápasu glosovat. Uvědomil si někdy, ptal se kdosi z ABC, že se videokazet se záběry, na nichž mu lev žere ruku, prodalo skoro tolik, kolik se každoročně prodá kazet s vrcholnými okamžiky uplynulého ročníku Národní fotbalové ligy?

Ano, Wallingford si to uvědomoval. Přesto nabídku komentátorů ABC zdvořile odmítl. Vysvětlil jim, že hodlá zápas sledovat ve společnosti „blízké osoby“; její jméno si nechal pro sebe. Věděl, že si ho kamery najdou mezi diváky, ale co na tom? Klidně jim jednou nebo dvakrát zamává a předvede to, co chtějí vidět - svou chybějící ruku, neboli čtvrtou ruku, jak říkala paní Clausenová. Chybějící ruka je přesně tím, po čem sportovní diváci touží.

Snad právě proto se Wallingford dočkal vstřícnější odezvy z veřejnoprávní televize než z rozhlasových stanic a fakult žurnalistiky. Všechna oslovená televizní studia o něj projevila zájem. Patricka ta odezva povzbudila. Znamenalo to, že si snadno najde práci - možná dokonce zajímavou práci.

Před Mary se o tom samozřejmě ani slůvkem nezmínil. Místo toho se snažil uhodnout, jaký úkol v terénu mu asi příště nabídne. Nepřekvapilo by jej, kdyby ho poslala do války. Jejím rozpoložení by mohlo vyhovovat i náhlé rozšíření bakterie *Escherichia coli*.

Ještě víc jej zajímalo, proč paní Clausenová tolik stojí o to, aby se objevil po jejím boku právě při fotbalovém zápase v Green Bay. V sobotu 30. října večer jí zatelefonoval, přestože věděl, že ji už v pondělí uvidí, ale odpověď na to, proč je pro ni utkáni tak důležité, z ní stejně nevypáčil. „Vždycky, když jsou Packeři v roli favorita, jsem z toho hrozně nervózní.“ Víc mu neřekla.

Tu sobotu šel Wallingford spát poměrně brzy. Vito zavolal pouze jednou, kolem půlnoci, ale Patrick zase rychle usnul. Když se v neděli brzy ráno - ještě za tmy - rozdrnčel telefon, Wallingford si pomyslel, že to bude znovu Vito, a bojoval s pokušením nezvedat sluchátko. Jenže tentokrát volala Mary Shanahanová a telefonát byl ryze pracovní.

„Máš na výběr,“ oznámila mu bez pozdravu i bez oslovení. „Bud' pojedíš na Kennedyho letiště, nebo poletíš do Bostonu a odtamtud vrtulníkem na leteckou základnu v Otisu.“

„Kde to je?“ zeptal se Wallingford.

„Na Cape Codu. Víš doufám, co se děje, Pate?“

„Doted' jsem spal, Mary.“

„Tak si laskavě pusť zprávy! Zavolám ti za pět minut. Na Wisconsin můžeš zapomenout.“

„Ne, do Green Bay pojedu, ať se děje cokoli,“ oznámil jí, ale Mary mezitím zavěsila. Ani stručnost telefonátu, ani strohost sdělení nedokázala z jeho paměti vytěsnit vzpomínku na holčičí vzorek přehození na Maryině posteli a na růžové pablesky vrhané lampou a tolik podobné hemžícím se prvokům nebo dostihům spermií.

Wallingford si pustil zprávy. Dozvěděl se, že egyptské dopravní letadlo s 217 lidmi na palubě, které vzlétlo z Kennedyho letiště a ráno mělo být v Káhiře, zmizelo pouhých 33 minut po startu z obrazovky radaru. Za dobrého počasí se zřítilo z výšky deseti tisíc metrů do vod Atlantiku, asi sto kilometrů jihovýchodně od ostrova Nantucket. Piloti nehlásili žádné potíže. Podle radarů padal stroj více než čtyřsetkilometrovou rychlostí - „jako kámen“, komentoval to jeden z expertů na letectví. V místě katastrofy byl oceán hluboký přes osmdesát metrů a voda měla teplotu patnáct stupňů. Naděje, že by někdo přežil, byla mizivá.

Neštěstí bylo z rodu těch, jaká v médiích nutně vyvolávají dohady; všechny komentáře budou plné spekulací. A objeví se záplava příběhů zdůrazňujících „lidský rozměr“ tragédie. Například o

obchodníkovi (bude chtít zůstat v anonymitě), který dorazil pozdě na letiště a už nedostal palubní lístek. Když mu řekli, že letadlo je plné, rozkřikl se na ně. Vrátil se domů - a dožil se rána. Podobné historky nebudou brát konce.

Jeden z hotelů v blízkosti Kennedyho letiště, Ramada Plaza, se změnil v informační a poradenské centrum pro truchlící pozůstalé, které beztak nebylo o čem informovat. Wallingford se lam přesto vydal. Dal přednost letišti před leteckou základnou na Cape Codu, protože věděl, že novináři budou mít omezený přístup k pobřežním hlídkám propátrávajícím místo neštěstí. V neděli za úsvitu našly jen roztroušené úlomky a pozůstatky jednoho těla. Na zčeřené hladině neplavalo nic, co by neslo stopy požáru, takže na palubě zřejmě nedošlo k explozi.

Jako první hovořil Patrick s mladou Egyptankou, která se zhroutila před hotelem Ramada Plaza. Zkolabovala při pohledu na les televizních kamer obklopujících vchod do hotelu. Policisté ji odnesli do haly. Od jejích příbuzných se Wallingford dozvěděl, že měla v letadle bratra.

Dostavil se samozřejmě i starosta a snažil se přítomným poskytnout všemožnou útěchu. Wallingford se mohl vždycky spolehnout, že mu Giuliani řekne pár vět. Zdálo se, že lovce lvů snáší líp než většinu ostatních novinářů. Snad v Patrickovi viděl obdobu policisty, který byl zmrzačen při výkonu služby, ale pravděpodobnější bylo, že si ho kvůli ruce líp pamatoval.

„Může-li město New York poskytnout jakoukoli pomoc, vynasnažíme se o to ze všech sil," oznámil starosta Giuliani novinářům. Když se obrátil k Patrickovi, vypadal unaveně. „Někdy se věci dají do pohybu trochu rychleji, když na ně zatlačí starosta," řekl.

Jakýsi Egyptan využíval hotelovou halu jako provizorní mešitu. „Náležíme Bohu a k Bohu se vrátíme," modlil se pořád dokola arabsky. Wallingford musel někoho požádat o překlad.

Na nedělní redakční poradě, která předcházela večerní relaci, Patrickovi bez obalu sdělili, jaké s ním má televize plány. „Bud' můžeš zítra večer moderovat zprávy, nebo se vydáš se členem pobřežní hlídky na moře," oznámila mu Mary Shanahanová.

„Zítra jsem v Green Bay, Mary, až do večera," řekl Wallingford.

„Zítra skončí pátrání po těch, kdo přežili, Pate. Potřebujeme tě tam, na moři, anebo tady, v New Yorku. Ne v Green Bay."

„Jdu na fotbal," řekl Wallingford. Podíval se na Whartona, který uhnul pohledem, a pak na Sabinu, jež na něj hleděla s předstíranou nestranností. O Mary ani okem nezavádl.

„Potom ti dáme padáka, Pate," řekla Mary.

„Tak mi ho dejte."

Neměl si co rozmyšlet. Bude vydělávat dost, bez ohledu na to, jestli bude pracovat ve veřejnoprávní televizi, v rozhlasu nebo jinde. A současný zaměstnavatel ho nemohl vyhodit bez nějaké formy odstupného. Patrick mohl vydržet bez zaměstnání třeba dva roky.

Pohlédl na Mary, jestli na to něco řekne, a pak na Sabinu.

„Dobrá. Jestli je to tak, máte padáka," prohlásil Wharton.

Ze to řekl právě Wharton, překvapilo všechny, včetně Whartona samotného. Redakční poradě předcházela jiná porada, na kterou Patricka nepozvali. Na ní pravděpodobně padlo rozhodnutí, že tím, kdo Wallingforda vyhodí, bude Sabina. Právě ona teď probodla Whartona překvapeným a rozhořčeným pohledem. Mary Shanahanová se z údivu vzpamatovala poměrně rychle.

Je možné, že Wharton na okamžik pocítil, jak v něm nabývá vrchu jakýsi neznámý a vzrušující pocit. Do zřůzovělé tváře se mu však vzápětí vrátil odvěký mdlý výraz: už zase to byl starý, vyčichlý Wharton.

Dostat od něj vyhazov bylo stejné, jako když vás ve tmě uhodí váhavá dlaň.

Wallingford se omezil na konstatování: „Až se vrátím z Wisconsinu, spočítáme, kolik mi dlužíte."

„Než odjedeš, bud' tak laskav a vyklid' kancelář i šatnu," požádala ho Mary. Rozumělo se to Samosebou, ale Patricka tím přesto popudila.

Dostal k ruce člověka z bezpečnostní agentury, který mu pomohl sbalit věci do krabic a nanosil je dolů k autu. Nikdo se s ním nerozloučil - i to bylo normální, ačkoli kdyby tu neděli večer byla v práci Angie, asi by to udělala.

Když zavolala paní Clausenová, byl už Wallingford doma. Svou reportáž z hotelu Ramada Plaza nestihl, zato Doris ji viděla celou.

„Pořád platí, že přijedeš?“ zeptala se.

„Přijedu, a můžu zůstat, jak dlouho budeš chtít,“ ujistil ji Patrick. „Právě mě vyhodili.“

„To zní zajímavě,“ poznamenala paní Clausenová. „Ať máš bezpečný let.“

Tentokrát letěl přes Chicago, takže byl v greenbayském hotelu právě včas, aby stihl večerní živé vysílání z New Yorku. Nepřekvapilo ho, že novou moderátorkou je Mary Shanahanová. Znovu ji musel obdivovat. Přestože nebyla těhotná, dočkala se jednoho ze svých vytoužených dětí.

„Patrick Wallingford pro nás již nepracuje,“ oznámila vesele na úvod. „Hezký večer, Patricku, ať už ho trávíš kdekoli.“

Z hlasu jí zaznívala arogance i útěcha. Wallingfordovi to připomnělo okamžik v jeho bytě, kdy mu nechtěl stát a ona soucitně pronesla: „Chudák ptáček.“ Teprve později mu došlo, že její výroky je vždy nutno chápat v širším kontextu.

Byl rád, že vystoupil z tohoto kolotoče. Na to, aby v něm zůstal, už neměl dost filipa. Možná ho neměl nikdy.

Ten večer byl pro zprávy pravým požehnáním. Pátrací čtyři přirozeně nenašly nikoho, kdo by přežil. Začalo velké truchlení za oběti letu číslo 990 společnosti EgyptAir. Na obrazovce se objevil obvyklý dav čumilů, které tragédie přivábila na nantucketskou pláž. Lidé, které kdysi Mary nazvala „lovci těl“ a jimž Wharton říkal „mrchočumilové“, byli teple oblečení.

Detailní záběr z paluby výcvikové lodi obchodního námořnictva (hora osobních věcí vylovených z Atlantiku) byl jistě taky Whartonovým dílem. Při záplavách, tornádech, zemětřeseních, vlakových neštěstích, leteckých katastrofách, masakrech ve školách i jiných krveprolitích si Wharton s oblibou vybíral záběry, na nichž byly kusy šatstva a ještě lépe boty. A samozřejmě hračky; rozbité panenky a rozmáčení medvídky patřili k jeho oblíbeným katastrofickým námětům.

Zpravodajský kanál měl to štěstí, že na místo nehody jako první dorazila cvičná loď Akademie obchodního loďstva se sedmnácti kadety na palubě. Mladí námořníci - zhruba ve věku maturantů - byli přesně tím, co dodalo události „lidský rozměr“. Pluli uprostřed zvětšující se skvrny unikajícího paliva a kolem nich se na olejovité hladině pohupovaly trosky stroje, kabely cestujících i kusy těl. Všichni měli rukavice a tu a tam něco vylovili z vody. Výraz jejich tváří byl - řečeno se Sabinou - k nezaplacení.

Mary vyždímala z posledních řádků komentáře, co se dalo. „Ty největší otazníky zůstávají nezodpovězeny,“ prohlásila břitce. Oblékla si na to kostým v barvě námořnické modři, který na ní Patrick nikdy předtím neviděl. Sako si nechala strategicky rozepnuté, stejně jako dva nejvrchnější knoflíčky u světlemodré halenky, která by připomínala pánskou košili, kdyby se tak hedvábně neleskla. Wallingforda napadlo, že se tento oděv určitě stane součástí jejího image.

„Způsobil katastrofu egyptského letadla teroristický útok, technická závada, nebo chyba pilota?“ zeptala se dramaticky.

Na tvém místě bych obrátil pořadí, pomyslel si Patrick: „teroristický útok“ měl přijít až na konec.

Na posledním záběru už nebyla Mary, ale truchlící rodiny v hale hotelu Ramada Plaza; kamera si vybírala konkrétní hloučky, zatímco hlas Mary Shanahanové v pozadí četl: „Tuto otázku si klade mnoho lidí.“

Sečteno a podtrženo, sledovanost bude slušná; Wallingford věděl, že to Whartona potěší; bylo to stejně jedno, protože Wharton nevěděl, jak to dát najevo.

Když zavolala paní Clausenová, Patrick právě lezl ze sprchy.

„Teple se obleč,“ kladla mu na srdce. Wallingforda překvapilo, že volá z hotelové haly. Oznámila mu, že malého Ottu uvidí až ráno. Ted je nejvyšší čas vyrazit na stadion; měl by si pospíšet s oblékáním. Patrick ji poslechl, aniž tušil, na co se má těšit.

Připadalo mu, že je ještě brzy, ale paní Clausenová zřejmě ráda chodila na fotbal s předstihem. Když Wallingford opustil hotelový pokoj a jel za ní výtahem do haly, jeho ješitnosti se malinko dotklo, že se na něj nepověsil nikdo z kolegů novinářů a nevyzvídá, co měla na mysli Mary Shanahanová, když oznamovala milionům diváků: „Patrick Wallingford už pro nás nepracuje.“

V jeho bývalé televizi se určitě netrhly telefony; Wallingforda by zajímalo, jak to Wharton zvládá. Možná pověřil jejich zvedáním Sabinu. V televizi jen neradi přiznávali, že někoho vyhodili - dokonce se zdráhali zveřejnit i to, když některý ze zaměstnanců dal výpověď. Obvykle to idiotsky okecali, takže z toho nikdo nebyl příliš moudrý.

Paní Clausenová viděla zprávy. „To byla ta Mary, co neotěhotněla?“ zeptala se Patricka.

„Přesně tak.“

„Myslela jsem si to.“

Doris si oblékla starou bundu v barvách Green Bay Packers, stejnou, jakou na sobě měla při jejich prvním setkání. Přestože si v autě nenasadila kapuci, dovedl si Wallingford představit, jak z ní vykukuje její hezký obličejík jako tvář dítěte. Její oděv dále tvořily džíny a tenisky, stejně jako tu noc, kdy jí policie přišla oznámit manželovu smrt. Nejspíš si vzala i starou klubovou mikinu, ale Patrick pod bundu neviděl. Paní Clausenová byla dobrá řidička. Ani jednou se neohlédla po Patrickovi a stále hovořila o zápase. „U některých klubů člověk nikdy neví,“ vysvětlovala. „Poslední tři pondělní zápasy jsme prohráli. Nedám na to, co se říká. Vůbec nezáleží na tom, že Seattle nehrál už sedm let v pondělí večer nebo že půlka jejich hráčů nikdy nevstoupila na Lambeau Field. Jejich trenér zná náš stadion jako svoje boty - a našeho quarterbecka jakbysmet.“

Wallingford věděl, že na postu quarterbecka Packerů bude hrát Brett Favre. V letadle si přečetl noviny (jen sportovní stránku). Z nich se taky dozvěděl, kdo je to Mike Holmgren: člověk, který kdysi trénoval Paekery a teď byl trenérem týmu Seattle Seahawks. Holmgren býval v Green Bay velmi populární a dnes se měl vrátit do svého někdejšího působiště.

„Favre se bude chtít ukázat - bude nervózní. To je na beton,“ ujistila Doris Patricka. Zatímco hovořila, mihající se lampy jí ozařovaly tvář, kterou Patrick stále viděl jen z profilu.

Nespouštěl z ní zrak - ještě nikdy se mu po nikom tak nestýskalo. Rád by věřil, že se tak vystrojila kvůli němu, ale dobře věděl, že ty staré šaty jsou její fotbalovou uniformou. Určitě už nevěděla, co měla na sobě, když ho tehdy u dr. Zajace svedla, ani v jakém pořadí odkládala svršky. To jen Wallingford si navždy zapamatoval jedno i druhé.

Opustili střed města a pokračovali na západ. Green Bay nemělo centrum v pravém slova smyslu, jen bary, kostely a divoce vyhlížející nábřeží. Málokterý dům měl víc než tři podlaží a jediný pořádný kopec, který se tyčil nad řekou plnou lodí nakládajících a vykládajících zboží - aspoň do prosince, dokud zátoku nepokryje led -, byl skládkou uhlí. Skutečná uhelná hora.

„Nechtěl bych být v kůži Mikea Holmgrena a vracet se sem se Seahawky,“ nadhodil. (Parafrázoval přitom komentář ze sportovní stránky.)

„To máš z novin nebo z televize,“ konstatovala paní Clausenová. „Holmgren ví o Packerech víc, než o sobě vědí oni sami. A Seattle má dobrou obranu. Proti mužstvům s dobrou obranou jsme letos moc bodů neuhráli.“

„Aha.“ Wallingford se zařekl, že už nebude mluvit o fotbale, a změnil téma. „Chyběli jste mi, ty a Otík.“

Paní Clausenová se jen usmála. Věděla přesně, kam má jet. Na autě měla zvláštní parkovací nálepku a zřízenec ji navedl průjezdem, kde neparkovala žádná auta, do vyhrazeného sektoru.

Stáli hned vedle stadionu a výtah je vyvezl k novinářským lóžím. Doris se ani nenamáhala ukazovat vstupenky - úředně vyhlížející starší pán ji hned poznal. Přátelsky ji objal a políbil a ona pohodila hlavou směrem k Wallingfordovi. „Ten pán je tu se mnou, Bille. Tohle je Bill, Patricku.“

Wallingford potřásl staršímu muži rukou. Předpokládal, že ho muž snadno identifikuje, ale nic tomu nenasvědčovalo. Určitě za to mohla lyžařská hučka, kterou Patrickovi vnutila paní Clausenová, když vysedali z auta. Snažil se ji přesvědčit, že mu nikdy nebývá zima na uši, ale ona trvala na svém. „Tady ti zima bude. A nejde jenom o tvoje uši. Prostě chci, aby sis ji nasadil.“

Nedělala to proto, že by se bála, aby ho někdo nepoznal, ačkoli díky čepici skutečně nehrozilo, že by ho kameramani ABC zaregistrovali (Wallingford se aspoň projednou neobjeví na obrazovce). Doris si hlavně přála, aby na stadion lépe zapadl. Patrick měl na sobě černý svrchník, pod ním tvídové sako, rolák a šedivé flanelové kalhoty. Nikdo z fanoušků Packerů neměl tak elegantní kabát.

Lyžařská hučka byla v klubových barvách, zelená se žlutými klápkami, které se daly stáhnout přes uši. Samosebou na ní nechyběl snadno rozeznatelný odznak klubu. Byla dost stará a roztažená na větší hlavu. Patrick se ani nemusel ptát paní Clausenové, kdo byl jejím předchozím majitelem. Docela určitě nebožtík manžel.

Prošli novinářskou lóží, kde Doris přátelsky pozdravila několik dalších úředně vyhlížejících pánů, a ocitli se vysoko na tribuně mezi řadami nekrytých sedadel. Nepřišli sem cestou, kterou chodila většina

fanoušků, ale přesto se zdálo, že se Doris se všemi kolem zná. Nebylo divu, vždyť pracovala pro klub. Sestupovali uličkou k oslnivě zářícímu hřišti. Tvořilo jej osm tisíc čtverečních metrů přírodního trávníku - semeno neslo označení „sportovní směs modrá“. Dnes večer se na něm hrálo poprvé.

„Páni," vydechl Wallingford. Přestože bylo dost brzy, tribuny byly z poloviny zaplněné.

Stadion Lambeau Field má tvar dokonalé mísy, bez bariér a balkonů. Všechna sedadla se svažují v jedné rovině a na nekrytých tribunách mají podobu laminátových sedátek. Na místech pro diváky se během předzápasového rozehrávání odehrávaly pravěké scény: bylo zde možno vidět tváře pomalované zelenou a zlatou barvou, předměty ze žluté pěnovky připomínající veliké a pružné pyje, slámu čouhající z bot - inu, co chcete po buranech! Wallingford aspoň věděl, že není v New Yorku.

Sestupovali dlouhou strmou uličkou. Jejich místa se nacházela zhruba uprostřed stadionu, na úrovni čtyřicetiyardové čáry. Stále se pohybovali na té straně stadionu, kde byly novinářské lóže. V závěsu za Doris se Patrick prodíral kolem řad diváků, kteří uhýbali svalnatýma nohama, aby jim udělali místo. Stále jasněji si uvědomoval, že lidé, mezi nimiž se ocitl, je poznávají: nejen paní Clausenovou, ale i jeho.

Tentokrát to nebylo tím, že by Wallingforda znali z televize - v Ottově hučce byl anonymní. Ti lidé věděli, že ho tady potkají. Patrickovi došlo, že dobrou polovinu těch, kdo sedí nejbliž, už někdy viděl. Byli to Clausenovi! Znal jejich tváře z nespočetných fotek, které zdobily stěny velkého srubu u jezera.

Chlapi ho plácali po ramenou, ženy jej hladily po ruce - po té levé. „Čau, jak se máš?" ozvalo se.

Wallingford poznal mluvčího podle vyšínutého výrazu, který si pamatoval z fotografie připichnuté špendlíkem k výstelce krabičky na šperky. Byl to Donny, orlí vrah; půlka jeho obličeje měla barvu zralého obilí, druhá půlka zářila křiklavou zelení jakési nepravděpodobné choroby.

„Dneska večer jsem vás neviděla v televizi," konstatovala nějaká žena přátelsky. I ji si Patrick pamatoval z fotky; byla jednou z matek defilujících na snímcích se svými novorozenaty. „Nechtěl jsem přijít o zápas," vysvětloval Patrick. Cítil, jak mu Doris stiskla ruku. Až do té chvíle si neuvědomoval, že ho za ni drží. Před tolika lidmi! Ale oni už to stejně věděli - věděli to dřív než Wallingford. Doris jim to řekla. To znamenalo, že se pro něj nakonec rozhodla! Chtěl se na ni podívat, ale nasadila si kapuci. Nebyla jí zima; jen nechtěla, aby jí viděl do obličeje.

Usedl vedle ní a stále ji držel za ruku. Jeho zmrzačené paže se zatím zmocnila starší dáma sedící vlevo od něj. I tohle byla paní Clausenová, i když o hodně větší paní Clausenová - matka nebožtíka Otty, Otíkova babička a Dorisina bývalá tchyně (ačkoli, jak si Patrick uvědomil, slovo „bývalá" asi nebylo namístě).

Wallingford se na velkou paní usmál. Byla stejně vysoká jako on, a jak tak vedle něj seděla, přitáhla si ho za pahýl předloktí, aby ji mohl políbit na tvář.

„Všichni vás rádi vidíme," řekla. „Doris nám všechno pověděla." A souhlasně se usmála.

Mohla o tom povědět taky mně, pomyslel si Wallingford, ale Doris stále ukrývala obličej v kapuci. Že se pro něj definitivně rozhodla, poznal jen z pevného stisku její dlaně. Ohromilo jej, jak ochotně ho všichni přijali.

Před utkáním se držela minuta ticha. Wallingford, který předtím neposlouchal, se domníval, že je to kvůli 217 obětem tragédie egyptského letadla. Ve skutečnosti stadion vzdával hold Walteru Paytonovi, který zemřel ve věku pětácti let na selhání jater. Payton měl na kontě nejvíc yardů v historii NFL.

V okamžiku výkopu bylo na stadionu plus sedm stupňů. Pod jasnou noční oblohou foukal západní vítr rychlostí pětadvacet kilometrů za hodinu a v nárazech dosahoval až padesátikilometrové rychlosti.

Nárazy větru Favreovi zjevně nesvědčily. V první půli zápasu zachytil obránce soupeře dvě jeho přihrávky rovnou ve vzduchu. Do konce zápasu se to stalo celkem čtyřikrát. „Nepovídala jsem, že bude Favre nervózní?" řekla Doris také čtyřikrát. Přitom stále ukrývala tvář pod kapuci.

Když se před zápasem mužstva představovala divákům, tribuny nadšeně pozdravily Mikea Holmgrena, bývalého trenéra Packerů. Favre a Holmgren se na hřišti objali. (Dokonce i Patrick Wallingford si povšiml, že stadion Lambeau Field leží na křižovatce Holmgrenovy ulice s třídou Vince Lombardiho.)

Holmgren se na návrat dobře připravil. Kromě toho, že jeho hráči chytali soupeřovy přihrávky ve vzduchu, dvakrát zalehli míč, který Favreovi vypadl. Chvillemi se dokonce ozývalo bučení, což se na Lambeau Field nestávalo.

„Greenbayští fanoušci většinou nebučí," vysvětloval Donny Clausen, aby si snad nikdo nemyslel, že i on bučel. Pak se naklonil blíž k Patrickovi. Zelenožlutý raejkap ještě podtrhoval už tak pochybnou reputaci

orlího vraha. „Všichni bychom si moc přáli, aby Doris byla šťastná," pošeptal Patrickovi výhružně do ucha, které se hrálo pod Ottovou čepicí.

„Já taky," přisvědčil Wallingford.

Že by se Otto Clausen zastřelil právě proto, že s ním Doris nebyla šťastná? Že by ho k tomu sama dohnala, ba co víc, že by sebevraždu nějakým způsobem iniciovala? Snad za takové chmurné myšlenky mohla jen nervozita příštího novomanžela, avšak Patrick nepochyboval o tom, že kdyby Doris Clausenovou někdy zklamal, jistě by ho dokázala dohnat k sebevraždě.

Objal ji kolem útlých ramen, přivinul ji k sobě a pravou rukou jí poodhrnul kapuci z tváře. Chtěl jí dát pusku na tvář, ale ona se k němu otočila a políbila jej na rty. Cítil, že má tvář studenou a mokrou od slz. Pak se zase ukryla do kapuce.

Šest minut před koncem poslední čtvrtiny vystřídal Favrea náhradní quarterback, Matt Hasselbeck. Paní Clausenová se obrátila na Wallingforda a prohlásila: „Jdeme. Na tohle zelenáče se koukat nebudu."

Někteří z Clausenových nesouhlasně reptali, ale nemysleli to zle. Dokonce i na Donnyho bláznivě pomalované tváři se objevil úsměv.

Doris vedla Patricka za pravou ruku. Šplhali zpět k novinářské lóži a kdosi přesprávil vstřícný je pustil dovnitř. Byl to člověk mladistvého zevnějšku a statné atletické postavy - docela dobře mohlo jít o současného nebo bývalého hráče. Prošli kolem něj a nechali ho stát u postranního vchodu novinářské lóže, aniž mu Doris věnovala pozornost. Teprve pak ukázala někam za záda a u výtahu se zeptala:

„Viděls toho chlapa?"

„Viděl," přisvědčil Patrick. Mladý muž se na ně stále sladce usmíval, přestože se po něm paní Clausenová ani jednou neohlédla.

„Tak to je ten, co jsem se s ním omylem vyspala. Teď už o mně víš všechno."

Výtah byl plný novinářů ze sportovních rubrik, vesměs mužů. Novináři obvykle odcházeli před koncem zápasu, aby si zajistili dobrá místa na následné tiskovce. Většina z nich paní Clausenovou znala. Doris sice jen prodávala vstupenky, ale často vydávala i novinářské placky. Novináři jí okamžitě udělali místo. Ve výtahu bylo horko a těsno a Doris si stáhla kapuci z hlavy.

Žurnalisté si vyměňovali postřehy a banální komentáře. „Moc snadno přicházeli o míč... Holmgren má Favrea přečteného... Dotsonovo vyloučení jim taky nepomohlo... teprve druhá domácí prohra v posledních šestatřiceti domácích zápasech... od zápasu s Dallasem v šestadevadesátém nezískali tak málo bodů - tehdy prohráli dvacet jedna k šesti..."

„A znamenalo to něco?" ozvala se paní Clausenová. „Nakonec jsme získali Super Bowl!"

„Přijdeš na tiskovku, Doris?" zajímal se jeden z žurnalistů.

„Dneska ne, mám rande."

Novináři nahlas žasli a někdo dokonce hvízdal. Patrick Wallingford věřil, že v kabátě, který skrýval chybějící ruku, a s Ottovou hučkou na hlavě si uchová inkognito. Poznal ho až Stubby Farrell, starý sportovní harcovník a Patrickův bývalý kolega z televize.

„Hele, lovec lvů!" řekl nahlas. Wallingford přikývl a konečně si sundal Ottův klobouk. „To tě vyliili, nebo co?"

Náhle bylo ticho: všichni ostatní sportovní zpravodajové chtěli vědět, co se stalo. Doris mu znovu stiskla ruku a Patrick zopakoval, co už řekl Clausenovým: „Vylili, protože jsem nechtěl přijít o zápas."

Jeho vysvětlení mělo úspěch u všech, zvláště u Stubbyho, ale Patrick přesto neušel další otázce.

„To ten hňup Wharton?" chtěl vědět Stubby Farrell.

„Ne, Mary Shanahanová," odpověděl mu Wallingford tak, že to slyšeli všichni. „Toužila po mém místě."

Paní Clausenová se na něj usmála. Dala mu najevo, že moc dobře ví, po čem Mary toužila doopravdy.

Wallingford měl dojem, jako by o něm některý z novinářů (snad to byl Stubby) prohlásil, že je prima chlap nebo dobrý chlap nebo dobrý novinář, ale z jejich další konverzace zachytil jen řeči o sportu a taky své vlastní přezdívky, o nichž věděl, že se jich do smrti nezbaví. Dveře výtahu se otevřely a novináři už obíhali stadion. Kdo se chtěl dostat do kabin domácích nebo hostů, musel vyjít ven do zimy. Doris zatím vedla Patricka mezi pilíři pod tribunami dál na parkoviště. Ochladilo se, ale Patrick byl rád, že ho studený vzduch chladí na hlavě a na uších. Kráčel k autu a držel paní Clausenovou za ruku. Teploměr klesl k nule, skoro mrzlo a díky větru byla zima ještě větší.

V autě pustila Doris rádio. Při jejích hlasitých komentářích Patrick žasl, proč tolik touží doposlouchat přenos až do konce. Packeri celkem sedmkrát ztratili míč, což se jim naposledy povedlo před jedenácti lety při zápase proti týmu Atlanta Falcons. „I takovému Levensovi zalehnou halon," vzdychla Doris nevěřicně. „A Freeman? Jestli chytil za celý večer dvě přihrávky, je to moc. Co je nad deset yardů, bylo nad jeho síly."

Matt Hasselbeck, nezkušený quarterback Packerů, završil svůj první pas v lize: skončil dvaatřicet yardů od brankové čáry. „Senzace!" zvolala paní Clausenová jízlivě. „Kristova noho!" Konečný výsledek zápasu Green Bay-Seattle byl 27:7.

„Já jsem se bavil dobře," prohlásil Wallingford. „Když jsem s tebou, nelituju jediné minuty."

Rozepnul si bezpečnostní pás, lehl si na sedadlo a položil jí hlavu do klína. Tvář měl obrácenou ke kontrolkám palubní desky a dlaní pravé ruky jí hladil stehno. Cítil, jak se svaly napínají pokaždé, kdykoli přidává plyn, sundává z něj nohu nebo když tu a tam šlape na brzdu. Jemně ho pohladila po tváři a pak znovu uchopila volant oběma rukama.

„Mám tě rád," řekl Patrick.

„Pokusím se tě mít taky ráda," odpověděla paní Clausenová. „Čestně."

Wallingford chápal, že víc povědět nemohla. Cítil, jak mu na tvář skanula jedna z jejích slz. Nezmínil se o ní, jen se zeptal, zda nechce, aby řídil, třebaže věděl předem, že odmítne. (Kdo by se nechal vézt jednorukým chlapem?)

„Zvládnu to," řekla jen. A pak dodala: „Jedeme k tobě do hotelu. Ottu dnes hlídají naši. Uvidíte se ráno, s nimi i s Otíkem. Už jsem jim pověděla, že si tě vezmu."

Světla pouličních luceren se míhala v mrazivém interiéru auta. Kdyby paní Clausenová zapnula topení, kouzlo by nefungovalo. Navíc měla na své straně otevřené okénko. Ve městě byl malý provoz: většina fanoušků vydržela na stadionu do hořkého konce.

Patricka napadlo, ie by si měl zase sednout a zapnout si pás. Rád by znovu zahlédl prastarou uhelnou horu strmící na západním břehu řeky. Nebyl si jistý, co pro něj hora symbolizuje - snad vytrvalost. Kromě toho chtěl vidět, jak ve tmě fosforeskují televizní obrazovky, jejichž záře lemovala celou cestu do centra; všichni diváci sledovali končící utkání a jistě se chystali vydržet až do pozápasových analýz. Ale klín paní Clausenové hřál a konejšil a Patrick považoval za přijatelnější cítit tu a tam na tváři její slzu, než sedět vedle ní a vidět, jak pláče.

Když přijížděli k mostu, požádala ho: „Zapni si pás, prosím. Ať o tebe nepříjdu."

Rychle se posadil a zapnul si pás. Ve tmě, jaká v autě panovala, nedokázal říct, zda jí ještě stále tečou slzy.

„To rádio už můžeš vypnout," řekla. Poslechl ji. Most přejeli mlčky. Halda uhlí se teď tyčila za nimi a postupně se zmenšovala.

Člověk nikdy neuhodne, co ho čeká, pomyslel si Wallingford; naše budoucnost po boku druhého člověka není nikdy jistá. Ale Patrick si svůj příští život s Doris Clausenovou představit dovedl. Jeho představy byly nezvykle, ba znepokojivě živé - zářily jako snubní prsteny manželů Clausenových, když se před ním vyloupily ze tmy pod molem v přístřešku pro čluny. Budoucnost po Dorisině boku vypadala růžově - tím víc, oč intenzivněji si uvědomoval, že na ni nemá nárok. Nezasloužil si paní Clausenovou, stejně jako si oba prstýnky spjaté se splněnými i nesplněnými sliby nezasluhovaly trčet na hřebíku jen několik centimetrů od chladné hladiny.

Jak dlouho to s Doris vydrží - a ona s ním? Podobné spekulace neměly smysl; byly stejně bláhové jako úvahy o tom, kolik zim potrvá, než se přístřešek pro čluny ve Wisconsinu zhroutl do bezejmenného jezera. „Jak se vůbec jmenuje?" zeptal se jí zničehonic. „Myslím jezero... to, u kterého stojí chata."

„Nemá hezké jméno," odpověděla paní Clausenová, „nepoužíváme ho. Pro nás je to prostě chata u jezera."

A pak, jako by věděla, že myslí na její a Ottův prsten přitlučený hřebem k trámu pod molem, řekla: „Už jsem nám vybrala prstýnky. Ukážu ti je v hotelu. Tentokrát jsem se rozhodla pro platinu. Budu ten svůj nosit na prsteníčku pravé ruky." (Tedy na stejném prstu, na němž -jak každý věděl - nosil prstýnek i lovec lvů.)

„Víš, jak se to říká," pokračovala paní Clausenová. „Zapomeň na to, co bylo: začíná nový zápas."

Wallingford uhodl původ citátu. I on poznal, že má něco společného s fotbalem - a taky s něčím, k čemu až dosud neměl odvalu. Výrok ve skutečnosti pocházel ze staré tabulky připevněné na úpatí schodiště na stadionu, přímo nad šatnou Packerů:

ZAPOMEŇ NA TO,
CO BYLO:
ZAČÍNÁ NOVÝ ZÁPAS.

„Rozumím," přikývl Patrick. Na pánském záchodě na stadionu potkal člověka, který měl plnovous obarvený žlutě a zeleně, stejně jako si Donny pomaloval obličej. Pomalu začínal chápat hloubku oddanosti, kterou něco takového vyžaduje. „Rozumím," zopakoval.

Paní Clausenová zavrtěla hlavou. „Ne, nerozumíš. Ještě ne. A zdaleka ne všemu." Bedlivě si ji prohlédl - už neplakala. „Otevři přihrádku v palubní desce," vybídla ho. Patrick zaváhal. Co když tam bude revolver Otty Clausena - a co když bude nabitý? „No tak, otevři ji."

V přihrádce našel nezalepenou obálku, ze které vyčuhovaly fotky. Patrick si všiml dírek po připínáčcích a tu a tam i rezavé skvrny. Ještě netušil, co na nich je, ale už věděl, odkud pocházejí. Mohlo jich být deset nebo patnáct a Doris si je kdysi vyvěsila na stěnu nad postelí v přístřešku pro čluny; pak je zase sundala, protože se na ně nemohla dívat.

„Prohlédni si je," vyzvala ho paní Clausenová. Už nejeli. Hotel byl na dohled. Doris zajela ke krajnici a nechala motor běžet. Střed města byl skoro prázdný. Všichni už byli doma, anebo se tam vraceli ze stadionu Lambeau Field.

Fotky nebyly seřazeny, ale Wallingford rychle pochopil, co zobrazují. Ve všech případech to byla levá ruka Otty Clausena. Na některých ještě patřila Ottovi: svalnatá ruka řidiče rozvážejícího pivo, i se snubním prstýnkem. Jiné vznikly až poté, co mu paní Clausenová stáhla prstýnek z prstu - podle toho Wallingford poznal, že jde o ruku mrtvého Otty.

Ale byly zde i Patrickovy fotografie, lépe řečeno fotografie jeho nové levé ruky - a pouze té. Podle ustupujícího otoku dlaně, zápěstí i předloktí v místech, kde byla ruka (Ottova ruka, ta, které Doris říkala „třetí") přišita, Wallingford poznal, kdy snímky pořídila.

Pocit, že ho někdo ve spánku fotografuje, tedy nebyl sen. Proto mu cvakání závěrky připadalo tak reálné. A protože měl zavřené oči, bylo jen přirozené, že vnímal záři blesku jako něco tlumeného a vzdáleného, jako když se blýská na časy - tak si to aspoň pamatoval.

„Bud' tak hodný a zahod' je," poprosila ho paní Clausenová. „Chtěla jsem to udělat sama, ale nemůžu. Dej je někam pryč, prosím."

„Dobrá," slíbil Patrick.

Už zase plakala a Patrick ji pohladil. Ještě nikdy ho nenapadlo, že by jí mohl sáhnout pahýlem na prsa. Teď je nahnatal i přes bundu, a když si Doris pevně přitiskla jeho předloktí k nadřím, cítil, jak dýchá. „To aby sis nemyslel, že jsi jediný, kdo něco ztratil!" řekla mu skoro hněvivě.

Doris dojela k hotelu. Tam předala Patrickovi klíčky, aby zaparkoval, a vydala se do haly. (Patrick přenechal parkování hotelovému zřízenci.)

Taky se zbavil fotografií - odhodil je i s obálkou do pouličního odpadkového koše. Byly pryč, ale Wallingford pochopil jejich poselství: paní Clausenová mu o své obsesi prozradila vše, co se dalo. Poté, co mu ukázala snímky ruky, už k celé věci nebylo co dodat.

Jak to řekl dr. Zajac? To, že se transplantace nepovedla, nebylo možno vysvětlit medicínskými důvody. Patrick Wallingford, jehož představitelství neomezovalo vědecké myšlení, pravý důvod dávno znal. Ruka splnila svůj úkol, a tím to haslo.

Je to zvláštní, ale dr. Zajac se před studenty lékařské fakulty Harvardu o tématu „profesionální nezdar" nijak zvlášť nešířil. Žil docela spokojeně na polovičním odpočinku s Irmou, Rudým i dvojčaty a říkal si, že na profesionálním nezdaru záleží právě tak málo jako na profesionálním úspěchu.

„Hlavní je, jak si uspořádáte život," říkával studentům z Harvardu. „Když už jste tam, kde jste, vaše profese se o sebe postará sama." Ale co vědí medicí o životě? Vždyť ještě neměli čas žít.

Wallingford kráčel k Doris Clausenové, která na něj čekala v hotelové hale. Ve výtahu nikdo z nich

nepromluvil.

Patrick dal paní Clausenové přednost a pustil ji do koupelny. Navzdory všem přípravám si s sebou vzala jen zubní kartáček -měla ho v kabelce. Tolik pospíchala do postele, že Patrickovi zapomněla ukázat platinové prstýnky, které měla rovněž v kabelce. (Stačí, když mu je ukáže ráno.)

Zatímco se koupala, Wallingford sledoval noční zprávy, ale z principu si nepustil svou bývalou stanici. Někdo ze sportovních redaktorů už prozradil kolegům z jiné televize, že Patricka vyhodili. To byla zajímavá zpráva na dobrou noc, neobvykle působivá „bomba na závěr“: Krásná Mary Shanahanová dala padáka lovcí lvů. (Napříště se jí tak začalo říkat: „krásná Mary“.)

Paní Clausenová vyšla nahá z koupelny a stoupla si vedle něj.

Zatímco se Patrick rychle sprchoval, Doris sledovala sestřih zápasu. Překvapilo ji, že Dorsey Levens uběhl s míčem čtyřicetkrát vzdálenost sto čtyř yardů. V prohraném zápase to od něj byl solidní výkon.

Když Wallingford - rovněž nahý - vyšel z koupelny, byla už televize vypnutá a paní Clausenová čekala ve velké posteli. Patrick zhasil světla a vlezl si k ní. Chvilí si jen tak leželi v náruči a naslouchali větru - vál prudce, v nárazech -, ale brzy ho přestali vnímat.

„Podej mi ruku,“ řekla Doris. Patrick věděl, kterou ruku myslí.

Hlava paní Clausenové mu spočívala na pravém rameni. Pravou rukou jí pevně stiskl řadro. Doris mu pro začátek sevřela pahýl levého předloktí mezi stehny a střídavě zesilovala a povolovala stisk, až opět ucítil, jak ztracené prsty čtvrté ruky ožívají a dotýkají se jí.

Za zdmi vyhřátého hotelu fičel ledový vítr jako předzvěst nadcházející zimy, ale ti dva slyšeli jen svůj zrychlený dech. Hluší jako všichni milenci, ani oni nevnímali poryvy větru, který nepřestával buráčet divokou, nehostinnou wisconsinskou nocí.

Poděkování

Jsem nesmírně zavázán Charlesi Gibsonovi z ABC News a moderátorovi pořadu Dobré jitro, Ameriko za šestnáctistránkový fax psaný objednaný řádek - nejpodrobnější komentář, jaký jsem dostal k první verzi rukopisu této (i kterékoli jiné) knihy. Děkuji, Charlie. Stejně díky patří i dr. Martinu Schwartzovi z Toronta; není to poprvé, co jsem s dr. Schwartzem při psaní konzultoval lékařskou problematiku, aby v knize vyzněla věrohodně. Ještě jednou děkuji, Marty.

Chtěl bych vyjádřit vděčnost Davidu Maranissovi, se kterým jsem se radil o všem, co se týká stadionu Lambeau Field a klubu Green Bay Packers, a Jane Mayerové za zasvěcený článek „Špatné zprávy“ otištěný 14. srpna 2000 v listu New Yorker.

Množství informací o katastrofě letadla EgyptAir 990 mi poskytly The New York Times z 1. a 2. listopadu 1999 - šlo zejména o články Francise X. Clinese, Johna Kifnera, Roberta D. McFaddena, Andrewa C. Revkina, Susan Sachsové, Matthewa L. Walda a Amy Waldmanové. Velmi poučná byla trojice článků dr. Lawrence K. Altmanna pojednávající o transplantaci ruky. Vyšly v Timesech 26. ledna 1999, 15. ledna 2000 a 27. února 2001.

Pokud jde o přehršlí komentářů a názorů, jež se vyrojily po smrti Johna F. Kennedyho mladšího, čerpal jsem z různých a často navzájem nerozlišitelných pramenů, jejichž výčet by byl příliš obsáhlý. Totéž platí i o televizním zpravodajství na toto téma.

Nemohu zapomenout ani na trojici asistentů, kteří pro mě pracovali v době, kdy jsem tento román psal: Chloe Blandová, Edward McPherson a Kelly Harperová-Berksonová si zaslouží můj dík za pečlivé přepisování a pročitání rukopisu i za věcné připomínky. Díky redaktorovi Harveymu Ginsbergovi vypadám líp, než zasluhuji - a tentokrát to platí víc než kdy předtím. Jako obvykle bych rád poděkoval i příteli Davidu Calicchiovi a své ženě Janet, kteří celý román opakovaně přečetli.

Janet mě dokonce k napsání Ovrte ruky inspirovala. Jednou večer jsme před spaním sledovali televizní zprávy. Náš zájem vzbudila reportáž o první transplantaci ruky v dějinách americké medicíny. Ze samotné operace toho příliš vidět nebylo a reportáž se skoro vůbec nezmiňovala o tom, jak dotýčný pacient - překřtil jsem si ho na „příjemce“ - přišel o končetinu. O dárci nové ruky se zcela mlčelo. Musel

zemřít docela nedávno a pravděpodobně měl nějaké příbuzné.

Tehdy vznesla Janet inspirativní otázku: „Co kdyby jeho vdova trvala na tom, že se chce s rukou stýkat?“ Dr. John C. Baldwin, děkan Dartmouthské lékařské fakulty, mě ujistil, že v takzvaném reálném životě by k něčemu podobnému stěží došlo - ledaže by se do věci vložil nepravděpodobně početný tým právníků a expertů na lékařskou etiku, dost velký na to, aby stačil na založení menší fakulty humanitních věd. Já jsem se ale naučil brát v potaz všechny fabulační možnosti. Každý román, který jsem napsal, začíná velkým „co kdyby...“

J.I.

Obsah

1. Lovec lvů ...	7
2. Bývalý středopolař ...	27
3. Než přišla paní Clausenová ...	48
4. Japonské intermezzo ...	55
5. Nehoda o finálové neděli ...	82
6. Přívažek ...	96
7. Cukání ...	109
8. Úspěšný a odmítnutý ...	122
9. Wallingford potkává spřízněnou duši ...	136
10. Wallingford si koleduje o vyhazov ...	167
11. Na severu ...	198
12. Lambeau Field ...	236
Poděkování ...	269

John Irving Čtvrtá ruka

Z anglického originálu The Fourth Hand vydaného nakladatelstvím Bloomsbury Publishing v Londýně roku 2001

přeložil Ivan Ryčovský.

Redigovala Šárka Nováková.

Obálku navrhl Miloslav Disman.

Vydala Euromedia Group k. s. - Odeon v Praze roku 2002

jako svou 1943. publikaci, v Odeonu publikace 55.

Odpovědný redaktor Jindřich Jůzl.

Technický redaktor David Dvořák.

Počet stran 272 Sazba SF Soft, Praha.

Tisk FNIDR, spol. s r. o., závod Vimperk, Boubínská 483. Vydání první.